

Middelfart
KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningens sekretariat
Middelfart Kommune
Nytørv 9
5500 Middelfart
www.middelfart.dk

Telefon
Direkte +45 8888 4795
cvr.: 29189684

morten.westergaard@middelfart.dk

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

Dato: 21. august 2020
Sagsnr.: 2020-011162-1

Ændring af el-forsyningsloven

Svar til høring over forslag til ændring af lov om elforsyning mhp. implementering af el-markedsdirektivet i Den Europæiske Unions "Ren Energipakke".

Middelfart Kommune har mange erfaringer med at aktivere, samarbejde og implementere borgerinitiativer, der fremmer den grønne omstilling. Det er således erfaringer med at fremme borgerenergifællesskaber, som vægtes højt af den Europæiske Union.

Samtidig har Middelfart Kommune en række erfaringer med europæiske kollegaer, der arbejder med samme mål om at fremme borgerenergifællesskaber. Dette har givet anledning til tolkninger og indsigter i hvad der skal forstås med "Community Energy" eller borgerenergifællesskaber (forbrugerne).

Erfaringerne er at udvikling af borgerenergifællesskaber er en enorm udfordring med nuværende regulatoriske rammer. Det er glædeligt at lovforslaget skal søge at stimulere borgernes engagement i den grønne omstilling.

Vi vil dog gerne stille en række kommentarer til forslag til ny el-forsyningslov. Kommentarerne peger på behov for afklaring af definitioner, intentioner og praktiske ting, for at gøre det endnu nemmere for borgerne at indgå i borgerenergifællesskaber.

For det første er der ikke nogen nærmere omtale af de nye typer fællesskaber i **formålsparagraffen**. Der bør stilles klart ind på at det er **borgerne**, der skal engageres i den grønne omstilling (definition).

For det andet er det en klokkeklar erfaring at etablering af borgerenergifællesskaber ikke sker af sig selv. Det kræver indsigt i en meget lang række af reguleringer fra planlov, byggelov, varmeforsyningslov med mere. Erfaringen er at borgerne har et stort behov for understøttelse, samarbejde og sparring med kommunen. Derfor bør **kommunernes rolle** som

deltagere i, eller facilitatorer for, eller partnere i borgerenergifællesskaber klart fremgå af forslaget (kommunerne er tæt på borgerne og bør spille rolle).

For det tredje bør det demonstreres hvorledes **anden regulering vil indrettes** for at understøtte implementeringen af borgerenergifællesskaber. Middelfart Kommune har tidligere anbefalet Erhvervsstyrelsen ved planlovsrevision at udvikle begrebet klima-arealer, hvor klimaarealer har til formål at lette mulighed for borgernes produktion af vedvarende energi, optag af drivhusgasser, tilpasning til klimaforandringer og indretning af arealer til lagring og energiflexibilitet. Der er således behov for at demonstrere sektorintegration imellem reguleringsområder, således at fysiske forudsætninger for borgerenergifællesskaber lettes (adgang til tage, lavbundsjorder, plads til ladestationer etc. til nævnte formål).

For det fjerde bør samspillet med aggregatorer, eksisterende elektricitetsvirksomheder og leverandører (net og produktion) beskrives mht. **adgang til eksisterende målere og data.**

For det femte bør arbejdet med **netudviklingsplanerne** klart fokusere på samarbejde med kommunerne og netselskaberne. Det er afgørende at kommunerne har indsigt i el-nettets beskaffenhed for vurderingen af de **samfundsøkonomiske omkostninger** ved konvertering af gasforsynede boligområder til fjernvarme eller varmepumper. Endvidere vil det lette arbejdet med **netforstærkninger**, eller **fleksibilitetsforanstaltninger** i forbindelse med etablering af borgerenergifællesskaber mhp. VE produktion eller opsætning af ladestationer.

Med venlig hilsen

Thorbjørn Sørensen
Teknik- og miljødirektør

Morten M. Westergaard
Klimachef

VedvarendeEnergis kommentar til ændring af elforsyningsloven om aktive forbrugere, energifællesskaber m.

Miljøorganisationen VedvarendeEnergi følger med interesse dansk gennemførelse af EU's elmarkedsdirektiv (EU) 2019/944, EU's vedvarende energi direktiv (EU)2018/2001 og elmarkeds-forordningen, EU2019/943 art. 5. De kan blive vigtige for den danske grønne omstilling, hvis de gennemføres så de giver bedre muligheder for lokal og folkelig deltagelse i omstillingen af elproduktion og forbrug. Derfor sender vi hermed en række kommentarer og forslag.

Klosterport 4 F, 1.sal
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 04 44
www.ve.dk

24. august 2020
R Gunnar Boye Olesen
E gbo@ve.dk
Tek.: +45 86760444

Da vi ikke finder at den foreslåede gennemførelse med udkastet af 7/7 2020 til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning giver en rimelig eller tilstrækkelig gennemførelse af EU-direktiverne for at understøtte aktive forbrugere og energifællesskaber, opfordrer vi til at vore forslag indføres i lovforslaget.

Udkastet til lovforslag gør i stort omfang elforsyningsloven til en rammelov for de bekendtgørelser, der skal fastlægge regler for aktive forbrugere og energifællesskaber. Selvom der kan være gode grunde til at detaljer i en lovgivning gennemføres med bekendtgørelser, bør hovedpunkterne gennemføres med lov, da det giver bedre sikkerhed for aktører underlagt reglerne, en bedre demokratisk kontrol og mere overskuelige regler. Konkret foreslår vi derfor at hovedpunkter i EU direktiverne for aktive forbrugere, VE-egenforbrugere, borgerenergifællesskaber samt VE-fællesskaber gennemføres med ændringer i elforsyningsloven, samt i andre relevante love. Det bør omfatte:

- At elforsyningsloven and andre love gør det klart at bekendtgørelser skal give et gunstigt regelsæt for borgerenergifællesskaber, som angivet i elmarkedsdirektivet art. 16.1.
- At borgerenergifællesskaber (og VE fællesskaber), der producerer og/eller lagrer VE fritages for balanceansvar op til 400 kW (fra 2026 op til 200 kW), som elmarkeds-forordningen, EU2019/943 art. 5 giver mulighed for.
- At aktive kunder har ret til at sælge deres el gennem aggregering, samt deltage i fleksibilitetsordninger eller energieffektivitetsordninger, som det fremgår af elmarkedsdirektivets art. 15.2.
- At borgerenergifællesskaber gives de samme muligheder som der er foreslået for aggregatorer i lovudkastet af 7/7 2020. Det er en konsekvens af at de skal have et gunstigt regelsæt og at de ikke skal forskelsbehandles, ifølge elmarkedsdirektivet art 16.1 .
- Definitioner af borgerenergifællesskaber, VE egenforbrugere og VE fællesskaber skal med i loven, ikke kun i bekendtgørelser.

- Hvor borgerenergifællesskaber giver fordele i form af mindre belastning af net ved lokalt forbrug og lagring samt fleksibilitet i produktion og forbrug og dermed mindre nettab samt mindre netforstærkning bør fordelene afspejles i borgerenergifællesskabets nettariffer (distributions og transmissionstarif) og/eller nettilslutningstarif. Det bør være en del af det gunstige regelsæt nævnt i eldirektivet art. 16.1. Det kan gøres med henvisning til elmarkedsforordningen art. 18, hvoraf det fremgår at størrelsen af tariffer skal, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringsbestemte signaler på EU-plan. El, der ikke passerer transmissionettet, bør således ikke betale transmissionstarif.
- At borgerenergifællesskaber (incl. VE-fællesskaber) har ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet og til selvstændigt at forvalte dem, hvor det bidrager til den grønne omstilling med øget brug af vedvarende energi. Disse rettigheder følger elmarkedsdirektivets art. 16.2b. Det foreslås i lovudkastet at disse rettigheder ikke gennemføres i Danmark, hvilket vi mener er uheldigt begrænsende for deres muligheder for at bidrage til den grønne omstilling. Rettighederne bør gennemføres hvor borgerenergifællesskaberne bidrager til den grønne omstilling, f.eks. hvor de kan forbinde lokal produktion af VE med forbrug og lagring uden i væsentligt omfang at investere i net parallelt med det offentlige elnet.

Det foreslås i lovudkastet at definere en aktiv kunde som en forbruger, der forbruger eller lagrer el produceret på dennes lokalitet. Det bør præciseres at afgrænsningen af en aktiv forbruger er det målepunkt, der afgrænser forbrugeren fra det offentlige elnet (forbrugers afregningsmåler), uanset om forbrugers installation går over flere matrikler. Begrebet "lokalitet" er ikke defineret i elforsyningsloven og en evt. opdeling af en elforbrugers ejendom i flere matrikler bør ikke være en barriere for at være aktiv forbruger.

Det foreslås i lovudkastet (i bemærkningerne) at borgerenergifællesskaber skal have en aftale med elhandelsselskaber eller selv etableres som elhandelsselskaber. Det er imod elmarkedsdirektivets art.15.1e, hvoraf det fremgår at staten skal opstille et gunstigt regelsæt for borgerenergifællesskaber, hvor det sikres at de er omfattet af rimelige og forholdsmæssige procedurer. Et krav om at samarbejde med eller etablere et elhandelsselskab er ikke et rimeligt eller forholdsmæssigt krav og kan ikke være en del af et gunstigt regelsæt.

På den baggrund foreslår vi at der sikres en mulighed for uafhængighed af elhandelsselskaber ved at sikre afsætningsmuligheder for el fra aktive forbrugere og borgerenergifællesskaber på rimelige vilkår. I dag er der kun ganske få elhandelsselskaber, der tilbyder at købe el fra aktive forbrugere. I mangel af et reelt marked, bør staten sikre afsætningen. Det bør også være en del af det gunstige regelsæt, der skal gennemføres med elmarkedsdirektivet art. 16.1.

Det foreslås i lovudkastet (i bemærkningerne) at borgerenergifællesskaber skal betale et særskilt gebyr til netvirksomheden for dets samarbejde med borgerenergifællesskabet. Det er vigtigt at dette gebyr ikke bliver en hindring for borgerenergifællesskaber, idet det så er i modstrid med den gunstige ramme, som reglen skal være en del af ifølge.

Da også dansk gennemførelse af VE-direktivet vil kræve ændringer af elforsyningsloven, foreslår vi at regler for VE-egenforbrugere og VE-fællesskaber i VE-direktivet indføres i elforsyningsloven samtidig med gennemførelsen af reglerne i elmarkedsdirektivet. Det vil sikre en sammenhængende gennemførelse af direktiverne og forhindre at elforsyningsloven skal ændres to gange med kort mellemrum. Derfor foreslår vi at reglerne for VE-egenforbrugere og VE-fællesskaber også indføres i elforsyningsloven med den aktuelle ændring. Konkret foreslår vi at følgende indføres i elforsyningsloven:

- VE-egenforbrugerens ret til at sælge "peer-to-peer" til andre forbrugere uden at blive registreret som elselskaber. Et krav om registrering som elhandelsselskab vil være en uforholdsmæssig procedure, som skal undgås iflg. VE-direktivet art. 21.2a.
- VE-egenforbrugerens ret til at bruge egenproduceret el og lagre el uden gebyrer eller afgifter, som angivet i VE-direktivet art. 21.2a,iii.
- Der indføres en befordrende ramme for at fremme og lette udviklingen af VE-egetforbrug, som skal fjerne ubegrundede hindringer og give incitamenter til at bygningsejere skaber mulighed for VE-egetforbrug, også for lejere. (VE-direktiv art.21.6). Rammen kan i detaljer gennemføres med en bekendtgørelse. suppleret med ændringer af andre love samt med bevillinger
- VE-fællesskabers ret til at producere, forbruge, dele, lagre, sælge og købe VE (VE-direktiv art. 22.2.).
- Der skal indføres en befordrende ramme for at fremme og facilitere VE-fællesskaber (VE-direktiv art. 22.4). Rammen kan i detaljer gennemføres med en bekendtgørelse. suppleret med ændringer af andre love samt med bevillinger.

Det fremgår at VE-direktivet art. 22.3 at Danmark skal vurdere barrierer og potentialer for VE fællesskaber. En sådan vurdering er ikke med i lovforslaget, ligesom der ikke er henvisninger til den. En sådan vurdering er vigtig for fastsættelse af regler for VE-fællesskaber og bør derfor gennemføres snarest og indgå i arbejdet med loven og beskrives i bemærkningerne til loven.

Endelig mener vi at det er forkert at konfliktløsning efter elmarkedsdirektivet art. 17.1 kun gennemføres ved mulighed for at anlægge sag ved domstolene. Det vil svække mindre aktørers, som aktive kunders og borgerenergifællesskabers, muligheder for at få ret i tilfælde af uenigheder med større aktører. Konfliktløsning bør derfor også omfatte at uenigheder kan bringes for Energiklagenævnet.

Uddybning af forslag og yderligere oplysninger ved politisk koordinator Gunnar Boye Olesen.

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Høringssvar vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

Energistyrelsen (ENS) har den 6. juli 2020 udsendt forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning i høring med frist mandag den 24. august 2020. Vi fremsender hermed N1 A/S' (N1) kommentarer til lovforslaget. Vi takker for denne mulighed for at afgive vores bemærkninger til lovforslaget.

Vi vil i vores høringssvar fokusere på de dele af lovforslaget, hvor der er en direkte eller indirekte påvirkning af N1, og hvor vi ser, at vi som netselskab har konkrete erfaringer, der kan give et konstruktivt bidrag til en fornuftig markedsfunktionalitet. For de øvrige dele af lovforslaget, der har relevans for netselskaberne, vil vi henvise til Dansk Energis høringssvar, som vi støtter op om.

Høringssvaret er delt op i to. En første del, hvor vi angiver nogle mere overordnede, generelle betragtninger på tværs af lovforslaget, og en anden del, hvor vi behandler de specifikke dele af lovforslaget med henvisning til punkterne i lovforslagets almene bemærkninger.

1. Generelle kommentarer til lovforslaget

Understøttelse af grøn omstilling og nye markedsaktører

I N1 ser vi det som en forudsætning for vores relevans og berettigelse, at vi er en aktiv medspiller i den grønne omstilling. Vi søger at balancere tre hensyn: En uproblematisk indfasning af store mængder vedvarende energi i elnettet, høj leveringssikkerhed og stabile tariffer for elforbrugerne. Vi søger derfor også at understøtte nye aktører og lige vilkår for konkurrence i markedet.

Implementeringen af EU-direktivet er en mulighed for at øge dialogen mellem netselskaberne og omverdenen. Det er et afsæt for at sikre, at markedets spilleregler ikke favoriserer specifikke typer af aktører eller teknologier. Og det er en mulighed for at sikre en intelligent udbygning af det kollektive elnet med stigende decentral produktion og forbrug. Det er disse muligheder og afsæt, vi søger at understøtte med nærværende høringssvar.

I enhver markedsåbning er der dog også behov for, at der lovgivningsmæssigt tages højde for potentielle skyggesider, selvom de måske ikke virker umiddelbart forestående. Der skal tages stilling til risikoen for ubalancer og spekulation i koordineret forbrug, og det er nødvendigt at installere værn mod udnyttelse og trusler

mod den overordnede forsyningssikkerhed. Det er N1's vurdering, at dette på nogle punkter mangler i lovforslaget. Det er vigtigt, at disse værn allerede indsættes i lovgivningen, så de kan agere som en ramme for markedet, der alene aktiveres i særlige situationer og potentielt reducere antallet af problemer, der skal løses på bagkant.

Anvendelsen af bemyndigelser til implementering af direktivet

Set i lyset af kompleksiteten af de nye aktører, strukturer og ydelser i elmarkedet giver det god mening, at store dele af lovforslaget indebærer bemyndigelser til nærmere bekendtgørelser mv. Det giver mere smidighed i forhold til senere tilpasninger, og det giver mulighed for at blive mere konkret og detaljeret i reguleringen. Det gør dog også lovgivningen kompleks at forstå i sammenhæng, og det kan udgøre en barriere for indpasning af nye tværgående elementer, som opstår på et senere tidspunkt.

I den forbindelse er det efter N1's vurdering afgørende, at der i lovgivningen og bemærkningerne til denne udstikkes klare principper for bemyndigelserne. Dermed kan man både følge den overordnede linje på tværs af ændringerne, og det giver et klart mandat og retning for den specifikke regulering. Det er ikke alle steder, det er tilfældet i lovforslaget. Derfor vil N1 også i det følgende angive flere steder, hvor der i belysningen af et område opstår uklarheder om prioritering af principper eller decideret mangler principper for bekendtgørelser mv. Vi håber i øvrigt, at der vil blive lagt op til en åben høringsproces i forbindelse med udmøntningen af bemyndigelser, så der også i den videre proces er transparens i forhold til valg og fravalg.

Ansvarsfordeling mellem myndigheder

Uklarheden om retning og principper handler også om, at der flere steder i lovforslagets bemærkninger opstår forvirring om eller inkonsistens i forhold til i øvrigt tildelte myndighedskompetencer, og hvad de enkelte myndighedsinstansers rolle er i det videre arbejde med implementeringen af direktivet. Det er u hensigtsmæssigt og øger risikoen for fejl, ujævn implementering og tvivl blandt markedets aktører. Det er ikke momenter, der understøtter en effektiv markedsudvikling.

Ansvarsdelingen bør følge gængs praksis og princip for demokratisk kontrol. Det bør være ministeriet og Energistyrelsen (ENS), som udsteder regler og retningslinjer, og i det omfang det indebærer et vist skøn, også fortolker disse. Det er også ENS, der generelt bør have det teknisk indholdsmæssige mandat, også i det omfang dette dikterer form, eksempelvis i forhold til netudviklingsplaner. Forsyningstilsynet (FSTS) er tilsynsmyndighed og skal administrere regler, overvåge markedet og føre tilsyn med, at regler og retningslinjer overholdes. Der hvor reglerne alligevel viser sig at være uklare, når de møder praksis, eller der indgår en teknisk vurdering, bør det være op til FSTS at indhente ENS' fortolkning.

Behov for balance mellem formål, værdi og omkostninger af regulering

Der introduceres med lovforslaget og de tilhørende bemyndigelser en række nye tilsynsopgaver og processer for markedsdeltagerne. Som nævnt ovenfor er der selvfølgelig et behov for at skabe sikre rammer for markedet, men der er også behov for, at rammerne er klare, og at omkostningerne forbundet med tilsyn og processer står mål med det formål og den værdi, som det enkelte initiativ indebærer. Derfor er det også N1's vurdering, at det for nogle af lovforslagets ændringer bør overvejes, om der kan skabes mere metodefrihed med blik for det ultimative formål i stedet for at installere rigide procedurer og specifik organisering af enkeltstående opgaver.

2. Specifikke kommentarer til lovforslaget

2.1. Kontraktrettigheder og faktureringsrettigheder (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.1.1)

Da det primære kundeforhold til elforbrugerne i kraft af engrosmodellen ikke er koncentreret om netselskabet, er N1's bemærkninger til dette og det følgende punkt begrænsede til betragtninger om nogle af de indirekte effekter, det har for netselskaberne.

N1 finder det hensigtsmæssigt, at varsling af enhver ændring for 'slutkunder', der ikke er husholdningsforbrugere, alene omhandler den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen. Ligeledes støtter vi op om, at der for husholdningsforbrugere fortsat ikke er et krav om varsling af midlertidige nedsættelser af priselementer for netydelsen. Undtagelserne fra varsling af enhver ændring understøtter en enklere administration ved netselskaberne.

Det er dog lidt uklart, hvorfor der sondres mellem de to typer af kunder i forhold til en varsling, der refererer til muligheden for opsigelse, når samme sondring ikke er at finde i direktivet. Det bør ikke være mere relevant for en husholdningskunde at kende sine opsigelsesmuligheder hos elleverandøren ved en enhver ændring af nettariffen end for en slutkunde, som ikke er husholdningskunde. En mere generel og mindre omfattende regel om varsling angående nettariffer for begge typer af kunder ville styrke relevansen og mindske den samlede administration ud mod kunderne. Det kunne meget relevant være et krav om varsling ved ændringer af tarifmetoder, som er godkendt FSTS.

2.2. Leveringspligten (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.1.2)

I de almene bemærkninger til ændringerne vedrørende leveringspligt for aggregatorer indgår en række betragtninger om opgørelse af fleksibelt og regulerbart elforbrug. N1 forstår betragtningerne sådan, at regulerbart elforbrug udgør en delmængde af fleksibelt elforbrug og alene omhandler forbrug, der kan styres via en aggregatorvirksomhed og påvirker egentlige driftsinstallationer. Adskillelsen er kompleks, især fordi flere og flere produkter i markedet har indbyggede fjernstyringsmekanismer og i princippet vil kunne udgøre en del af det regulerbare forbrug. Derudover er det uvist, hvor anvendelsen af batterier hos slutkunder indgår, da et batteris

forbrug kan reguleres og kan gøre forbrug af almindelige husholdningsinstallationer, som ellers formentlig ikke er at betragte som dækkende under regulerbart forbrug, til regulerbart forbrug.

I praksis vil adskillelsen kræve separate målinger af det regulerbare forbrug og forbrug, som er omfattet af leveringspligt. Der bliver nødt til at være en officiel valideringsmekanisme af det regulerbare forbrug. Det vil kræve, at der enten er en separat kvalificeret målerinstallation, eller at forbrugers målerinstallation kan registrere forbrug på forskellige installationer. Der er i det videre arbejde behov for en afklaring af, hvordan disse separate målinger valideres og sikres, og hvordan omfanget af forbrug, som er regulerbart forbrug, kan ændre sig for en forbruger. Heri indgår også en afklaring af netselskabets rolle i forhold til disse målinger.

I forhold til Borgerenergifællesskaber (BEF) vil undtagelsen fra leveringspligt af forbrug, som holdes inden for samme BEF's producerede el, kræve samtidighedsopgørelser af produktion og forbrug inden for BEF'erne samt målinger af den samlede BEF's produktion til og forbrug fra det kollektive net. Praksis i forhold til disse målinger behandles videre i lovforslaget almene bemærkninger, punkt 3.1.5, og i dette høringssvars bemærkninger til samme punkt - også i forhold til ansvar og omkostninger for disse målinger. Dog skal det her bemærkes, at muligheden for, at en forbruger, som indgår i en BEF, kan udtræde af BEF'en og dermed opnå almindelige leveringsvilkår, udgør en udfordring for hele konstruktionen. I dette tilfælde vil den udtrådte forbruger have ret til et almindeligt leveringsomfang. Dette kan kompromittere nettets kapacitet, da denne forbruger så ikke er forpligtet til at forbruge i samtidighed med resten af BEF'en eller efter et andet aftalt mønster, som er gavnligt for det lokale kapacitetsoverskud. Netselskabet kan dermed blive nødsaget til at foretage den ekstra netinvestering, som BEF'en ellers kunne være med til at udskyde.

I forhold til netselskaberne giver det mening at adskille de to typer af aktører (aggregatorer og BEF'er). Begge typer kan tilvejebringe fleksibilitet, men omstændighederne om et BEF, når det er lokalitetsbegrænset, kan under visse betingelser give yderligere muligheder for at nedbringe det lokale behov for øget kapacitet i nettet ved etablering. Til gengæld er aggregering bredere og formentlig mere omskiftelig, hvilket kan gøre denne form for fleksibilitet mere smidig og potentielt meget mere kraftfuld.

2.3. Ret til dynamisk elpriskontrakt (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.1.3)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.4. Aktive kunder (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.1.4)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.5. Borgerenergifællesskaber (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.1.5)

N1 finder det hensigtsmæssigt, at der i lovforslaget lægges vægt på, at værdien af det kollektive net ikke negligeres. Ved en fortsættelse af det nuværende net-bevillingssystem opnår man en udbygning og udnyttelse af elnettet, som er mere samfundsmæssigt optimal end ved eksempelvis etablering af flere konkurrerende net.

Derfor giver det også mening, at BEF'er ikke gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte elnettet. I de almene bemærkninger opstår der dog en vis tvivl om, om ministeriet finder, at dette princip om kollektivitet og samfundsmæssig optimering også er et grundlæggende hensyn på sigt, fordi bemærkningerne fokuserer på netselskabernes bevillinger og ret til ejerskab. Det havde været hensigtsmæssigt, hvis det var gjort tydeligere, at denne del af bemærkningerne ikke handler om, at ministeriet i fremtiden vil give hensynet til samfundsmæssig optimering mindre vægt i vurderingen af netejerskab mv.

Med denne forudsætning om samfundsmæssig optimering som bagtæppe er det dog også N1's udgangspunkt, at vi er klar til at understøtte nye aktører i den grønne omstilling, som eksempelvis BEF'er. Det gælder både i forhold til at assistere ENS i at udarbejde en cost-benefit analyse for BEF'er med henblik på muligheden for etablering af særlige tariffer og i forhold til målinger mv., som kan understøtte/lette delingen af energi inden for BEF'et.

Umiddelbart kan BEF'er løse kapacitetsudfordringer på to måder. Ved enten at mindske etableringsomkostningerne, fordi samtidigheden af produktion og forbrug inden for BEF'et kan mindske peaks i trækket på det kollektive net. Eller ved at mindske udbygningen af eksisterende net gennem fleksibilitet via samtidighed eller udskydelse af forbrug eller produktion. Der er således potentialer i grundtanken om BEF'er i forhold til netselskabs-fleksibilitet.

I bemærkningerne til lovforslaget defineres det dog, at BEF'er ikke nødvendigvis er geografisk forankrede fællesskaber. Det nævnes også, at tarifieringen ikke i dette lovforslag giver adgang til geografisk differentiering for BEF'er, bortset fra hvis et BEF går på tværs af netområder. I forhold til de kapacitetsudfordringer netselskaberne står over for, svækker disse generaliseringer i forhold til BEF'er muligheden for, at der kan identificeres og tildeles BEF'er fordele i forhold til tarifiering.

Netselskabernes kapacitetsudfordringer er oftest geografisk bestemte til særlige strækninger i nettet. Derfor løser en samtidighed i produktion og forbrug ikke udfordringerne, hvis ikke de er knyttet til samme strækning i nettet. Ligeledes vil det være sværere at identificere en gevinst ved BEF'er, hvis denne gevinst i princippet skal være gældende for alle punkter i nettet. Nogle steder i nettet er der ikke, og vil der kun være meget begrænsede eller slet ingen kapacitetsudfordringer. Endelig kan net-udbygningsomkostninger heller ikke reduceres, medmindre produktion og forbrug er inden for samme geografiske område.

Med disse reduktioner af potentialet bliver det svært at se, hvor forudsætningerne for en speciel tarif for BEF'er ligger, når denne skal bygge på en tydelig cost-benefit analyse. Som led i at fremme konstruktive nye aktører i markedet håber vi derfor, at ideen om den helt generelle specielle tarif tages op til genovervejelse.

Vi noterer os endvidere, at der lægges op til en compensation for ekstra services eller målinger, som BEF'er måtte efterspørge. Det giver mening af hensyn til de øvrige forbrugere i nettet, som ikke efterspørger samme

services, og derfor ikke bør betale for disse over de almindelige tariffer. Igen er der dog behov for, at to betragtninger tages med i udmålingen af denne kompensation. For det første bliver kompensationen formentlig nødt til at være funderet i "byggeklodser", så der kan tages højde for, at der i den samlede mængde af BEF'er vil være meget forskellige størrelser og behov. For det andet må det være afgørende, at kompensationsstrukturen bliver så enkel som mulig, så de samfundsøkonomiske fordele ved BEF'er ikke fortaber sig i administration i BEF'erne og netselskaberne.

N1 finder i øvrigt betragtningerne om grænseoverskridende BEF'er for relevante.

2.6. Aggregatorer (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.1.6)

Aggregatorer vil med stor sandsynlighed blive en afgørende faktor i at sikre bedre og nødvendig kapacitetsudnyttelse i elnettet. Det er dog også N1's vurdering, der i det nye markedssetup bør tages højde for, at en aggregator både kan bidrage til en bedre kapacitetsudnyttelse, men også ubalance og stress af elnettet.

Koordination af forbrug er en styrke, hvis der ageres ud fra de prissignaler mv., som sendes af markedet og dets aktører, og hvis disse signaler er indrettet, så de sikrer en optimal udnyttelse af nettet. Derfor kræver det en smidighed i systemet, så det kan tilpasses aggregeringens volumen og intensitet, så hidtidige peaks ikke bare erstattes af nye uhensigtsmæssige peaks. Dertil kommer, at der med tiden vil være flere og flere installationer, der kan fjernstyres og aktiveres som regulerbart forbrug. Potentielt vil denne forbrugsordination blive koncentreret på en eller få aktører. Derved vil den eller de aktører, der har kontrollen over det regulerbare forbrug kunne påvirke dele af elnettet, presse prisen på kapacitet og/eller utilsigtet eller tilsigtet skabe ubalancer i systemet og kapacitetsudfordringer i de lokale net. Koordinationen bliver en markedskraft. Konsekvensen kan blive en mere generel udfordring for udbygningen af elnettet, men måske i endnu højere grad en bredere sikkerhedsrisiko i forhold til fortsat forsyningssikkerhed og kontrol over kritisk infrastruktur.

Vi er meget opmærksomme på, at det hverken er formålet med introduktionen af de nye markedsaktører eller hensigten fra de, der allerede har etableret sig. Lovgivningen bliver nødt til at tage højde for, at koordination af forbrug også kan bidrage til en række udfordringer, som godt nok ikke eksisterer i dag, men på sigt kan blive ganske betydelige. N1 er derfor af den holdning, at der bliver nødt til at blive sat grænser for en sådan koordination i form af eksempelvis volumengrænser eller nødhåndtag i forhold til utilsigtet eller tilsigtet stress af elnettet.

2.7. Dataforvaltning (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.1.7)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.8. Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.1)

Det er et grundprincip for N1's forretning, at vi agerer som en neutral markedsaktør. Det er også vigtigt for os, at denne neutralitet ikke betvivles. Derfor har vi også valgt at indkøbe hele virksomhedens nettab gennem udbud og har herigennem fået en ekstern leverandør af elektricitet til dette formål.

Lovforslagets krav om udbud eller direkte køb af nettab vil derfor sandsynligvis ikke have den store praktiske konsekvens for N1. Direkte indkøb på spotmarkedet ligger meget langt fra netselskabets øvrige opgaveportefølje og harmonerer i øvrigt ikke så godt med markedsmodellens opdeling af roller og ansvar. Umiddelbart vurderer N1 ikke, at denne mulighed vil blive benyttet af mange netselskaber.

Lovforslaget indeholder et fortsæt om, at der skal fastsættes nærmere regler for udformning af metoderne. Dette synes fornuftigt for at give tilpas forudsigelighed for de omfattede selskaber og minimere risikoen for misforståelser. Man kunne med fordel også etablere et system for disse udbud, hvor det enkelte selskabs metode forhåndsgodkendes, ligesom det i lovforslagets bemærkninger foreslås for udbud af balanceansvar.

Imidlertid bør det præciseres, at man i regelfastsættelsen både skal have det administrative omkostningsniveau for øje (som det nævnes i de almindelige bemærkninger), men også tyngden af krav, der stilles i udbudsprocessen for budgiver. En præference for en unødigt tung udbudsprocedure kan både medføre uhensigtsmæssigt høje omkostninger (som i sidste ende betales af forbrugerne) og færre budgivere, hvilket vil reducere prispreset (hvilket også betyder højere priser for forbrugerne).

Det bør også indstilles, at både krav til udbud og et eventuelt system for forhåndsgodkendelse er etableret, et godt stykke inden kravet om udbud træder i kraft, så det reelt set kan indgå i udbudsprocesserne. Netselskaberne og myndighederne bliver simpelthen nødt til at være på fuldstændig samme linje, så vi ikke risikerer misforståelser og sager, hvor parterne er uenige om, hvad der er ret og rimeligt i forhold til indkøbet af nettab. Der bør udarbejdes en praktisk vejledning eller et konkret sæt klare, detaljerede retningslinjer, som netselskaberne kan agere ud fra.

På nuværende tidspunkt eksisterer der en meget overordnet vejledning om udbud og markedsmæssighed fra FSTS, men denne indeholder alene overordnede betragtninger og refleksioner i en udbudsproces og har meget lidt relevans for egentlig praksis. Og efter et årtis energispareindsats er en egentlig vejledning i forhold til markedsmæssighed ved indkøb af energibesparelser sendt i høring lige op til udløbet af energispareordningen. Denne bærer også præg af at være fokuseret på, hvordan tilsynet udføres og meget lidt på praksis i forhold til aftaleindgåelse. Der er derfor ikke meget at hente i allerede eksisterende materiale. I udarbejdelsen skal det overvejes, om myndighederne har tilstrækkelig udbudsfaglig kompetence til selv at udforme reglerne, eller der skal indhentes faglige kompetencer udefra.

I retningslinjerne/vejledning bør der også indgå overvejelser om indhold af udbuddet, eksempelvis om der kan indgå andre hensyn i udbuddet end umiddelbar pris. I lovforslagets almene bemærkninger fremgår det, at det ikke vurderes hensigtsmæssigt at indkøbe til en fastpris-aftale i markedet, men der udestår en transparent afvejning af sådanne hensyn, eksempelvis om indkøb i markedet til faste priser kunne have værdi, fordi det kan give prisstabilitet for forbrugerne og ligeledes om værdien af VE-strøm kan prissættes i udbuddet. Disse betragtninger og overvejelser bør egentlig ligge allerede i bemyndigelsen i forbindelse med lovændringen, da det ikke er et spørgsmål om metode.

Når der eksisterer et klart sæt retningslinjer for udbud, direkte indkøb og forhåndsgodkendelse deraf, vil der heller ikke være et øget behov for kontrol, ud over hvad der allerede ligger i den nuværende kontrol af § 46. Den nye lov er jo netop en indskrænkning af mulighederne for netselskabernes indkøb i henhold til § 46, hvilket bør gøre tilsynet lettere. Derfor kan N1 se en initialomkostning med det nye lovkrav, men ikke et varigt øget omkostningsniveau til tilsyn (se mere herom i punkt 2.25).

2.9. Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.2)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.10. Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser (lovforslagets pkt. 3.2.3)

Anskaffelsen af fleksibilitetsydelser vil med al sandsynlighed blive et afgørende moment i den fremtidige net-drift, hvis der skal sikres samme høje leveringssikkerhed og lave tariffer som i dag. Imidlertid er erfaringerne med denne anskaffelse i dag stadig meget begrænsede og aktørerne, der skal fremskaffe dem få og relativt små. Vi ved derfor reelt set stadig ret lidt om, hvilke ydelser, der får en reel effekt og hvordan. Derfor giver det også mening at lægge den konkrete udformning af praksis for anskaffelsen ud i en bemyndigelse, som mere smidigt kan justeres. Det giver også mening både at lave regler for markedsbaseret og ikke-markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet.

Da markedet for fleksibilitetsydelser vil gennemgå en radikal udvikling rent teknisk, bør der i den konkrete bemyndigelse lægges klarere linjer for principperne i FSTS' tilsyn med netselskabernes metoder for anskaffelse af fleksibilitetsydelser. Det kan ikke forventes, at FSTS besidder den nødvendige tekniske kompetence til indholdsmæssigt at vurdere en konkret anskaffelses værdi ud over rent metodiske betragtninger om procedurer og afsøgning af marked. Det gælder eksempelvis også i en teknisk vurdering af, om det er relevant at anvende ikke-markedsbaserede anskaffelser.

Dernæst er det afgørende, at der er fuldstændig klarhed om FSTS' metodiske vurdering, så der ikke opstår tvivl og usikkerhed om korrekte praktiske procedurer i anskaffelsen af fleksibilitetsydelserne, når de konkrete aftaler skal indgås. På en række andre områder har vi desværre i de seneste år set, at retningslinjerne først kommer på bagkant.

Endelig bør det være en grundforudsætning, at den økonomiske regulering af netselskaberne ikke stiller hindringer i vejen for en omkostningseffektiv anskaffelse af kapacitet. Derfor finder vi det også hensigtsmæssigt, at der lægges op til justering i forhold til den økonomiske benchmarking af netselskaberne og modellen for leveringskvalitet i netselskaberne.

2.11. Netvirksomheders netudviklingsplaner (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.4)

Netudviklingsplanerne kan blive et værdifuldt værktøj, både i sikringen af en samfundsøkonomisk fornuftig udvikling af elnettet, men også i netselskabernes dialog med omverdenen. Det kræver dog, at forventningerne og rammerne sættes hensigtsmæssigt op. For den øgede transparens kan også give anledning til unødige misforståelser, og planerne i sig selv kan blive frugtesløse administrative byrder.

I første omgang leverer direktiv og lovforslagets bemærkninger et klart formål om gennemsigtighed og dettes bidrag til en samfundsmæssigt optimal udvikling af elnettet – især med henblik på tilvejebringelsen af fleksibilitetsydelser. Det næste skridt er at definere, hvilket indhold og hvilken form, der kan bidrage til en operationalisering af muligheder og behov for fleksibilitet. Her skitserer lovforslagets bemærkninger nogle indledende tanker om eksempelvis nedre grænser for specifikke investeringer, spændingsniveauer eller andre væsentlighedskriterier. Det er afgørende, at disse betragtninger om væsentlighed og operationalisering uddybes videre i bekendtgørelsen, så udviklingsplanerne ikke mister det overordnede sigte.

Det er set i lyset af disse betragtninger, at N1 er i tvivl om, hvorvidt lovforslaget giver en tilpas tydelig opdeling i ansvar i forhold til ENS' og FSTS' opgaver. Formål og indhold bør diktere form. Vi ser desværre ofte, at form kommer til at diktere alt for meget. Det er N1's vurdering, at den mest hensigtsmæssige opgavefordeling er, at formen i vid udstrækning også er defineret i bemyndigelse og ved ENS' indholdsmæssige vurdering. FSTS bør som tilsynsmyndighed fokusere på, om de allerede definerede krav i forhold til form er opfyldt og tjekke med ENS, om den indholdsmæssige side også er opfyldt.

Det er også N1's forhåbning, at ministeriet forud for udstedelsen af bekendtgørelsen vil indgå i en aktiv dialog med både netselskaber, Energinet og relevante fleksibilitetsaktører med henblik på at sikre en optimal operationalisering i forhold til praktiske muligheder og behov.

2.12. Netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.5)

N1 finder det hensigtsmæssigt, at der i EFL indsættes en bestemmelse om netselskabernes personelle kapacitet i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets krav til fornødne menneskelige ressourcer, samt at et krav om, at denne kapacitet kontinuert er til stede i netselskaberne. Det giver intuitivt mening på den måde at forsikre omverdenen om, at der ikke indgår andre interesser i netselskabernes forretningsmæssige beslutninger. N1 er i dag bemandet med over 400 ansatte medarbejdere.

Imidlertid vil kravet om personel kapacitet, på den måde det er fremsat i bemærkningerne til lovforslaget, udgøre en udfordring i forbindelse med selskabsmæssige transaktioner, såsom opkøb af eller fusioner med mindre netselskaber. I sådanne situationer vil ofte der i transaktionen indgå et netselskab, som netop ikke har den fornødne personelle kapacitet, eksempelvis fordi det hidtidige personale ikke ønsker at indgå i transaktionen. I den midlertidige periode frem til en egentlig fusion af netselskaberne vil man stå i den situation, at man enten skal:

- 1) Overflytte medarbejdere fra købende netselskab til det købte netselskab
- 2) Nyansætte de fornødne ressourcer i det købte netselskab
- 3) Eller deltidsansætte en række medarbejdere i både købende og købt selskab.

Alle tre muligheder vil indebære unødige ekstra omkostninger og administrativt besvær for netselskaberne samt ansættelsesretlige uhensigtsmæssigheder for de omhandlede medarbejdere – især når der er tale om en foranstaltning i en tidsbegrænset overgangsperiode.

Hvis man flytter en tung medarbejderressource fra det købende selskab til det købte selskab, vil denne højst sandsynligt mangle i det købende selskab, og så står man bare med et nyt problem. En nyansættelse vil ligeledes være uhensigtsmæssig, da fusionen af netselskaber ofte netop har til hensigt at drive synergier af stordriftsfordele, og nyansættelsen således vil være begrænset til overgangsperioden og udgøre en ekstraomkostning i forhold til en samlet optimal ressourceanvendelse. Endelig vil anvendelse af deltidsansættelser være decideret ufavorabel for de pågældende medarbejdere, bl.a. i forhold til pension og en række andre medarbejdervilkår, hvilket højst sandsynligt enten vil resultere i krav om kompensation eller tab af vigtige medarbejderressourcer.

Vi støtter således fuldt op om, at netselskaberne skal have de fornødne personelle ressourcer til rådighed, og at disse på den længere bane er forankret i netselskabet. Der er dog et behov for at tage højde for de konkrete praktiske omstændigheder, som netselskaberne kan stå overfor. Her kommer ministeriets overvejelser (bemærkningernes afsnit 3.2.5.3) om, at den pågældende personelle kapacitet skal have en eksklusiv ansættelse i det enkelte netselskab, efter N1's vurdering til kort.

Til gengæld er der hjælp at hente både i tilknyttede lovbestemmelser og i FSTS' hidtidige praksis på området. I gældende EFL's § 20a fremgår det, at:

"Den uafhængige overvågningsansvarlige må ikke have nogen stilling, noget ansvar, nogen interesser eller noget forretningsforhold i eller med eventuelle tilknyttede og associerede virksomheder samt i eller med virksomheder, der kontrolleres af samme virksomhedsdeltagere, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Stk. 2 er ikke til hinder for, at to eller flere netvirksomheder eller distributionsselskaber omfattet af lov om naturgasforsyning udpeger den samme overvågningsansvarlige.” (egen understregning)

Den interne overvågningsansvarlige må, sammen med direktør og øvrig netselskabsledelse, siges at være central i forhold til netselskabets personelle kapacitet og garant for en netdrift, som er uafhængig af andre interesser. Alligevel er det i EFL vurderet, at denne godt kan have en tilsvarende rolle i et andet koncernforbundet forsyningsselskab, når blot dette er en tilsvarende rolle for et tilsvarende forsyningsselskab og dermed ikke medfører interessekonflikter.

FSTS (dengang: Energitilsynet) har i sin praksis understøttet denne model (sag nr. 12/14039 behandlet ved møde den 25. juni 2013) og godkendt en model, hvor den interne overvågningsansvarlige var udlånt via en udlånsaftale til to forskellige forsyningsselskaber fra et serviceselskab i samme koncern, som om denne var ansat i disse to forsyningsselskaber. Vurderingen var, at: ”At en ansættelsesordning, hvor den overvågningsansvarlige formelt har stilling i et koncernforbundet selskab, men reelt udøver sin stilling i netselskabet ikke er i strid med naturgasforsyningslovens § 11a, stk. 2, 1.pkt. En sådan ansættelsesordning kan alene ske i overensstemmelse med § 11a, stk. 2, ved fremvisning af solid dokumentation, eksempelvis via en udlånsaftale, som klart foreskriver at samtlige ansættelsesretslige beføjelser, herunder instruktionsbeføjelser er fjernet fra det koncernforbundne selskab og alene tillægges netselskabet.”¹ Det var ydermere et krav, at den overvågningsansvarlige kontraktligt var forpligtet til ikke at arbejde for andre selskaber end de to forsyningsselskaber.

FSTS vurderede således både, at kravet til den overvågningsansvarliges uafhængighed i forhold til interesser, ansvar og forretningsforhold var opfyldt, selvom denne ikke var ansat i netselskabet, og selvom denne arbejdede på tværs af forsyningsselskaber. I afgørelsen blev der skelnet mellem *formelt* og *reelt* ansættelsesforhold, og at den pågældende var udførligt afskåret fra interessekonflikter i forhold til den øvrige koncern. Desuden blev der også taget hensyn til de negative følger for den pågældendes ansættelsesforhold ved en mere rigid tolkning af stillings- og ansvarsforhold.

Derudover er der i gældende EFL § 20b indsat en undtagelsesbestemmelse i forhold til kravet om særskilt identitet, hvor:

”...Kravet om identitetsmæssig adskillelse i stk. 1 og 2 gælder ikke i forhold til virksomheder, der udøver net- eller naturgasdistributionsvirksomhed, virksomhed med fremføring af opvarmet vand eller damp eller virksomhed, som er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1.” (§ 20b, stk. 3)

---

¹ Bestemmelsen om den overvågningsansvarliges uafhængighed i naturgasforsyningsloven er parallel til EFL.

Her er der i kravet om adskillelse også lagt vægt på, at der skal være en interessemæssig konflikt i form af en kommerciel interesse. Denne må være vurderet ikke at være til stede i forhold til andre forsyningsaktiviteter, når der på denne måde tillades en fælles identitet på tværs af forsyningsydelser.

Fælles for de nævnte eksempler er, at der er taget højde for, at der kan være praktiske omstændigheder, som gør det relevant at nuancere de lovgivningsmæssige krav – så længe der på anden vis er garanti for, at den egentlige bekymring om en interessekonflikt imødekommes.

Det er samtidig værd at have ordlyden for øje i Direktivets artikel 35:

"Er distributionssystemoperatøren en del af en vertikalt integreret virksomhed, skal vedkommende i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i distributionssystemoperatøren fra den vertikalt integrerede virksomhed." (pkt. 1) (egne understregninger)

"...distributionssystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede elektricitetsvirksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle nettet. Distributionssystemoperatøren skal råde over de nødvendige ressourcer til at varetage disse opgaver, herunder menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer." (pkt. 2.c) (egen understregning)

Denne tekst er ikke ændret i forhold til den 2. liberaliseringspakke, og i det oprindelige udkast fra Kommissionen indgik det, at alle relevante distributionsaktiver skulle placeres i det juridisk adskilte distributionsselskab. Under forhandlingerne i Europarådet blev denne formulering dog ændret efter ønske fra flere medlemsstater. Som det angives i Christopher Jones': "EU Energy Law, Volume 1, The Internal Market"² er der to forklaringer på denne ændring: 1) Det giver større fleksibilitet i forhold til regnskaber og skatteformål og 2) et stort antal medarbejdere, som arbejder for distributionsselskabet ser en fordel i at forblive ansættelsesmæssigt i moderselskabet.³

Direktivteksten dækker altså over flere underliggende forhold. For det første understreges det, at kravet om uafhængighed drejer sig om en adskillelse fra andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution (første understregning). Følgelig handler det ikke om uafhængighed imellem distributionsselskaber. For det andet indebærer det ikke et krav om adskilt ejerskab af netaktiver (anden understregning), og disse aktiver omfatter også

---

² Bogen kan med en vis rimelighed ses som en autoritativ fortolkning af direktivet, da den er skrevet af en række af de embedsmænd fra Kommissionen, som udarbejdede direktivet og deltog i forhandlingerne om dette, bl.a. Christopher Jones selv.

³ Jones, Christopher (ed.) (2016): "EU Energy Law, Volume 1, The Internal Market". Fourth Edition. Claeys & Casteels. Deventer (Holland) – Leuven (Belgien). Kapitel 5: *Unbundling of Distribution System Operators* af Jones, Christopher og Cabau, Emmanuel. Pkt. 5.52, s. 208.

medarbejdere. Det er disse forhold, som skal med i fortolkningen af sætningen om, at distributionsselskabet skal råde over de nødvendige ressourcer (tredje understregning). Som det i flere af ministeriets citater fra direktivet og fortolkningsnoten fremgår, er det væsentlige, at distributionsselskabet har ressourcerne uindskrænket til rådighed, og at eventuelle interessekonflikter i forhold til ikke-distributionsaktiviteter effektivt mitigeres.

I en implementering af Direktivets artikel 35 vil det således være naturligt, at der på samme måde som i direktivet tages hensyn til de praktiske forhold i distributionsselskaberne og den egentlige årsag til kravet om personel kapacitet – en egentlig interessekonflikt. Kravet til personel kapacitet bør være nuanceret nok til, at det eksempelvis kan indeholde en pligt til at have økonomisk styrings-kompetence til rådighed for netselskabet, men at denne kan deles med andre monopolselskaber, og at netselskabet gerne må anskaffe sig generiske regnskabsydelser fra andre parter, da der ingen interessekonflikt eller afgivelse af beslutningskompetence er i et sådant indkøb.

Det er en sådan nuancering N1 vil appellere til i forbindelse med lovforslaget. Det er ikke ensbetydende med, at vi mener, at det lovgivningsmæssige krav om personel kapacitet skal laves om. Det betyder dog, at vi håber, at der i ENS' skønsmæssige vurdering af, om denne personelle kapacitet er til rådighed, lægges vægt på egentlig afskæring fra interessekonflikter og kompetent beslutningskompetence, samt et hensyn til effektivitet, ansættelsesmæssige vilkår og *reelt* ansættelsesforhold i stedet for *formelt* ansættelsesforhold. Det er oplagt, at en løsning, som indebærer andet end en formel ansættelse, også skal vurderes ud fra omfanget af de omhandlede ressourcer, og hvor lang tid den bliver anvendt.

2.13. Dataadskillelse (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.6)

N1 er af den opfattelse, at den beskrevne ændring i forhold til berettigede parters adgang til forretningsmæssigt følsomme oplysninger ikke giver anledning til en ændring af praksis for deling af data fra N1 i dag. Kontakt med elleverandører, som har berettiget adgang til data, sker allerede i dag via datahubben. Ændringen vil derfor alene give sig udtryk i nogle mindre præciseringer i N1's program for intern overvågning og årsberetningen vedrørende dette.

Det bør dog overvejes, om der på sigt kan opstå en konflikt mellem det, at fremsendelsen af data til berettigede parter er begrænset til datahubben og det, at anvendelsen af data skal bruges til andet end almindelig afregning af elforbrugere. Som nævnt i lovforslaget kan der eksempelvis være et behov i forbindelse med BEF'er, hvor netselskabet opfordres til at lette delingen af data. Dette må netop forstås som noget, der ligger ud over, hvad der ligger i datahubben i dag. Det kan også være relevant i andre situationer i forbindelse med anskaffelsen af fleksibel kapacitet. Hovedformålet må være, at adgangen til data (også til berettigede parter) skal ske på ikke-diskriminerende måder. Det er klart, at begrænsningen til datahubben systemisk understøtter dette, men det er også en begrænsning, som på sigt kan blive uhensigtsmæssig.

2.14. De kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af energilageraktiviteter (lovforslagets pkt. 3.2.7)

Øvelsen med at overføre reglerne om energilageraktiviteter til dansk lov er svær, bl.a. fordi selve definitionen af energilagring i direktivet er meget generel og kan omhandle andet end elnetrelevante komponenter. Det ville være hensigtsmæssigt, om det blev præciseret, hvilke typer af komponenter, der præcist tænkes omhandlet af bestemmelsen.

Vi kan være i tvivl om snittet i forhold til fuldt integrerede netkomponenter er for restriktivt ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv. Således vil man eksempelvis kunne løse en del mindre spændingsproblemer ved indsættelse af små batterier på transformerstationer og dermed sikre en pålidelig drift af nettet, men som også sekundært og midlertidigt vil kunne løse mindre kapacitetsproblemer. Et sådant komponent vil imidlertid ikke være at betegne som et fuldt integreret netkomponent i henhold til lovforslaget og vil derfor skulle underlægges markedstest mv. Vi fornemmer dog ikke, at der vil være et marked for en sådan begrænset ydelse med en ofte meget begrænset tidshorisont. Og vi er samtidig bekymrede for, om bestemmelserne i forhold til undtagelse er så omfattende, at den samlede værdi af komponenten forsvinder, selvom det egentlig ville give mening fra et generelt samfundsøkonomisk perspektiv.

2.15. De kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af ladestanderaktiviteter (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.8)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.16. Transmissionssystemoperatørernes opgaver (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.9)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.17. Transmissionssystemoperatørernes anskaffelse af ydelser (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.2.10)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.18. Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser ift. det regionale koordinationscenter (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.3)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.19. Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – Elektricitetsvirksomheders regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.4)

Punktet angår regnskabsmæssig adskillelse, men også en udvidelse i forhold til myndighedernes mulighed for at indhente oplysninger. Det giver mening, at omfatte den nye betegnelse 'elektricitetsvirksomheder' og dermed omfatte nye aktører som aggregatorer og BEF'er i forhold til relevant oplysningspligt. Imidlertid vækker det lidt forundring, at også vertikalt integrerede virksomheder og forbundne virksomheder tilføjes til § 84 stk. 1, da der her ikke er tale om nye typer af aktører.

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser kan det imidlertid udledes, at oplysningspligten søges udvidet af hensyn til FSTS' tilsyn med markedsmæssigheden af netselskabernes indkøb af energibesparelser i henhold til EFL's § 46. For N1 er det imidlertid uklart, hvorfor FSTS har behov for denne adgang, da denne ordning udløber med udgangen af 2020, og det er op til netselskaberne at dokumentere markedsmæssigheden i henhold til § 46.

Formålet med § 46 er, at netselskabernes indkøb skal foregå efter armslængdevilkår. Det vil sige, ligesom hvis der var tale om en handel mellem to uafhængige parter. Armslængdevilkår skal dokumenteres efter de anerkendte OECD-principper og metoder for transfer pricing, som også anvendes på det skatteretlige område. Udfordringer ved at udvide oplysningspligten med henblik på, at FSTS kan indhente andre oplysninger til brug tilsynet med § 46 end de af netselskabet oplyste ved vertikalt integrerede og forbundne virksomheder, er, at det stiller disse virksomheder anderledes end ikke-forbundne parter. Den vertikalt integrerede eller forbundne virksomhed forpligtes til at kunne dokumentere et salg ud over det, som er kravet i den af netselskabet valgte transfer pricing metode. Dermed ophæves parallellen til indkøbet mellem to uafhængige parter, hvilket er modstridende med formålet med § 46.

I stedet for denne udvidelse af oplysningspligten med henblik på anvendelse i forhold til § 46, bør der holdes fast ved, at dokumentationspligten i henhold til § 46 ligger hos netselskaberne. Hvis denne dokumentation ikke findes at være tilstrækkelig, og prisen ikke er markedsmæssig, har FSTS frie rammer inden for gældende EFL til at fastsætte en mere korrekt markedsmæssig pris. Tilsynet kan dog ikke føres, så det de facto ophæver muligheden for at indgå en aftale på armslængdevilkår. Dette er heller ikke tilfældet for skatteområdet og for skattemyndighederne, som udgør den klare reference for EFL's § 46.

2.20. Teknisk og finansiel kapacitet for elproduktionsbevillinger (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.5)
N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.21. Regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.6)

Med ophøret af energispareordningen giver det kun god mening, at den særskilte opgørelse af omkostninger og henvisningerne til disse i lovgivningen ophører. Det vil ligeledes lette netselskabernes administration. Den tiltænkte behandling af tilbageværende omkostninger, som påløber efter ordningens udløb, virker også fornuftig.

Det bør dog sikres, at princippet om, at netselskabernes økonomi ikke påvirkes, hverken på indtægts- eller omkostningssiden, også fastholdes i perioden efter ordningens egentlige ophør. Det indebærer, at ansøgningsproceduren ved FSTS i forhold til dækning af tilbageværende omkostninger med tillæg til indtægtsrammen og udeladelse af omkostninger fra benchmark ikke underlægges en uhensigtsmæssig restriktiv procedure

i forhold til typen af omkostninger, eller at der eksempelvis indsættes et væsentlighedsprincip i forhold til omkostningerne. Sådanne procedurer vil øge administrationsbyrden og ændre det grundlæggende princip i aftalen om, at ordningen ikke påvirker netselskabernes almindelige driftsøkonomi.

2.22. Ensretning af netbevillingers udløbsdato (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.7)

N1 finder overvejsen om en ensretning af netselskabernes bevillingsudløb for sagligt velfunderet. Det vil også lette overblik og nogle administrative procedurer i netselskaber, der er resultat af fusioner, eller når der er opkøbt flere netselskaber.

Vi vil dog henlede ministeriets opmærksomhed på, at et samtidigt udløb af bevillinger med udgangen af 2025 også indebærer, at ENS, som bl.a. skal vurdere netselskabernes fortsatte tekniske, finansielle og personelle kapacitet (jf. ændringen i lovforslagets pkt. 3.2.5) ved bevillingsfornyelser, kan komme til at stå over for en anseelig administrationsbyrde op til et sådant fælles udløb. Denne ville med det nuværende fornyelsessystem være spredt ud over flere år.

Af hensyn til både det administrative pres i ENS og for at undgå udsættelser og usikkerhed i netselskaberne om bevillingsfornyelsen vil N1 opfordre til, at processen vedrørende fornyelsen af bevillingerne ultimo 2025 påbegyndes i god tid inden udløbet, samt at der, ligeledes i god tid inden, opstilles klare retningslinjer for netselskaberne om kravene til bevillingsfornyelserne og kan være en eventuel dialog mellem netselskaber og ENS om disse. Herunder bør der især være fokus på, hvordan eventuelle nye krav (eksempelvis personel kapacitet) vurderes og kan imødekommes af netselskaberne.

2.23. Forordning om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordning) – tarif (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.8)

Det er en naturlig følge af indførelsen af en EU-forordning, at den implementeres direkte i dansk lov. Imidlertid er en simpel henvisning til en artikel i den pågældende EU-forordning lidt usædvanlig, især fordi den pågældende artikel omhandler mere end blot rene principper for tarifiering, men også henviser videre til et løbende udviklingsarbejde i EU-regi (artiklens punkt 9 og 10). Det gør den danske lov svær at læse, hvilket yderligere understreges af ministeriets egen vurdering af, at det er uklart, om den nuværende danske model for tarifiering skal ændres.

Efter N1's vurdering bør der som minimum indsættes en kvalificerende ordlyd i forhold til, hvilke principper for tarifiering EU-forordningens artikel 18 omhandler, og hvilken konsekvens det har i en dansk kontekst.

2.24. Elforsyningslovens regler om udpegede elektricitetsmarkedsoperatører (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 3.9)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

2.25. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 4)

Som det fremgår af lovforslaget indebærer implementeringen af elmarkedsdirektivet et øget ressourcebehov ved myndighederne på området, her primært ENS og FSTS. Den måde direktivet bliver implementeret på indebærer en række nye tilsynsopgaver og disse tilfalder primært FSTS. Indholdsmæssigt er opgaverne meget varierede og spænder fra tilsyn med forbrugerrettigheder til etablering af regionale koordinationscentre og udbud af nettab.

Det vil med stor sandsynlighed i sidste ende være forbrugerne, der kommer til at betale for det øgede tilsyn. Det bør være det underliggende fortsat i forhold til de nye tilsynsopgaver, at omkostningen til tilsyn skal stå mål med den værdi, der opnås for forbrugerne og markedet. Det vil således også være hensigtsmæssigt, at der sættes nogle meget klare pejlemærker for de nye tilsynsopgavers omfang og indhold i direkte sammenhæng med fastlæggelsen af den funktion, der skal føres tilsyn med.

Et nævneværdigt eksempel er tilsynet med ny regulering af indkøb af nettab. Reguleringen består i, at netselskaberne fremadrettet forpligtes til at indkøbe nettab direkte på spotmarkedet eller via udbud – modsat tidligere hvor det blot har været kravet, at ydelsen skulle købes på markedsmæssige vilkår. Indkøb via udbud er en delmængde af indkøb på markedsmæssige vilkår. Det praktiseres allerede af flere netselskaber, herunder N1. Direkte indkøb på spotmarkedet må på sin vis også være en delmængde af et indkøb af markedsmæssige ydelser. Tilsynet med indkøb på markedsmæssige vilkår under EFL's § 46 ligger i dag allerede ved FSTS og gør det også efter 2021. Det er derfor uklart, hvad der ligger i de ekstra 1,5 årsværk den nye tilsynsopgave ventes at trække fra 2021 og frem, ud over et forhåndsgodkendelsessystem, da en indsnævring af mulighederne for netselskabernes indkøb også burde resultere i et enklere tilsyn.

Eksemplet er illustrativt, fordi det viser, at en umiddelbar kortlægning af konkrete tilsynsopgaver i forbindelse med implementeringen af de nye opgaver, vil give et bedre billede af, hvad tilsynsopgaverne reelt indebærer, og hvordan de kan tilrettelægges, så de står mål med den værdi, der opnås af forbrugerne og markedet. Det vil samtidig give de andre involverede aktører mulighed for at tilrettelægge virksomhed og dokumentation for denne i overensstemmelse med de forventninger, der ligger om fremadrettet tilsyn.

På andre områder af lovforslaget end nettab er der tale om tilsynsopgaver, som ligger i periferien af myndighedernes tidligere opgaver, eksempelvis vurderingen af netselskabernes udviklingsplaner og vurderingen af personel kapacitet. Her er der givet vis behov for yderligere myndighedsressourcer, men igen behov for forudsigelighed i forhold til tilsynsopgavens karakter. N1 vil derfor opfordre til, at der for alle nye tilsynsopgaver udfærdiges en klarere og mere entydig ramme for disse i forhold til indhold og omfang i forbindelse med lovforslaget eller udmøntningen af dette i bekendtgørelser.

2.26. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 5)

Lovforslaget vil med al sandsynlighed blive en central del af udviklingen af markedet, så den grønne omstilling i højere grad end i dag understøttes. Indlejret i den nye regulering er der helt naturligt en række kontrol- og tilsynsopgaver. Disse og omkostningerne, der følger med, er en integreret del i at sikre funktionalitet og konkurrence på lige vilkår i den grønne omstilling. Det er blot værd at bemærke, at nye tilsynsopgaver rettet mod netselskaberne både rammer netselskabernes omkostninger gennem nye dokumentationskrav og administrative procedurer og gennem en øget betaling til ENS og FSTS, da myndighedsopgaver rettet mod netselskaberne i stor udstrækning finansieres via netselskabernes myndighedsbetaling. I sidste ende vil det være forbrugerne i det enkelte netselskabs område, som betaler prisen for de nye kontrol- og tilsynsopgaver.

Selvom det af ministeriet vurderes, at de nye direktivkrav ikke vurderes at påvirke tariffene væsentligt (formentlig også fordi omkostningerne fordeles ud over mange forbrugere) er det N1's vurdering, at der vil være en del omkostninger forbundet med implementeringen af så mange nye kontrol- og tilsynsopgaver samt netselskabernes håndtering af nye aktører, udviklingen af nye processer i markedet mv. Derfor er det også værd at være opmærksom på, at en væsentlig del af omkostningerne kan reduceres, hvis der skabes tilpas enkelhed, klarhed og forudsigelighed om de fremadrettede krav og procedurer. Tilsynsopgaverne og deres omkostninger bør stå mål med værdi og risiko. Derfor er det afgørende, at der i forbindelse med en identificeret tilsynsopgave foretages en åben vurdering af, hvad den reelle risiko for non-compliance er, hvad der er relevante tiltag for at imødekomme denne, og hvordan disse tiltag kan understøtte enkelhed, klarhed og forudsigelighed for tilsynets subjekter.

2.27. Administrative konsekvenser for borgerne (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 6)

Se under punkt 2.26 om forbrugernes betaling gennem øgede tariffer.

2.28. Miljømæssige konsekvenser (lovforslagets almene bemærkninger pkt. 7)

N1 har ingen særskilte bemærkninger til dette punkt.

3. Afrunding

Vi håber, at de ovenstående bemærkninger og kommentarer vil blive taget som konstruktiv input til lovforslaget og det videre arbejde med implementeringen af direktivet. Vi står selvfølgelig til rådighed, såfremt der skulle være behov for uddybende oplysninger eller spørgsmål.

Med venlig hilsen

Jan Østergaard Jensen og Daniel Skovsbo Erichsen

N1 A/S

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København

Sendt til ens@ens.dk, kopi til jbr@ens.dk
J.nr.: 2019-90526

24. august 2020

Høringssvar vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

Norlys vil gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar til lov om ændring af lov om elforsyning (elforsyningsloven) som implementerer elmarkedsdirektivet i dansk lov. Udover dette høringssvar, der gives af koncernen Norlys, afgiver N1 et selvstændigt høringssvar.

Norlys ser positivt på, at elmarkedsdirektivet nu implementeres i dansk lov. Den ambitiøse politiske klimamålsætning om 70 pct. reduktion af drivhusgasser i 2030 kalder på et moderne elmarked, hvor blandt andet digitalisering skal muliggøre integration af markant mere vedvarende energi i elnettet. Dette sker gennem fleksibel anvendelse af el, nye innovative elprodukter til kunderne og en markedsmodel, der giver den enkelte forbrugere og energifællesskaber mulighed for at bidrage til den grønne omstilling ved at anvende energien, n r den er rigelig, og ikke mindst baseret på vedvarende energi og samtidigt sikre omkostningseffektiv drift- og udbygning af elnettet.

Elmarkedsdirektivet og dette lovforslag til ændring af elforsyningsloven er startskuddet til fremtidens elmarked, som Norlys hilser velkomment. Som medlem af Dansk Energi bakker Norlys op om Dansk Energis høringssvar og fremkommer i nærværende høringssvar med tilføjelser og nuancer hertil.

Overordnet set ser Norlys positivt på implementeringen af elmarkedsdirektivet og lovforslagets forslag til ændringer i elforsyningsloven. Dog er der en række elementer hvor vi, på lige fod med Dansk Energi, ser behov for at kommentere på.

Om Norlys

Norlys er Danmarks største integrerede energi- og telekoncern med over 1,5 mio. kundeforhold. Norlys er et forbrugerejet selskab med over 700.000 andelshavere. Vi er fast forankret i Jylland – fra Vendsyssel i nord til grænsen i syd. Norlys repræsenterer hele værdikæden af energisystemet med produktion af vedvarende energi, salg af el og gas til over 750.000 kunder og transport af el til forbrugere i vores forsyningsområde via netselskabet N1. Norlys' samlede aktiviteter inden for vedvarende energi varetages gennem medejerskab af Eurowind Energy A/S som er en af Europas største udviklere indenfor landbaseret vind og sol. De næste 5 år kommer vi til at investere 10 mia. kr. for at styrke den grønne omstilling og digitalisering af Danmark.

Væsentlige pointer fra høringssvaret

Norlys ønsker at fremhæve en række pointer og anbefalinger, som vi finder essentielle for en succesfuld implementering af elmarkedsdirektivet i dansk lovgivning. De enkelte punkter uddybes efterfølgende i høringssvaret.

Udvikling af digitale borgerenergifællesskaber i samspil med elnettet

- Borgerenergifællesskaber kan blive en vigtig del af fremtidens elmarked og bidrage positivt til effektiv drift af elnettet, og skabe borgernært engagement i den grønne omstilling
- Norlys ser borgerenergifællesskaber som digitale fællesskaber i samspil med elnettet. Hvis borgerenergifællesskaber får mulighed for at eje eller drive elnettet, skabes ulige muligheder for forskellige borgerenergifællesskaber. Derfor anbefaler Norlys, at man fastholder at borgerenergifællesskaber ikke kan eje elnet
- Nem adgang til data i realtid er forudsætning for et borgerenergifællesskab. Dette kan fx sikres ved adgang til ikke-verificeret data fra datahubben. Finansiering af øget dataadgang er et kollektivt anliggende, hvilket skal afspejles i opkrævningen. Derfor vil det også være naturligt, at omkostningen bliver omfattet af den kollektive nettarif
- Aggregatoren skal indarbejdes i elmarkedet som integreret på lige fod med elhandleren. Norlys foretrækker og anbefaler lovforslagets model 1, som kan indarbejdes i eksisterende markedsdesign

Forbrugerrettigheder til erhvervskunder

- Ændring af slutkundebegrebet medfører, at erhvervskunder opfattes som forbrugerrettigheder, som Norlys ikke finder gunstigt for hverken elhandelsvirksomheden eller erhvervskunden, da det er et opgør med virksomheders aftalefrihed
- Norlys anbefaler, at elmarkedsdirektivet på dette punkt indarbejdes i dansk lovgivning som en absolut minimumsimplicitering

Rammer for elhandel der ikke hæmmer markedet

- En stor del af elhandelsvirksomhedens muligheder for at differentiere sig i markedet går via den kommunikation, der er med kunden, herunder regning, kontrakter mv. Øget regulering vil mindske denne mulighed uden at skabe værdi for kunden
- Norlys anbefaler, at elmarkedsdirektivet implementeres med størst mulige frihedsgrader for elhandelsvirksomheden til udformning af faktura og kontrakter for herved at kunne skabe bedre produkter til kunderne
- Der bruges i dag mange ressourcer på varsling af kunder. Norlys bakker op om lovforslaget, der medfører at varslingspligten for erhvervskunder alene vedrører det konkurrenceudsatte priselement. Norlys anbefaler yderligere, at dette også bliver gældende for husholdningskunder

Fra leveringspligt til dynamisk leveringspligtsprodukt

- Det er Norlys' erfaring, at leveringspligten i dag hæmmer innovation og udvikling af nye produkter til gavn for kunderne. Derfor kan Norlys ikke bakke op til lovforslagets forslag om at indføre snævre undtagelser til den nuværende leveringspligt
- Norlys anbefaler, på linje med Dansk Energi, at man overgår fra leveringspligt, som vi kender den i dag, til en fokuseret ét-produkts-model for leveringspligten, som kan samtænkes med kravet om dynamiske priskontrakter

Elproduktionsbevillinger for vedvarende energiproduktion fra vind og sol

- Med aktiviteter indenfor landbaseret vedvarende energi finder Norlys, at elproduktionsbevillinger for produktion af vedvarende energi er en unødvendig administrativ byrde. Norlys forslår derfor, at reglerne om elproduktionsbevillinger ændres således, at anlæg til produktion af vedvarende energi undtages herfor

Rammevilkår skal sikre fortsat investering i og effektiv drift af elnettet

- Norlys finder det uheldigt, at man i bemærkningerne antyder et så specifikt krav som ansættelse af økonomichef/økonomidirektør i netselskabet. Kravet skaber uvished og kan føre til dobbeltbemanding i koncernen, hvorved forbrugergevinsten mindskes. Norlys anbefaler, at det specifikke krav udskrives af lovbemærkningerne

Generelle bemærkninger

Det er essentielt for en succesfuld implementering af elmarkedsdirektivet, at direktivet tilpasses den danske kontekst, særligt i relation til introduktion af de nye roller i elmarkedet, eksisterende roller og definitioner i elmarkedet og kundernes præferencer.

Norlys bemærker, at lovforslaget implementerer elmarkedsdirektivet på relativt overordnet niveau med efterfølgende regeludstedelse på baggrund af bemyndigelser til ministeren herunder Energistyrelsen, Energinet, netselskaber og ikke mindst Forsyningstilsynet. Det kan som sådan være ganske fornuftigt, da store dele af lovgivningen vedrører markedsregler mv., hvor der løbende vil være behov for tilpasning. Dog bekymrer det, at der i lovforslaget lægges op til at denne regeludstedelse skal være på plads 1. januar 2021. Der er tale om essentielle regler for et velfungerende elmarked, og Norlys er bekymret for, at disse bemyndigelser hastes igennem med dertil ufuldstændigt regelgrundlag til følge. Historisk har det ført til tidskrævende regulering hos blandt andet Forsyningstilsynet med lange sagsbehandlingstider.

Derudover vil Norlys gerne bemærke, at en stor del af de regler, der skal fastlægges frem mod 1. januar 2021, medfører behov for større ændringer i IT-systemer, administrative procedurer mv., som tager tid at implementere og først kan igangsættes, når regler og retningslinjer ligger fast. Derfor bør der i udmøntning af nærværende lovforslag sikres at denne implementeringstid, op mod 12 måneder, håndteres. Yderligere vurderer Norlys, at de administrative omkostninger som opgøres i lovforslaget er urealistisk lave og bør revurderes.

Som et særskilt punkt finder Norlys det bekymrende, at Forsyningstilsynet bemyndiges til at udarbejde vigtige materielle regler. Forsyningstilsynets fornemmeste opgave er at føre et uvildigt tilsyn med energisektoren ud fra de til enhver tid gældende regler. Regler som i vores optik udstedes af ministeren eller Energistyrelsen. Norlys bakker derfor op om Dansk Energis forslag om at lade alle bemyndigelser tilfalde ministeren.

Begreber og definitioner

Af lovforslaget fremgår det, at der introduceres to nye definitioner hhv. aktiv kunde og slutkunde. I afregningsøjemed defineres en kunde ud fra et aftagenummer. Norlys anbefaler på de kraftigste, at man holder fast i dette kundebegreb, som allerede anvendes i gældende elforsyningslov, og ikke som her skaber forvirring om begrebet kunde. Vi forstår, at der er et ønske om at implementere definitioner af elmarkedsdirektivet direkte i dansk lov, men har svært ved at se den faktiske værdi, når der er mulighed for at anvende nationale begreber. I forhold til aktive kunder henvises der blandt andet til en gruppe af kunder, som handler i fællesskab. Med timeafregnede, fjernaflæste elmålere har alle elforbrugere i dag mulighed for og ret til at agere som aktive elforbrugere i elsystemet.

Yderligere udebliver en entydig definition af det nye begreb lokalitet. Det fremgår ikke tydeligt, om der ændres på definitionen af egenproducenter. Umiddelbart forstår Norlys, og såfremt det er korrekt forstået, bakker op om, at dette begreb ikke adskiller sig fra elforsyningslovens definition af et forbrugssted som en samlet matrikel eller sammenhængende bygninger med kun én forbruger på tværs af flere matrikler.

Udvikling af digitale borgerenergifællesskaber i samspil med elnettet

Det er Norlys' overbevisning at udviklingen af borgerenergifællesskaber skal ske i samarbejde med elnettet og ikke på trods af elnettet. Det danske elnet har stærke rødder i andelsbevægelsen – det er noget, vi skal værne om. I dag drives og udvikles elnettet ud fra et kollektivitetsprincip til gavn for samfundet i sin helhed, og sikrer Europas laveste nedetid?. Med introduktion af borgerenergifællesskaber i elmarkedet gives nu mulighed for endnu engang at kunne styrke andelstanken og den forbrugerdrevne grønne omstilling. Det vil udvikle vores elmarked, og denne udvikling ser vi gerne ske i tæt samarbejde med elnettet.

Det er derfor også positivt, at lovforslaget ikke lægger op til, at borgerenergifællesskaber kan eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. En sådan mulighed ville være et skridt væk fra principperne bag et forbrugereje om, at vi er stærkere i fællesskab. Mulighed for ejerskab af elnet ser Norlys som en skævvridning mellem forskellige typer af borgerenergifællesskaber, som i høj grad vil favorisere store, professionelt drevne borgerenergifællesskaber med finansiell og teknisk mulighed for at eje og drive et elnet til fordel for mere borgernære energifællesskaber, som det må forstås var hensigten bag introduktion af denne nye rolle i elmarkedet.

I projektet "Delestrøm" har Norlys allerede vist, at det er muligt at drive et digitalt borgerenergifællesskab, som udnytter den eksisterende elinfrastruktur. Dette stiller selvfølgelig krav til, at elnetselskaberne indgår proaktivt og engageret i disse typer af samarbejder. Elnetselskaber omkring i landet står overfor en kulturændring, hvor de i højere grad, trods engrosmodellen, er en samarbejdspart overfor elmarkedets nye aktører. Heldigvis er man allerede godt på vej. Det sagt stiller Norlys sig skeptisk overfor lovbemærkningens henvisning til, at netselskabet får nye opgaver, da det endnu ikke vides, om dette bliver tilfældet. Norlys opfordrer til, at man i stedet ser tiden an og efterfølgende vurderer hvilke konkrete opgaver, der ligger for netselskaberne i snitfladen til elmarkedets nye aktører.

Enkel adgang til data i realtid er en forudsætning for borgerenergifællesskaber

I forbindelse med det omtalte projekt gjorde Norlys en række erfaringer i forhold til, hvor problematisk det kan være at få adgang til forbrugerens data direkte fra elmåleren til trods for krav herom. Dette er både et problem for det berørte borgerenergifællesskab, da store dataomkostninger kan mindske lysten til at indgå i fællesskabet, og samtidigt er det en unødvendig samfundsøkonomisk omkostning, da netselskaberne allerede i dag bidrager med inddatering af forbrugsdata i datahubben fra fjernaflæste målere. Dog vil Norlys understrege, at det, for at give borgerenergifællesskaber tilstrækkelig mulighed for at agere på baggrund af forbrugsdata kræver, at denne er tilgængelig for forbrugeren hurtigere end i dag og optimalt i realtid.

Derfor bakker Norlys også op om Dansk Energis fokus på frisættelse af forbrugsdata og påpeger vigtigheden af, at der etableres den nødvendige hjemmel til, at netselskaberne kan igangsætte dette vigtige arbejde. Frisættelse af data i realtid er den vigtigste forudsætning for udvikling af digitale, intelligente borgerenergifællesskaber. Norlys ser dataadgangen i realtid som et anliggende for det samlede elsystem og ikke det enkelte borgerenergifællesskab, hvilket skal afspejles i finansieringen. Derfor vil det også være naturligt, at omkostningen bliver omfattet af den kollektive nettarif.

Vertikale borgerenergifællesskaber stilles bedre end horisontale

Norlys ønsker, at alle typer af borgerenergifællesskaber gives lige adgang i elmarkedet og derved gives lige muligheder for at bidrage positivt til den grønne omstilling. Forbrugeren skal have lige adgang til at indgå i borgerenergifællesskaber af såvel vertikal karakter fx boligforeninger eller etageejendomme og horisontal karakter fx villavejen. I dag ligger udfordringen blandt andet i muligheden for nettoafregning af egenproduceret strøm. Norlys' tidligere nævnte projekt "Delestrøm" har bevist, at det er muligt at få engageret borgere til at indgå i et energifællesskab, også hvor nettoafregning af strøm ikke er mulig.

Norlys bakker fuldt op om digitale, frem for fysiske, borgerenergifællesskaber med ejerskab af net. I samspil med elnettet bliver det endnu mere essentielt, at borgerenergifællesskaber kan bidrage positivt til fleksibel drift af den fysisk infrastruktur. Derfor skal det sikres, at det bliver muligt at bringe den fleksibilitet, som fællesskabet bidrager med på den digitale parallelinfrastruktur, i spil. Norlys er bekymret for, at disse fordele udvandes, såfremt borgerenergifællesskabet fysisk er placeret på tværs af to eller flere substationer eller sågar flere netområder. Dette stiller store krav til cost-benefit-analysen, som ligger til grund for tariffastsættelsen og kan, hvis det er administrativt tungt for borgerenergifællesskaberne, virke som en stopklods for fællesskabet.

Aggregatoren som integreret del af elmarkedet på lige fod med elhandleren

Med lovforslaget introduceres aggregatorer som en ny rolle i elmarkedet og derved også regler for aggregatorens ageren i elmarkedet. Dette støtter Norlys op om, da aggregatorrollen er en vigtig brik for at tilvejebringe fleksibelt forbrug, der reelt kan bidrage positivt til drift af elnettet og derved indpasning af øgede mængder vedvarende energi i vores energisystem.

Da samtlige af de nye roller defineret i elmarkedet i vid udstrækning leverer den samme type forbrugsfleksibilitet, er det essentielt for et velfungerende fleksibilitetsmarked, at disse stilles lige i markedet.

I lovforslaget beskrives to modeller for aggregatorer. En model 1 hvor aggregatorer også er elhandler på forbrugers aftagerpunkt, og en model 2 hvor aggregatoren er uafhængig af elhandleren. Norlys bakker op om model 1, da denne stiller aggregatoren og elhandleren lige i markedet og vil kunne indarbejdes indenfor gældende markedsdesign. Ydermere vil der i denne model ikke opstå tvister om kompensation, ubalancer mv.

Forbrugerrettigheder til erhvervskunder

Med både kunder i privat- og erhvervssegmentet har Norlys indgående kendskab til begge markeder, kundernes behov og særligt de store forskelle mellem disse kundetyper. Hvor markedet for privatkunder er præget af høj grad af ensartethed som følge af regulering, herunder forbrugerrettigheder, er markedet for erhvervskunder præget af individuelt forhandlede kontrakter til gavn for begge kontraktparter.

Ny slutkundefinition skaber udfordringer

Når man med lovforslaget introducerer begrebet slutkunde og lader dette omfatte både husholdnings- og erhvervskunder, falder erhvervskundesegmentet ind under samme forbrugerrettigheder som privatkunder. Norlys har selvfølgelig respekt for, at direktivet skal implementeres korrekt. Men en så drastisk ændring vil være til ugunst for både elhandelsvirksomhederne og erhvervskunderne. Der skal således fortsat sikres råderum til, at erhvervskontrakter ikke påtvinges yderligere regulering. Det er helt essentielt at værne om virksomheders aftalefrihed og ikke at pådutte erhvervskunder fordyrende elementer til deres kontrakter, som ikke skaber reel værdi.

I sidste instans kan det have den konsekvens, at elhandelsvirksomheder fravælger erhvervskundesegmentet, hvormed konkurrencen mindskes, hvilket ikke vil være i erhvervslivets interesse.

Derfor foreslår Norlys, at erhvervskunder også fremadrettet skal kunne indgå kontrakter om leverancer af el med udgangspunkt i aftalefrihed. Derfor bakkes også op om Dansk Energis linje med henvisning til ønske om, at de nye regler om rettigheder for erhvervskunder implementeres som en absolut minimumsimplementering. Det er Norlys' vurdering, at dette også er i erhvervslivets interesse.

Rammer for elhandel der ikke hæmmer markedet

Kontrakter, faktura, varslinger mv. er en fundamental del af relationen mellem elhandelsvirksomheden og kunden. Strøm er, som bekendt, et ganske generisk produkt. Strøm er strøm. Derfor går en stor del af elhandelsvirksomhedens muligheder for at differentiere sig i markedet via denne kommunikation og relation til kunderne. Allerede i dag er denne kontakt præget af høj grad af regulering, og med dette lovforslag øges reguleringspresset og bureaukratiet for elhandelsvirksomheden.

Øget regulering af kontrakter og faktura komplicerer unødigt

Det er Norlys' klare overbevisning, at reguleringen ikke medvirker til en enklere kommunikation med kunderne ej heller en mere overskuelig faktura. Norlys er sat i verden for at levere energi, internet og tv til vores kunder så enkelt som overhoved muligt.

Derfor anbefaler Norlys, at elmarkedsdirektivets krav implementeres i danske lovgivning som en absolut minimumsimplicitering med størst mulige frihedsgrader for elhandelsvirksomheden til udformning af faktura og kontrakter. Derfor bakker Norlys også op om Dansk Energis detaljerede anbefalinger på området.

Norlys kan også konstatere, at gennemføres disse omfattende nye krav til vores afregning mv., vil det kræve omfattende ændringer af IT-systemer mv., hvorved der kan sås tvivl om validiteten af vurderingen af de administrative byrder, som fremgår af dette lovforslag.

Varsling er omkostningstungt og skal være værdiskabende for kunderne

Med ændring af definitioner i lovforslaget og indførelse af forbrugerrettigheder til erhvervskunder introduceres også nye varslingskrav. Norlys finder det positivt, at man tilpasser varslingspligten for erhvervskunder til alene at omfatte det konkurrenceudsatte priselement af leveringsprisen. Herunder også præciseringen, at priselementer, fx nettariffer, der viderefaktureres uændret til kunden er undtaget af varslingspligten. Yderligere kunne man argumentere for, at det præciseres at varslingspligten alene gælder ændringer, der er til ugunst for kunden. Elhandelsvirksomheden vil, i sagens natur, have incitament til at viderebringe information, der er i kundens favør.

I forhold til husholdningskundesegmentet er Norlys uforstående overfor, hvorfor man i lovforslaget fastholder en fuld varslingspligt – og ikke blot det konkurrenceudsatte priselement i leveringsprisen. Stilles der fortsat krav til elhandelsvirksomheden om varsling af netydelser, pålægges elhandelsvirksomhederne fortsat en administrativ byrde af substantiel karakter. Yderligere problematiseres dette af uklarhed omkring varslingskrav fra netselskabet til elhandelsvirksomheden. Norlys har meget svært ved at se, hvorledes der med disse varslinger skabes værdi for kunden, da kunden har meget begrænset mulighed for at imødegå disse ændringer, fx ville det kræve, at kunden skiftede netselskab, hvilket alene er muligt ved fraflytning.

Såfremt nuværende varslingspligt fastholdes, mod Norlys' anbefaling, bør varslingsfristen afkortes således, at elhandelsvirksomheder har reelle muligheder for at efterleve disse.

Fra leveringspligt til dynamisk leveringspligtsprodukt

Det fremgår af lovforslaget, at de nye roller i elmarkedet, som introduceres med implementering af elmarkedsdirektivet, ikke er forenelige med den nuværende leveringspligt. Leveringspligtens nuværende udformning udspringer af den tidligere forsyningspligt og et gammeldags elmarked uden digitalisering og timeaflyste målere. I vores optik er tiden kommet til at gøre op med en gammeldags leveringspligt og bringe markedet i spil for at kunne levere nye og innovative elhandelsprodukter skræddersyet til de enkelte kundegrupper. Vi er overbeviste om, at vi herved får mulighed for at få flere og langt mere interessante elhandelsprodukter på hylderne til gavn for kunderne.

Derfor opfordrer Norlys til, at man benytter denne lejlighed til et bringe leveringspligten ind i det enogtyvendeårhundrede og et moderne elmarked. Norlys bakker derfor ikke op om, at man, med lovforslaget, indfører snævre undtagelser til den nuværende leveringspligt. Norlys forstår hensigten med undtagelserne, men understreger, at det er en kortsigtet løsning, som på sigt ikke gavner elmarkedet

eller forbrugerne. Hos Norlys har vi konkrete eksempler på, at produkter målrettet enkelte kundetyper er taget af hylden eller ikke markedsført, fordi produktet i givet fald skulle tilbydes alle kunder, hvorved det ville medføre en signifikant risiko for elhandelsforretningen. Dette gavner hverken innovation, kundemobilitet eller konkurrencen i elmarkedet.

Heraf kan det altså slutes, at Norlys bakker fuldt op om Dansk Energi anbefalinger om at overgå fra leveringspligt til en fokuseret ét-produkts-model for leveringspligten. Norlys bakker ligeledes op om modellen, hvor lovforslagets krav til dynamiske priskontrakter sammentænkes med denne ét-produkts-model således, at der stilles krav om, at alle elhandelsvirksomheder skal tilbyde mindst ét dynamisk elprisprodukt til alle kunder.

Fastholdes de nuværende krav i lovforslaget, vil det de facto medføre en dobbelt leveringspligt for store elhandelsvirksomheder, hvilket betragtes som en overimplementering og ikke er acceptabelt.

Elproduktionsbevillinger for vedvarende energiproduktion fra vind og sol

Norlys' aktiviteter indenfor produktion af vedvarende energi håndteres via medejerskab i selskabet Eurowind Energy, som hovedsageligt udvikler landbaseret vedvarende energi fra vind og sol. Elproduktionsbevillinger for produktion af vedvarende energi er en unødvendig administrativ byrde, og Norlys foreslår derfor, at reglerne om elproduktionsbevillinger ændres således, at anlæg til produktion af vedvarende energi undtages herfor. Dette er i tråd med anbefalinger i Dansk Energis høringssvar.

Rammevilkår skal sikre fortsat investering i og effektiv drift af elnettet

Som ejer af et netselskab har Norlys interesse i, at dette vertikalt forbundne selskab drives så effektivt som muligt. Netselskabet har ansat langt hovedparten af de medarbejdere, der udfører opgaver for netselskabet, men der høstes også åbenlyse synergifordele ved at benytte fællesfunktioner, der er generiske af natur som eksempelvis en fælles regnskabsfunktion, samt facility ydelser og IT. Det sker selvfølgelig med behørigt hensyn til den funktionelle adskillelse, da der i netselskabet er funktioner til rådighed, som kan tage stilling til de fælles ydelser fra et udelt netselskabsperspektiv, men som har f.eks. regnskabskompetencer, der er mere specifikke og indgående på det regulerede område. Derfor er det uheldigt, at man i bemærkningerne antyder et så specifikt krav som ansættelse af økonomichef/økonomidirektør i netselskabet. Dette krav skaber uvished og kan føre til dobbeltbemanding i koncernen, da økonomichef/økonomidirektørens ansvarsområde går på tværs af koncernen. Herved mindskes i sidste ende forbrugergevinsten, og det vil ultimativt føre til en dyrere drift af netselskabet.

Derfor anbefaler Norlys, at det specifikke krav om ansættelse af økonomichef/økonomidirektør i netselskabet udskrives af lovbeholdningerne.

Såfremt der er behov for yderligere kommentarer til eller uddybning af ovenstående, står Norlys selvfølgelig til rådighed. I så fald kontaktes Nikolaj Nørregård Rasmussen på nikras@norlys.dk.

Med venlig hilsen

Nikolaj Nørregård Rasmussen
Public Affairs-chef, Energi

Energistyrelsen

ens@ens.dk

jbr@ens.dk

Miljøbevægelsen NOAH
Friends of the Earth Denmark
Nørrebrogade 39
2200 København N
Tlf. 35 36 12 12
noah@noah.dk
www.noah.dk

København, den 23. august 2020

NOAH Friends of the Earth Denmark's kommentar til ændring af elforsyningsloven om aktive forbrugere, energifællesskaber m.m.

Vi har i NOAH Friends of the Earth Denmark fulgt tilblivelsen af forskellige EU Direktiver til implementering af "Vinterpakken" fra starten. Det har været et gennemgående træk, at man både fra EU Kommissionen, EU Parlamentet og Ministerrådet, såvel i pressemeddelelser som på møder i Danmark og Bruxelles, har understreget, at et vigtigt mål med direktiverne er at skabe befordrende rammer for borgernes aktive deltagelse i omstillingen af EU's energiproduktion.

Det er også et vigtigt tema for den nuværende EU Kommission, som det fremgår af dette citat fra Kommissionsformandens Mission Letter til Energikommissæren:

"Empowering people and regions

People and regions will help drive the transition to a cleaner and more efficient energy system. At the same time, we must support those most affected and most exposed by the transformations, ensuring that we leave no one behind.

- I want you to focus on putting consumers at the heart of our energy system, notably through the full implementation of the recently revised electricity market design.
- You should seek to empower citizens and cooperatives to play an increased role in the take-up of renewables through self-consumption." (1. December 2019)

Det foreliggende udkast til dansk lovgivning i form af ændringer i Elforsyningsloven opfylder efter vores mening ikke det mål.

Danmarks regering har med tilslutningen til Direktiverne i Ministerrådet forpligtet den danske stat til at opfylde Direktivets mål gennem dansk lovgivning.

Det kan gøres ved at indsætte nye paragrafer med oversatte versioner af Direktivets artikler 15 og 16.

I øvrigt støtter vi de to detaljerede høringssvar fra VedvarendeEnergi og Middelgrunden.

Med venlig hilsen

Henning Bo Madsen og Palle Bendsen
NOAH Klimaretfærdighed og Energi

henningbomadsen@gmail.com
pnb@ydun.net

Energistyrelsen
Att.: Jesper Brandrup

Sendt pr. email: ens@ens.dk og jbr@ens.dk

Radius Elnet A/S
Teknikerbyen 25
2830 Virum
Danmark

Tlf. 70 20 48 00
Fax 99 55 00 11

www.radiuselnet.dk
Cvr-nr. 29 91 54 58

Radius Elnet A/S's høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (implementering af eldirektivet)

24. august 2020

Radius har modtaget udkast til lovforslag om ændring af elforsyningsloven i høring. Lovforslaget vedrører implementering af eldirektivet, som har stor betydning for den fremtidige udvikling af elmarkedet. Vi har derfor med interesse læst lovforslaget og takker for muligheden for at komme med kommentarer.

Jeres ref. 2019-90526
Vores ref. dgram
Dok. ansvarlig DGRAM

dgram@radiuselnet.dk
Tlf. 30307643

Radius har en række kommentarer til udvalgte emner i udkastet til lovforslag. Radius tilslutter sig i øvrigt Dansk Energis høringssvar.

Overordnede rammer

Lovforslaget implementerer overordnet direktivets krav, men mange emner er ikke behandlet i dybden, hvorfor der efterfølgende skal udarbejdes en række bekendtgørelser. Dette arbejde tager tid. Der er på enkelte områder indarbejdet overgangsbestemmelser med en senere ikrafttræden, men både på disse områder og alle de områder, der træder i kraft 1. januar 2021 er vi bekymrede for, om der er tilstrækkelig tid til at få udarbejdet de nødvendige regler og undervejs få involveret branchen. Der skal også efterlades tilstrækkelig tid til, at vi som selskaber kan nå at implementere reglerne. Radius til på denne baggrund opfordre til, at det genovervejes, om det er muligt at implementere alt lovgivningen på så kort tid.

Flere steder i lovforslagets bemærkninger er der ikke-underbyggende kommentarer og vurderinger, fx om nuværende praksis hos selskaberne. Det samme gælder i forhold til forventningen af resultatet af analyser, som endnu ikke er gennemført, fx i relation til borgerenergifællesskaber og tarifiering. I lyset af, der de seneste år har vist sig en tendens til, at lovbemærkningerne flere år efter bliver gransket og gengivet i deltaaljer i konkrete sager, vil vi opfordre til, at lovbemærkningerne bliver gennemgået med henblik på, at sådanne ikke-underbyggede kommentarer udgår.

Fleksibilitet og netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser

Vores ref. dgram

En stor del af lovforslaget handler om at understøtte en større grad af fleksibilitet i elnettet. Radius bifalder dette mål og er enig i, at der er et potentiale for at aktivere yderligere fleksibilitet. Den forventede udvikling med elektrificering og mere decentrale VE øger behovet for at aktivere kunderne i forhold til at sikre en effektiv grøn omstilling. Dette er fint reflekteret i bemærkningerne til lovforslaget.

Fleksibilitet er imidlertid ikke defineret i lovforslaget og heller ikke i eldirektivet. Radius kunne ønske sig en definition af begrebet, fordi det er grundlæggende for forståelsen af en række forhold i lovforslaget, herunder ikke mindst tariffer og markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser¹.

I lovbemærkningerne bliver netop tariffer og fleksibilitetsydelser anskaffet på markedsbaserede vilkår omtalt som *modsatninger*. Det finder Radius problematisk, fordi det reelt er to værktøjer, der kan bruges til – på forskellig vis – at understøtte samme formål, nemlig at understøtte en effektiv udvikling og udnyttelse af elnettet i tråd med kundernes præferencer. Lovforslaget burde i stedet forklare om *samspillet* mellem tariffer og markedsbaserede fleksibilitetsydelser, således at rammer og principper for anvendelse af de forskellige værktøjer blev afklaret.

Efter Radius opfattelse skal tariffer tjene til at give det overordnede prissignal om ressourceanvendelse ved et givent forbrugsmønster. Dette kan suppleres med brug af indkøb af markedsbaserede fleksibilitetsydelser lokalt, hvor der kan opstå flaskehalse og hvor der er et potentiale for yderligere effektivitet ved at afdække fleksibilitetspotentiale hos kunderne.

Både tariffer og køb af fleksibilitet handler om at sende et omkostningsægte prissignal og få kundernes præferencer til at blive afspejlet i udviklingen og driften af elnettet.

I forhold til definitionen af markedsbaserede fleksibilitetsydelser er der et par udfordringer. For det første kan en betaling for en fleksibilitetsydelse principielt gå begge veje. Knaphed medfører højere priser, og det naturlige ville være at udbyde kapacitet i et punkt og lade dette afspejle i en betaling for en ret til at forbruge. I definitionen er der alene plads til et tilbud om at modtage betaling for ikke at forbruge eller afgive rettighed for at "rette" prissignalet fra tariffene. For det andet behøver en fleksibilitetsleverance ikke at medføre en ændring i forbruget for at give værdi for netselskabet. Her kan det have værdi blot at give afkald på en rettighed, da det er disse rettigheder, som netselskaberne designer nettet til at kunne levere efter.

---

¹ Begrebet fleksibelt elforbrug er dog defineret. Der kan med fordel bygges videre på denne udemærkede definition, jf. side 200 i lovforslaget.

Formålet med at understøtte fleksibilitet i elnettet er efter Radius opfattelse bredere end at "forbedre effektiviteten i driften" som beskrevet i lovbemærkningerne. Det er et hensyn om at optimere *den samlede samfundsøkonomi*, hvorfor *kundernes præferencer* bære være afgørende i forhold til driften af elnettet.

Vores ref. dgram

En række af bemærkningerne på side 80-83 i lovsforslaget bærer præg af en for snæver motivation af behovet for fleksibilitet. Det bør afspejles tydeligere, at det bære være kundernes præferencer, som afgør hvor meget elforsyningskapacitet, der skal etableres. Reguleringen bør indrettes, så den giver netselskaberne incitament til at forfølge dette mål.

Fleksibilitet kan erstatte netudbygning (f.eks. hvis kunder vælger at acceptere et værditilbud om at flytte forbruget til tidspunkter med lav belastning af nettet). Det er således ideelt set også kundernes præferencer, som skal afgøre om en given kapacitetsudfordring skal løses ved at udbygge elnettet eller ved at søge at indgå aftale med kunder om aktivering af fleksibilitet. Dette handler i bund og grund om, at prissignalet gøres skarpere end det gældende prissignal, der som udgangspunkt begrænser sig til den generelle tarifiering. Den generelle tarifiering afspejler den overordnede belastning af nettet, men kan ikke indrettes til at give et præcist signal om lokale kapacitetsbegrænsninger. Der vil derfor altid eksisterer en potentiel mulighed for, at et skarpere prissignal gennem brug af lokale fleksibilitetsaftaler kan ændre belastningen og dermed fungere som en erstatning for udbygning af kapaciteten. Men i sidste ende er det kundernes præferencer, som skal afgøre, om kunderne ønsker ny kapacitet eller er villige til at acceptere begrænsninger i forsyningen (lavere kvalitet) mod lavere betaling eller ved at modtage en økonomiske kompensation.

Radius finder det problematisk, at det direkte anføres i lovbemærkningerne, at netselskabernes omkostninger ved anskaffelse af fleksibilitet skal indgå som omkostninger i reguleringsregnskabet. Denne tilgang vil føre til en skævvridning, hvor fleksibilitet aktiveret via markedsbaseret indkøb håndteres regulatorisk økonomisk anderledes end fleksibilitet aktiveret gennem brug af tidsdifferentierede tariffer. Det bør i stedet overvejes, om betalingerne bør håndteres som negative indtægter, fordi betalingen sammen med tarifferne sigter på at afspejle omkostningerne ved elforsyningen. Køb af fleksibilitet lokalt søger at tilrette prissignalet, så de bedre afspejler de marginale omkostninger.

Det er således for tidligt at fastlægge den regulatoriske håndtering af betalingerne for fleksibilitet. Det afgørende må efter Radius' opfattelse være, at det sikres, at netselskaberne har sunde og ikke-skævvridende incitament til sikre aktivering af fleksibilitet, og at der ikke gøres forskel på valget af instrument. Radius foreslår derfor, at bemærkningen udgår af lovforslaget og at afklaringen af håndteringen afventer den nærmere udmøntning.

Borgerenergifællesskaber

Radius er tilfreds med, at der med lovforslaget lægges op til, at borgerenergifællesskaber ikke skal kunne eje, etablere, købe eller leje distributionsnet. Flere koncessionshavere i et område vil betyde, at muligheden for at drive og udvikle et effektivt distributionsnet kompromitteres.

Det er netop eneretten som bevirker, at netselskaberne har muligheden for at planlægge og udvikle et net, som er effektivt i forhold til *hele* kollektivet. Eksisterende net kan anvendes til nye tilslutninger og den eksisterende kapacitet kan udnyttes effektivt ved omlægninger i nettet. Jo flere kunder der skal betjenes, jo større synergier og muligheder for en effektiv drift. Det kan ikke udelukkes, at lokale fællesskaber vil kunne drage fordel af at eje eget net, men fordelene vil ske på bekostning af fællesskabet. Åbnes der for, at andre entiteter kan eje net, vil det således ske på bekostning af det store fællesskab. Radius vil opfordre til at forbeholdet *"ikke på nuværende tidspunkt"* slettes fra bemærkningerne i ministeriets opsummering på side 53.

Det bemærkes i lovforslaget, at ministeriet vurderer, at et borgerenergifællesskab vil kunne lede til fordele for den relevante netvirksomhed i form af en "mindre belastning af det samlede net" som følge af samtidighed mellem produktion og forbrug (side 54). Radius vil ikke udelukke, at et borgerenergifællesskab kan lede til (adfærds-)ændringer, der kan give belastningsmæssige reduktioner, som kan føre til en mere effektiv udnyttelse af elnettet. Men det er for tidligt at konkludere, at det vil ske.

I denne forbindelse bør det bemærkes, at kundernes *fysiske tilslutninger* er afgørende for netselskaberne, og at det altid bør være disse punkter som lægges til grund for tarifieringen. En virtuel sammenkobling af forbrug og produktion har således ingen relevans for belastningen af nettet og giver ingen information om den opgave netselskaberne løfter ift. de enkelte kunder (tilslutninger) i et energifællesskab.

Netop derfor er det også problematisk, når følgende bemærkes på side 54:
"Ministeriet vurderer dog, at det af hensyn til korrekt implementering af elmarkedsdirektivets art. 16, stk. 1, litra e, herunder klarhed om Borgerenergifællesskabets særlige rettigheder som retlig enhed, er nødvendigt ved bekendtgørelse at bestemme, at tarifieringen af borgerenergifællesskaber skal udarbejdes ud fra en særskilt vurdering om fordele og ulemper ved borgerenergifællesskabets brug af nettet."

Borgerenergifællesskaber bør ikke have særrettigheder i forhold til tarifiering af netselskabernes ydelse. De skal således ikke anses som en enhed tarifieringsmæssigt, når de fysisk ikke er bag samme tilslutningspunkt i nettet. En samtidighed kan dække over store lokale belastninger. Derfor skal det fortsat være tilslutningspunkterne som er grundlaget for tarifieringen.

Ideen om at borgerenergifællesskabet giver samlede fordele for nettet videreføres på side 55, hvor begrebet "den særlige tarif" introduceres uden forudgående definition. Det er efter Radius vurdering for tidligt at konkludere, at der er grundlag for en "særlig tarif" for borgerenergifællesskaber.

Vores ref. dgram

Netselskaberne arbejder på at udvikle omkostningsægte tariffer for alle kunder og udbyde markedsbaserede fleksibilitetsydelser med henblik på en effektiv udvikling og udnyttelse af elnettet i tråd med kundernes præferencer. I det omfang, at borgerenergifællesskaber er bedre i stand til at udnytte de muligheder som disse tarifieringsprincipper giver, som et fællesskab frem for som individuelle kunder, så vil fordelene automatisk komme til udtryk gennem en lavere samlet betaling. Samtidig vil det ske på ikke diskriminerende vilkår som krævet i EFL §73. Radius er således enig i ministeriets vurdering af, at de nugældende regler allerede rummer hjemmelsgrundlag til, at der udvikles tariffer som afspejler eventuelle omkostningsmæssige fordele som særlige køberkategoriers anvendelse af nettet måtte være forbundet med.

Radius er åben overfor forslaget om, at Klima-, energi, og forsyningsministeriet skal udarbejde en cost-benefit-analyse af borgerenergifællesskaber som en energiresource. Det skal dog bemærkes, at Radius og de øvrige netselskaber allerede selv er i gang med en analyse af dette forhold i forbindelse med den løbende tarifudvikling. Uanset udfaldet af denne analyse, er Radius imidlertid stærkt skeptisk overfor ministeriets overvejelser om, at analysen kan føre til behov for supplerende principper eller kriterier til brug for Forsyningstilsynets godkendelse efter § 73 a, stk. 1, og nye regler fastsat ved bekendtgørelse. Efter Radius opfattelse er de eksisterende regler og godkendelseskompetencen efter elforsyningsloven § 73 a, stk. 1, jf. § 73, stk. 1, tilstrækkelige på dette område.

Udbud af nettab

Lovforslaget indfører nærmere regulering af, hvordan netvirksomhederne fremover skal indkøbe elektricitet til nettab. Radius indkøber allerede i dag el til nettab via udbud, hvorved der sikres transparens om indkøbet. Dette er sket ud fra en forretningsmæssig overvejelse, uden at vi har anset det som en lovmæssig forpligtelse.

Indkøb af elektricitet af nettab er i sagens natur et standardprodukt på standardiserede vilkår, hvor der er et bredt spektrum af mulige leverandører, og som derfor er velegnet til udbud. Dette gælder derimod ikke i forhold til indkøb af de helt vitale ydelser, der er knyttet til selve driften af distributionsnettet og kundeforholdet, hvor der er tale om ydelser, der er skræddersyet til vores forhold og som er baseret på en indgående viden om vores virksomhed.

En mere ensartet tilgang hos netvirksomhederne i forhold til indkøb af nettab vil samtidig bidrage til at fastsætte ensartede vilkår for elleverandørerne, der byder på elindkøbet. Radius har derfor forståelse for, at der lægges op til, at netop nettab kan udsættes for udbud.

Lovforslaget indeholder to modeller vedrørende indkøb af nettab. Disse præciserer, at en netvirksomhed kan optræde som kunde i elmarkedet med de tilhørende rettigheder, og dels at der kommer retningslinjer vedr. indkøb af el til nettab, således at mistænkeliggørelse om krydssubsidiering af koncernbundne selskaber kan elimineres.

Det synes dog uheldigt, at lovforslaget både nævner, at der skal indføres standardiserede indkøbsregler for at undgå krydssubsidiering, samt at der kan være tale om krydssubsidiering af et koncernforbundet selskab, selv om kontrakten er indgået via udbud. Formålet med dette udsagn synes ikke klar og lovforslaget burde i stedet tydeliggøre, at der ikke vil være tale om krydssubsidiering, hvis en kontrakt vindes via udbud – uanset hvem som vinder kontrakten.

Der bør være generel tilbageholdenhed med at lave for detaljerede regler. Der bør være et vist råderum for netselskaberne til at tilvejebringe et fornuftigt udbud. Det synes i den forbindelse uhensigtsmæssigt, at lovforslaget lægger op til, at både Energistyrelsen og Forsyningstilsynet skal lave regler om nettab, da det ikke kan undgås at bliver meget detaljeret. Samtidig vil det nemt ende med, at Forsyningstilsynet kommer til fastsætte materielle regler om udbuddet med betydning for netselskabernes økonomi og ikke kun detaljer om udbudsmetoden, hvilket bør undgås. Radius foreslår, at det alene er Energistyrelsen, der skal fastsætte de nærmere regler.

Dertil kommer imidlertid mere overordnet, at den manglende mulighed for at kunne anvende fastpriskontrakter indsnævrer netvirksomhedernes muligheder for selv at fastlægge sine forretningsmæssige dispositioner, hvilket er problematisk både konkret og principielt. Generelt bør reguleringen fastsætte rammen for, at netvirksomhederne selv forretningsmæssigt kan agere, herunder konkret i forhold til, om det vurderes mest hensigtsmæssigt at indkøbe elektriciteten på en ren variabel spotpris eller ved anvendelse af prissikringsprodukter.

I lovbemærkningerne til lovforslaget sættes fokus på konkurrence, billigst mulig pris og hensynet til administrative omkostninger for netselskabet. Disse emner er afgjort vigtige. Vi ser dog gerne, at det også nævnes, at der skal tages hensyn til netselskabernes økonomiske risiko, så der på ikke-diskriminerende vilkår kan stilles rimelige krav til bydernes økonomisk formåen. Det kunne som eksempel være, at byderne skal kunne overholde kriterier om, at der ikke skal stilles sikkerhed efter Standardaftalen mellem netselskaber og elleverandører, eller at byderne har den nødvendige kapitalstyrke til at indgå kontrakten.

I dag fremgår det ikke klart af lovgivning og praksis, i hvilket omfang og under hvilke betingelser, at en netvirksomhed kan vælge at stille krav om at el til dækning af nettab skal være VE og hvorvidt meromkostningerne vil anses som nødvendige. Der er politisk fokus på energi- og klimatiltag, men usikkerheden er

ængerlig. Det vil skabe den fornødne klarhed, hvis der i lovbemærkningerne indskrives, at der i de kommende regler også vil blive taget stilling til dette.

Vores ref. dgram

Personel kapacitet

I forhold til personel kapacitet bør det tydeliggøres i lovforslaget, at det ligger inden for rammerne af lovbestemmelsen at have fælles direktion og fællesfunktioner i to eller flere selvstændige netvirksomheder, som indgår i fusionerede koncerner. Det bør anerkendes som inden for rammerne af bestemmelsen, at flere koncernforbundne netvirksomheders personelle kapacitet kan deles og udlånes mellem de respektive netvirksomheder, således at der ikke opstår administrative krav om dobbeltfunktioner, som hindrer realisering af synergier.

Tariffer

Med lovforslaget slettes en væsentlig del af § 73 om prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til elforsyningssikkerhed med henvisning til, at det er reguleret i forordningen.

Lovbemærkningerne til bestemmelsen, der udgår, er væsentlige og har skabt praksis både omkring begrænset netadgang og andre fleksible produkter. Det er problematisk, at der lægges op til, at bestemmelsen og lovbemærkningerne udgår, da det efter Radius opfattelse vil skabe usikkerhed om, hvad der kommer til at gælde og i hvilket omfang der kan laves prisdifferentiering og fleksible produkter for bedst muligt udnyttelse af elnettet. Radius opfordrer til, at bestemmelsen og lovbemærkningerne genindsættes.

Aktive kunder, energilager og tariffer

Radius finder det besynderligt, at det med lovforslaget særskilt bemærkes, at "dobbelttarifiering" udelukkes for aktive kunder med energilagerfaciliteter (side 46). Som det også anføres i lovforslaget, så sikrer elforsyningsloven § 73, stk. 1, 1. pkt., allerede, at tariffer skal være underlagt rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Dette sikrer, at der skal være en omkostningsmæssig sammenhæng mellem tarifieringen og den belastning, der pålægges en tarif.

Når en kunde med et energilager over et døgn først trækker 5 kWh, siden indfører 5 kWh til nettet for så igen at trække 5 kWh, så tarifieres kunden for 10 kWh leveret. Dette er ikke "dobbelttarifiering", da det afspejler kunden brug af nettet. Med de nugældende regler og principper tarifieres kunden ikke for de 5 kWh, der er født ind på nettet, og som netselskabet også har transporteret. En påstand om, at kunden kun bør betale for 5 kWh leveret til nettet tager ikke hensyn til, at det er kundens bruttotræk på nettet, som potentielt medfører omkostninger og ikke et nettotræk.

Der sker således ikke "dobbelttarifiering" af energilagerfaciliteter i dag. Men det er Radius erfaring, at nogle interessenter har misforstået sammenhængen

mellem et energilagrs træk på nettet og tarifieringen. Det har ført til en misforstået påstand om dobbelttarifiering, hvilket er meget uhensigtsmæssigt i forhold til netselskabernes arbejde med at udvikle fremtidens tarifiering, der kan understøtte den grønne omstilling.

Vores ref. dgram

Radius vil derfor opfordre til, at afsnittene i bemærkningerne, hvor begrebet "dobbelttarifiering" anvendes, helt slettes fra lovforslaget.

Kontraktmæssige forpligtelse

Lovforslaget behandler også leverandørernes kontaktmæssige forpligtelser overfor kunderne, og umiddelbart har Radius ikke interesser på dette område. Der er dog et enkelt punkt i de kontraktmæssige forpligtelser, som også involverer netvirksomhederne, idet leverandørerne forpligtes til at varsle netvirksomhedernes tarifændringer for visse typer af kunder. Endvidere nævnes, at elleveringsbekendtgørelsen skal justeres i henhold til disse ændringskrav.

Radius gør opmærksom på, at Standardaftalen indeholder varslingsregler, hvor netselskabet skal varsle leverandørerne, således at leverandørerne efterfølgende kan varsle kunderne ved tarifændringer.

Lovforslaget definerer, at gennemfakturering af tariffer til erhvervskunder ikke behøver at varsles, mens husholdningskunder til gengæld er omfattet af varslingsforpligtelsen – uanset om tariffer gennemfaktureres. Sondringen mellem erhvervs- og husholdningskunder sammenholdt med forholdet om gennemfakturering og ikke gennemfakturering er parametre, som netvirksomheder har vanskeligt ved at indrette tariffer og tarif-ændringer efter. Mange erhvervskunder har således de samme tariffer som husholdningskunder, og hvis lovforslagets indhold vedtages, vil det medføre, at netvirksomhederne skal varsle tarifændringer tidligere end i dag, hvilket kan vanskeliggøre realiseringen af kundernes flexibilitet samt reducere netvirksomhedernes optimering af indtægter.

Spørgsmålet er dog, om der er krav til varsling af tariffer? Direktivets artikel 10 omtaler således kun varsling af elleveringsprisen, mens de kontraktlige forpligtelser vedr. tariffer begrænses til at vise gældende priser samt informere om, hvor kunden efterfølgende kan indhente information om tarifferne.

Netvirksomhederne har en egen interesse i, at kunderne er oplyst om tarifferne, hvilket ikke nødvendigvis sker, hvis tariffer ikke gennemfaktureres. Flexibilitetsydelse og flexibelt elforbrug kræver således, at kunderne præsenteres for både elpriser og tariffer, og det ville være kontraproduktivt, hvis leverandører omformer en tidsdifferentieret tarif til en flad tarif uden prisvariation over døgnet. Grundlæggende er det dog vores formodning, at stort set alle leverandører gennemfakturerer tariffer i dag, hvilket er positivt.

Vores ref. dgram

Vi står gerne til rådighed ved behov for uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
Radius

Dorte Gram

Energistyrelsen

ens@ens.dk

Jesper Brandrup jbr@ens.dk

Vedrørende journalnummer 2019 - 90526

SEAS-NVE Strømmen A/S høringssvar til lovforslag om ændring af elforsyningsloven

Dato:
Svinninge
21. august 2020

Din ref.:
2019 - 90526

Vores reference:
20200824 Høringssvar

SEAS-NVE Strømmen A/S (herefter SEAS-NVE Strømmen) hilser implementeringen af eldirektivet fra Ren Energi-pakke i dansk ret velkommen. Pakken knytter EUs klima- og energipolitik sammen med målsætninger for mere energieffektivitet, vedvarende energi og et moderne elmarked. Den er et vigtigt skridt for EU's grønne omstilling og udviklingen af EU's energimarked.

Vi glæder os samtidig over, at Danmark er langt fremme klimapolitisk og med udviklingen af elmarkedet. Danmarks ambitiøse 70 procent-målsætning og klimahandlingsplanerne vil sætte turbo på vores grønne omstilling og vil forhåbentligt bringe Danmark i den grønne førertrøje globalt.

Det danske elmarked og dets regulatoriske rammer hører blandt de mere veludviklede i EU. Det afspejles blandt andet med over 50 elhandelsvirksomheder, der kæmper i skarp konkurrence om kunderne med et udbud på mere end 200 produkter på elpris.dk. Markedskoncentrationen er lav. Den rene elmarkedspris ligger blandt de laveste i EU, bortset fra skat og afgifter. Hertil kommer, at vi med engrosmodellen, datahubben og udrulning af fjernaflæste målere er langt med at indfri pakkens krav til et nyt elmarkedsdesign, der skal være med til at aktivere kunderne.

Det er derfor vigtigt, at implementeringen af pakkens eldirektiv sker med hensyntagen til, hvor det danske elmarked er i dag. Minimumsimplicitering og proportionalitet bør være de foretrukne principper. Specifikt vil to nye typer aktører – aggregatoren og borgerenergifællesskabet – introduceres i det danske elmarked. Det glæder vi os over, og det er vigtigt, at der i de regulatoriske rammer findes en balance, hvor de nye aktører kan etablere og udvikle sig uden, at det sker på bekostning af de eksisterende aktører.

Overordnet synes vi, at lovforslaget følger de hensyn og principper. Det er dog vigtigt at løvbemærkningerne, der har stor betydning for lovfortolkning, fremstår klare og

utvetydige. Lovforslaget rummer en række uklarheder og udfordringer, som vi redegør for i afsnit 1 til 6 i prioriteret rækkefølge.

Kort opsummeret er vores top tre ønsker til implementeringen:

1. Slutkundedefinition: Det skal tydeligt fremgå af lovens forarbejder, hvilke forbrugerrettigheder erhvervskunderne fremover tildeles. I modsat fald er det vores frygt, at erhvervskunder uhensigtet tildeles forbrugerrettigheder, f.eks. at en elhandelsvirksomhed ikke kan binde en husholdningsforbruger i mere end 6 måneder.
2. Leveringspligt: Vi understøtter hensynet bag leveringspligten, men den nuværende model bør afløses af ét-produkts modellen, der bedre kan fremme innovation og udvikling i elmarkedet.
3. Krav til regningen: Energinet og Forsyningstilsynet skal levere de færdige løsninger, så elhandelsvirksomheden kan leve op til sine forpligtelser i eldirektivets bilag I pkt. 1. 3 c) og pkt. 5.

1. Slutkunde-definition - forslag om indførelse af ny § 5, nr. 27 i elforsyningsloven - sontringen mellem husholdningsforbruger og erhvervskunder og deres rettigheder (§6 og §6a)

Med eldirektivets nye slutkundebegreb introduceres en ny kundedefinition, der både omfatter private husholdningsforbruger – i branchen ofte omtalt som business to consumer / B2C- kunder - OG erhvervskunder – i branchen omtalt som business to business / B2B - kunder og business to government/ B2G-kunder.

Vi er i SEAS-NVE Strømmen klar over, at det nye slutkundebegreb har rejst mange spørgsmål i energibranchen, og at der er et stort ønske om at fravige dette begreb til fordel for den hidtidige praksis med erhvervskunder og husholdningsforbrugere. Samtidig er vi klar over, at der er tale om en minimumsimplementering i dansk ret, og at Energistyrelsen derfor ikke umiddelbart kan ændre den nye definition, der blandt andet får stor betydning for forståelsen og omfanget af eldirektivets artikel 10, stk. 4.:

”Slutkunder underrettes med passende varsel om en hensigt om at ændre kontraktbestemmelser og orienteres om deres ret til at opsige kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandører giver på en gennemsigtig og forståelig måde deres kunder direkte meddelelse om enhver justering af leveringsprisen og om årsagerne hertil og forudsætningerne herfor samt om justeringens omfang på et passende tidspunkt og senest to uger, eller for så vidt angår husholdningskunder senest én måned, før justeringens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne kan opsige kontrakten, hvis de ikke godkender de nye kontraktvilkår eller justeringer af leveringsprisen, som leverandøren har underrettet dem om.”

Indførelsen af det nye slutkundeførelse rejser en fundamental udfordring for elhandelsvirksomhederne i forhold til forbrugerrettigheder. Det er uklart om såvel hidtidige erhvervskunder som husholdningsforbruger opnår ALLE de almindelige forbrugerrettigheder, som i dansk ret normalt kun tilfalder husholdningsforbrugere.

1.1 Husholdningsforbrugeren som rettighedshaver

Opsigelse

Som vi læser lovforslaget, lægges der nu op til, at husholdningsforbrugere fortsat er omfattet af de almindelige forbrugerbeskyttelsesregler og den udvidede forbrugerbeskyttelse, der følger af artikel 10, stk. 4. Det vil sige, at de hidtidige husholdningsforbrugere fortsat skal varsles om ændringer i leveringspris og samtidig indføres det, at de hidtidige husholdningsforbrugere skal varsles om ændring af alle øvrige kontraktbetingelser både til ugunst og gunst for husholdningsforbrugere. Væsentlighedskriteriet fra elleveringsbekendtgørelsen, hvorefter husholdningsforbrugere alene skal varsles og have ret til at opsige kontrakten på baggrund af disse ændringer, når de er væsentlige, bortfalder dermed.

Med indførelsen af den nye varsling for husholdningsforbrugere efter eldirektivets artikel 10, stk. 4, skal husholdningsforbrugere, når der foretages ændringer, samtidig orienteres om deres ret til opsigelse. Det fremgår ikke klart af lovforslaget, men retten til opsigelse må følge af de almindelige forbrugerrettigheder i dansk ret, hvorefter husholdningsforbrugere dermed skal have ret til at komme ud af kontrakten, før ændringerne træder i kraft. For at skabe klarhed over dette, vil det være hensigtsmæssigt, at dette indskrives i lovbemærkningerne således, at det fremgår hvordan husholdningsforbrugernes ret til opsigelse skal udføres i praksis.

Varsling af skatter, afgifter og PSO

Med forslaget lægges der op til, at kunderne skal varsles om ændringer til gunst eller ugunst i leveringsprisen. Den del af prisen, som vi elhandelsvirksomheder populært kalder for den rene elmarkedspris.

Ud fra hensigten med eldirektivet om, at husholdningsforbrugere skal blive mere aktive og i lyset af, at de danske husholdningsforbrugere for tiden faktisk udvikler sig i den modsatte retning ved, at kun 5 procent skifter elhandelsvirksomhed, er vi i SEAS-NVE Strømmen af den holdning, at vi netop i dette tilfælde gerne vil gå skridtet videre end der lægges op til med eldirektivet. Det gør vi ud fra to hensyn: Dels at kunden skal kunne agere ud fra et fuldt oplyst grundlag og dels, at varslingsprocessen skal være simpel at drifte for elhandleren.

Fuldt oplyst beslutningsgrundlag til kunden: I dag udgør elhandelsvirksomhedernes leveringspris kun ca. 20 procent af den pris, som husholdningsforbrugere betaler for deres elektricitet. Resten af prisen består af nettarif, netabonnement, skatter, afgifter og PSO. Ved at der kun skal foretages varslinger, og dermed underretninger til

husholdningsforbrugerne, når 20 procent af leveringsprisen ændres, giver det en uklar forklaring til husholdningsforbrugerne af, hvad deres elregning består af.

Følgende to eksempler illustrerer konsekvensen af lovforslaget:

Eksempel 1: Sætter SKAT elafgiften op fra kl. 17-20 og ned fra kl. 20-23, så husholdningsforbrugerens strømforbrug bliver dyrere mellem kl. 17-20 i kogespidsen, men billigere mellem kl. 20-23, bliver husholdningsforbrugeren med indførelsen af lovforslaget ikke orienteret om dette, da de alene skal varsles om ændringen i elhandelsvirksomhedens leveringspris, som ikke ændres. Det er derfor tvivlsomt, om husholdningsforbrugeren vil ændre sin adfærd i dette tilfælde.

Eksempel 2: Sætter husholdningsforbrugerens netselskab nettariffen ned samtidig med, at SKAT sætter elafgiften op, vil husholdningsforbrugeren blive informeret om, at der vil ske en nedsættelse af nettariffen, men vil ikke blive orienteret om, at elafgiften stiger. Husholdningsforbrugeren vil have en forventning om, at regningen bliver billigere, men vil i realiteten opleve en samlet stigning. Dette kan ikke være i overensstemmelse med hensigten om at aktivere husholdningsforbrugeren. Varianter af dette eksempel opleves i dag.

For at gøre husholdningsforbrugerne mere aktive og gøre dem bevidste om ændringerne i deres totale elpris, er det vores klare overbevisning, at husholdningsforbrugerne bør varsles om alle ændringer, så de kan foretage et bevidst valg om deres elforbrug på et oplyst grundlag. Ikke alene for at spare penge, men fordi den lave pris er en indikator for, at der er mere ledig plads i elnettet på det tidspunkt og prisen derfor er billigere.

Varslingsprocessen skal være simpel for elhandelsvirksomheden: For at dette kan gennemføres i praksis, er det et ufravigeligt krav, at elhandelsvirksomheden orienteres om samtlige ændringer i den pågældende husholdningsforbrugers totale elpris senest fire måneder før ændringen skal træde i kraft (dette sker allerede i dag ved væsentlige ændringer). Det vil gøre varslingsprocessen simpel for elhandelsvirksomheden, der i samtlige tilfælde vil kunne orientere husholdningsforbrugeren om den pågældende prisændring på regningen, og overholde direktivets krav om varslingsfrist på 1 måned. Det er vores overbevisning, at elhandelsvirksomheden kan løse denne opgave uden væsentlige byrder, som i modsat fald ville blive afspejlet i en øget elpris til husholdningsforbrugerne.

For at vi som elhandelsvirksomhed skal påtage os denne varsling af alle ændringer for husholdningsforbrugere, er det dog vigtigt for os, at husholdningsforbrugere alene får ret til at opsige deres kontrakt efter de muligheder, som såvel eldirektivet som lovforslaget giver. Hermed bør husholdningsforbrugerne ikke gives en ret til opsigelse ved ændringer, som ikke vedrører kontraktændringer og elhandelsvirksomhedens leveringspris. Ændringer i skatter, afgifter, PSO og ændringer fra netselskaberne bør derfor ikke give husholdningsforbrugerne en ret til at opsige kontrakten med deres elhandelsvirksomhed.

1.2 Erhvervskunden som rettighedshaver

For det der i dag betegnes som erhvervskunden, betyder lovforslaget, at dette segment fremover vil blive omfattet af de almindelige forbrugerbeskyttelsesregler, men KUN for så vidt angår, hvad artikel 10 foreskriver. Det betyder, at erhvervskunderne skal varsles om ændringer i leveringsprisen både til gunst og ugunst for erhvervskunden og med en orientering om ret til opsigelse. Sidstnævnte er et radikalt paradigmeskifte i forhold til erhvervskunders retstilstand i dag, hvor de ikke kan opsige kontrakten ved ændringer i prisen.

Denne ændring forventes at komme til at ændre på hele den måde vi, som elhandelsvirksomhed udvikler og udbyder produkter til erhvervskundesegmentet. Ændringen forventes at medføre en betydelig øget risiko for elhandelsvirksomhederne, hvilket højst sandsynligt vil blive afspejlet i stigende elpriser, der igen kan være med til at bremse for konkurrencen i markedet, og dermed for ambitionen om elektrificeringen af de danske erhvervs- og industrisektorer.

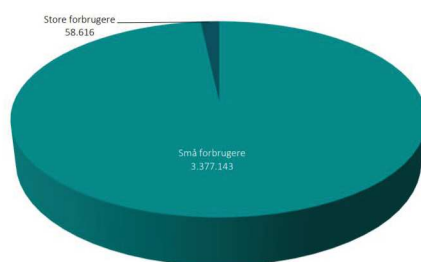
I øvrigt er ministeriets opfattelse af størrelsesforholdet mellem husholdningsforbrugersegmentet og erhvervskundesegmentet bekymrende, jf. formulering i lovbemærkninger p. 30:

"Ministeriet bemærker, at den del af forbrugergruppen slutkunder, der ikke som udgangspunkt er dækkede af den almindelige danske forbrugerret, men som med ministeriets forslag vil blive dækkede af den almindelige forbrugerret ved henvisning, udgør en afgrænset del af forbrugere. Det vil navnlig være erhvervskunder, når disse kontraherer med f.eks. elhandelsvirksomheder og aggregatorer. Der er således tale om en afgrænset gruppe af rettighedshavere, der dels afgrænses ved kun at udgøre den del af slutkundegruppen, som ikke er husholdningsforbrugere, og dels afgrænses ved slutkundedefinitionen i forslag til definition af slutkunde i elforsyningsloven § 5, nr. 25, der gennemfører eldirektivets art. 2, nr. 3."

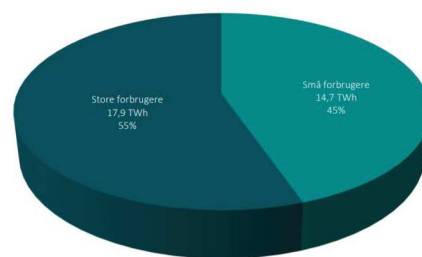
Med henvisning til Energinets seneste markedsrapport nr. 10 udgør de store erhvervskunder, dvs. kunder med et elforbrug på over 100.000 kWh/år, ca. 59.000 ud af en samlet kundemasse på ca. 3,4 millioner. Til gengæld står denne gruppe af erhvervskunder for 55 % af det årlige danske elforbrug, og det vil sige en betydelig del af de danske elhandelsvirksomheders omsætning. Se til illustration udklip fra rapporten:

2. FORBRUGSMÅLEPUNKTER OG ELFORBRUG

FIGUR 1: ANTAL FORBRUGSMÅLEPUNKTER I DATAHUB

FIGUR 2: ÅRLGT ELFORBRUG

Figur 1 viser fordelingen af antal målepunkter pr. 31. december 2019.

Små forbrugere: Elkunder (typisk husholdninger samt mindre erhverv) med forbrug mindre end 100.000 kWh/år.

Figur 2 viser elforbruget de seneste 12 måneder fra og med januar 2019 til og med december 2019.

Store forbrugere: Elkunder (typisk erhverv) med forbrug over 100.000 kWh/år.

<https://energinet.dk/Om-publikationer/Publikationer/DataHub-Markedsrapport-nr-10-2020>

Det er helt vitalt, at slutkundedefinitionen og de rettigheder, der følger med, implementeres ud fra en minimumsbetragtning. Det har væsentlig betydning for elhandelsvirksomhederne, at der ikke sker en overimplementering af eldirektivets artikel 10, så erhvervskunder ikke får flere forbrugerrettigheder end, hvad der er nødvendigt, for at opfylde eldirektivets krav. Vi foreslår derfor, at det tydeligt fremgår af lovens forarbejder, hvilke forbrugerrettigheder erhvervskunderne fremover tildeles. I modsat fald er det vores frygt, at erhvervskunder uhensigtet tildeles forbrugerrettigheder, som f.eks. at en elhandelsvirksomhed ikke kan binde en husholdningsforbruger i mere end 6 måneder.

Baggrunden herfor er, at elhandelsvirksomheden forhandler individuelle og længerevarende kontrakter om levering med erhvervskunder for at sikre de bedst mulige vilkår og priser.

Vi står over for en elektrificering af det danske samfund. Derfor er det vigtigt, at vi som elhandelsvirksomhed fortsat skal kunne tilbyde skræddersyede, favorable og længerevarende kontrakter til erhvervskunderne, som de ikke skal have ret til at opsige efter 6 måneder, fordi de utilsigtet er blevet tildelt den forbrugerret. Konsekvensen af denne forbrugerret vil betyde, at vi som elhandelsvirksomhed skal tage højde for denne rettighed i vores tilbud til erhvervskunderne. Det vil primært afspejles i højere priser, ændrede betalingsvilkår mv. for at begrænse vores risiko. Der er stor risiko for, at det kan blive et fordyrende element i elektrificeringen og dermed en barriere for at nå målsætningen om 70 procent målsætningen i 2030.

I forhold til varslingers omfang har vi allerede beskrevet dette under afsnit 1.1. Vi mener ligeledes, at erhvervskunder skal varsles på samme måde, som beskrevet ovenfor om husholdningsforbrugere således, at erhvervskunder også kan agere som en aktiv slutkunde på et fuldt oplyst grundlag. Vi gør i den forbindelse opmærksom på, at erhvervskunderne ligeledes ikke skal have ret at opsige kontrakten ved andet end hvad der fremgår af artikel 10, pkt. 4.

2. Leveringspligt - Elforsyningslovens § 6 b, stk. 1 og forslag om ny bestemmelse § 6 b, stk. 12

Udfordringer ved nuværende leveringspligtmodel

Med lovforslaget lægges der op til at kombinere den nuværende leveringspligtmodel, hvor ethvert udbudt elprodukt er omfattet af leveringspligten, med en hjemmel til ministeren om at fastsætte regler, der kan undtage primært elprodukter udbudt i tilknytning til borgerenergifællesskaber og aggregator, fra leveringspligten.

Den nuværende model er en udfordring for elhandelsvirksomhederne, da den indebærer økonomiske risici så tilpas store, at den ikke motiverer til at skræddersy nye produkter til kunderne. Den udgør dermed en barriere for innovation i elmarkedet, som i sidste ende kan gå ud over både kunderne og konkurrencen. Dette går stik imod hensigten med Ren Energi-pakke. Her skal husholdningsforbrugeren til at spille hovedrollen i den grønne omstilling ved at gå fra en passiv rolle med et simpelt og småt forbrug til at indtage en aktiv rolle i elmarkedet med et komplekst og større forbrug. Nye og gamle markedsroller skal understøtte muligheden for, at husholdningsforbrugere kan agere fleksibelt både i forhold til begrænsninger i elsystemet og reagere i forhold til markedspriser og energimixets sammensætning. Det betyder, at elprodukter skal være langt mere individualiseret end i dag for at passe bedst til den enkelte husholdningsforbrugers behov. Dermed sættes der krav til blandt andet elhandelsvirksomheden om at tilbyde innovative og individualiserede produkter til husholdningsforbrugere, som kan understøtte aktivt forbrug under hensyn af den enkelte husholdningsforbrugers behov. Derfor er det afgørende med rammevilkår som tillader innovation og individualiserede elprodukter.

Leveringspligten i sin nuværende form betyder, at der ikke kan udbydes produkter, som eksempelvis stiller krav til at husholdningsforbrugeren har en smartphone, e-mail eller andre digitale platforme, eller et bestemt forbrug, da alle disse kriterier vil udelade nogle husholdningsforbrugere og dermed ikke være tilgængelige for alle husholdningsforbrugere. I et marked, hvor der er mere end 50 konkurrenter, bør det være muligt at kunne udstille produkter til specifikke målgrupper, så længe alle elhandelsvirksomheder udbyder som minimum ét leveringspligtigt produkt. Specifikke produkter til f.eks. solcelle, varmepumpe eller elbilkunder vil kunne påvirke fleksibiliteten og motivere disse kunder til at flytte deres forbrug og dermed give elhandelsvirksomheden en fair konkurrence i relation til aggregator og borgerenergifællesskaber, som ikke bliver omfattet af leveringspligten.

Et-produkts modellen bør være den nye leveringspligt-model

SEAS-NVE Strømmen bakker op om de grundlæggende hensyn bagved leveringspligten, herunder at holde hånden under de økonomisk svage forbrugere og dæmme op for energifattigdom ved at sikre, at alle har ret til ellevering mod betaling.

Det er dog erkendt fra myndighedernes side, at den danske leveringspligtmodel som foreslås videreført, er "bredere" end kravet i eldirektivet, jf. de generelle bemærkninger afsnit 3.1.2.3. Derfor opfordrer vi til, at implementering af eldirektivet benyttes til at finde en ny model for leveringspligt, der ikke som nu overimplementerer direktivet.

Vi foreslår, at der indføres en ét-produkts model, hvor elhandelsvirksomheden – herunder også borgerenergifællesskabet og aggregatoren - skal tilbyde (mindst) ét leveringspligtigt produkt. Modellen:

- Lever op til direktivet om at sikre leveringspligtige produkter, hvorefter der bare er krav om mindst ét leveringspligtprodukt pr. kunde (artikel 27) og hvorefter der som udgangspunkt ikke må være prisregulering af produktet (artikel 5).
- Understøtter aktivering af forbrugere og deres deltagelse i den grønne omstilling
- Sikrer bedre rammer for produktinnovation
- Er mere gennemskueligt for forbrugeren
- Er enkel at føre tilsyn med
- Giver en lille administrativ byrde
- Skaber mulighed for reel konkurrence mellem leveringspligtprodukter fra over 50 elhandelsvirksomheder på det danske elmarked
- Sikrer lige vilkår mellem elhandelsvirksomheder, aggregatorer og borgerenergifællesskaber.

Den gældende leveringspligt, hvor alle udbudte elprodukter er leveringspligtsprodukter, vanskeliggør muligheden for at skræddersy produkter til specifikke forbrugere. En stigende grad af individualiserede produkter og kundeløsninger er netop den udvikling, der skal fremmes, for at understøtte elektrificeringen af samfundet. Vi skal igen kraftigt opfordre til, at ét-produkts modellen indføres i den nye markedsmodel.

3. Krav til kontraktens og regningens indhold – Elforsyningslovens § 6 a, stk.1-3 og bekendtgørelse udstedt i medfør heraf (elleveringsbekendtgørelsen), § 6 a, stk. 4 og § 82, stk. 5 og bekendtgørelser (om faktura) udstedt i medfør heraf

I Danmark har vi med hhv. elleveringsbekendtgørelsen og to bekendtgørelser - udstedt af hhv. klima, Energi og Forsyningsministeren og Forsyningstilsynet – der stiller krav til regningen til elforbrugere, en detaljeret ramme for, hvordan vi som elhandelsvirksomhed skal udforme elleveringskontrakten og elregningen til elforbrugere. Reglerne sikrer, at elforbrugere får relevante oplysninger om deres

rettigheder og forpligtelser, at det er helt klart for elforbrugerne, hvilke ydelse de betaler for og til hvem.

Mange af disse krav er afspejlet i eldirektivets artikel 10 (+ artiklerne 11 og 13) og artikel 18 med bilag I, der stiller en række krav til slutkundernes kontrakt, regning og regningsoplysninger henholdsvis.

Ifølge Dansk Energis to rapporter [Elmarked-outlook 2018](#) og [Elmarked-outlook 2019](#) har de danske elforbrugere svært ved at gennemskue regningen. Vi har bakket op om branchens generelle ønske om at give elhandelsvirksomhederne friere rammer til at udvikle elregningen, så den giver mening for slutkunderne. "Megen information er ikke nødvendigvis god information. Derfor skal reglerne løsnes for, hvad der skal stå på regningen." jf. Elmarkeds-outlook fra 2018.

Vi er af den forståelse, at der i løbet af efteråret 2020 vil blive udarbejdet ændringsforslag til de nævnte bekendtgørelser. Det er derfor vigtigt – ikke mindst af hensyn til elforbrugerne - at der i justering af bekendtgørelserne ikke sker en overimplementering af eldirektivets krav til kontrakt og regning. Et størst muligt råderum for elhandelsvirksomhederne skal sikres, så både kontrakt og regning kan designes efter diverse segmenter under slutkundefinitionen. Helt konkret har vi følgende ønsker:

Krav til regningen – særlige prioriteter:

- Eldirektivets bilag I pkt. 1. 3 c) stiller krav om, at regningen angiver sammenligninger med en normeret gennemsnitlig slutkunde eller referenceslutkunde i samme brugerkategori.

Vi foreslår, at Energinet og /eller Forsyningstilsynet på baggrund af deres data tilvejebringer sammenligningsprofiler og f.eks. opretter en hjemmeside, som elhandelsvirksomhederne kan henvise til på regningen. Særligt for erhvervskunder er denne problematisk, da der ikke er to erhvervskunder der er ens.

- Eldirektivets bilag I, pkt. 5 stiller krav om, at elhandelsvirksomheder på regningen skal "angive hver energikildes bidrag til den elektricitet, som købes af slutkunden i overensstemmelse med elektricitetsleveringskontrakten (angivelse på produktniveau)."

Vi foreslår, at Energinet leverer oplysninger om energikilde på timeniveau historisk, som elhandelsvirksomhederne kan henvise til på regningen, når der ikke er solgt et grønt produkt.

Krav til regningen – øvrige ønsker:

- Eldirektivets bilag I, pkt. 1. 2 d) der stiller krav om at regningen skal angive datoen for kontraktens udløb, hvis det er relevant og pkt. 1.2.e) der stiller krav om at regningen skal angive oplysninger om muligheden for og fordelene ved at skifte.

Vi ønsker, at der med implementeringen af disse krav tages højde for, at erhvervskunder ofte har flere kontrakter i forlængelse af hinanden, hvorfor ovenfor nævnte krav kan gøre det uoverskueligt for kunden og ofte er det irrelevant information på regningerne, da bogføringen og indkøb af energi er adskilte funktioner i virksomhederne.

Oplysninger om muligheden for at skifte og fordelene giver mest mening for husholdningsforbrugerne, men over for erhvervskunderne er det vores vurdering, at det mest bidrager til at gøre regningen mere uoverskuelig med for mange informationer, da kontraktforhandling typisk er en fast del af virksomhedernes aktiviteter med løbende mellemrum.

- Eldirektivets bilag I, pkt. 1. 2 i) stiller krav om at der på regningen angives et link eller en henvisning til, hvor de i artikel 14 omhandlede sammenligningsværktøjer kan findes.

Vi mener, at dette bør begrænses til husholdningskunder, da prissammenligningsværktøjer kan have svært ved at processe visse volumenstørrelser, herunder udsving i volumen.

Krav til kontrakten:

- Artikel 10, pkt. 3 stiller krav om at kontrakten skal angive *h) oplysninger om forbrugerrettigheder, herunder oplysninger om klagebehandling og alle de i dette stykke omhandlede oplysninger, som videreformidles ved fakturering og via elektricitetsvirksomhedernes websteder på en klar og letforståelig måde.*

Vi ønsker at der i bekendtgørelsen indarbejdes en sonderingsmekanisme, der sikrer at kontrakter med erhvervskunder ikke vil indeholde flere oplysninger om forbrugerrettigheder, end hvad de præcist tildeles i artikel 10, se i øvrigt afsnit om erhvervskunden som rettighedshaver.

- Af artikel 10, pkt. 4 følger, at "Hvis kontrakten fastsætter en fremtidig ændring af et produkt eller en pris eller rabat, skal dette angives på regningen sammen med den dato, hvorpå ændringen finder sted."

Vi ønsker, at dette krav implementeres med et råderum, der tager hensyn til de udfordringer som spotprodukter og andre variable produkter her kan give. Det gælder ikke mindst for erhvervskunder, hvis kontrakt kan være sammensat af flere elementer, der påvirker den fremtidige pris.

- Artikel 10, pkt. 6 stiller krav om, at *"Leverandører skal tilbyde slutkunder et bredt udvalg af betalingsmetoder. Sådanne betalingsmetoder må ikke indebære urimelig forskelsbehandling af kunder. Eventuelle forskelle i gebyrer i forbindelse med betalingsmetoder eller forudbetalingssystemer skal være objektive, ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssige og må i overensstemmelse med artikel 62 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 (22) ikke overstige de direkte omkostninger, som afholdes af betalingsmodtageren for brug af den pågældende betalingsmetode eller et forudbetalingssystem."*

Vi ønsker, at det præciseres, at elhandelsvirksomheden over for slutkunder, der ikke kan kreditgodkendes, kan kræve forudbetaling, for at mindske elhandelsvirksomhedens risiko for tab.

- Artikel 10, pkt. 10 stiller krav om at *"Slutkunder informeres om deres rettigheder med hensyn til leveringspligt, hvis de er omfattet ..... i medfør af artikel 27."*

Vi ønsker, at kravet ikke udvides væsentligt i forhold til gældende dansk lov, da forholdet for erhvervskunder kan påføre elhandelsvirksomhederne en væsentligt øget risiko, hvis det ikke er muligt at afvise (eller som minimum stille individuelle kreditkrav til) enkelt erhvervskunder på baggrund af deres kreditværdighed

Det havde været at foretrække, at vi allerede på nuværende tidspunkt også havde fået det fulde billede af de kommende ændringer af bekendtgørelserne, således at vi kan nå at indrette vores forretningsprocesser frem til ikrafttrædelse den 1. januar 2021. Vi skal kraftigt opfordre til, at der i bekendtgørelserne indsættes en passende overgangsperiode, hvor markedsaktørerne kan nå at foretage de nødvendige justeringer af deres processer og forretningsgange.

4. Dynamiske elpriskontrakter- forslag til § 6 b, stk. 2 i elforsyningsloven

Dynamiske elpriskontrakter tilbydes allerede i dag i det danske elmarked.

Lovforslaget lægger op til, at det kun er elhandelsvirksomheder med mere end 200.000 kunder, som skal tilbyde dynamiske elpriskontrakter. Vi er bekymrede for, at der ved indførelse af denne tærskelværdi er risiko for at skabe en skævvridning af konkurrencen blandt elhandelsvirksomhederne i det danske elmarked. Engrosmodellen, datahubben (og udrulning af fjernaflæste målere) sikrer, at der leveres timedata til alle elhandelsvirksomheder, der således er blevet helt uafhængige af netområder. Vi foreslår, at tærskelværdien fjernes.

For så vidt angår Artikel 11, pkt. 2: *"Medlemsstaterne sikrer, at leverandørerne informerer slutkunderne fuldt ud om de muligheder, omkostninger og risici, der er forbundet med en sådan dynamisk elpris-kontrakt, og sikrer, at leverandørerne er*

forpligtet til at give slutkunderne oplysninger i overensstemmelse hermed, herunder for så vidt angår nødvendigheden af at installere en egnet elmåler. De regulerende myndigheder overvåger markedsudviklingen og vurderer de risici, som de nye produkter og ydelser kan udgøre, og griber ind over for urimelig praksis.”

Begrebet ”informerer fuldt ud om...” synes meget bredt og særligt for store erhvervskunder som et uhensigtsmæssigt krav. Der er tale om professionelle aktører, der med rette bør kunne forholde sig til elementerne i en elpriskontrakt i forbindelse med indgåelsen af denne og som traditionelt netop har efterspurgt disse typer kontrakter bevidst som følge af indsigten i fordele/risici. Kravet bliver således i erhvervsmæssig sammenhæng blot en fordyrelse, slutkunderne skal dække ind. Vi ønsker således, at der skabes et råderum for elhandelsvirksomhederne at sondre mellem erhvervskunde-segmenter.

5. Aktive kunder (egenproducenter, fleksible forbrugere), borgerenergifællesskaber og aggregator – forslag til ny hjemmel i elforsyningslovens § 9

Det er en af Ren Energi-pakkens ambitioner at gøre den passive – kun forbrugende – elforbruger til en aktiv elforbruger, der engagerer sig i markedet f.eks. som et lokalt minikraftværk, der producerer, lagrer og endog videresælger energi. Det kan være alene eller i en kontekst med kendte aktører eller med de nye aktører, som pakken introducerer: Borgerenergifællesskaber og aggregatorer.

Med lovforslagets nye § 9 lægges der op til at give hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler ved bekendtgørelse om aktive kunder (dvs. egenproducenter og fleksible forbrugere), borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder. Det nævnes i bestemmelsen, at ministeren vil kunne forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder (de kendte aktører).

SEAS-NVE Strømmen vil gerne være med til at understøtte udviklingen af disse nye aktører. Imidlertid er markedet for disse nye aktører stadig præmaturt i Danmark. Derfor mener vi ikke, at tiden endnu er moden til at detailregulere rammerne for disse aktører, før de har fundet vej til markedet. Det bør derfor overvejes, om der med hjemlen i § 9 skal indføres en form for regulatorisk frizone i en begrænset periode, hvor de nye aktører har mulighed for at udvikle sig. Myndighederne og markedsaktørerne får på den måde mulighed for at følge udviklingen tæt og parallelt samarbejde om udarbejdelsen af optimale regulatoriske rammer i takt med modningen af markedet. De udfordringer, der muligvis vil opstå mellem de nye og eksisterende aktører, bør kunne løses undervejs, for sidenhen at blive adresseret i mere faste regulatoriske rammer. Det er vigtigt, at der i de regulatoriske rammer findes en balance, hvor de nye aktører kan etablere og udvikle sig uden, at det sker på bekostning af de eksisterende aktører.

For så vidt angår borgerenergifællesskaber knytter der sig en række uafklarede spørgsmål, som en regulatorisk frizone kunne være med til at finde svar på f.eks.

hvem der skal bære omkostningen for (ekstra) bimålere, så det bliver muligt for hudholdningsforbrugeren at splitte forbruget mellem flere elhandelsvirksomheder.

6. Konsekvenser af lovforslaget

Som ovenfor beskrevet under afsnit 1, kan det få vidtrækkende konsekvenser for både elhandelsvirksomheder og aggregatorer, hvis erhvervskunder ikke fortsat kan friholdes fra forbrugerbeskyttelsesreglerne som i dag. Når slutkunderne fremover kan opsige kontrakten ved varsling af alle typer ændringer, uanset om de er til gunst eller ugunst, vil det alt andet lige øge risikoen for elhandelsvirksomhederne og aggregatorerne, hvilket igen afspejles i højere elpriser, som igen kan hæmme konkurrencen. Særligt fordi erhvervskunde-segmentet aftager over 55 procent af den årlige handlede elektricitet på det danske elmarked.

SEAS-NVE Strømmen er sammen med resten af SEAS-NVE koncernen en vigtig spiller i det danske energimarked. Vi bidrager med at realisere den grønne omstilling både for vores andelshavere, vores kunder, samarbejdspartnere og samfundet omkring os. Dette lovforslag er en vigtig forudsætning for, at vi kan føre vores ambitioner ud i livet, og vi vil derfor meget gerne bistå myndighederne med sparring og input i det videre arbejde rammerne for et moderne markedsdesign, der kan understøtte Danmarks ambitiøse klimamålsætninger.

Vi uddyber gerne vores kommentarer ved et møde.

Venlig hilsen

Ole Christian Vestergaard
Markedsdirektør

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Sagsansvarlig
Pernille Aagaard Truelsen
Partner, advokat (H), ph.d.

Sagsbehandler
Asger Janfelt
Partner, advokat

Åboulevarden 49C, 4. sal
8000 Aarhus C

+45 86 18 00 60
+45 25 29 08 43

Sagsnr. 14496

aj@eom.dk
www.eom.dk

CVR-nr. 41460830

24. august 2020

Vedr. udkast til lovforslag om gennemførelse af elmarkedsdirektivet

På vegne af Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA afgiver jeg hermed hørings-svar til det udkast til lovforslag om gennemførelse af elmarkedsdirektivet mv. (herefter lovforslaget), som Energistyrelsen har offentliggjort den 7. juli 2020.

1. Baggrund om Sdr. Herreds Kraftvarmeværker

Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA er et forbrugerejet fjernvarmeværk, der omfatter forsyningsområderne Frøslev, Ørding, Øster Assels, Redsted, Hvidbjerg og Karby. Værket råder bl.a. over fire lokale kraftvarmeanlæg, hvoraf det ene er placeret i Hvidbjerg. Til dækning af varmebehovet i Hvidbjerg har værket indtil for nylig endvidere aftaget biogasbaseret varme fra Limfjordens Biogas.

Limfjordens Biogas har imidlertid nu valgt at anvende biogassen til opgradering i stedet for fjernvarme. For at undgå stigende varmepriser som følge af den manglende leverance fra biogasanlægget er varmeværket derfor ved at etablere en stor varmepumpe i Hvidbjerg. Det forventes, at varmeprisen på længere sigt herved vil kunne holdes i ro.

Varmeværket har under projekteringen af varmepumpeanlægget undersøgt muligheden for at erhverve en nærliggende vindmølle, som ved etableringen af en 800 meter direkte linje vil kunne forsyne varmepumpen med egenproduceret VE-baseret elektricitet.

Formålet er – udover at muliggøre en miljømæssig og samfundsøkonomisk fordelagtig integrering af VE-elproduktion i fjernvarmen – at sikre lavere fjernvarmepriser til forbrugerne ved brug af nettoafregningsordningen.

Brug af nettoafregningsordningen for vindmøller forudsætter som bekendt, at elproduktionsanlægget er 100 pct. ejet af forbrugeren, samt at elproduktionsanlægget er tilsluttet i egen forbrugsinstallation eller er beliggende på forbrugsstedet, jf. herved nettoafregningsbekendtgørelsens § 3, stk. 3 og 4.

Alene på grund af afstandsforholdene vil vindmøllen i det konkrete tilfælde formentlig ikke kunne anses for at være beliggende på forbrugsstedet, dvs. ved selve varmepumpen.

For at Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA skal kunne gøre brug af nettoafregningsordningen, skal vindmøllen derfor tilsluttes i egen forbrugsinstallation.

Dette forudsætter igen, at der etableres den nævnte direkte linje på 800 meter mellem vindmøllen og varmepumpen.

Sdr. Herreds Kraftvarmeværk AmbA forstår, at netvirksomheden for så vidt ikke ville have nogen indvendinger herimod, da håndteringen af vindmøllen og varmepumpen ved en eventuel tilslutning til det kollektive net under alle omstændigheder også ville give anledning til ulemper hos netvirksomheden.

Etableringen af en direkte linje kræver imidlertid Energistyrelsens tilladelse efter elforsyningslovens § 23, stk. 1.

Tilladelsen kan efter lovens § 23, stk. 2, endvidere kun gives, hvis ansøgeren forinden har fået afslag på en anmodning om transport af elektricitet gennem det kollektive elforsyningsnet og spørgsmålet ikke har kunnet løses ved forelæggelse for Forsyningstilsynet.

Forudsætningerne i lovens § 23, stk. 2, indebærer efter Energistyrelsens praksis, at der gives ikke tilladelse til etablering af direkte linjer, hvis der allerede eksisterer den nødvendige infrastruktur til at forsyne den pågældende kunde. Direkte elforsyningsnet bør ifølge bestemmelsens forarbejder således ikke kunne give anledning til dobbeltføring i forhold til det kollektive elforsyningsnet.

Herved udelukkes Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmBa for det første fra at gøre brug af nettoafregningsordningen, og værkets økonomiske incitament til aktivt at bidrage til integreringen af VE-elproduktion i fjernvarmen falder bort på grund af nettarifferne.

For det andet afskæres fra Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmBa fra at integrere VE-elproduktion ved etablering af sin egen direkte linje efter lovens § 23, stk. 1, selv i tilfælde, hvor dette fra netvirksomhedens side ville kunne accepteres.

Det er netop sådanne reguleringsmæssige barrierer, elmarkedsdirektivet forholder sig til ved bl.a. at tillægge aktive kunder særlige rettigheder om deling af elektricitet inden for borgerfællesskaber.

2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivet introducerer bl.a. begreberne aktive kunder og borgerenergifællesskaber.

Begrebet aktive kunder indebærer grundlæggende, at medlemsstaterne efter direktivets artikel 15, stk. 1, skal sikre, at slutkunder har ret til at handle som aktive kunder uden at være underlagt uforholdsmæssige eller forskelsbehandlende krav tekniske krav, administrative krav, procedurer og gebyrer, samt netgebyrer, der ikke afspejler omkostningerne.

Dette begrundes i direktivets præampelbetragtning nr. 42 med, at forbrugerne bør kunne forbruge, lagre og sælge egenproduceret elektricitet til markedet og deltage på alle elektricitetsmarkeder ved at give systemet fleksibilitet, f.eks. ved lagring af energi såsom lagring ved hjælp af elektriske køretøjer, ved fleksibelt elforbrug eller ved energieffektivitetsordninger. Omvendt konstateres det imidlertid også, at:

"Der er [...] retlige og handelsmæssige hindringer, herunder urimeligt høje gebyrer for internt forbrugt elektricitet, forpligtelser til at levere egenproduceret elektricitet til energisystemet og administrative byrder såsom behovet for, at forbrugere, der selv producerer elektricitet og sælger det til systemet, skal opfylde kravene til leverandører osv. Sådanne hindringer, der afholder forbrugere fra selv at producere elektricitet og fra at forbruge, lagre eller sælge egenproduceret elektricitet, bør fjernes, men samtidig bør det sikres, at forbrugere, der selv producerer elektricitet, bidrager tilstrækkeligt til systemomkostningerne."

I tilknytning hertil introducerer direktivet som nævnt også begrebet borgerenergifællesskaber, hvilket bl.a. efter direktivets artikel 16, stk. 1, litra e, indebærer en pligt for medlemsstaterne til at opstille gunstige regelsæt, der sikrer, at:

"borgerenergifællesskaber er omfattet af ikkeforskelsbehandlende, rimelige, forholdsmæssige og gennemsigtige procedurer og gebyrer, herunder med hensyn til registrering og udstedelse af tilladelse, samt til gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og omkostningsægte netgebyrer i overensstemmelse med artikel 18 i forordning (EU) 2019/943, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til systemets samlede omkostningsdeling."

Ligeledes kan medlemsstaterne bl.a. efter direktivets artikel 16, stk. 2, litra b, i det gunstige regelsæt fastsætte, at borgerenergifællesskaber har ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet og forvalte dem selvstændigt.

Elmarkedsdirektivet indeholder ikke som sådan nogen selvstændig ny regulering af adgangen til etablering af direkte linjer. Dog fremgår det nu udtrykkeligt af direktivets artikel 7, stk. 1, litra a, at etableringen af direkte linjer skal kunne ske uden uforholdsmæssige administrative procedurer og omkostninger.

3. Kommentarer til selve lovforslaget

3.1. Indledning

Energistyrelsen lægger i lovforslaget op til, at begreberne aktive kunder og borgerenergifællesskaber implementeres i dansk lovgivning ved bekendtgørelse.

Rent lovteknisk vedrører de følgende bemærkninger således primært den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i elforsyningslovens § 9, stk. 1, hvorefter Klima-, Energi- og Forsyningsministeren bl.a. kan fastsætte regler vedrørende aktive kunder og borgerenergifællesskaber, og de almindelige bemærkninger herom navnlig i lovforslagets pkt. 3.1.5 om borgerenergifællesskaber.

3.2. Borgerenergifællesskabers adgang til etablering af direkte linjer

I lovforslagets bemærkninger præsenteres borgerenergifællesskaber som en ny juridisk enhed, der i introduceres i elmarkedsdirektivet, og som ikke er reguleret i dansk ret.

Dette er kun delvist korrekt. Borgerenergifællesskaber udgør som begreb ganske vist en nyskabelse. De former for energiforsyningsvirksomhed, der indgår i direktivets definition af borgerenergifællesskaber, kendes i en dansk sammenhæng imidlertid allerede fra både fjernvarmesektoren og elsektoren.

En hvilken som helst forbrugerejet dansk fjernvarme- eller eldistributionsvirksomhed, som er underlagt sektorlovgivningens prisregulering i dag, falder således allerede inden for definitionen af et borgerenergifællesskab i direktivets artikel 2, nr. 11.

Nyskabelsen i forhold til borgerenergiselskaber vedrører således ikke virksomhedsformen som sådan, men derimod de rettigheder, som direktivet giver borgerfællesskaber til bl.a. at forestå intern deling af elektricitet, der produceres af de af fællesskabet ejede produktionsenheder, jf. herved direktivets artikel 16, stk. 3, litra e.

Borgerfællesskabet ret til intern deling af egenproduceret elektricitet har således interesse for eksisterende fjernvarmeværker, der ligesom Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA ønsker at integrere sin egen VE-elproduktion i fjernvarmeforsyningen ved hjælp af varmepumper.

Elmarkedsdirektivet giver som nævnt medlemsstaterne mulighed for at give borgerenergifællesskaber ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet og forvalte dem selvstændigt.

Det afvises med lovforslaget imidlertid at gøre brug af denne mulighed på nuværende tidspunkt. Som begrundelse henvises der bl.a. til det grundlæggende kollektivitetshensyn og hensynet til at undgå en samfundsøkonomisk ineffektiv udbygning med parallelle net i den nuværende model for udøvelse af netvirksomhed.

Hertil skal Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA bemærke, at det efter dansk ret faktisk er muligt for visse borgerenergiselskaber at etablere eldistributionsnet allerede.

Det gælder således de forbrugerejede netselskaber, der ligesom de forbrugerejede varmedistributionsvirksomheder som udgangspunkt falder inden for definitionen af et borgerenergifællesskab i direktivets artikel 2, nr. 11.

Af direktivets artikel 16, stk. 2, litra b, følger det bl.a., at borgerenergiselskaber skal være omfattet af ikke forskelsbehandlende regler med hensyn til tilladelser.

Umiddelbart synes det at være i strid med diskriminationsforbuddet artikel 16, stk. 2, litra b, hvis tilladelser til etablering af eldistributionsnet alene forbeholdes de borgerfællesskaber, som har bevilling til eldistribution allerede.

Når det er sagt, vil det for værker, der som Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA blot ønsker at integrere en VE-elproduktionen i fjernvarme ved hjælp af varmepumper, være tilstrækkeligt med etableringen af en direkte linje frem for et egentligt distributionsnet.

Det er som nævnt imidlertid ikke en mulighed efter dansk ret i dag, da tilladelsen efter elforsyningslovens § 23, stk. 2, forudsætter, at netselskabet direkte har afvist en anmodning om transport af elektricitet gennem det kollektive elforsyningsnet.

Begrundelsen bag lovens § 23, stk. 2, minder om lovforslagets begrundelse for ikke at tillade borgerenergifællesskaber at etablere egentlige eldistributionsnet. Det bærende hensyn er i begge tilfælde således at undgå en samfundsøkonomisk urentabel dobbeltføring i forhold til det kollektive elforsyningsnet.

Rent samfundsøkonomisk ses der imidlertid ikke at være noget til hinder for at tillade etableringen af en direkte forbindelse, hvis der herved undgås en tilsvarende eller større ulempe ved f.eks. at skulle håndtere en vindmølle og en varmepumpe ved tilslutning til det offentlig net.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at elmarkedsdirektivet som noget nyt i forhold til 2009-direktiver efter artikel 7, stk. 1, litra a, nu forudsætter, at alle producenter og elektricitetsleveringsvirksomheder, der er etableret på deres område, kan forsyne deres egne faciliteter samt deres dattervirksomheder og kunder via en direkte linje *"uden at blive udsat for uforholdsmæssige administrative procedurer eller omkostninger"*.

Elmarkedsdirektivet giver efter artikel 7, stk. 4, ganske vist fortsat medlemsstaternes mulighed for at gøre bevillinger til etablering af en direkte linje betinget af, at systemadgang er blevet nægtet, hvilket svarer til de krav, der i dansk ret følger af elforsyningslovens § 23, stk. 2.

Samlet set er der imidlertid tre forhold, der med vægt taler for at lempe betingelserne for godkendelse af direkte linjer i elforsyningslovens § 23, stk. 2, i det ovenfor omhandlede tilfælde, når elmarkedsdirektivet skal implementeres:

- For det første vil lempelsen være i overensstemmelse med de rettigheder, som direktivet giver borgerfællesskaber til bl.a. at forestå intern deling af elektricitet, der produceres af de af fællesskabet ejede produktionsenheder, jf. herved direktivets artikel 16, stk. 3, litra e.
- Rent samfundsøkonomisk vil etableringen af en direkte linje undtagelsesvis for det andet kunne være at foretrække på grund af de ulemper, som tilslutningen af henholdsvis vindmøllen og varmepumpen i sig selv vil kunne påføre det kollektive elforsyningsnet. Det må i hvert fald antages at være tilfældet, hvis netvirksomheden ikke modsætter sig etableringen af en direkte linje selv.
- For det tredje vil lempelsen være i bedre overensstemmelse med den ny betingelse i direktivets artikel 7, stk. 1, litra a, hvorefter etableringen af direkte linjer skal kunne ske uden uforholdsmæssige administrative procedurer og omkostninger.

På den baggrund **foreslås** det, at der som led i implementeringen af elmarkedsdirektivet indsættes følgende i elforsyningslovens § 23, stk. 2, 2. pkt. (tilføjelsen er markeret med understregning):

"§ 23. Direkte elforsyningsnet kan kun anlægges efter tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

*Stk. 2. Tilladelsen kan kun gives, hvis ansøgeren forinden har fået afslag på en anmodning om transport af elektricitet gennem det kollektive elforsyningsnet og spørgsmålet ikke har kunnet løses ved forelæggelse for Forsyningstilsynet. **Hvis der er tale om en direkte linje, der etableres med henblik på deling af elektricitet inden for et borgerenergifællesskab, kan tilladelsen imidlertid gives på baggrund af en konkret samfundsøkonomisk vurdering, eller hvis netvirksomheden ikke modsætter sig dette.***

Stk. 3. Tilladelsen kan betinges af overholdelse af vilkår som nævnt i § 21, stk. 1. § 21, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse."

3.3. Nettariffer i forhold til borgerenergifællesskaber

Det anerkendes i lovforslagets bemærkninger, at borgerenergifællesskabets produktion og forbrug af elektricitet kan lede til netfordele for den relevante netvirksomhed:

"Sådanne fordele vil bl.a. kunne bestå i en mindre belastning af det samlede net som følge af samtidighed mellem produktion og forbrug. En sådan fordel vil også kunne være til stede, hvis borgerenergifællesskabet råder over lagerkapacitet, der sikrer lokalt forbrug af lokalt produceret elektricitet med en følgende mindre belastning af det samlede net. Ministeriet finder, at i tilfælde af

at sådanne fordele kan påvises, bør fordelene være afspejlede som en rettighed for borgerenergifællesskabets betaling af nettarif til den relevante netvirksomhed.”

På den baggrund vurderer ministeriet med henvisning til den ovennævnte bestemmelse i elmarkedsdirektivets artikel 16, stk. 1, litra e, at det er nødvendigt ved bekendtgørelse at bestemme, at tarifieringen af borgerenergifællesskaber skal udarbejdes ud fra en særskilt vurdering om fordele og ulemper ved borgerenergifællesskabets brug af nettet.

Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA kan tilslutte sig dette, men med den tilføjelse, at fordelene for det samlede net naturligvis vil være så meget desto større, hvis delingen af den lokalt producerede elektricitet sker via en direkte linje etableret af borgerenergifællesskabet selv.

Det må i øvrigt gælde, uanset hvornår vindmøllen er nettilsluttet, og om nettoafregningsprincippet således finder anvendelse eller ej.

Sdr. Herreds Kraftvarmeværker AmbA foreslår derfor, at dette medtages i lovforslagets bemærkninger som et af de eksempler, hvor fordelene for det samlede net bør afspejles som en rettighed for borgerenergifællesskabets betaling af nettarif til den relevante netvirksomhed.

Med venlig hilsen

Asger Janfelt

Til: jbr@ens.dk
Fra: Martin Dietz (md@solarlightning.dk)
Titel: Høringssvar EL Forsyningsloven fra Solar Lightning Consultants ApS
Sendt: 23-08-2020 18:19
Bilag: image001.jpg; image002.jpg; img20200819_10360302.pdf; Model 6.pdf; Høringssvar EL Forsyningsloven 23.8.20 Solar Lightning Consultants ApS.pdf;

Hej Jesper Brandrup

Hermed fremsendes vort høringssvar vedr. El Forsyningsloven – frist udsat til 24. 8.2020

Bilag : VE Diagram over lokalt energifællesskab samt overdækket Parkeringsplads med solceller

Venlig hilsen

Martin Dietz

Solar Lightning Consultants ApS

Direktør, Arkitekt & Byggeøkonom
Certificeret Molio bygherrerådgiver,
DGNB Konsulent & Bæredygtighedsleder
Mail: md@solarlightning.dk
Tlf.: 61 31 26 81

Solar Lightning Consultants ApS · www.solarlightning.dk

Frederiksholms Kanal 26 C st.th · 1220 København K. · CVR 33 37 65 96

Merkur Bank · HDI Gerling Forsikring · Beierholm statsautoriserede revisorer

Vore selskab er medlem af:
[Danske ARKITEKT virksomheder](#)
[Green Building Council.dk](#)

Til Energistyrelsen

Pr. mail til: ens@ens.dk med kopi til jbr@ens.dk

Journalnr.: 2019-90526

Høringssvar - forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

24. august 2020

Energistyrelsen har anmodet om at modtage bemærkninger til høringsudkastet: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning senest den 24. august 2020.

SustainSolutions og Boligselskabet Sjælland har følgende bemærkninger:

Borgerenergifællesskaber bør være åbent for alle

SustainSolutions og Boligselskabet Sjælland er meget positive overfor muligheden for oprette borgerenergifællesskaber, og de muligheder det giver for udbygning af vedvarende energi, der er helt central i den grønne omstilling.

Direktivet lægger op til, at medlemskab af et borgerenergifællesskab skal være åbent for alle enheder. Det giver kommunerne og almene boligselskaber mulighed for at deltage i borgerenergifællesskaber og på den måde understøtte den grønne omstilling i Danmark.

SustainSolutions og Boligselskabet Sjælland mener det er helt centralt, at almene boligselskaber og kommuner får mulighed for at gå forrest som en af de største bygningsejere, hvormed de særregler der i dag spænder ben for disse bl.a. kan etablere solceller på egne bygninger på samme vilkår som alle andre, bør bortfalde.

Borgerenergifællesskaber bør ikke via lovgivning tvinges til at benytte elnetselskaber og elhandelsselskaber for at kunne virke

Af lovforslaget bemærkninger fremgår det, at den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil medføre, at borgerenergifællesskabets deling af produceret elektricitet i borgerenergifællesskabet og levering af elektricitet til borgerenergifællesskabet bør ske på grundlag af de almindelige handelsregler gennem en aftale mellem en elhandelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager ansvar for både produktion og forbrug.

Bemyndigelsen vil desuden medføre, at elhandelsvirksomheden varetager balanceansvaret for borgerenergifællesskabets produktion. Et borgerenergifællesskab vil også selv kunne etablere sig som elhandelsvirksomhed. Træffes der ikke særskilt beslutning om alternativ regulering, vil borgerenergifællesskabet i denne situation være omfattet af alle almindelige regler om elhandelsvirksomheder i elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelser i elforsyningsloven.

Det er SustainSolutions og Boligselskabet Sjællands opfattelse, at denne konstruktion strider direkte imod intentionerne i direktivet, da den ikke reelt implementerer de rettigheder borgerenergifællesskaber gives efter direktivet. Generelt vil det være en barriere for den grønne omstilling, at borgerenergifællesskaber via lovgivningen tvinges til at benytte elnetselskaber og elhandelsselskaber for at kunne virke.

Forbrugere bør have fri adgang til data fra energimålere

Det er helt centralt, at de enheder der gerne vil oprette et borgerenergifællesskab har nem og uhindret adgang til deres egen energidata. I dag er det elhandelsselskaberne der kontrollerer den data.

Forbrugerne har ikke adgang til egen data, hvilket er en forudsætning for at intentionerne i direktivet kan implementeres i praksis.

Elhandelselskabernes rolle vanskeliggør etableringen af energifællesskaber, da de for det første kontrollerer den data, der er nødvendig for projektering og beregning af økonomi. Det betyder i praksis, at det er vanskeligt at få fat i den nødvendige information. For det andet pålægger elhandelselskaberne bygningsejere mv. en u hensigtsmæssige stor administrativ byrde og ofte ændrer de kravene til dokumentation løbende i processen. Det betyder i praksis, at den administrative del i oprettelsen af et borgerenergifællesskab tager 20 gange længere tid end selve det at etablere et vedvarende energianlæg. For det tredje er svartiderne hos elhandelselskaberne lange (op til flere måneder). Det betyder i praksis, at anlæggene der bliver etableret ofte står færdigbyggede, men ikke er koblet til elnettet, hvilket bl.a. går ud over energifællesskabets økonomi. SustainSolutions har sager, hvor hele processen har taget år. Etablering af et solcelleanlæg eksempelvis, tager cirka et par uger.

Det er en u hensigtsmæssig balancegang, der ikke fungerer i praksis og det er SustainSolutions og Boligselskabet Sjællands klare opfattelse, at dette strider imod intentionerne i direktivet.

Det bør være muligt at dele grøn strøm mellem matrikler

Lovforslagets definition af en *aktiv kunde* afgrænser imidlertid den aktive kunde til dennes lokalitet. Det er for snævert ift. til direktivforståelsen og er en forringelse af de rettigheder borgerne efter direktivteksten skal opnå. Det lukker eksempelvis af for projekter, der forsyner flere matrikler eller flere boligområder, også selv om der allerede i dag er en fælles ejer på matriklerne eller matriklerne er underlagt en grundejerforening, boligforening mv.

Det gør det eksempelvis kun muligt at installere solceller økonomisk rentabelt til at dække en enkelt matrikels strømforbrug. Der er derfor ikke incitament til at udnytte tagflader/anlæggene optimalt.

Konsekvensen af lovgivningen er, at vi får vi for små anlæg. Mange anlæg bliver ikke bygget og dem der bliver bygget, er ofte meget mindre end de kunne være.

Når en juridisk enhed ejer flere bygninger bør det være muligt at udnytte tagfladerne samt grundene optimalt ift. at dække enhedens samlede strømforbrug på alle matrikler med grøn energi. Åbner man for, at matrikler med samme ejer kan oveføre grøn strøm fra en matrikel til en anden, uden at skulle betale de nuværende afgifter og skatter for sin egenproducerede grønne strøm, åbner vi for, at langt flere enheder kan blive 100 % selvforsynende.

SustainSolutions og Boligselskabet Sjælland står til rådighed for yderligere spørgsmål og input. Vi fremlægger gerne konkrete projekter og erfaringer, der illustrerer, hvorfor vi mener at ovenstående udfordringer, vil stride imod intentionerne i direktivet i praksis.

Med venlig hilsen

Jesper Steen
Energidirektør
SustainSolutions

Troels Riis Poulsen
Vicedirektør
Boligselskabet Sjælland

Energistyrelsen

Pr. mail til: ens@ens.dk
med kopi til jbr@ens.dk

Journal nr.: 2019-90526

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknik@teknik.dk
www.teknik.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknik.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 1/8

Høring over forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

Energistyrelsen har med brev af den 6. juli fremsendt ovennævnte forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og har anmodet om at modtage bemærkninger til høringsudkastet senest den 24. august 2020.

Forslag til ændring af lovbekendtgørelsen - herefter benævnt "lovforslag" giver TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK anledning til følgende bemærkninger.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK bemærker, at lovforslaget er en implementering af direktiv 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og EU's ramme for EU's energiunion og bemærker endvidere, at forslaget giver mulighed for at bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler om rettigheder og forpligtelser for borgerenergifællesskaber, aggregatorer og aktive kunder. Nøjagtig fastlæggelse af nævnte rettigheder og forpligtelser er fuldstændig afgørende for en reel og dækkende implementering af direktivet og EU's energiunion, og disse elementer er helt centrale i forslaget. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK foreslår, at Energistyrelsen laver en åben proces omkring udarbejdelsen af reglerne såvel som standardiserede kommunikationsprotokoller og involverer aktører i markedet, omfattende såvel brancher, der på sigt vil kunne være tredjepart i borgerenergifællesskaber, herunder installation, drift, databehandling og vedligeholdelse, som parter, der repræsenterer potentielle aktive kunder og borgerenergifællesskaber. Formålet med at inddrage aktørerne er at sikre fastsættelse af regler, der understøtter implementeringen af den grønne omstilling.

TEKNIQ Arbejdsgiverne har deltaget i klimapartnerskabet for bygge- og anlægssektoren, hvor der i anbefalingerne til regeringen bl.a. blev peget på det store potentiale for i højere grad at anvende bygningsmassen som en aktiv del af det danske energisystem. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK ser således lovforslaget som et vigtigt element på vejen mod en CO2 neutral energiforsyning i Danmark.

Borgeren i centrum

EU-direktiv 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet har bl.a. baggrund i EU's rammestrategi, der sigter mod at skabe en

energiunion, hvor borgerne er i centrum, og hvor de aktivt tager del i energiomstillingen, bidrager til et fleksibelt energisystem, drager fordel af nye teknologier og deltager aktivt i markedet, samtidig med at sårbare forbrugere beskyttes.

Af direktivet fremgår:

- Forbrugerne har en afgørende rolle i bestræbelserne på at opnå den fleksibilitet, der er nødvendig for at tilpasse elektricitetssystemet til en variabel og decentral elektricitetsproduktion baseret på vedvarende energi.
- Forbrugerne bør kunne forbruge, lagre og sælge egenproduceret elektricitet til markedet og deltage på alle elektricitetsmarkeder ved at give systemet fleksibilitet, f.eks. ved lagring af energi, ved fleksibelt elforbrug eller ved energieffektivitetsordninger.
- Hindringer, der afholder forbrugerne fra selv at producere elektricitet og fra at forbruge, lagre eller sælge egenproduceret elektricitet, bør fjernes.
- Alle forbrugere bør kunne drage fordel af at deltage direkte i markedet, navnlig ved at tilpasse deres forbrug efter markedssignalerne og til gengæld nyde godt af lavere elektricitetspriser eller andre incitamentskabende betalinger.
- Alle kundegrupper (industri, erhverv og husstande) bør have adgang til elektricitetsmarkederne for at kunne handle med deres fleksibilitet og egenproducerede elektricitet.
- Kunderne bør til fulde kunne udnytte fordelene ved aggregering af produktion og levering i større områder og nyde godt af grænseoverskridende konkurrence.
- Dette direktiv har til formål at anerkende visse kategorier af borgerenergi-initiativer på EU-plan som »borgerenergifællesskaber« for at give dem en befordrende ramme, retfærdig behandling, lige vilkår og et klart defineret katalog over rettigheder og forpligtelser.
- Der bør gives adgang til et borgerenergifællesskabs net på retfærdige og omkostningsægte vilkår.
- Medlemskab af et borgerenergifællesskab bør være åbent for alle kategorier af enheder. Beslutningsbeføjelserne i et borgerenergifællesskab bør dog begrænses til de medlemmer eller partshavere, som ikke deltager i omfattende kommercielle aktiviteter, og for hvem energisektoren ikke er et primært område for økonomisk aktivitet.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK konstaterer, at lovforslaget tager udgangspunkt i den eksisterende organisering af elsystemet med elnetselskaber, elhandelsselskaber, egenproducenter mv. og således ikke har borgerne som sit udgangspunkt for de nye muligheder for udbygning af vedvarende energi. Systemet tænkes så at sige indefra og ud. Men det udgangspunkt harmonerer ikke med direktivet, som jo netop tager udgangspunkt i forbrugerne og forbrugerens muligheder for at kunne understøtte det fleksible elnet/forbrug og den grønne omstilling. Det synspunkt uddybes i de nedenstående punkter.

Aktive kunder

Direktivet indfører begrebet aktive kunder, som har ret til at udøve aktivitet enten direkte eller gennem aggregering og har ret til at sælge egenproduceret elektricitet, herunder gennem elkøbsaftaler.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknik@teknik.dk
www.teknik.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknik.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 2/8

Elmarkedsdirektivets definition af en aktiv kunde i art. 2, nr. 8, bevirker, at medlemsstaterne skal træffe beslutning om den aktive kundes stedlige adgang til at forbruge eller lagre elektricitet, der er produceret af den aktive kunde. Definitionen angiver, at den aktive kunde kan gives denne adgang, når elektriciteten er produceret på den aktive kundes eget område, inden for afgrænsede skel, eller på geografisk adskilte områder.

Lovforslaget definition af en aktiv kunde afgrænser imidlertid den aktive kunde til dennes lokalitet. I lovforslagets bemærkninger fremgår det, at de aktive kunder bør stilles som egenproducenter, der producerer og forbruger eller lagrer elektricitet bag en måler, og at egenproducenterne fremadrettet vil være afgrænset til egen stedlig afgrænsning. Det er for snævert ift. til direktivforståelsen og lukker eksempelvis af for projekter, der forsyner flere matrikler eller flere boligområder, også selv om der allerede i dag er en fælles ejer på matriklerne eller matriklerne er underlagt en grundejerforening, boligforening mv. Det er en klar forringelse af de rettigheder borgerne efter direktivteksten skal opnå. Samtidig udgør denne formulering nogle barrierer for udbygning af vedvarende energi og en billigere opnåelse af 70% klimamålsætningen for slutbrugere.

Af direktivet fremgår endvidere, at en aktiv kunde har ret til at delegere forvaltningen af de anlæg, der er nødvendige for deres aktiviteter, til en tredjepart, herunder installation, drift, databehandling og vedligeholdelse, uden at denne tredjepart anses som en aktiv kunde. De skal endvidere være underlagt omkostningsægte, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende netgebyrer, der er opgjort særskilt. Denne rettighed bør være klarere understreget i lovforslaget.

Borgerenergifællesskab

Direktivet angiver konkrete rammer for udmøntningen af borgerenergifællesskaber, der giver mulighed for at oprette en retlig enhed, der giver sine medlemmer eller partshavere eller de lokalområder, hvor det drives, mulighed for energiproduktion, distribution, levering, forbrug, aggregering, energilagring, energieffektivitetsydelser eller ydelser til opladning af elektriske køretøjer eller yde andre energiydelser til sine medlemmer eller partshavere.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK ser positivt på muligheden for oprette borgerenergifællesskaber, og de muligheder det giver for at fremme incitamenter for udbygning af vedvarende energi og etablering af systemer til fleksibilitet og aggregering. Alt sammen elementer, der er essentielle i den grønne omstilling.

Direktivet lægger op til, at medlemskab af et borgerenergifællesskab skal være åbent for alle kategorier af enheder. Det giver kommunerne mulighed for at deltage i borgerenergifællesskaber som medlem eller parthaver og på den måde understøtte den grønne opstilling i Danmark. Det er efter vor opfattelse meget positivt at give den offentlige sektor bedre adgang til at gå forrest i kraft af ejerskabet til en stor bygningsmasse og for kommunernes vedkommende mulighed for intern deling af energiproduktion og forbrug mellem institutioner/bygninger m.m.

Det bemærkes, at det af direktivets art. 16 stk. 3 litra e) fremgår, at medlemsstaterne skal sikre, at borgerenergifællesskaberne har ret til inden for borgerenergifællesskabet at foranstalte deling af elektricitet, der produceres af de af

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknig.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 3/8

fællesskabet ejede produktionsenheder. Og direktivet angiver endvidere, at hvis elektricitet deles, berører dette ikke de gældende netgebyrer, -tariffer og -afgifter.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at der i med lovforslaget ikke lægges op til, at borgerenergifællesskaber skal kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

Af lovforslaget bemærkninger fremgår det, at den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil medføre, at borgerenergifællesskabets deling af produceret elektricitet i borgerenergifællesskabet og levering af elektricitet til borgerenergifællesskabet bør ske på grundlag af de almindelige markedsregler gennem en aftale mellem en elhandelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager ansvar for både produktion og forbrug i borgerenergifællesskabet. Bemyndigelsen vil desuden medføre, at elhandelsvirksomheden varetager balanceansvaret for borgerenergifællesskabets produktion. Et borgerenergifællesskab vil også selv kunne etablere sig som elhandelsvirksomhed. Hvis der ikke træffes særskilt beslutning om alternativ regulering, vil borgerenergifællesskabet i denne situation være omfattet af alle almindelige regler om elhandelsvirksomheder i elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelser i elforsyningsloven.

Denne konstruktion er efter vor opfattelse i strid med direktivet, fordi den ikke reelt implementerer de rettigheder borgerenergifællesskaber gives efter direktivet. Generelt vil det være en barriere for den grønne omstilling, at borgerenergifællesskaber via lovgivningen tvinges til at benytte elnetselskaber og elhandelsselskaber for at kunne virke. Det er derudover TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEKs opfattelse, at denne underimplementering strider direkte imod intentionerne i direktivet.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK foreslår, at elektricitet, der produceres af fællesskabsejede produktionsenheder (fx på solcelleanlæg) - i overensstemmelse med direktivet – frit bør kunne deles blandt medlemmerne af borgerenergifællesskabet, uden involvering af tredjepart. Desuden bør denne elektricitet være fritaget for netgebyrer, afgifter og tariffer. Borgerenergifællesskabet bør på egen hånd kunne vælge at involvere en tredjepart som fx et elhandelsselskab eller anden aktør.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK foreslår, at der etableres en definition i lovforslaget af, hvad der er offentligt distributionsnet, og hvad der er internt elnet mellem aktører i et borgerenergifællesskab. Definitionen kan evt. inspireres af andre forsyningsformer. Fx ses det i forhold til kloakforsyning, at forsyningsselskabet har ansvaret for forsyningsledninger frem til et leveringspunkt i forbindelse med boligområde, mens bygningsejeren har ansvaret for ledningsnettet efter leveringspunktet. Ved vandforsyning, vejforsyning og for gadebelysning findes tilsvarende regler. Et leveringspunkt kunne således være til borgerenergifællesskabet, hvorefter borgerenergifællesskabet selv internt står for fordeling og afregning, eventuelt efter aftale med tredjepart.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknik@teknik.dk
www.teknik.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknik.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 4/8

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK er enig i lovforslagets tekst om, at forbrugere, der er medlemmer af et borgerenergifællesskab, skal bidrage til systemomkostningerne, for den energi der sælges og distribueres via distributionsnet

Aggregatorer

Af direktivet fremgår det, at alle kundegrupper (industri, erhverv og husstande) bør have adgang til elektricitetsmarkederne for at kunne handle med deres fleksibilitet (underforstået levering af regulerkraft, frekvensstabilisering og egenproducerede elektricitet), og at kunderne til fulde skal kunne udnytte fordelene ved aggregering af produktion og levering i større områder og nyde godt af grænseoverskridende konkurrence.

Af lovforslaget bemærkninger fremgår det, at ministeriet vurderer, at klima-, energi- og forsyningsministeren bør kunne forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for aggregatorvirksomheder.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK er ikke imod, at elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder kan forpligtes på området, men vil gerne gøre opmærksom på, at der er tale om et gryende teknologiområde, og at en for snæver adgang til at operere på området kan udgøre en barriere i forhold til en fuld udnyttelse af det potentiale som teknologiudviklingen kan give. Især er vi bekymrede for at aggregering af relativt små forbrug fra fx varmepumper i husholdninger og produktionsanlæg i SMV'er ikke vil blive omfattet af de fremtidige tilbud. Derudover vurderer TEKNIQ Arbejdsgiverne, at det er svært for grænseoverskridende virksomheder at indgå i udvikling af tilbud til kunderne, såfremt alene de ovennævnte virksomheder involveres i udvikling af forretningsområdet. Derfor anbefaler TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK, at det eksplicit kommer til at fremgå af loven, at andre aktører end elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder skal gives adgang til at operere på området.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK mener desuden, at det er vigtigt, at der i Danmark så vidt som muligt anvendes gængse internationalt standardiserede kommunikationsprotokoller til kommunikation mellem teknisk udstyr og de enkelte aggregatorvirksomheder og andre aktører i energisektoren, herunder elhandelsvirksomheder og netvirksomheder. Dermed forbedres mulighederne for at op nå "et smart og fleksibelt energisystem" som nævnt i Energiaftalen fra juni 2018 betydeligt.

Adgang til opstilling af ladestandere

Af direktivet fremgår det, at de markedsregler, der fastsættes, bør bidrage til at skabe gunstige betingelser for elektriske køretøjer af enhver art. De bør navnlig sikre en effektiv udbygning med offentligt tilgængelige og private ladestandere til elektriske køretøjer, og de bør sikre, at køretøjsopladning integreres effektivt i systemet.

Direktivets udgangspunkt er, at distributionssystemoperatører ikke må eje, udvikle, forvalte eller drive ladestandere til elektriske køretøjer, bortset fra, hvor distributionssystemoperatører ejer private ladestandere udelukkende til egen

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknik@teknik.dk
www.teknik.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknik.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 5/8

anvendelse, jf. artikel 33, stk. 2. Hvis distributionssystemoperatørerne skal drive, skal det ske efter en åben udbudsproces.

I lovforslagets 49. § 47b fremgår det, at Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af ladestanderaktiviteter.

Opstilling af ladestandere til elbiler skal ske på frie markedsvilkår og med samme adgang til forsyningsnettet for alle aktører. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK er bekymrede for, at ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler for ladestanderaktiviteter for net- og forsyningsselskaber kan medføre ulige adgang til forsyningsnettet og dermed ulige konkurrence, hvis net- transmissions- og elforsyningsvirksomheder gives tilladelse til at opsætte ladestandere til andet end eget brug.

Tekniske krav for adgang til tilslutning

Det fremgår af EU forordning 2019/943 om indre marked for elektricitet art. 59, stk. 1, at kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage gennemførelsesretsakter for at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning ved at etablere netsikkerheds- og netpålidelighedsregler, herunder regler for den tekniske transmissionsreservekapacitet af hensyn til den driftsmæssige netsikkerhed, samt regler om interoperabilitet. Forordningen lægger derfor ikke op til, at der kan foretages nationale fortolkninger.

Direktiv 2019/944 nævner heller ikke noget sted, at de nationale myndigheder har mulighed at give de enkelte netselskaber særlige muligheder for at stille krav. Derimod fremgår det af art. 40 stk. 6, at transmissionssystemoperatører fastsætter specifikationerne for de ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, der anskaffes, og, hvor det er relevant, standardiserede markedsprodukter for sådanne ydelser, som minimum på nationalt plan.

I lovforslagets 39. § 26, stk. 3 står der, at ministeren kan bestemme, at en netvirksomhed kan fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til virksomhedens elforsyningsnet, som er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet af elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om netvirksomheders fastsættelse af sådanne betingelser.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK mener, at såfremt der gives muligheder for, at de enkelte netvirksomheder kan fastsætte yderlige tekniske krav for tilslutning og netkvalitet, kan dette medvirke til øget bureaukratisering og hæve omkostningerne ved tilslutning til elnettet. Omvendt vil ens regler i Danmark og EU bidrage til at sænke omkostningerne, da markedet herved bliver betragteligt større for komponentleverandørerne.

Et eksempel på denne problemstilling ses på fx solcelleområdet, hvor der i dag findes særlige danske krav til solcelleinvertere, som betyder, at markedet for invertere i Danmark er mindre, hvilket skader konkurrencen på området.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
tekniq@tekniq.dk
www.tekniq.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@tekniq.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 6/8

Yderligere tekniske krav kan udgøre en barriere og gøre den grønne omstilling dyrere end nødvendigt. TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK mener derfor, at netvirksomhederne ikke bør have mulighed for at skærpe de tekniske krav for tilslutning til elnettet, men skal gives mulighed for at lempe de tekniske krav i de situationer, hvor det er teknisk og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Elnetvirksomheders netudviklingsplaner

Af direktivet fremgår det, at et distributionssystem skal være baseret på en gennemsigtig netudviklingsplan, som distributionssystemoperatøren mindst hvert andet år offentliggør og forelægger den regulerende myndighed. Netudviklingsplanen skal skabe klarhed over behovet for fleksibilitetsydelser på mellemlang og lang sigt og skal fastlægge de investeringer, der er planlagt for de næste fem til ti år for at kunne håndtere ny produktionskapacitet og nye belastninger. Netudviklingsplanen skal ligeledes omfatte anvendelsen af fleksibelt elforbrug, energieffektivitet, energilageranlæg eller andre ressourcer, som distributionssystemoperatøren skal bruge som alternativ til systemudvidelse. Der er efter TEKNIQ Arbejdsgivernes opfattelse her tale om, at elnetvirksomhedernes planlægning af elnettet i høj grad skal involvere og inddrage slutbrugere, aktive kunder og borgerenergifællesskabers aktiviteter og mulige ydelser.

Lovforslaget giver bemyndigelse til ministeren til at fastsætter nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner. TEKNIQ Arbejdsgiverne foreslår, at reglerne om bl.a. de indholdsmæssige rammer for planerne og netvirksomhedernes indhentelse af oplysninger til brug for udarbejdelse af planerne, herunder anvendelse af vejledning, der beskriver fælles analyseforudsætninger og rammer for høringsprocessen fremgår direkte af lovforslaget, så der bliver tale om en transparent og åben proces.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at netudviklingsplaner samlet set skal bidrage til at understøtte en samfundsøkonomisk fornuftig udvikling af elforsyningsnettet i Danmark. EA energianalyse har opgjort, at over perioden 2020 til 2030 skønnes energieffektivitetsinvesteringer således at indebære en samfundsøkonomisk besparelse på omkring 14 mia. kr., hvis alternativet er øget udbygning med vedvarende energi. Derfor er det afgørende, at slutbrugerne, aktive kunder og borgerenergifællesskaber inddrages.

I lovforslagets bemærkninger vurderer ministeriet, at netudviklingsplanerne ikke bør være bindende for netvirksomheder, men vil give aktørerne et øjebliksbillede med jævnlige faste opdateringer hvert andet år. TEKNIQ Arbejdsgiverne foreslår at det præciseres, at netudviklingsplanerne heller ikke er bindende for slutbrugere, aktive kunder og borgerenergifællesskabers og således ikke kan indgå som begrundelse for afslag for nye eller reviderede projekter fra disse parter.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og VELTEK står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores høringssvar.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
tekniq@tekniq.dk
www.tekniq.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@tekniq.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 7/8

Med venlig hilsen

Simon O. Rasmussen
Underdirektør, TEKNIQ Arbejdsgiverne

Per Rømer Kofod
Adm. direktør, VELTEK

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV

Telefon 4343 6000
teknik@teknik.dk
www.teknik.dk

Mobil: 2812 8454
Email: jjh@teknik.dk

Dato: 24. aug 2020

Side 8/8

Energistyrelsen
ens@ens.dk
cc:jbr@ens.dk

TREFOR El-net A/S
Kokbjerg 30
6000 Kolding
Danmark
Telefon +45 79 33 34 35
www.treforelnet.dk

Dato
24. august 2020

Ref.

Direkte tlf.nr.

Dok.nr.

Cvr.nr.
20 80 63 97

TREFOR El-Nets høringssvar til forslag til ændring af lov om elforsyning (Implementering af eldirektivet) journalnummer 2019-90526

TREFOR El-net A/S (herefter TREFOR) har modtaget udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning. TREFOR takker for muligheden for at afgive høringssvar til dette udkast.

Dansk Energi har fremsendt høringssvar for sektoren.

Vi bakker fuldt ud op om det substantielle indhold i høringssvaret, og er enige i de forhold, som Dansk Energi medtager i deres høringssvar.

TREFOR har følgende forslag til lovændringerne, som vi særskilt vil kommentere:

Varslinger af kontraktændringer

TREFOR bifalder, at ændringer i priselementer, som viderefaktureres uændret, er undtaget fra varslingspligten i kundeforhold mellem en elhandlervirksomhed og en erhvervskunde.

TREFOR kan forstå, at ministeriet lægger op til, at varsling af ændringer på private kunders kontrakter skal bibeholdes på fire måneder. Den lange frist giver ikke tilstrækkelig mulighed for fleksibelt at justere tarifferne, og dermed give forbrugerne en kontinuerlig tarifudvikling. Varslingsfristen på fire måneder hæmmer derfor muligheden for at optimere tarifferne i forhold til over-/underdækninger og den løbende økonomiske opfølgning. Vi vil derfor anbefale ensartede vilkår for private og erhverv.

Netudviklingsplaner

TREFOR er enige i Energistyrelsen betragtninger om at skabe gennemsigtighed for alle markedsaktører.

TREFOR udarbejder i dag netudviklingsplaner for at kunne optimere og udvikle distributionsnettet i forsyningsområdet.

Netudviklingsplanerne bruges aktivt til understøttelse af budgetter, og netudviklingsplanerne er et aktivt værktøj til at styre udviklingen.

Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at netudviklingsplaner ikke er statiske planer. Netudviklingsplanerne ændres, endda væsentligt for eksempel, hvis eksterne aktører, det kan være kommuner, ændrer lokalplaner eller lignende.

En netudviklingsplan er derfor forbundet med usikkerhed, som det umiddelbart ikke er synligt for alle aktører ved en offentliggørelse. Det betyder, at en netudviklingsplan er et værktøj og ikke et dokument, der alene kan tjene som beslutningsgrundlag for brugere af netudviklingsplanen. Usikkerheden i netudviklingsplanerne knytter sig til, at det er en fremtidsvurdering og at de er afhængige af eksterne aktører.

Det skal sikres at aktører, der har indflydelse på netudviklingsplanen skal offentliggøre data, så netudviklingsplanen udarbejdes ud fra et kendt grundlag.

Det er også vigtigt at understrege, at planlægningen på nederste spændingsniveauer er mere overordnet, end på højere spændingsniveauer, hvilket har indflydelse på detaljeringsgraden og præcisionen i netudviklingsplanerne.

Dataadgang

Det fremgår af lovforslaget, at netselskaberne får hjemmel til at indhente oplysninger til brug for netudviklingsplanerne. Det er nødvendigt, at netselskaberne sikres adgang til data, der ligger udover en snæver afgrænsning til udarbejdelse af netudviklingsplanen. Dette kan for eksempel være kommuners planer for ændring fra gasopvarmningsområde til varmepumpeområde. Disse øvrige aktørers planer har essentiel værdi for netselskaberne.

TREFOR vil derfor foreslå, at adgangen til data udvides, således at det bedste grundlag foreligger ved udarbejdelse og løbende justering af netudviklingsplanerne. Derved understøttes tillige en øget informationsværdi i netudviklingsplanerne.

Indkøb af nettab

Det fremgår af udkastet, at der foreslås to metoder til hjemkøb af nettab. Efter den første metode skal elektricitet til nettab indkøbes direkte på spotmarkedet, og så skal netselskabet enten selv varetage balanceansvaret, alternativt skal balanceansvaret udbydes. Historisk set har netselskaberne ikke varetaget balanceansvaret, og det er vores holdning, at det er ikke en opgave, der skal varetages i netselskaberne, da det er en opgave, der kræver specielle kompetencer, der ligger ud over drift af nettet.

Efter den anden metode skal netselskabet udbyde opgaven med køb af elektricitet til dækning af nettab på en kontrakt med afregning til spotpris med tillæg af markup. Denne metode anvendes i dag.

Det er TREFORs opfattelse, at det er ledelsen i de enkelte netselskaber, der har ansvaret for at optimere driften i selskaberne, og dermed også vælge, ud fra anerkendte metoder i markedet,

hvilken form en given opgave skal løses under. Derfor mener vi ikke, at det er nødvendigt at udstikke retningslinjer for indkøb af elektricitet til dækning af nettab.

Energispareordningen

Energispareordningen udløber 31. december 2020. Det foreslås, at bestemmelserne om separat energispareregnskab ændres, således at der ikke længere skal føre separat energispareregnskab.

De omkostninger, der måtte være efterfølgende, indgår herefter i det ordinære reguleringsregnskab. Det er vigtigt, at dette gælder følgende omkostninger:

- Over-/underdækninger for 2019
- Administrationsomkostninger for 2021/2022
- Fakturaer, der modtages efter udgangen af 2020, men vedrører 2020.

Vi ser frem til at følge det videre forløb med vedtagelse af forslag til ændring af lov om elforsyning (Implementering af eldirektivet).

Med venlig hilsen

TREFOR El-net A/S

Charles Nielsen

Direktør TREFOR El-net A/S

Energistyrelsen
Att.: Jesper Brandrup

Sendt via mail.

24.08.2020

Høringssvar lov om ændring af lov om elforsyning

I hovedtræk støtter Wind Denmark lovforslagets implementering af eldirektivet, men ser et betydeligt behov for præciseringer og udvidelser af reglerne for energifællesskaber og egenproducenter, som vil kunne bidrage til en mere omkostningseffektiv grøn omstilling. Uden en tidssvarende lovgivning, der understøtter muligheden for etablering af vedvarende energi i samme installation med eksisterende og nye typer elforbrug, vil den grønne omstilling blive dyrere end nødvendigt.

Wind Denmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til lov om ændring af lov om elforsyning.

Lovforslagets implementering af EU's eldirektiv kommer til at definere en betydelig del af rammevilkårene for anvendelse af vedvarende energi i den danske elsektor i de kommende år. Wind Denmark mener, det er afgørende, at lovforslaget understøtter en mere udbredt anvendelse af vedvarende energi i elsystemet. Lovforslaget bør derfor i højere grad sigte mod at forbedre vilkårene for egenproducenter af vedvarende energi og energifællesskaber.

Lovforslagets fastholdelse af definitionen af et forbrugssted i den nuværende lov om elforsyning § 5 stk. 9 medfører en fastholdelse af de nuværende tariffbetalinger til det kollektive elnet, som for egenproducenter vil være ubegrundede og stå i vejen for en omkostningseffektiv grøn omstilling. Fastholdelsen af definitionen af et forbrugssted vil være en barriere for gennemførelse af nye tilskudsrie projekter med egenproduktion af vedvarende energi, f.eks. på fjernvarmeværker, ved større industrivirksomheder og til brintproduktion.

Fastholdelse af udformningen af lovforslaget vil medføre, at det danske samfund vil opleve unødvendigt store udfordringer med den elektrificering, som den grønne omstilling kræver. Barriererne ved for høje krav til direkte linjer og klassificering af anlæg som egenproducenter vil også være en forhindring for den helt nødvendige sektorkobling, som er et afgørende element i den grønne omstilling og udfasningen af fossile brændsler i alle sektorer.

Wind Denmark støtter de bemærkninger om vilkårene for egenproduktion af vedvarende energi, direkte linjer og 3. partsadgang til elnettet, som Dansk Fjernvarme har fremsat i deres høringssvar.

Borgerenergifællesskaber

Wind Denmark er enige i, at de rettigheder som tildeles borgerenergifællesskaber ikke skal ske på bekostning af andre systembrugere, endside lede til en samfundsøkonomisk ineffektiv udbygning. Dette beror sig dog på, at det gældende betalingssystem i højere grad bør afspejle de faktiske omkostninger. Det er i mange tilfælde billigere for egenproducenter at etablere egne direkte forbindelser, og det kan virke paradoksalt, at netop argumentet om ineffektiv udbygning anvendes til fortsat at begrænse energifællesskabernes mulighed for at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet, da dette jo netop er et tegn på en markedsfejl i det nuværende betalingssystem.

Det er derfor Wind Denmark's opfattelse, at kravene til, hvornår energifællesskaber må etablere egne direkte linjer skal lempes, indtil et mere omkostningsægte tarifysystem implementeres i Danmark. Hertil skal det bemærkes, at der kan sættes spørgsmålstejn ved om den nuværende snævre fortolkning - dvs. at direkte forbindelser kun kan etableres indenfor egen matrikel eller på matrikler, som støder op til hinanden - rent faktisk er kompatibelt med artikel 7's bestemmelser, da det er Wind Denmark's opfattelse at *eget område* skal forstås i bredere forstand end der lægges op til i lovforslaget.

Det er Wind Denmarks opfattelse, at lovforslagets definition af borgerenergifællesskaber er unødvendigt snæver og det er uklart, hvorvidt f.eks. andelsselskaber vil kunne blive inkluderet under denne definition. Det er Wind Denmarks opfattelse, at det ikke er muligt i henhold til eldirektivets bestemmelser at ekskludere "hvile-i-sig-selv" andelsselskaber fra at blive defineret som et borgerenergifællesskab¹ og det burde fremgå af lovforslaget, at andelsselskaber vil falde under denne definition.

Wind Denmark støtter de fordele, som lovforslaget lægger op til i forhold til tarifiering af produktion og forbrug for borgerenergifællesskaber og opfordrer til, at denne metode for tarifiering også anvendes på andre typer af juridiske enheder med kombinationer af elforbrug og elproduktion, f.eks. for egenproducenter eller for tredjeparts adgang til elnettet.

Regler om egenproducenter samt balanceansvar

Wind Denmark opfordrer til, at definitionen af en elforbruger i den nuværende elforsyningslov tages op til revision i forbindelse med lovforslaget. Definitionens krav om, at en elforbruger er defineret indenfor én eller flere sammenhængende matrikler er i dag en barriere for etablering af en lang række tilskudsrie projekter for vedvarende energi.

Definitionen er en hindring for, at en lang række fjernvarme- og industrivirksomheder og anlæg med f.eks. brintproduktion, kan etablere egenproduktion af vedvarende energi. Dette skyldes, at den nuværende definition medfører, at denne type projekter vil skulle betale net-tariffer, hvis ikke de kan etableres indenfor samme eller sammenhængende matrikler, hvilket oftest ikke er muligt.

Konsekvensen af en fastholdelse af ordlyden i lovforslaget er, at projekterne vil skulle betale tariffer for både elforbrug og elproduktion til det kollektive elnet. Dette er ikke rimeligt og ikke i overensstemmelse med eldirektivets bestemmelser om, at tariffbetalinger for egenproducenter ikke må være uforholdsmæssige, da denne type projekter kun medfører meget begrænsede omkostninger for det kollektive elnet.

Lovforslaget bør tillade, at elproduktion og elforbrug på flere nærtliggende og ikke sammenhængende matrikler bør kunne godkendes som egenproducenter. Wind Denmark bemærker, at der i eldirektivet er mulighed for at definere en elforbruger bredere end det der

¹ Se høringssvar fra Dansk Fjernvarme for uddybning

lægges op til i lovforslaget. Wind Denmark er uforstående for, hvorfor der foreslås en mere snæver definition end direktivets, nu når det ønskes at Danmark skal være foregangsland på grøn omstilling og sektorkobling.

Ændres den nuværende definition ikke, vil dette medføre, at den grønne omstilling bliver dyrere end nødvendigt og at det kollektive elnet belastes unødvendigt med transport af vedvarende energi, som med fordel ikke behøver transporteres over længere afstande gennem det kollektive net. Samfundets omkostninger til opgraderinger af det kollektive elnet vil blive større end nødvendigt så længe definitionen af en elforbruger fastholdes i den nuværende form.

Lovforslaget bør derudover i overensstemmelse med eldirektivet lempe barriererne for godkendelse af etableringen af direkte linje med projekter til produktion af vedvarende energi og eksisterende og nye type af elforbrug, som f.eks. elpatroner og varmepumper på fjernvarmeværker.

Wind Denmark opfordrer derfor desuden til, at lovforslaget giver mulighed for fastsættelse af tariffer for egenproducenter ud fra de fordele og ulemper, som egenproducenterne forbrug og produktion har for det kollektive elnet på samme måde, som f.eks. lovforslaget foreslår for borgerenergifællesskaber.

Energinets og netselskabernes indkøb af ikke-frekvensrelaterede systemydelser

Wind Denmark støtter lovforslagets definition af en fuld integreret netkomponent, herunder at de eksisterende enheder i elnettet betragtes som fuldt integrerede netkomponenter, og at ydelser fra denne type af enheder ikke er pålagt udbuds krav i henhold til eldirektivet.

Wind Denmark gør opmærksom på, at unødvendige indkøb af disse ikke-frekvensrelaterede systemydelser fordyrer den grønne omstilling og forvrider det indre marked for energi og ifølge Energinet sænker prisen i elmarkedet til skade for producenter af vedvarende energi, herunder de danske vindmølleejere. Disse indkøb bør derfor holdes til et absolut minimum, som kun kan begrundes ved et konkret behov i forhold til forsyningssikkerheden.

Wind Denmark deler lovforslagets vurdering af, at eldirektivet ikke indeholder et absolut krav om udbud af indkøb af ikke-frekvensrelaterede systemydelser, og at det i et elnet som det danske, som kan drives udelukkende med netkomponenter og vedvarende energi, dermed ikke kan begrundes at gennemføre denne type udbud.

Det er Wind Denmark's opfattelse, at den tekniske mulighed for at drive det danske elnet ved hjælp af netkomponenter og vedvarende energi fra vindmøller og solceller er et vigtigt element i den fortsatte grønne omstilling af elsystemet. Lovforslaget bør derfor i højest mulig grad understøtte denne omkostningseffektive udvikling, som sikrer, at driften af elsystemet er fri af tekniske bindinger til termiske enheder og at driften af det danske elsystem derfor hurtigst muligt gøres fossilfrit og samtidig er mindst muligt til skade for klimaet.

Lovforslaget angiver på side 77 nederst følgende:

"Elmarkedsdirektivets bestemmelser om en netvirksomheds anskaffelse af ikke-frekvensrelaterede systembærende ydelser skal ses på baggrund af, at stigende mængder distribueret produktion af elektricitet baseret på vedvarende energikilder, der direkte er tilsluttet distributionsnettet, fremadrettet kan føre til et øget behov for anskaffelse af ydelser, der sikrer stabiliteten i elforsyningsnettet."

Wind Denmark bemærker til ovenstående, at tilslutningskravene til moderne vindmøller medfører, at moderne vindmøller bidrager til at sænke behovet for ikke-frekvensrelaterede systembærende ydelser i elnettet ved en stabil elproduktion og understøttelse af elsystemet under netfejl.

Energinet angiver i en rapport² fra 2017, at: *"Moderne vindmøller udkobles ikke i forbindelse med fejl i nettet, men understøtter derimod systemet ved fejl. Begge dele reducerer behovet for systembærende egenskaber."*

Det er derfor Wind Denmark's opfattelse, at lovforslagets beskrivelse af udfordringerne med tilkobling af vedvarende energi til elnettet i forhold til behovet for ikke-frekvensrelaterede ydelser og systembærende egenskaber er faktuel forkert, og at lovforslaget på dette område bør ændres, så det afspejler de tekniske konsekvenser af tilkobling af moderne vindmøller til elnettet.

Netudviklingsplaner for netselskaber.

Wind Denmark støtter lovforslagets og eldirektivets regler om netudviklingsplaner for netselskaber, og gennemsigtighed i planerne. Inddragelse af interessenter gennem høringer af de enkelte udviklingsplaner bør være et nøgleelement i lovgivningen. Wind Denmark ser frem til den øgede transparens i udviklingen i distributionsnettene i Danmark og Wind Denmark bakker op om lovforslagets hensigt om 2-årige opdateringer af netudviklingsplaner med et 10-årigt sigte i hver netudviklingsplan. I kraft af, at landvindprojekter ofte har en udviklingsperiode på mere end 10 år kunne netudviklingsplanerne med fordel inkludere perspektiver med en længere tidshorisont.

Wind Denmark finder lovforslagets hensigt om, at der også skal indføres krav om udarbejdelse af netudviklingsplaner for netselskaber, som betjener færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, for hensigtsmæssigt. En undtagelse for netselskaber med færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, som eldirektivet giver mulighed for, vil i Danmark i kraft af strukturen med mange mindre netselskaber mindske gennemsigtigheden i netudviklingen i mange netområder i en betydelig grad til skade for den grønne omstilling.

Netudviklingsplanerne bør lægge særlig vægt på mulighederne for tilslutning af ny produktionskapacitet, specielt set i lyset af distributionsnettets rolle i forhold til tilslutning af vedvarende energi. I dag er der kun begrænset transparens i netselskabernes udviklingsplaner og muligheden for tilslutning af ny produktionskapacitet i de enkelte distributionsnet, og det er afgørende, at netudviklingsplanerne tydeliggør dette fremadrettet.

Wind Denmark er til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Søren Klinge
Elmarkedschef
sk@winddenmark.dk
Wind Denmark

---

² Side 6, Energinet september 2017 "Behovet for systembærende egenskaber i Danmark ved netfejl"

Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Att. Jesper Brandrup (jbr@ens.dk)

Høringssvar er sendt pr. e-mail til ovennævnte modtagere!

Vedr. J.nr. 2019-90526

Høring om ændring af elforsyningsloven

21. august 2020

(implementering af elmarkedsdirektivet, vinterpakken)

J.nr. 2019-90526
Vores ref.: Kristoffer Mitens

Nedenstående høringssvar er udarbejdet af Ørsted Salg & Service A/S og Ørsted Privatsalg El & Gas A/S (herefter benævnt: Ørsted, vi eller os) og sammenfatter disse parter input og synspunkter primært i forhold til de punkter i lovforslaget, der berører detailmarkedet for levering (og køb) af el til slutkunder.

Ørsted har set frem til muligheden for at se Energistyrelsens forslag til regulering af Elmarkedsdirektivet i dansk lov, da der i direktivteksten er mange forhold, der vil få stor påvirkning på detailmarkedet for el – både positivt og negativt.

Grundet lovforslagets omfang ses imidlertid en udfordring i den traditionelle form for høringsproces, der følger. Mængden af ændringer er substantiel og længden af høringssvar bliver derfor derefter. Ørsted frygter derfor at budskaber og detaljer drukner i mængden af input og det således bliver vanskeligt for Energistyrelsen at behandle disse og implementere nødvendige tilpasninger. Vi opfordrer derfor til, at Energistyrelsen inviterer nogle af markedets parter til drøftelse af de væsentlige temaer og indvendinger for at forstå baggrund og alternative forslag inden forslaget udlægges endeligt.

Centrale bekendtgørelser mangler stadig, hvilket udgør et stort problem ...

Ørsted anerkender indledningsvist Energistyrelsens argument om, at Elmarkedsdirektivets bestemmelser først bør indarbejdes i Elforsyningsloven, som udgør grundstenen for dansk lov om elmarkedets funktioner og råderum. Dette er naturligt, men det bekymrer os i høj grad, at revidering af de underliggende bekendtgørelser, der skal detailregulere Elforsyningslovens ramme endnu ikke er i udkast eller på anden vis har været drøftet med markedets parter. Det nævnes således flere gange i lovens bemærkninger, at det netop er disse centrale bekendtgørelser (bl.a. Elleveringsbekendtgørelsen, Oplysningsbekendtgørelsen og Faktureringsbekendtgørelsen), der skal angive, hvorledes loven udlægges i praktisk implementering. Hertil kommer varslet om en række nye bekendtgørelser, der skal udstedes.

At disse bekendtgørelser endnu ikke foreligger til vurdering, drøftelse og kommentering udgør et stort problem. Dels ift. risikoen for at ændringer ikke realistisk kan implementeres i praksis inden lovens ikrafttrædelse 1. januar 2021, men i allerhøjeste grad fordi det efterlader en enorm risiko for at tiden til nødvendige drøftelser ikke bliver tilstrækkelig, så ændringer indføres uden grundig dialog.

Ørsted opfordrer derfor ministeriet, Energistyrelsen såvel som Forsyningstilsynet til snarest at kigge på disse bekendtgørelser og allerede nu involvere markedets parter i

drøftelser af en rimelig og implementerbar udlægning af ændringerne. Dette er en nødvendighed for at sikre løsninger, der faktisk kan implementeres i praksis og til tiden. Ørsted ønsker gerne at være medspiller på dette, så der laves regler, der giver mening for både aktører og især kunderne.

Vores ref. Kristoffer Mitens

De centrale punkter og overordnede betragtninger

Nedenfor behandles lovforslagets vigtigste punkter i nærmere detaljer. Til overblik fremgår dog her i punktform Ørsteds vigtigste synspunkter og pointer i forhold til detailmarkedet:

- **Slutkundebegrebet og slutkundens rettigheder** – Ørsted accepterer direktivkravet om udvidelse af slutkundebegrebet til også at omfatte erhverv, men opfordrer til at dette begrænses hvor muligt samt at der skabes et samlet overblik over konsekvenserne (hvilke rettigheder udvides konkret for erhverv). Flere af disse ændringer kan have betydning for mindre erhverv, men har ikke tilsvarende mening for mellemstore og store koncerner, der indgår elaftaler i et professionelt set-up f.eks. ved direkte forhandling af betingelser og evt. udbud på tværs af landegrænser
- **Varslingspligten** – udvides væsentligt, hvilket øger den administrative byrde, der i forvejen er ganske substantiel (en undersøgelse blandt Dansk Energis medlemmer har vist at varsling anses som den største administrative byrde i elmarkedet). Udlægningen af lovforslaget synes ikke helt klar om end vi glæder os over begrænsningerne særligt for erhverv. Der er dog stadig en række åbne spørgsmål om, hvad der omfattes bl.a. i forhold til nettariffer og dynamiske elpriskontrakter.
- **Leveringspligten** – Ørsted havde set frem til en forenkling af leveringspligten og opfordrer stadig til indførelsen af en "ét-produkt leveringspligt". Dette er dog ikke oplægget og ændringer i lovforslaget giver således ikke anledning til reduktion af risici eller forenkling for elleverandørerne, måske tværtom. Ørsted stiller spørgsmål ved hvorfor Energistyrelsen mener, at dansk lov på dette punkt skal udlægges strengere end Elmarkedsdirektivet faktisk lægger op til?
- **Krav til dynamiske priskontrakter og ikke mindst den skærpede overvågning heraf** – umiddelbart kan indførelsen af disse krav virke uskyldige og uden betydning med markedets nuværende struktur og produkter. Ørsted finder det dog ærgerligt, at der indføres yderligere regler om pris- og produktregulering i et elmarked, der skulle forestilles som frit og konkurrencebaseret. Hertil kommer, at lovens udlægning og bemærkninger giver anledning til tvivl om, at forslaget basalt er en udvidelse af leveringspligten til nu at omfatte alle slutkunder op til 100.000 kWh – husholdningsforbrugere som erhverv. Grænsen på 100.000 kWh udgør i øvrigt ikke en operationel tærskel med den måde elmarkedet fungerer på i dag.
- **Aktive kunder, aggregatorer og borgerenergifællesskabers** – der indføres en række nye roller og definitioner i Elforsyningsloven. For de fleste forhold lægger lovforslaget op til at ministeren bemyndiges til at udstede detailregler. Dette finder Ørsted fint, men opfordrer til, at man afventer med detailregler indtil dette marked krystalliserer sig mere og alle parter faktisk ved, hvad der skal reguleres. Alternativet bliver let enten overregulering, som begrænser markedet eller det modsatte, der risikerer, at nye roller kannibalerer urimeligt på traditionelle markedsaktører. De nye roller må ikke begunstiges på bekostning af de traditionelle markedsaktører.

Punkterne uddybes nedenfor foruden en række andre mindre bemærkninger til lovforslaget.

Slutkundebegrebet og slutkundens rettigheder i forbindelse med aftale (§6 og 6a)

Med Elmarkedsdirektivet indføres begrebet 'slutkunde' nu også i Elforsyningsloven. Ørsted forstår Energistyrelsens opfattelse af behovet herfor med grund i Direktivet, men må til trods erkende sin bekymring herved. Begrebet udvider de almindelige forbrugerrettigheder til også at gælde erhvervsdrivende – et forhold som i sin natur vil give anledning til både yderligere administration, omkostninger og tvister for en gruppe af slutbrugere, der ikke tidligere har efterspurgt disse rettigheder og hvor dette for en stor andel blot vil udgøre et fordyrende element (da omkostninger til implementering alt andet lige vil blive overvæltet på elprisen).

Ift. de foreslåede ændringer fremgår mere specifikke kommentarer/udfordringer nedenfor.

Rettighedshavere – hvad omfatter begrebet 'slutkunde'?

Begrebet slutkunde defineres i §5 nr. 27 som "*en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug*". Heraf eller af lovforarbejdet fremgår det imidlertid ikke klart på hvilket niveau dette skal forstås særligt for erhvervskunder.

Skal begrebet ses som enslydende med en juridisk kunde (~~et~~ cvr) eller kan begrebet udvides til en aftalepart herunder flere juridiske kunder (flere cvr)? Eller ses der på lavere niveauer (fx målepunkt).

Der er i dag praksis for i aftaleindgåelse med større koncerner eller erhvervssammenslutninger, der omfatter flere cvr-numre, så det bør fremstå klart om dette er én eller flere 'slutkunder' i Elforsyningslovens forstand.. Loven bør ikke begrænse denne type koncernaftaler eller gøre det administrativt kompliceret.

Hvilke rettigheder udvides til erhvervskunder?

I forhold til udvidelsen af rettigheder til 'slutkunden' fremstår det ikke klart præcist hvilke rettigheder, der udvides til erhvervskunder og hvilke der kan differentieres for erhverv hhv. husholdningsforbrugere. Der henvises således stadig blot løst til fx kravene i Art. 10, 11 og 13 samt Bilag 1 i direktivet.

De manglende bekendtgørelser, som også nævnes i bemærkningerne er således afgørende for at kunne få dette indblik og faktisk sikre en korrekt implementering på detailniveau. Energistyrelsen og Forsyningstilsynet opfordres derfor til snarest at udarbejde en samlet oversigt over hvilke rettigheder, der udvides til erhverv, så dette ikke blot flagrer som eksempler og løse henvisninger til Forbrugeraftaleloven og andre lovkomplekser, som indeholder en række forskellige rettigheder, pligter og begrænsninger, der næppe alle udvides til slutkunder med erhvervsbaggrund. Hertil opfordres til at få de nødvendige bekendtgørelser bearbejdet og sendt i dialog under hensyn til de i denne høring givne input.

Foranstaltninger for at undgå afbrydelse (§6b stk. 6, 3. pkt.)

Der skal fremover gives oplysning til husholdningsforbrugere om muligheden for at indgå ny aftale (med anden leverandør?) for at undgå afbrydelse.

Ørsted forstår hensynet om at begrænse antallet af forsyningsafbrydelser, men opfordrer til at det fortsat haves for øje, at forbrugerhensynet ikke underminerer elleverandørens muligheder for at opnå betaling for sine ydelser samt, at dårligere betalere begunstiges på bekostning af de gode.

Således vil skift af elleverandør inden afbrydelse ofte blot flytte problemet med dårlige betalere til endnu en elleverandør, da kundens betalingshistorik sjældent er kendt eller må gøres til genstand for krav om sikkerhed, jf. reglerne om leveringspligten i øvrigt. Et eksplicit varsel giver blot nogle dårlige betalere yderligere mulighed for at spekulere i at undgå konsekvenser, og elleverandørens reelle håndtag til at inddrive udestående reduceres væsentligt.

Ift. overholdelsen af Art. 10, stk. 11 mangler desuden en klarere vurdering af "i tilstrækkelig god tid" ligesom direktivets tekst snarere lægger op til, at der skal informeres om foranstaltninger, der kan aftales mellem kunden og nuværende leverandør snarere end information om den generelle mulighed for at skifte elleverandør inden afbrydelse, hvilken allerede synes omfattet af gældende regler fx i Elleveringsbekendtgørelsens krav til informationsaktiviteter, jf. BEK 1233 af nov. 2015.

Tilsyn og klagemuligheder for slutkunder – udvidelse i erhvervsregi

Ørsted ser som udgangspunkt ikke et problem i, at Forsyningstilsynets opgave med tilsyn ift. Elforsyningslovens regler udvides. Dette synes naturligt, da tilsynet således samles et sted.

Denne ændring må imidlertid ikke medføre en væsentlig forøgelse af de afledte omkostninger til myndighedsbehandling i medfør af Lov om Forsyningstilsynet. Således opleves allerede nu stigende omkostninger til Forsyningstilsynet indenfor el- og gasmarkedet bl.a. også i form af uigennemskuelige timeafregninger for udført tilsyn. Dette findes ikke rimeligt.

Foruden problemet med stigende omkostninger til tilsyn ser Ørsted de potentielle udvidelser af erhvervskunders klagerettigheder som bekymrende. Art. 26 indstifter retten til udenretlig bilæggelse af tvister – et forhold som Energistyrelsen i sine lovbemærkninger omtaler som muligt via fx Ankenævnet for Energi. Ørsted stiller spørgsmålstegn ved om Ankenævnet i sin nuværende form, set fra et kompetencemæssigt og juridisk perspektiv er det rette behandlingssted for denne ofte komplekse type af aftaleretlige sager om fx prissikringsaftaler o.l.

Endvidere forudses en risiko for at en enkelt kundes klage via Ankenævnet kan medføre krav om praksisændringer for alle slutkunder herunder afledt på aftaler med store koncerner for hvem afgørelserne ofte ikke har relevans eller blot vil øge risikoen ift. opsigelses-klausulerne som indstiftes bl.a. qua Art. 10 stk. 4.

Ørsted har ikke erfaring med andre brancher, hvor erhvervskunder sikres ret til at klager via et ankenævn og undrer os over, at dette behov skulle være særligt for energisektoren. Ikke mindst også ud fra en bekymring om de afledte omkostninger denne type klagebehandling vil afføde og pålægge markedets parter, såfremt klager til Ankenævnet ikke pålægger slutkunden omkostninger i modsætning et ordinært juridisk sagsanlæg.

Regler om varsling – kraftig udvidelse af elleverandørens forpligtelser og risiko

Med henvisning til Elmarkedsdirektivets Art. 10, stk. 4 lægger Energistyrelsen op til at kravet om varsling fremad ændres, så *enhver ændring* til kundens vilkår og pris bliver pligtig for forudgående varsling.

Ørsted ser naturligt denne ændring som uhensigtsmæssig for både kunder og aktører. Ændringen vil potentielt give anledning til langt flere varslinger, hvilke både driver omkostninger, men også giver anledning til forvirring og irritation hos kunder for så vidt angår ændringer som er marginale. Ørsted ser således hellere en løsning, hvor der skelnes mellem ændringer til vilkår (alle vilkårsændringer varsles) og ændringer til priser (kun væsentlige prisændringer bør varsles og helst kun ved ugunst). Dette er nuværende principper i Elleveringsbekendtgørelsen.

Vi forstår dog, at Energistyrelsen anser dette for vanskeligt i betragtning af direktivets entydighed (Art. 10 stk. 4), men henstiller til at det overvejes om udlægningen faktisk er direktivets hensigt!?

Bemærkningerne til lovarbejdet giver dog anledning til nogen usikkerhed om, hvilke krav der reelt indføres, i det teksten anfører flg. undtagelser for varslingskravet:

1. Skatter, afgifter og PSO samt midlertidige tarifnedsættelser undtages, da disse jf. lov kræves viderefaktureret som de er offentliggjorte.
2. For erhvervskunder undtages desuden distributions- og transmissionstariffer, såfremt disse iflg. aftale viderefaktureres uændret til slutkunden.
3. For dynamiske priskontrakter undtages varsling af prisændringer såfremt disse følger af aftalevilkårene og den her gældende prisberegningsmodel.

Ørsted er grundlæggende tilfreds og enig i disse undtagelser for varsling, da de fjerner risiko og unødigt administration særligt for erhvervskunder.

Vi stiller os dog uforstående overfor, hvorfor undtagelsen for tariffer, der viderefaktureres 1:1 i henhold til aftale/vilkår kun skal omfatte erhverv og ikke almindelige husholdningsforbrugere. Således gør den samme administrative byrde sig gældende for denne kundegruppe om end risikoen ved, at kunden opsiger sin aftale er relativt mindre. Det virker imidlertid absurd at give kunden denne opsigelsesmulighed for en ændring i en tarif, der vil være den samme uagtet, hvilken elleverandør kunden vælger. Da der efter Ørsteds viden til dato ikke findes elleverandører, der ikke blot viderefakturerer distributionstariffer m.v. direkte, er der altså tale om ændringer kunden på ingen måde kan undsige sig. Varslingen får således alene karakter af information, der i forvejen er tilgængelig offentligt via distributionsselskabernes hjemmesider m.v., men giver mulighed for at kunden kan udtræde af aftalen. Dette synes uden formål.

Hertil kommer det faktum, at en stor del af danske elkunder efterhånden tarifferes i henhold til Dansk Energis tarifmodel 2.0 og dermed for fjernaflæste målere har timebaserede tariffer. Dette medfører, jf. undtagelsen i pkt. 3, at disse må opfattes som dynamiske og dermed ikke meningsfyldt kan underlægges varsling for hver time tariffen ændrer sig, men i givet fald kun hvis metoden for tarifiering ændres af netvirksomheden. Således synes det hverken i forbrugerens eller i markedets interesse at skulle opretholde en tung og omkostningsfuld varslingsmodel for ændringer som sker så hyppigt og som ikke kan undgås. Et forhold som alene vil bidrage til at øge priserne i slutkundemarkedet til ugunst for kunderne.

For så vidt angår den tredje undtagelse i øvrigt (dynamiske kontrakter) står det ikke helt klart om der alene henvises til den i direktivet nye definition af dynamiske elpriskontrakter (spotbaserede aftaler) eller til enhver dynamisk/variabel priskontrakt. I tråd med nuværende regler og praksis opfatter Ørsted lovtæksten som, at dette omfatter

alle kontrakttyper, hvor priser er variabel over tid og hvor variationen sker pr. et i aftalen baseret interval – i nuværende praksis op til 3 måneder (kvartalsbaserede ændringer).

Vores ref. Kristoffer Mitens

For så vidt angår varslingskravet i øvrigt udestår nærmere klarhed omkring det tidsmæssige krav til varslingskravet. Direktivet lægger op til 1 måned forud, men Elleveringsbekendtgørelsen indeholder i dag et krav om 3 måneder. Ørsted mener, at med den væsentlige udvidelse af varslingskravet bør tidskravet også reduceres, da det ellers kan blive overordentligt vanskeligt dels af nå varslingskravet til tiden (da ændringer til fx tariffer i dag har kortere indberetningspligt i Datahub), dels at varslingskravet potentielt vil "overhale hinanden" for de typer af aftaler hvor priserne ændres hyppigt. Heraf behovet for at undtagelsen i pkt. 3 ovenfor har tilstrækkeligt omfang.

Det står således klart, at opdatering af Elleveringsbekendtgørelsen her er afgørende for at kunne vurdere den nøjagtige effekt af ændringerne i Elforsyningsloven. Det er selvsagt problematisk, at disse ændringer ikke kendes endnu.

Ørsted indgår gerne i yderligere dialog om en fornuftig udlægning af direktivets tekst og hensigt til glæde for både kunder og aktører.

Leveringspligten (§6b stk. 1)

Energistyrelsen lægger op til, at leveringspligten som følge af EFL §6b, stk. 1 fortsætter uændret for så vidt angår de traditionelle husholdningsforbrugere og elleverandører, mens aggregatorer og borgerenergifællesskaber begunstiges med undtagelser fra leveringspligten.

Ørsted er grundlæggende ærgerlig over, at man vælger en fastholdelse af den nuværende leveringspligt, i det den opfattes som innovations- og konkurrencebegrænsende og med en negativ økonomisk slagside for de forbrugere, som godt kan og vil betale deres elregninger til tiden¹. Således havde Ørsted hellere set en ændring af loven til en "et produkts-leveringspligt" dvs. hvor kravet i §6b stk. 1 kun omfattede et af leverandørens produkter, som skal tilbydes alle. Optimalt et produkt udpeget af elleverandøren selv, men alternativt selskabet mest almindeligt solgte produkt. Herved muliggøres en større vifte af specielle elprodukter tilpasset særlige kundetyper og profiler uden en unødigt risiko for elleverandøren. En risiko som i sidste ende overvælttes på slutkundeprisen på tværs af alle kunder – gode som mindre gode. I et frit konkurrencemarked med op imod 50-60 elleverandører vil der naturligt opstå et varieret udbud af leveringspligtprodukter på trods af et-produkt tilgangen, hvorved forbrugerbeskyttelsen opretholdes. Nuværende regler har en skævside til fordel for de svage forbrugere, men på bekostning af innovation, produktudbud og slutkundepris.

Tillægges hertil, at der foreslås undtagelser for leveringspligten til produkter udbudt af aggregatorer og borgerenergifællesskaber til særlige (stærke) kunder understøttes argumentet om skævvridning, i det de "svage kunder" således parkeres hos de traditionelle leverandører. De nye markedsroller begunstiges således på urimelig vis ift.

¹ Leveringspligtens krav om reelt at udbyde alle produkter til alle kundegrupper modvirke aktørernes incitament til at udvikle nye produktvarianter og tilbud med specifikke kunder for øje, da risikoen for at skulle levere disse til alle herunder dårlige betalere overstiger det økonomiske potentiale. Reguleringen får således en hæmmende effekt.

kravene om leveringspligt. Ørsted er således imod en særlig begunstiggelse af produkt- og leverandørtyper, idet konkurrencen forvanskes udover de konsekvenser de nye markedsroller allerede medfører.

Vores ref. Kristoffer Mitens

Ørsted mener ikke der med Art. 27, stk. 1, 1. pkt. er grundlag for de foreslåede undtagelser, i det her alene henføres til husholdningsforbrugere (og evt. små erhverv), hvilke som sådan kan indgå aftaler med aggregatorer og indgå i energifællesskaber, men hermed stadig må omfattes af leveringspligten.

Da aggregatorer og borgerenergifællesskaber udbyder produkter omend måske ikke direkte bundet til en elleverance, men som minimum med indirekte påvirkning herpå synes det ikke rimeligt at undtage disse for så vidt angår husholdningsforbrugere med henvisning til Art. 27.

For så vidt angår henvisning til Art. 17 ift. undtagelsernes berettigelse, så kan der være argumenter herfor ift. fremme af fleksibilitet. Argumentet synes dog ikke særligt understøttet, da tilsvarende i Art. 17 stk. 3 litra b angives at der skal fastsættes gennemsigtige og ikke-forskelsbehandlende regler for rollerne mellem elektricitetsvirksomhederne (reelt = aktørerne) i markedet. En begunstigelsesregel for visse typer synes således ikke i tråd hermed – ej heller for at fremme fleksibilitet og vedvarende energi i markedet. Fremme af fleksibilitet og VE synes bedst opnået ved fri konkurrence under lige vilkår. Argumentet at leveringspligten vil betyde at aggregationskontrakter, så skal tilbydes alle – også kunder uden fleksibilitet – bør således kunne afværges gennem udbydernes kontraktvilkår, der naturligvis kun bør give en begunstiggelse/gevinst til kunder, der reelt kan aktiveres. Det er imidlertid ikke rimeligt, at aggregatorer og borgerenergifællesskaber kan foretage "cherry picking" blandt kunderne i modsætning til de traditionelle leverandører, der er efterladt med gruppen af dårlige betalere til skade for den resterende gruppe af kunder. Dette taler ligeledes for en leveringspligt for alle roller, men med begrænsning til et enkelt eller få udvalgte produkter. Herved bliver muligheder og risiko ensartet fordelt og produktinnovations- og prisseffektiviteten øges.

Slutteligt hvad angår borgerenergifællesskaber så henvises til Art. 2 nr. 11 om "frivillig og åben deltagelse". Dette synes i sig selv at være i modstrid med undtagelsen for leveringspligten, i det et borgerenergifællesskab i denne udlægning vel reelt således bør være åbent for deltagelse for enhver kunde (og husholdningsforbruger), der måtte ønske det – de facto at sammenstille med leveringspligt!?

Opsummerende for ændringer til leveringspligten anbefaler Ørsted således, at i) leveringspligten ændres/forsimples til blot at omfatte et produkt for hver elleverandør og ii) at de foreslåede undtagelser for aggregatorer og borgerenergifællesskaber udgår, da disse ikke har direkte grundlag i direktivet og der således på nuværende tidspunkt ikke synes belæg eller behov for at indføre sådanne undtagelser, i det konkurrencen/innovationen bør kunne imødegå udfordringen.

Krav om udbud af dynamiske elpriskontrakter (§6b)

Ændringen til EFL §6b medfører, at elleverandører med mange slutkunder pålægges at udbyde dynamiske elpriskontrakter (spotpris-baserede aftaler) i de netområder, hvor elleverandøren er tilstedeværende.

På tværs af lovteksten og bemærkningerne kan det synes lidt uklart om der er tale om elleverandører med i alt mere end 200.000 slutkunder eller dette antal er pr. netområde?

Vi opfatter det første, hvilket er i tråd med direktivets Art. 11.1. Med en række elleverandører i Danmark med mere end 20.000 slutkunder og som grundlæggende agerer nationalt synes påbudsrisikoen derfor begrænset.

Ikke desto mindre må tilføjelsen af dette krav i Elforsyningsloven de facto ses som en udvidelse af leveringspligten for de pågældende elleverandører, i det pligten til levering af dynamiske elpriskontrakter ikke længere begrænses til husholdningsforbrugere, men udvides til at omfatte slutkunder < 100.000 kWh – altså både private husholdningsforbrugere og erhvervskunder.

Dette udgør en væsentlig og potentiel problematisk udvidelse, i det elleverandører ikke længere selv kan afgøre om de alene ønsker at markedsføre sig overfor og servicere private husholdningsforbrugere eller kunder, der køber el til brug for erhvervsformål. Dette medfører en række uheldige og fordyrende krav til de respektive leverandører i særdeleshed som følge af kravene i afgiftslovgivningen, der pålægger, at erhvervsdrivende ikke må opkræves elafgift forud. Ændringerne vil derfor i praksis pålægge privatkunde-leverandører at indrette sine afregningssystemer, aftalevilkår og øvrige forretningspraksis hertil. En urimelig ændring som pålægges disse parter som følge af ikke at kunne afvise/henvise disse kunder til andre leverandører.

På tilsvarende vis gælder for leverandører til erhvervskunder, der vil blive pålagt levering til private forbrugere med de afledte krav til forbrugerbeskyttelse, krav til afregning og aftalevilkår, der følger her af. Dette kan ikke accepteres i et frit konkurrencemarked.

I realiteten kan der i markedet være flere leverandører af samme dynamiske produkt, men kunden har ret til jf. §6b at efterspørge disse af den største aktør. Dette må altså opfattes som = leveringspligt.

Det bør således tilsikres, at elleverandører ikke kan pålægges at servicere alle slutkunder < 100.000 i et netområde, såfremt der findes flere udbydere af produktet, ligesom der i det tilfælde at ingen traditionelle erhvervsleverandører ønsker at udbyde dette, kan undtages fra elafgiftsloven krav om bagudrettet afgiftsopkrævning.

Det bør desuden i lovbemærkningerne gøres mere klart, hvordan grænsen på 100.000 kWh for slutkunden skal opfattes. Således er det ikke ligegyldigt om det ses på målepunktsniveau eller baseret på cvr-nummer niveau, da dette reelt kan medføre et krav om at servicere endog meget store slutkunde-organisationer under samme vilkår som husholdningsforbrugere og i systemer, der potentielt slet ikke er designet hertil.

Tilsyn med dynamiske priskontrakter (§82a)

§82a udvider Forsyningstilsynets opgave til prisovervågning til at omfatte de dynamiske elpriskontrakter. Dette synes i sin grundsten rimeligt, men det bør dog tilsikres at disse kontrakter ikke tillægges særlig vægt i overvågningen. Der synes ikke basis for dette og det vil have effekt af markedsforvridning, såfremt dynamiske kontrakter skulle opnå en særstatus eller pålægges særlige positive effekter. Vi har allerede prisovervågning i DK og effekten af en særlig fokusering kan reelt føre til dårligere konkurrence, da forbrugeren ledes til at træffe særlige valg....?

Ørsted støtter offentliggørelsen af prisovervågning, men forstår i denne sammenhæng ikke formuleringen "herunder ift. effekten på forbrugernes regninger". Hvad menes med dette og hvordan skal det reelt måles? Således bør det ikke være op til Tilsynsmyndigheden at vurdere hvilke fordele en type kontrakt har fremfor andre. Dette kan medføre skævvridning af efterspørgslen afhængigt af udlægningen og da forbrugere har forskellige præferencer bør overvågningsopgaven alene omfatte faktuelle forhold og ikke skønsmæssige vurderinger, hvor det er aldeles uklart, hvad effekten skal måles imod.

Samlet set skal det tilsikres, at prisovervågning af dynamiske elpriskontrakter alene omfatter et faktuel billede af priserne og udvikling heri på linje med overvågningen af andre pristyper – herunder at de omfattes ift. kravene om offentliggørelse i øvrigt (jf. §82a stk. 2 om elpris.dk). Øvrige vurderinger bør ikke være omfattet af Tilsynets opgaver.

Aktive kunder, aggregatorer og borgerenergifællesskabers roller, rettigheder og ikke mindst forpligtelser

Lovforslaget indeholder en række ændringer, hvor begreberne aktive kunder, aggregatorer og borgerenergifællesskaber introduceres som nye roller i elmarkedet. En stor del af de foreslåede ændringer består imidlertid i, at bemyndige ministeren til at udstede nærmere detailregler (love og bekendtgørelser) for reguleringen af disse roller.

Grundlæggende er Ørsted enig i denne tilgang, da markedet for nuværende ikke er modent nok til at udstede tilstrækkelige regler uden at risikere detailregulering, der vil begrænse eller direkte hindre udviklingen af nye markeder for aggregering, fleksibilitet og produktionsfællesskaber med grøn omstilling for øje.

Ørsted foreslår således, at departementet, Energistyrelsen m.fl. afventer med at udstede nærmere regler til omfanget og udmøntningen af disse markeder kendes bedre. Dertil opfordres der til, at man i denne "reguleringsfri periode" inddrager markedets aktører på tværs af såvel nye som traditionelle roller til at belyse behovet for dels lovregulering, som teknisk og markedsrettet regulering i regi af Energinet m.v. Kun igennem et sådan tværfagligt samarbejde vil det være muligt at danne grundlag for effektiv regulering hvor markederne kan udvikle sig uden negative effekter på omkringliggende markeder og aktører. Ørsted stiller sig naturligvis til rådighed for dette arbejde.

Om end vi foreslår detailregulering udsat til senere, er det dog vigtigt for Ørsted at påpege, at indførelsen af nye roller i markedet ikke må ske på bekostning af de traditionelle markedsaktører, jf. bl.a. også kommentarer til leveringspligten. Således må nye aktører ikke begunstiges på andres bekostning, hvilket bl.a. bør sikres ved:

- i. at aggregators/borgerenergifællesskabers forpligtelser over slutkunden bør være ens-svarende med de traditionelle aktørers
- ii. at det trods kravet om, at kunden frit kan indgå aftaler med disse nye markedsaktører uden elleverandørens accept ikke bør kunne ske uden elleverandørens viden herom. Det bør således være muligt at få indsigt i om

- der sker aggregering eller lign. på et givet målepunkt, så der kan tages hensyn til hertil ved balancering.
- iii. at de nye roller ikke må agere så det direkte koster traditionelle aktører penge. Dette gælder fx i balancemæssigt regi, hvor der skal sikres modeller for at balanceomkostninger ikke overvæltes på andre end den, der forårsager dem (Art. 15, stk. litra f). Behovet for information om aggregeringsaftaler i pkt. ii har dog væsentligere betydning end kompensationsmodeller, da informationen kan bruges til at mitigere de potentielt negative effekter.
  - iv. at de nye roller ikke får udvidede rettigheder ift. traditionelle aktører herunder begunstigede regulatoriske regler herunder fx kravet om levering til fra/net tariffes efter samme bruttoprinsipper som før øvrige kundegrupper (Art. 15 stk. 2, litra e). Dette forhold skal kraftigt afvejes ift. overvejelserne om at muliggøre geografisk eller kundesegmenteret differentiering i tariffer for at understøtte givne former for forbrug og produktion, jf. lovens bemærkninger s. 54. Det fremgår dog også her, at sådanne overvejelser ikke indgår i dette lovforslag, men afventer senere ændringer til lovgivningen bl.a. ved udmøntning af Klimaaftalen af juni 2020
  - v. at det bør overvejes om ministeriets vurdering (jf. lovforslagets bemærkninger s. 51) om at produktion og forbrug i borgerenergifællesskaber skal varetages af samme elleverandør. Dette synes ikke at være i tråd med nuværende markedsregulering om balanceansvar for produktion hhv. forbrug, der kan være delt mellem to elleverandører. Således synes vurderingen ikke i tråd med kravet/ønsket om frit leverandørvalg, som ellers er grundlag for lovgivningen (EFL §6).
  - vi. at det overvejes hvorledes aggregators ydelser ift. hhv. DSO og TSO behov har forskelligrettede effekter på markedet. Således må forventes, at ydelser over TSO kan have positive effekter på balanceringsomkostningerne i markedet generelt, mens dette ikke gælder for fleksibilitetsydelser til DSO'en, da disse indgår på et "lavere niveau i systemet", og derfor ikke har direkte sammenhæng med reguleringspriserne (og dermed balanceomkostningen).

Ørsted opfordrer til at disse hensyn inddrages i overvejelser om regulering og ift. hvilke markedsmæssige roller de nye typer af aktører kan indtræde i.

I definitionen af roller synes tilgangen p.t. en anelse begrænset af nuværende kendskab og teknologi ikke mindst for borgerenergifællesskaber, der i sin nuværende beskrivelse synes at sammenlignes med et fællesskab om et eller flere produktionsanlæg. Hermed minder disse i sin markedsmæssige natur om nuværende egenproducenter (netto-/øjebliksafregnere). Uagtet om dette er ønsket eller om der tænkes videre rammer synes der afledt at være behov for tilpasninger både i VE-lovgivningen som i afgiftslovgivningen for faktisk at muliggøre denne slags fællesskaber og deling af produktion på tværs af juridiske personer. Et forhold som også Klimaaftalen af juni 2020 berører. Disse forhold understreger behovet for at afvente med nærmere detailregulering til udviklingen i disse markeder og principaftaler kendes nærmere.

Tages ikke hensyn til ovenstående betragtninger er Ørsted bekymret for at de nye markedsroller reelt kan få en negativ økonomisk impact på markedets traditionelle spillere uden at disse har en reel konkurrencemæssig mulighed for at modvirke dette

Eller at effekten af de nye markedroller begrænses unødigt af stram lovgivningen til skade for markedets udvikling og ikke mindst den grønne omstilling.

Vores ref. Kristoffer Mitens

Øvrige forhold i ændringerne til Elforsyningsloven

Netvirksomhedens anskaffelse af nettab (§45a)

Ørsted ser gerne en model, hvor disse mængder til dækning af nettab konkurrenceudsættes blandt elleverandørerne – i det mindste i form af en spotpris + markup, men helst i frit udbud fx efter fastlagte udbudsregler.

Det virker samfundsøkonomisk mere effektivt end at hver enkelt netvirksomhed skal indgå i rollen som balanceansvarlig selv.

Udpegelse af elmarkedsoperatører og prisreferencer (§59 og §72f)

I §59 ændres betegnelsen Spotpris til Day-Ahead pris, hvilket synes fint og mere præcist, men definitionen i stk. 3 synes lidt flagrende. Vi forstår Energistyrelsens hensyn til at brede lovens definition ud, så den kan dække flere markedsoperatører, men i sin fremtoning giver ændringen anledning til forvirring, da det vel reelt forsat er Nord Pool Spot (Nasdaq) prisen, der anvendes trods det, at andre operatører også udbyder lignende priser. Det anbefales derfor at prisreferencen der konkret anvendes tydeliggøres på anden vis. Tilsvarende gør sig gældende for ændringerne i §72f.

Ophævelse af begrænsningen på geografisk differentiering af nettariffer (§73)

Det er uklart om der reelt indføres mulighed for geografisk differentiering eller 2. pkt. blot udgår, da det allerede indgår i 1. pkt.?

Geografisk prisdifferentiering vil vanskeliggøre elleverandørens indblik i tariffer og muliggør at lignende kunder kan have forskellige tariffer med blot få 100 meters geografisk mellemrum, hvis hensynet til netoptimeringen tilsiger det.

Dette vanskeliggør (og fordyrer) leverandørens varslingsopgave og gør det vanskeligere at "forudsige" og kommunikere kundernes priser, ikke mindst overfor nye potentielle kunder i relation til markedsføring.

Ørsted forstår hensynet ift. optimeringen af distributionsnettene samt ift. hensynet til grøn omstilling, men appellerer til at dette endnu engang understreger behovet for at afveje kravet om varsling ift. elleverandørernes reelle muligheder for at påvirke disse priselementer. Da disse er ikke eksisterende synes det urimeligt at leverandøren skal forestå varsling ved ændringer, som forårsages af en 3. part som følge af 3. partens særegne interesse.

Krav til regnskaber og revidering i henhold til Årsregnskabsloven (§85)

Ørsted har som stor koncern ikke en udfordring med ændring, der stiller krav til at elektricitetsvirksomheder udarbejder regnskaber og lader disse revidere i henhold til ÅRL. Vi ønsker imidlertid heller ikke at et sådan krav reelt skaber nye adgangsbarrierer til markedet, som fra mange sider pådømmes ikke at være konkurrencebetonet nok. Ørsted stiller således spørgsmål vedr. Energistyrelsens hensyn i denne ændring og grundlaget for kravet?

---ooo0ooo---

Vi stiller os naturligvis til rådighed for yderligere dialog om ovenstående kommentarer og synspunkter.

Vores ref. Kristoffer Mitens

Med venlig hilsen
Ørsted

Kristoffer Mitens
Lead Business Analyst

krmit@orsted.dk
Tlf. 99 55 57 79
Mob. 30 12 91 65

Til Klima- Energi- og Forsyningsministeriet

Att. Energistyrelsen v/Jesper Brandrup
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

24. august 2020
Side 1 af 2

Aarhus Kommune vil hermed benytte lejligheden til at knytte nogle kommentarer i forbindelse med den forestående ændring af elforsyningsloven.

Aarhus Kommune har en ambitiøs målsætning om at blive CO₂-neutral allerede i 2030, og en række planer og projekter er under udarbejdelse og realisering i en rullende proces.

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

E-mail:
post@aarhus.dk

Energistyrelsens journalnummer:
2019 - 90526

En ny strategisk energiplan, Energistrategi Aarhus, en ny og ambitiøs klimaplan, en plan for vedvarende energianlæg og en temaplan for den grønne omstilling er netop nu på vej til byrådet i august og september 2020.

De foreløbige erfaringer med strategisk energiplanlægning peger på, at det er et rigtig godt instrument i den grønne omstilling og det kunne derfor overvejes, at gøre det lovpligtigt.

Herudover peger de ovennævnte planer samt flere bagvedliggende analyser og pilotprojekter på, at det fremover bliver vigtigt med en langt mere decentral el- og fjernvarmeforsyning, og i den sammenhæng er og bliver det vigtigt med lokale energifællesskaber.

Hvis et byudviklingsselskab, en boligforening, en række beboere og måske et energiselskab f.eks. vil etablere solceller, varmepumper og lokale batterier i nye eller eksisterende byområder og gerne vil udnytte egen elproduktion bedst muligt, så bør det være muligt, og det bør tillige være både attraktivt og enkelt.

Det er ikke en juridisk eller økonomisk mulighed i dag, og derfor vil Aarhus Kommune med dette høringssvar påpege problemet og anmode om, at den kommende elforsyningslov vil fremme lokale energiselskaber og lokal energiproduktion – både juridisk og økonomisk.

24. august 2020
Side 2 af 2

Aarhus Kommune vil afslutningsvis henvise til og udtrykke vores fulde støtte til intentionerne i høringssvaret fra Københavns Kommune.

Med venlig hilsen

Bünyamin Simsek
Rådmand for Teknik og Miljø

/

Bente Lykke Sørensen
Bystrategisk chef

19. august 2020

Til Energistyrelsen

Vedr. Høringssvar til forslaget til revision af Elforsyningsloven

Revisionen af loven skal gennemføres, så den kommer i overensstemmelse med de nye EU-direktiver fra Vinter-pakken: Elmarkedsdirektivet og VE-direktivet. Energistyrelsen har sendt forslaget om revision af Elforsyningsloven i høring. Dette er diskuteret på styregruppemøde i Avedøre Green City den 18. august 2020. Styregruppen består af følgende partnere.

Avedøre Boligselskab, Nord, Syd og Store Hus, som repræsenterer i alt 6.000 beboere, Avedøre Fjernvarme, Avedøre Landsby, Filmbyen, EBO, Avedørelejren, Hvidovre Gymnasium.

Styregruppen har i sit arbejde med at udvikle Avedøre Green City oplevet, at der er stor interesse for at bidrage konkret til den grønne omstilling, herunder at opsætte solceller på bygningerne i området. Imidlertid møder styregruppen hindringer, der på nuværende tidspunkt bremser den borgerdrevne udbygning af grøn energi, specielt de almene boligorganisationers deltagelse i Avedøre Energifællesskab.

EU's Elmarkedsdirektiv sætter som noget nyt bestemmelser på de rettigheder, som den enkelte kunde har med definitionen af 'aktive kunder' og 'sammenslutninger af aktive kunder'. Disse bestemmelser kan gøre det lettere for os at dele vores elektricitet, hvilket også er direktivets intention, men her videreføres den uheldige danske praksis, der har udviklet sig i kølvandet på, at især net-operatørerne har modarbejdet deling af strøm inden for boligselskaber og mellem naboer.

I de seneste mange årtier har man i Danmark prioriteret et forsyningssystem, der bygger på store kraft-varme-værker og vindmøller. Men det system er ikke i stand til at opfange og støtte de muligheder, der i de senere år har åbnet sig for lokale VE-løsninger med solceller og varmepumper, samt behovet for el-ladning af køretøjer. Derved kommer den mangelfulde implementering af Elmarkedsdirektivet også til at begrænse omstillingen af de danske varme- og transportsystemer, som indebærer en øget elektrificering af både varme og transport.

Styregruppen ser gerne, at EU's Elmarkedsdirektiv art. 16 opfyldes, så Elmarkedsdirektivets beskrivelse af borgerenergifællesskabers to væsentlige funktioner kan opfyldes: at engagere borgerne i energiomstillingen, og bidrage til flere VE-investeringer – også i de almene boligafdelinger.

Brintbranchen

Energistyrelsen

ens@ens.dk

Kopi til

Jesper Brandrup

jbr@ens.dk

J. nr. 2019-90526.

Frederiksberg d. 24. august 2020

Vedr. høringssvar over forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

Brintbranchen takker for muligheden for at afgive høringssvar til over forslag til lov om ændring af lov til elforsyning.

Brintbranchen byder overordnet set lovforslaget og implementering af eldirektivet velkommen. Vi ser dog et behov for en mere tidssvarende lovgivning når det kommer til reglerne for egenproducenter og ønsker en ændring af Elforsyningsloven så tariffbetalinger til det kollektive elforsyningsnet ikke forhindrer etablering af støttefri produktion af vedvarende energi. En ændring af den nuværende lovgivning kan bidrage til en yderligere elektrificering af samfundet frem mod 2030 og en mere omkostningseffektiv grøn omstilling. Omvendt vil en manglende ændring blive en barriere for etablering af en række projekter for vedvarende energi samt brintproduktion via elektrolyse og dermed en hindring for at nå 2030 målsætningen.

Der er tale om en kompliceret og omfattende lovgivning, hvor lovforslaget er på knap 300 sider, og den største ændringer af elforsyningsloven i årtier. Ændringer, der ikke mindst i lyset af det brede samfundsmæssige ønske om en videre elektrificering – direkte og indirekte – og en forceret grøn omstilling – er af enorm samfundsmæssig betydning.

Derfor skal Brintbranchen også stærkt beklage, at forslaget er i høring hen over sommerferien fra starten af juli til midt i august. Den givne tidsramme har gjort det svært at afgive et fyldestgørende høringssvar – bl.a. i forhold til forslagets bestemmelser omkring definition af energilagringsanlæg, brintlagring, PtX m.v., og stiller aktører med mindre ressourcer end fx netmonopolselskaberne og disses organisationer, i en ufordelagtig situation i forhold til en seriøs og gennemgående behandling af forslaget og dets konsekvenser, hvilket også er afspejlet af dette høringssvar, og er et forhold Brintbranchen finder særdeles beklageligt.

Brintbranchen

3.2.3 Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser.

Ovenstående forhold omkring lovgivningens kompleksitet forstærkes yderligere af, at elmarkedet er under hastig forandring, herunder ikke mindst i forhold til en forøget fluktuerende produktion og behovet for en massiv tilpasning af forbruget – herunder langt mere responsive forbrugsmønstre i forhold til produktionen og kapaciteten i alle dele af elnettet. Brintbranchen har på den tilstedeværende tid hen over sommerferien beklageligvis ikke været i stand til at gennemføre en tilpas analyse og dialog med de berørte medlemmer – herunder kommende operatører af PtX anlæg - i forhold til netvirksomhedernes indkøb af fleksibilitet kontra netudbygning. Brintbranchen er imidlertid overordnet bekymret over, hvorvidt der i tilstrækkelig grad, hverken i forhold til distributions- eller transmissionsnettet, er tilpas incitament for selskabernes til at søge fleksibilitet frem for netudbygning og er tillige usikre på, om lovforslaget vil ændre tilstrækkeligt på denne tilstand. Brintbranchen vil forsøge at afklare spørgsmålet yderligere inden efter høringsfristen men inden lovforslagets endelige behandling.

Forbrug af el i egen installation

Forbrug af elproduktion fra egne vindmøller bag elmåleren på et forbrugssted, såkaldt eget forbrug, er i dag som udgangspunkt underlagt tariffbetalinger til det kollektive elnet, uanset at denne type projekter ikke belaster det kollektive elnet. Dette medfører, at elproduktion, som føres direkte fra egne vindmøller ind til f.eks. elektrolyse i dag er pålagt at betale nettariffer under samme vilkår, som hvis vindmøllen var placeret i den anden ende af landet. Hvilket er ensbetydende med at projekter der er indbefattet gældende regler vil skulle betage tariffer for både elforbrug for elproduktion til det kollektive elnet.

En af de afgørende faktorer ved storskala brintproduktion ved elektrolyse fra VE er tariffer. Derfor bør der arbejdes med at finde en løsning på denne problemstilling. Brintbranchen opfordrer bl.a. sammen med Wind Denmark og Dansk Fjernvarme¹ derfor til at definitionen af en elforbruger tages op. Definitionens krav om, at en elforbruger er defineret indenfor én eller flere sammenhængende matrikler er i dag en barriere for etablering af en lang række tilskudsrie projekter for vedvarende energi. Herunder er definitionen en hindring for en række aktører herunder brintproducenter af elektrolyse samt en række fjernvarme – og industrivirksomheder der alle har mulighed for at etablere egenproduktion af VE.

Konkret vil Elforsyningslovens definition af en elforbruger skulle ændres, så en elforbruger kan forsynes med produktion fra andre matrikler end egen eller sammenhængende matrikler og stadig betragtes som én forbruger. Gennemføres denne ændring vil det være muligt at fritage flere projekter for tariffbetalinger via nettoafregning af forbrug og produktion. Det er vores vurdering at den nuværende lovgivning ikke er rimelig og lovforslaget bør kunne ændres til at ikke sammenhængende matrikler, der ikke benytter sig af et kollektive elnet bør kunne godkendes som egenproducenter. For uddybning se evt. høringssvar fra hhv. Wind Denmark og Dansk Fjernvarme.

---

¹ Se også både Dansk Fjernvarme og Wind Denmarks respektive høringssvar.

Brintbranchen

Hvis ikke den nuværende definition af elforbruger ændres i loves om ændring af lov om elforsyning vil det utvivlsomt gøre den grønne omstilling markant dyrere, og det kollektive elnet vil blive unødvendigt belastet og dermed vil samfundets omkostninger til opgraderinger af nettet også blive mere omkostningstunge end nødvendigt.

Brintbranchen uddyber naturligvis gerne ovenstående betragtninger, såfremt der måtte være ønske herom.

den 24.august 2020

Høringssvar på lovforslag om ændring af elforsyningsloven (implementering af elmarkedsdirektivet, vinterpakken)

BL – Danmarks Almene Boliger har den 6. juli 2020 modtaget høring vedr. lovforslag om ændring af elforsyningsloven (implementering af elmarkedsdirektivet, vinterpakken).

I BL følger vi med stor interesse muligheden for lokale borgerenergifællesskaber, og derfor har vi også nogle bemærkninger til en række af de foreslåede ændringer til elforsyningsloven vedrørende mulighederne for at danne borgerenergifællesskaber ude i de almene boligorganisationer og boligafdelinger.

Den danske implementering spænder ben

EU's elmarkedsdirektiv sætter som noget nyt bestemmelser på de rettigheder, som den enkelte kunde har, ved definitionerne "aktive kunder" og "sammenslutninger af aktive kunder".

Disse bestemmelser kan gøre det lettere for f.eks. solcelleejere at dele deres elektricitet, hvilket også er direktivets intention. Desværre er den danske implementering af borgerenergifællesskaber bagudskuende og viderefører den uheldige danske praksis, hvor især net-operatørerne har modarbejdet deling af strøm inden for boligselskaber og mellem naboer. Det er en udvikling, der har stået på siden ændringen solcellelovgivningen i 2013.

BL's medlemmer oplever, at der gennemføres lokale restriktioner i net-selskaberne. Restriktionerne modarbejder den grønne omstilling og intentionen i EU's elmarkedsdirektiv samt borgerenergifællesskabet, hvor forventningen og ambitionen ifølge EU er, at op imod 20 pct. af vores energi produceres i borgernes grønne borgerenergifællesskaber. Disse fællesskaber bakker til lige op om den elektrificering af varme og transport, som er et centralt element i at kunne nå 70 pct. målet i 2030.

BL mener, at ændringsforslaget til elforsyningsloven besværliggør mulighederne for at etablere borgerenergifællesskaber med en række formuleringer og vurderinger, som skaber inkonsistens. Samtidigt er det en meget kompleks regulering af borgerenergifællesskabet, borgernes samt andre aktørers muligheder for at samarbejde og etablere sådanne fællesskaber.

Dermed kommer, at den danske implementering af EU's elmarkedsdirektiv skaber forhindringer for energifællesskaber fremfor at fjerne forhindringer, som ellers er direktivets klare intention.

Borgerenergifællesskabet på tværs af boligafdelinger og matrikler

Den hidtidige danske regulering videreføres, hvilket har ført til, at boligejendomme og afdelinger opdelt af historiske tilfældigheder på flere matrikler ikke kan få lov at udnytte fælles solcellestrøm, ligesom levering fra flere af net-selskabets ledninger til en boligejendom benyttes som argument imod samarbejdet inden for flere boligejendomme.

Dette betyder reelt, at man ikke kan lave borgerenergifællesskaber i mange almene boligområder.

BL har gennem mange år forsøgt at gøre myndighederne opmærksomme på, at mange almene boligområder oplever ugunstige betingelser, når de f.eks. ønsker at etablere større fælles solcelleanlæg, men hvor teknikaliteter som matrikler og kollektive net spænder ben for at gennemføre gode og veldrevne solcelleprojekter.

Ofte åbnes der kun op for mange små anlæg frem for større solcelleanlæg, der kan deles solidarisk af et større energifællesskab, og hvor man kan opnå en fornuftig drift og økonomi.

Borgerenergifællesskabets rettigheder, afregning og opgaver

Det anføres i bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke lovunderstøttede bruttoafregningsprincip skal videreføres. Dette er i modstrid med elmarkedsdirektivet, som lægger op til en større grad af fleksibilitet for det, som slutkunder kan gøre 'bag egen måler' eller ved at slutte sig sammen.

Selvom borgerenergifællesskabet tillægges en helt central rolle med den eksplicitte formulering om, at der skal etableres et gunstigt og ikke diskriminerende regelsæt, der sikrer disses rettigheder, vil både definitionen af rettighederne og en beskrivelse af, hvilke funktioner som fællesskabet kan påtage sig, blive fastlagt i en bekendtgørelse (jf. lovændringens pkt. 26). Bekendtgørelsen vil blive udarbejdet til efteråret.

Denne fremgangsmåde er aldeles problematisk, da der derved mangler nogle grundlæggende retlige rammer for borgerenergifællesskabets rettigheder og opgaver, når reglerne udstedes ved bekendtgørelse i stedet for ved lov. Det er anført i bemærkningerne i nærværende lovforslag, at der i den kommende bekendtgørelse er lagt op til væsentlige begrænsninger for, hvad et borgerenergifællesskab må foretage. Sådanne bør vedtages af lovgiver og ikke fastsættes administrativt.

Virtuel afregning - i net-selskabernes interesse og samfundsøkonomisk en god ide

Adgangen til at benytte de kollektive net, egne energidata og målere bl.a. for borgerenergifællesskabet og "aktive kunder" er ikke klarlagt tilstrækkeligt.

Bl.a. har net-virksomheder krævet, at der skulle nedtages målere i boligejendomme, der ønskede at udnytte elektricitet fra solceller i fællesskab for derefter at skulle opsætte helt identiske målere. Alt dette i stedet for blot at leje disse målere til husstandene helt som det allerede foregår nu via en målerafgift.

Man kunne her benytte den virtuelle afregningsmodel, som BL i mange år har været i dialog med Energiministeriet, Energinet og bl.a. Ørsted om. En model, der har flere fordele, og hvor net-selskaberne beholder deres målerløsning til stor gavn for samfundsøkonomien, net-selskabernes virke samt forbrugerne i forhold til det frie el-valg.

Den virtuelle model vil sammen med indførelsen af særlige tarifområder i boligområder være i stil med dem, der tilbydes erhvervsvirksomheder. Dette vil kunne sikre, at borgerenergifællesskabet får en fornuftig økonomi og drift.

BL står gerne til rådighed for yderligere dialog om udvikling og etablering af borgerenergifællesskaber. Eventuelle spørgsmål kan rettes til teknisk konsulent Mikkel Jungshoved på mail mju@bl.dk.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Bent Madsen". The signature is fluid and cursive, with the first name "Bent" and the last name "Madsen" clearly distinguishable.

Bent Madsen
Adm. direktør

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (implementering af elmarkedsdirektivet)

Dato:
24. august 2020

Energistyrelsen har den 6. juli 2020 fremsendt lovforslag om ændring af lov om elforsyning i høring med høringsfrist 14. august 2020, som efterfølgende er ændret til 24. august 2020 (herefter "lovforslaget").

Lovforslaget implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/944/ER af 5. juni 2019 (herefter "elmarkedsdirektivet"). Med implementeringen af elmarkedsdirektivet i den danske elforsyningslov videreudvikles elmarkedsmodellen, og der åbnes op for nye aktører og fleksible løsninger i markedet.

Cerius A/S (herefter "Cerius") bakker naturligvis op om implementeringen, da bl.a. øget fleksibilitet er en nødvendighed for, at Danmarks ambitiøse klimamål kan nås. Den grønne omstilling kræver mange investeringer i elnettet. Med øget mulighed for fleksibilitet vil elnettet dog kunne udnyttes langt smartere og investeringer dermed kunne reduceres.

Cerius er således også overvejende positiv over lovforslaget og dets indhold. For at sikre, at elsektoren bedst muligt kan understøtte den grønne omstilling, er det dog afgørende, at tilpasningen af netselskabernes økonomiske rammer følger med. Dels så de økonomiske rammer kan rumme de nødvendige grønne investeringer i opgradering af elnettet, dels så der sikres de rette incitamenter for omkostningseffektiv brug af fleksibilitet til aflastning af elnettet.

Nærværende høringssvar udgør Cerius' bemærkninger til lovforslaget. Cerius' bemærkninger skal ses som et supplement til det af Dansk Energi fremsendte høringssvar. Cerius støtter op om dette høringssvar for så vidt angår de dele, der vedrører landets netselskaber.

Cerius' høringssvar er disponeret således:

1. Indledende bemærkninger
  - 1.1. Bemyndigelse til Forsyningstilsynet
  - 1.2. Elforsyningslovens § 46

1.3. Omkostninger forbundet med implementering af elmarkedsdirektivet og den fremtidige elektrificering generelt

2. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

- § 1 nr. 6 – Anskaffelse af fleksibilitetsydelser
- § 1 nr. 6 og 7 – Energilageranlæg og Fuldt integrerede netkomponenter
- § 1 nr. 10 – Slutkunde – varslingsfrister
- § 1 nr. 24 – Borgerenergifællesskaber
- § 1 nr. 28 – Netbevilling
- § 1 nr. 33 – Netudviklingsplaner
- § 1 nr. 38 – Ophør af energispareordningen
- § 1 nr. 39 – Adgang til tilslutning – supplerende tekniske krav
- § 1 nr. 42 – Forbrugsdata i datahubben
- § 1 nr. 45 – Indkøb af el til dækning af nettab
- § 1 nr. 50 – Personelle kompetencer i netselskaberne
- § 1 nr. 57 – Elmarkedsforordningen - tariffer

1. Indledende bemærkninger

1.1 Bemyndigelse til Forsyningstilsynet

Lovforslaget indeholder en lang række bemyndigelser til Klima-, energi- og forsyningsministeren og Forsyningstilsynet.

I relation hertil, støtter Cerius som udgangspunktet op om fastlæggelse af specifikke regler igennem udstedelse af bekendtgørelser. Det er dog i flere tilfælde uklart, hvilke tanker, der nærmere er gjort i forhold til det mere konkrete indhold af fremtidige bekendtgørelser og dermed udmøntning. Det fremgår dermed ikke, hvilke rammer netselskaberne reelt set tænkes at skulle agere under fremadrettet. Cerius opfordrer derfor til, at bemærkningerne til lovforslaget udvides med en nærmere beskrivelse heraf.

I forhold til placeringen af bemyndigelserne finder Cerius det bekymrende, at Forsyningstilsynet med lovforslaget gives bemyndigelse til ikke alene udførelsen af Forsyningstilsynets faktiske opgave – at føre tilsyn med landets netselskaber -, men også bemyndiges til at fastsætte nærmere regler, herunder vedrørende udformning af fx metoder til indkøb af nettab, godkendelse af brug af forskellige netkomponenter, udarbejdelse af netudviklingsplaner mv.

Cerius er uforstående overfor, at det ikke er klima-, energi- og forsyningsministeren, der i alle tilfælde bemyndiges til regeludstedelse. Cerius sætter desuden spørgsmåls-

tegn ved, om Forsyningstilsynet har tilstrækkelige ressourcer og ikke mindst kompetencer til de opgaver, der med lovforslaget, pålægges dem.

Cerius opfordrer derfor til, at placeringen af de foreslåede bemyndigelser genovervejes med særlig fokus på Forsyningstilsynet reelle opgave samt kompetencer. Der henvises i øvrigt til Dansk Energis høringssvar.

1.2 Elforsyningslovens § 46

Cerius finder det beklageligt, at der flere steder i bemærkningerne til lovforslaget antydes, at netselskaberne over en bred kam ikke overholder gældende ret, og endda direkte anføres, at netselskaber risikerer tilsigtet at træffe beslutningerne med henblik på krydssubsidiering.

Landets netselskaber er allerede efter gældende § 46 i Elforsyningsloven underlagt reglerne om markedsmæssighed. Af det gældende lovgrundlag følger, at markedsmæssighed skal forstås i henhold til de skatteretlige regler, herunder OECDs Transfer Pricing guidelines. Efter disse regler koncernintern handels foretages som var der tale om uafhængige parter – hvilket også gælder i energikoncerner.

Det synes derfor bemærkelsesværdigt, at det fremsatte lovforslag lægger op til at indsnævre begrebet markedsmæssighed i lovforslagets § 45 a stk. 2, jf. nedenfor, og at det antydes, at netselskaberne ikke lever op til gældende regler.

Det er i øvrigt Cerius' klare opfattelse, at der igennem de seneste år har været arbejdet intenst i de enkelte netselskaber for at forbedre dokumentationen for, at koncerninterne transaktioner afregnes på markedsmæssige vilkår i overensstemmelse med SKATs og dermed OECDs detaljerede regler herfor.

1.3 Omkostninger forbundet med implementering af elmarkedsdirektivet og den fremtidige elektrificering generelt

Formålet med implementeringen af elmarkedsdirektivet er understøttelse af den grønne omstilling. Således indføres definitioner og bestemmelser for aktive kunder, aggregering, fleksibilitet, netudviklingsplaner osv.

Behovet for fleksibilitet taler direkte ind i kernen i den grønne omstilling for netselskaberne. Uden fleksibilitet vil den grønne omstilling og heraf stigende elforbrug kræve massive investeringer i elnettet. Med fokus på fleksibilitet åbnes op for mulighederne for netselskaberne til at anvende fleksibilitet som alternativer og/eller supplement til netudbygninger. Uanset denne mulighed vil den gældende regulering i sin nuværende form ikke tage højde for de omkostninger, som denne udvikling og de her til knyttede nye opgaver, som netselskaberne stilles overfor.

Cerius er således ikke enig i, at lovforslaget ikke har økonomiske konsekvenser for netselskaber. Håndtering af fremtidige fleksibilitetsprodukter et blot et eksempel på forhold, der vil medføre meromkostninger, da sådanne produkter vil kræve væsentlige opgraderinger af eksisterende overvågningsudstyr, generel digitalisering mv. Foruden sådanne omkostninger, anføres i lovforslaget intet om håndteringen af de ovenfor nævnte omkostninger til udbygning, som den grønne omstilling ligeledes medfører. Cerius savner således beskrivelse af, hvordan dette tænkes indarbejdet i den gældende regulering, fx i form af et såkaldt elektrificeringstillæg, som beskrevet i Dansk Energis høringssvar.

2. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§ 1 nr. 6 – Anskaffelse af fleksibilitetsydelser

Lovforslaget introducerer en række nye definitioner i elforsyningsloven. Er af dem er begrebet fleksibilitetsydelse.

Fleksibilitetsydelse defineres som:

"En ydelse, som en markedsdeltager i medfør af en aftale leverer til en netvirksomhed mod betaling eller modydelse, og som består i en ændring, der kan være udløst ved aktivering fra netvirksomheden, af markedsdeltagerens eller dennes kunders aftag af elektricitet fra eller leverance af elektricitet til elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde".

Indførelse af fleksibilitetsydelser er, som anført indledningsvist, afgørende for netselskabernes muligheder for at bidrage til den grønne omstilling på en omkostningseffektiv måde. I bemærkningerne til lovforslaget fokuseres der dog alene på anskaffelse af markedsbaseret fleksibilitet kontra brug af en investeringsløsning. Flexibilitet kan imidlertid tilvejebringes på flere måder, f.eks. via tarifiering, anvendelse af fleksibilitetsprodukter eller ved anskaffelse af markedsbaseret fleksibilitet.

For at undgå skæve incitamenter i reguleringen henleder Cerius derfor fokus på, at tilretningen af indtægtsrammereguleringen bør sikre økonomisk neutralitet i forholdet imellem de forskellige måder, hvorpå der kan tilvejebringes fleksibilitet. Cerius bemærker samtidig, at der også er behov for tilretning af f.eks. den økonomiske benchmarking og selve indtægtsrammen jf. nedenfor.

I bemærkningerne hæfter Cerius sig fx ved ministeriets formulering om at
"... anskaffelsen af fleksibilitetsydelser ikke er en ny aktivitet for netvirksomheder, men almindelig, forventelig forretningsudvikling som led i varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet..."

På baggrund heraf konkluderer ministeriet, at netselskaberne ikke har behov for tillæg til indtægtsrammen til finansiering af de afledte opgaver som følge af fleksibilitet.

Cerius er grundlæggende uenig i ovennævnte betragtning. Anvendelsen af fleksibilitet er et helt nyt element ved planlægning af netudbygning og forstærkning. At enkelte netselskaber netop har introduceret de allerførste fleksibilitetsprodukter er udtryk for, at fleksibilitetsmarkedet er i sin spæde start. Der er tale om et særskilt marked, der skal udvikles, ligesom netselskaberne skal etablere den fornødne erfaring med tilvejebringelse og brug af fleksibilitet ved planlægning af netudbygning og forstærkning.

Hertil kommer et ikke ubetydeligt IT-setup knyttet til yderligere automatisering og driftsstøttesystemer, ligesom der skal etableres fleksible procedurer for udbud af markedsbaseret fleksibilitet. Alt sammen forhold, der betyder betydelige implementeringsomkostninger i netselskaberne, som pt. ikke er indeholdt i netselskabernes indtægtsrammer. Der henvises til ovenstående afsnit 1.3 under de indledende bemærkninger om omkostninger forbundet med implementering af elmarkedsdirektivet og den fremtidige elektrificering generelt.

Udover ovennævnte kommentarer noterer Cerius, at introduktionen af fleksibilitetsydelser i elforsyningsloven afføder en række praktiske spørgsmål. Eksempelvis hvornår, der kan anvendes ikke-markedsbaserede fleksibilitetsprodukter i stedet for markedsbaserede fleksibilitetsprodukter, til hvilke formål kan fleksibilitet anvendes, hvordan er procedurene herfor, hvordan skal der ske markedsprøvning, hvordan skal netselskaberne forholde sig i forhold til allerede indgåede aftaler om tilslutninger, hvori der er indeholdt aftale om fleksibilitet og hvilke overgangsløsninger vil der blive etableret for at sikre en pragmatisk introduktion af fleksibilitet ved planlægning af netudbygning og forstærkning.

Ovenfor anførte spørgsmål er blot nogle af en lang række, der mangler svar på. Cerius bakker derfor op om Dansk Energis anbefaling om, at den konkrete definition af fleksibilitetsydelser afventer yderligere analyser. Cerius opfordrer Energistyrelsen til yderligere inddragelse af branchen i denne proces.

§ 1 nr. 6 og 7 – Energilageranlæg og fuldt integrerede netkomponenter

Lovforslaget indfører ligeledes definitioner af energilageranlæg og fuldt integrerede netkomponenter.

Derudover bemyndiger lovforslaget Klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler for Forsyningstilsynets godkendelse af netselskabers ejerskab til energilageranlæg.

Udgangspunktet for elmarkedsdirektivet og lovforslaget er, at netselskaber ikke må eje, drive, udvikle og forvalte energilageranlæg. Lovforslagets § 47 fastsætter dog, at

Forsyningstilsynet kan godkende, at netselskaber kan eje, drive, forvalte og udvikle energilageranlæg, hvis anlæggene er såkaldte fuldt integrerede netkomponenter eller hvis nærmere betingelser er opfyldt.

Fuldt integrerede netkomponenter defineres i lovforslaget som netkomponenter, der udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår desuden, at en netkomponent vil anses som integreret, hvis der er tale om en stationær enhed (vurderet ud fra enhedens fysiske/geografiske placering).

I bemærkningerne til § 1 nr. 7 fremhæves eksempelvis backup batterier, der er fysisk tilsluttet komponenter i elforsyningsnettet, eksempelvis ved en transformerstation, og som indgår i dennes drift udelukkende som reserve- og nødforsyning ved svigt i den normale lokalforsyning. Sådanne backup batterier anses ifølge lovforslaget som fuldt integrerede netkomponenter.

Imidlertid fremhæves det i bemærkningerne eksplicit, at mobile containerbatterianlæg ikke kan anses som fuldt integrerede netkomponenter, da der ikke er tale om en stationær enhed.

Cerius har forståelse for, at mobile containerbatterianlæg, der anvendes til egentlig balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger, ikke kan inkludere som en fuldt integreret netkomponent. Imidlertid anvendes mobile containerbatterianlæg i vid udstrækning på samme vis som backup batterier som reserve- og nødforsyning ved svigt i den normale lokalforsyning. Det er tilfældet i nødsituationer og for kortvarigt at sikre forsyningen af mindre områder i forbindelse med vedligeholdelsesarbejde. Der kan argumenteres for, at en sådan situation skal håndteres ved aktivering af lokal fleksibilitet, men særligt henset til, at der endnu ikke er etableret et effektivt marked for fleksibilitet, synes det uhensigtsmæssigt at mobile containerbatterianlæg ekskluderes fra definitionen af en fuldt integreret netkomponent - udelukkende baseret på, at der netop er tale om en mobil komponent og ikke en stationær komponent.

Det er efter Cerius' opfattelse pt. ikke muligt i alle tilfælde at sikre forsyningen kortvarigt i mindre områder i tilfælde af behov for reserve- eller nødforsyning via køb af fleksibilitet, ligesom det i hvert fald på nuværende stadie af markedsudviklingen for fleksibilitet ikke vurderes at være omkostningseffektivt.

Derfor foreslår Cerius, at mobile containerbatterier, som i lighed med stationære backup batterier udelukkende anvendes i nødsituationer og for kortvarigt (f.eks. maks. 24 timer) at sikre forsyningen af mindre områder, inkluderes som en fuldt integreret netkomponent.

Når der på sigt er etableret et effektivt marked for fleksibilitet, er Cerius åben for at anvende fleksibilitetsprodukter i tilfælde af behov for reserve- eller nødforsyning, hvor det er praktisk muligt og omkostningseffektivt.

Såfremt mobile containerbatterianlæg, som beskrevet ovenfor, som følge af direktivets definitioner ikke kan inkluderes i definitionen af fuldt integrerede netkomponenter, foreslår Cerius alternativt, at det i bemærkningerne til lovforslaget anføres, at Forsyningstilsynet i medfør af § 47 a stk. 1 nr. 2 forventes at godkende mobile containerbatterier, der udelukkende anvendes i nødsituationer og for kortvarigt at sikre forsyningen af mindre områder jf. lovforslagets punkt 49 om Forsyningstilsynets beføjelser til fastsættelse af regler for netselskabernes direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter.

Afslutningsvist skal Cerius for en god ordens skyld gøre opmærksom på en mere teoretisk problemstilling i forhold til kravet om, at en netkomponent " ... *udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionsnettet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger*", for at opfylde definitionen for fuldt integrerede netkomponenter.

Ved brug af visse netkomponenter, eksempelvis kondensatorer, som led i sikring af pålidelig drift af nettet, vil det efter fysikkens love uundgåeligt kunne påvirke kapaciteten. Der er dog ikke tale om at netkomponenten anvendes til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder ligesom netkomponenten ikke er opsat med et formål om at balancere nettet eller at håndtere kapacitetsbegrænsninger.

Cerius forudsætter derfor, at denne teoretiske problematik ikke problematiseres ved vurdering af, hvorvidt kravene til fuldt integrerede netkomponenter vurderes at være opfyldt. Som led i den videre udmøntning af lovforslaget kan det derfor overvejes at udarbejde en egentlig "positiv-liste" indeholdende en række konkrete eksempler på acceptable anvendelser af især stationære kondensatorer, reaktorer, viklingskoblere og batterier, som ved aktivering – uanset motiv - vil altid i et eller andet omfang påvirke det omkringliggende elnets spændinger og kapacitet.

§ 1 nr. 10 – Slutkunde – varslingsfrister

Med lovforslaget gennemføres en række ændringer, der implementerer elmarkedsdirektivets artikel 10 om grundlæggende kontraktlige rettigheder. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at det vurderes, at gældende varslingsregler i henhold til BEK nr. 1233 af 6. november 2015 bør ændres. Dette skyldes, at artikel 10 stk. 4 anfører, at enhver justering skal varsles.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår således, at ministeren foreslår differentieringen mellem væsentlige og uvæsentlige i Elleveringsbekendtgørelsens § 3 erstattes med varslung af enhver justering af leveringsprisen.

Det fremgår desuden af bemærkningerne til lovforslaget, af det alene omfatter justeringer i den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen.

Det er uklart for Cerius, hvor bredt den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen skal forstås. Det fremgår specifikt at lovforslagets bemærkninger, at elafgifter og såkaldte bindende midlertidige tariffnedsættelser viderefaktureres uændret og dermed ikke er omfattet af den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen. Det fremgår dog ikke klart, hvorvidt netselskabernes almindelige tariffer og abonnementer skal forstås som værende omfattet af den konkurrenceudsatte del af elhandlernes leveringspris. Cerius anmoder således om, at definitionen af den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen præciseres i bemærkningerne til lovforslaget.

Cerius finder det uhensigtsmæssigt, hvis der lægges op til, at netselskaberne skal varsle alle ændringer, herunder reduktioner af tariffer og abonnementer med 4 måneder til elhandlerne. Dette vil sætte en stor begrænsning på netselskabernes mulighed for at tilpasse selskabernes tariffer i forbindelse med fx lavere elforbrug end forudsat og dermed medføre risiko for væsentlige rentebetalinger som følge heraf.

§ 1 nr. 24 – Borgerenergifællesskaber

Med lovforslaget introduceres borgerenergifællesskaber som en ny aktør på elmarkedet.

Cerius noterer sig, at lovforslaget lægger op til, at borgerenergifællesskaber ikke skal have adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Ministeriet begrundet det i bemærkningerne til lovforslaget med, at netvirksomhedernes har ret til deres bevilling under det gældende bevillingssystem.

Cerius er naturligvis positiv over, at der ikke er lagt op til borgerenergifællesskabers ejerskab, forvaltning mv. af elnet, da dette ville betyde samfundsmæssige uhensigtsmæssige parallelle elnet. Det er i øvrigt Cerius' vurdering, at borgerenergifællesskaber, i hvert fald indledningsvis, forventes at blive afregnet via virtuel måling, hvorfor borgerenergifællesskabernes ejerskab til elnettet ikke er relevant. Imidlertid bemærker Cerius, at der i bemærkningerne til lovforslaget anføres at

"...netvirksomheders eksisterende bevillingsret bevirker, at borgerenergifællesskaber ikke på nuværende tidspunkt bør gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet."
(red. understregning).

Cerius gør som forbrugerejet selskab opmærksom på, at netvirksomhedernes ret til at drive netvirksomhed i deres bevillingsområder er beskyttet af ejendomsretten, som er beskyttet af grundlovens § 73. Det er således Cerius' klare overbevisning, at

netselskabernes ejendomsret ikke udelukkende er sikret under det gældende bevillingssystem, men at evt. overdragelse af distributionsnet til borgerfællesskaber både nu og i fremtiden udelukkende kan ske ad frivilligheden vej.

Et andet væsentligt forhold i relation til borgerenergifællesskaber er tarifieringen af disse. Af lovforslagets bemærkninger fremgår en række bemærkninger vedrørende tarifiering af borgerenergifællesskaber, herunder at der skal udarbejdes en særlig tarif til disse. Det er i den forbindelse essentielt, at tarifferne – også til disse kunder – fastsættes i henhold til elforsyningslovens § 73 og dermed omkostningsægte.

Cerius finder det afgørende, at omkostningsægthed ved tarifiering fastholdes, da det er en af forudsætninger for, at netselskaberne kan optræde som neutral transportør af elektricitet på elmarked. Omkostningsægtheden bør gælde tarifiering af enhver kundekategori, herunder også aktive kunder, borgerfællesskaber og energilagres således, at enhver elforbruger betaler for de omkostninger, som de giver anledning til i elnettet. Dette gælder ethvert aftag og enhver indfødnig af elektricitet på elnettet (opgjort brutto). Desuden gælder det ved enhver tilslutning i elnettet.

Afvigelse fra omkostningsægthed ved tarifiering vil betyde at nogle elforbruger reelt subsidieres på bekostning af de øvrige forbrugere, hvilket synes både urimeligt og diskriminerende og dermed ikke i overensstemmelse med § 73.

§ 1 nr. 28 – Netbevilling

Lovforslaget lægger op til en forlængelse og ensretning af de eksisterende bevillinger, så bevillingsperioden forlænges til udløb 31. december 2025.

Det fremgår at imidlertid af bemærkningerne til lovforslaget, at det:

”... vil ikke være udelukket, at der efter den 1. januar 2021, inden for den resterende bevillingsperiode med udløb den 31. december 2025, vil kunne ændres i vilkårene for en eksisterende bevilling, inden for de rammer, som loven udstikker herfor. Endvidere vil det ikke være udelukket, at der vil kunne forekomme ændringer i netvirksomhedernes opgaveportefølje, eksempelvis i medfør af et individuel myndighedspålæg eller i medfør af ændrede krav i regelgrundlaget.”

Cerius har naturligvis forståelse for, at der kan opstå behov for ændringer i netselskabernes opgaveportefølje i lighed med, hvad der har været tilfældet hidtil. Imidlertid er det Cerius' opfattelse, at formuleringen vedrørende ændring af vilkårene for en eksisterende bevilling risikerer at skabe unødvendig usikkerhed om netselskabernes bevilling og vilkårene herfor. Det er Cerius' klare opfattelse, at der ikke bør ske grundlæggende ændre af centrale forudsætninger, som den udstedte bevilling hviler på. Bemærkningen foreslås således slettet.

§ 1 nr. 33 – Netudviklingsplaner

Med lovforslaget indføres der et nyt stk. 7 i elforsyningslovens § 22, hvorefter netselskaberne skal udarbejde og offentliggøre netudviklingsplaner.

Hovedformålet med netudviklingsplanerne er at skabe gennemsigtighed for alle markedsaktører, herunder Energinet, om den forventede fremtidige udvikling og behovene i elnettet. Dette hovedformål støtter Cerius naturligvis op om, da netudviklingsplaner især vil være væsentlige i fx synliggørelsen af fremtidigt behov for fleksibilitet.

Det er dog i afgørende, at netudviklingsplanerne først og fremmest bliver brugbare og værdiskabende og ikke alene en administrativ byrde for netselskaberne. Dernæst er det særdeles vigtigt, at netudviklingsplanerne alene bliver metode- og rammesættende og ikke deciderede investeringsplaner ned på laveste spændingsniveau. Det væsentligste for gennemsigtigheden er, at netudviklingsplanerne indeholder beskrivelse af netselskabets metode for udbygninger, herunder fx dimensioneringskriterier, eventuelle flaskehalse i nettet samt eksisterende og kommende fleksibilitetsmuligheder.

Derudover er det magtpåliggende for Cerius at Energistyrelsen sikrer, at netudviklingsplanerne ikke bliver bindende i den forstand, at netselskaberne risikerer erstatningskrav som følge af afvigelser fra de fremlagte netudviklingsplaner, jf. desuden nedenfor.

Planlægningshorisont og binding

Planlægningsperioden for netudviklingsplanerne er i lovforslagets bemærkninger angivet til 10 år. Dette betyder, at der vil være knyttet væsentlig usikkerhed til planerne, idet analyseforudsætninger (fælles som individuelle) må formodes at blive ændret. Desuden vil nye muligheder for tilvejebringelse af fleksibilitet i elnettet – eksempelvis som en direkte følge af netudviklingsplanerne - kunne medføre behov for ændring af planerne.

Det er uklart i hvilken grad netudviklingsplanerne er bindende for netselskaberne, men det er Cerius' vurdering, at planerne vil blive bindende i en eller anden form, alene som følge af den påkrævede offentliggørelse. Den faktiske udbygning og forstærkning af elnettet må naturligvis forventes at tage afsæt i netudviklingsplanerne, men som angivet nedenfor vil der løbende være en række forhold, som vil betyde at forholdene ikke er statiske. Det stiller krav til en hensigtsmæssig procedure for opdatering af netudviklingsplanerne, herunder kriterier for hvornår det er væsentligt at offentliggøre opdaterede planer.

Da offentliggørelse af netudviklingsplanerne netop skal være med til at sikre gennemsigtighed for alle markedsaktører om den forventede fremtidige udvikling og behovene i elnettet, må der formodes at være markedsaktører, der vil anvende

netudviklingsplanerne f.eks. i forhold til vurdering af mulighederne for tilvejebringelse af fleksibilitet med deraf følgende businesscase. Da der dels er væsentlig usikkerhed knyttet til planerne jf. ovenfor, medfører det risiko for at forudsætningerne for sådanne businesscases pludseligt ændres. Cerius opfordrer derfor til, at der i bemærkningerne til lovforslaget indføres en tilkendegivelse af, at det ikke er hensigten med offentliggørelse af netudviklingsplanerne, at markedsaktørerne kan støtte ret på netudviklingsplanerne i et sådant omfang, at fejl eller ændringer heri kan danne grundlag for erstatningskrav imod netselskaberne.

Yderligere forudsætninger for netudviklingsplanernes værdiskabelse

For at sikre at de nye netudviklingsplaner bliver værdiskabende og ikke alene en administrativ byrde, er der en række yderligere forhold, der skal håndteres.

Eksempelvis er det afgørende, at de fælles analyseforudsætninger, der lægges op til, afspejler de faktiske forventninger også lokalt. Det kræver involvering og koordinering med mange aktører, herunder koordinering imellem de enkelte netselskaber og Energinet.dk, som ejer af det overliggende elnet, og kommuner i forhold til lokalplaner.

Samtidig er der ikke alene behov for at analyseforudsætningerne indeholder oplysninger om det forventede fremtidige forbrug, men også om det forventede fremtidig behov for effekt foruden en lang række andre kriterier. Der er i regi af Dansk Energi allerede arbejdet med modeller for fremskrivninger, også på lokalt niveau. Cerius opfordrer derfor til, at Energistyrelsen inddrager branchen i arbejdet med at fastlægge det nærmere indhold af planerne og de fælles analyseforudsætninger, kriterier m.m. Cerius stiller sig naturligvis til rådighed herfor.

Ved tilrettelæggelse af arbejdet med de fælles analyseforudsætninger er der desuden behov for at anlægge en snitflade imellem de fælles analyseforudsætninger og netselskabernes egne analyseforudsætninger lokalt i deres eget elnet. Ligeledes er der behov for at finde en passende procedure, der håndterer den situation, hvor et elnetselskab på enkelte parametre ikke finder de fælles analyseforudsætninger retvisende lokalt i deres elnet, og derfor har behov for at afvige fra de fælles analyseforudsætninger.

Rent administrativt er det afgørende, at der etableres en proces for netudviklingsplanerne, der passer ind i årshjulene hos netselskaberne med hensyn til netplanlægning og budgetter. Endvidere er det afgørende, at der etableres en smidig proces i forhold til høring, forelæggelse for Forsyningstilsynet, offentliggørelse og evt. opdatering af netudviklingsplanerne.

I forhold til Forsyningstilsynets involvering i netudviklingsplanerne er det Cerius' umiddelbare vurdering, at der er behov for, at Forsyningstilsynet tilføres nye kvalifikationer og kompetencer for at kunne varetage de opgaver, der pålægges dem i

forhold til koordinering og gennemgang af netudviklingsplanerne - selv om det er angivet, at Forsyningstilsynet ved deres gennemgang får mulighed for at konsultere Energistyrelsen. Alternativt bør det være Energistyrelsen, der står for selve gennemgangen af netudviklingsplanerne, hvilket ud fra en vurdering af behovet for faglighed og henset til omkostningseffektivitet synes mest hensigtsmæssig. Endeligt er der behov for at afdække de afgørende parametre og væsentlighedsbegrebet i forhold til Forsyningstilsynets mulighed for at anmode om ændringer i netudviklingsplanerne i forbindelse med deres gennemgang.

Netudviklingsplaner og omkostninger hertil

I forhold til økonomi fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at:

"... en bedre netplanlægning kan føre til en mere effektiv drift. Derfor forudsættes de begrænsede omkostninger, som netvirksomhederne måtte have ved behandling af øgede datamængder, at kunne holdes inden for netvirksomhedernes eksisterende økonomiske rammer."

Cerius er enig i, at med de rette forudsætninger vil netudviklingsplanerne på sigt kunne medføre en bedre netplanlægning og dermed en mere effektiv drift. Imidlertid vil der være implementeringsomkostninger i netselskaberne foruden at de løbende driftsomkostninger alt andet lige vil blive påvirket af de nye procedurer og øgede datamængder. Cerius foreslår, at der tages højde herfor i netselskabernes indtægtsrammer og henviser til bemærkningerne i ovenstående afsnit 1.3 under de indledende bemærkninger vedrørende omkostninger forbundet med implementering af elmarkedsdirektivet og den fremtidige elektrificering generelt.

Opsummerende

Netudviklingsplanerne udgør væsentlig del af grundlag for etablering af et marked for fleksibilitetsydelser og er dermed afgørende for, at elnettet kan udnyttes langt smartere således, at de nødvendige investeringer i elnettet for at lykkes med den grønne omstilling alt andet lige reduceres. Der stilles der store krav til en hensigtsmæssig implementering af netudviklingsplanerne jf. ovenfor. Cerius opfordrer til at inddrage branchen foruden andre relevante interessenter i det forberedende arbejde og Cerius stiller sig selv til rådighed herfor.

§ 1 nr. 38 – Ophør af energispareordningen

Lovforslaget lægger op til en ophævelse af § 22 stk. 10 i elforsyningsloven.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at ophævelse af § 22 stk. 10 vil betyde, at netvirksomhederne fremadrettet vil skulle ansøge Forsyningstilsynet om at få dækket de tilbageværende omkostninger til energispareordningen efter 2020 gennem et tillæg til indtægtsrammen på samme måde, som netvirksomhederne i dag ansøger

Forsyningstilsynet om at få dækket omkostninger til myndighedsbehandling, jf. § 26, stk. 3, nr. 3, i Indtægtsrammebekendtgørelsen.

Cerius anerkender den foreslåede pragmatiske håndtering af omkostninger relateret til Energispareordningen i forbindelse med ophør af ordningen.

Det fremgår endvidere, at ophævelsen af § 22 stk. 10 under hensyntagen til ovennævnte justering af Indtægtsrammebekendtgørelsen "...*vurderes uproblematisk i forhold til virksomheder, der fra 1. januar 2021 alene har administrationsomkostninger i relation til energispareordningen, men ikke omkostninger til gennemførelse af energispareprojekter.*"

Cerius skal for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at der kan forekomme omkostninger i relation til energispareordningen i netselskaberne ikke blot i 2021, men indtil Forsyningstilsynet har færdiggjort sit tilsyn med Energispareordningen og indtil alle stikprøve-, særkontroller og ikke mindst aktindsigtsager er færdiggjorte.

Cerius foreslår derfor, at ovenstående præciseres i bemærkningerne.

§ 1 nr. 39 – Adgang til tilslutning – supplerende tekniske krav

Netselskaberne har i medfør af § 22, stk. 1, nr. 1, i elforsyningsloven, et selvstændigt ansvar for opretholdelsen af den tekniske kvalitet i deres net. Det kan derfor blive nødvendigt, at netselskaberne fastsætter visse tekniske krav for adgang til tilslutning til deres net, når der som led i elektrificeringen af samfundet forventes en markant stigning i behovet for tilslutning af ladestandere, varmepumper etc.

Lovforslaget indebærer, at ministeren vil kunne bestemme, at et netselskab udover Energinet.dk's tekniske forskrifter kan fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til selskabets elforsyningsnet, som er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet i elforsyningsnettet i netselskabets netområde.

Cerius finder lovforslaget yderst relevant og bakker op herom.

§ 1 nr. 42 – Forbrugsdata i datahubben

Med lovforslaget ændres § 28 stk. 2, således at ikke alene måledata, men også forbrugsdata omfattes af Datahubben.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at Energinet pålægges "... *at varetage og drive datahubben, der er et knudepunkt, som administrerer transaktioner og kommunikation mellem alle elmarkedets aktører*". Samtidig anføres det, at "*Berettigede parter adgang til data sker således gennem datahubben.*"

Cerius bemærker, at indførelse af fleksibilitetsprodukter og det igangværende data-frigørelses-projekt vil medføre en række nye former for data.

Da Datahubben er designet til at sikre grundlaget for engrosafregningen, bør det overvejes, om Datahubben er den teknisk, økonomisk og brugervenlige bedst tænkelige platform til at sikre opsamling, præsentation og udveksling af de nye former for data - eller om der findes andre alternativer, som vurderes mere anvendelige og omkostningseffektive.

Såfremt de nye former for data bedst opsamles, præsenteres og udveksles i andet regi end Datahubben, vil de naturligvis være omfattet af den justerede bestemmelse i lovforslagets nr. 64, som sikrer elmarkedets aktører lige adgang til data på en ikkediskriminerende måde.

§ 1 nr. 45 – Indkøb af el til dækning af nettab

Med lovforslaget indføres der nye regler for netselskabets indkøb af nettab. Efter foreslået ny § 45 a stk. 1. skal netselskaber:

"optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelse af den energi, den anvender til at dække energitab i dennes system i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og markedsbaserede metoder."

Cerius er i udgangspunktet enig i sigtet med den nye § 45 a. Lovforslaget tilsidesætter dog gældende bestemmelser i § 46 om markedsmæssighed efter SKATs og dermed OECDs regler og indskrænker således netselskabernes handlemuligheder i indkøbet af nettab. Det vurderes dermed, at de almindelige bestemmelser om markedsmæssighed ikke er tilstrækkelige til opfyldelse af elmarkedsdirektivets krav om at være en såkaldt neutral formidler.

Baggrunden herfor tolkes ud fra bemærkningerne til lovforslaget bl.a. som den endnu ikke afsluttede/offentliggjorte Konkurrenceanalyse. Heraf fremgår det tilsyneladende, at de fleste netselskaber køber el til dækning af nettab hos et koncernforbundet elhandelsselskab. Energistyrelsens vurdering er, at den eksisterende praksis ikke kan videreføres med de nye bestemmelser i elmarkedsdirektivet, idet transaktioner med en selskabsmæssig forbunden elhandelsvirksomhed på forskellig vis kan indebære en risiko for krydssubsidiering. Cerius bemærker i denne sammenhæng det uheldige i at henvise til en ikke-offentliggjort analyse.

Cerius er naturligvis helt enig i, at køb af ydelser hos et koncernforbundet selskab ikke må medføre krydssubsidiering. Dette er dog allerede reguleret i elforsyningslovens § 46 vedrørende markedsmæssighed. Cerius finder det problematisk, at Energistyrelsen ikke finder disse regler tilstrækkelige, da disse regler jo netop skal sikre, at transaktioner mellem koncernforbundne selskaber sker på markedsmæssige vilkår,

altså som uafhængige parter. § 46 vil således i sin eksisterende form sikre opfyldelse af elmarkedsdirektivets krav.

Der anføres yderligere i bemærkningerne til lovforslaget, at:

"elhandelsselskaber kan op nå en fordel ved levering af nettab, selvom leveringen sker til en markedsføssig pris, idet elhandelsvirksomheden hermed er sikre en stor, fast volumen" (red. understregning).

Et elhandelsselskab kan naturligvis ikke opnå en fordel, hvis der er handlet på markedsføssige vilkår. Dette følger af definitionen af markedsføssighed. Eventuelle volumenføssige forhold vil jo, når der handles på markedsføssige vilkår, være indeholdt i den markedsføssige pris. Volumen kan således ikke i sig selv underkende, at netselskaber kan indkøbe nettab koncerninternt.

Når Cerius på trods af ovenstående ikke opponerer yderligere over den indsatte bestemmelse, skyldes det først og fremmest, at bestemmelsen omhandler nettab, som i sin egenskab kan betragtes som et commodity. Dernæst, at Cerius naturligvis støtter op om sikring af markedsføssighed og adskillelse af netselskaberne og elhandelsselskaberne. Dette gælder både "in fact" og "in appearance" i bestræbelserne på at sikre effektiv konkurrence på elmarkedet.

Med de foreslåede bestemmelser er det dog vigtigt, at Forsyningstilsynets beføjelser ikke medfører afvigelser fra de almindelige udbudsregler. Cerius foreslår derfor, at dette indføres i bemærkningerne til lovforslaget.

§ 1 nr. 50 – Personelle kompetencer i netselskaberne

Med lovforslagets ændring til elforsyningslovens § 50, udvides bestemmelsen, udover at stille krav til netselskabernes tekniske og finansielle kapacitet, til også at stille krav til netselskabernes personelle kapacitet. Formålet med lovændringen er at sikre, at bevillingshavere har nødvendigt personale til at varetage den bevillingspligtige aktivitet og dermed har reel beslutningskompetence for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet.

Cerius bakker op om, at netselskaberne skal have den fornødne kapacitet til at varetage den daglige ledelse og drift, hvilket reelt er uændret i forhold til gældende lovgivning og praksis. Cerius bakker ligeledes op om, at der ikke fremgår specifikke krav til antal og kvalifikationer, men at dette baseres på Energistyrelsens konkrete skønsmæssig og individuel vurdering af nødvendige kompetencer, da disse kan afvige alt efter det enkelte netselskabs konkrete størrelse og ikke mindst øvrig organisering.

Cerius bemærker dog, at reglerne om personelle kompetencer i netselskaberne ikke tager ikke hensyn til opkøb-/fusionssituationer, hvor energikoncerner af forskellige

hensyn kan have flere selvstændige netselskaber. I sådanne situationer risikerer reglerne om personelle kompetencer i netselskaberne at medføre unødvendige dissynergier med deraf højere omkostninger i netselskaberne og en afledt højere tarif for elforbrugerne. De unødvendige dissynergier er en direkte følge af kravet om særskilt bemanning på udvalgte poster i de enkelte netselskaber. Cerius foreslår derfor, at det i bemærkningerne til lovforslaget indføres, at Energistyrelsen i sådanne tilfælde skal tage hensyn til det særlige forhold i forbindelse med vurdering af nødvendige kompetencer i netselskaberne således, at flere netselskaber inden for samme energikoncern får mulighed for at deles om de personelle kompetencer, der er nødvendige for kunne at træffe de daglige ledelsesmæssige og driftsmæssige beslutninger og dermed varetage den bevillingspligtige aktivitet.

Cerius bemærker desuden, at der i bemærkningerne til ændringen af elforsyningslovens § 50 er der flere formuleringer og henvisninger, der indikerer et ønske fra ministeriets side om begrænsning af netselskabernes køb af ydelser fra et fælles serviceselskab i koncernen. Et eksempel herpå er, når det i lovforslaget fremgår, at Energistyrelsen i forbindelse med skøn over de nødvendige personelle kompetencer i de enkelte netselskaber skal foretage vurdering af, "*...hvor stor en del af virksomhedens opgaver, der skal udføres af netselskabet eget personale.*"

Begrænsninger af netselskabernes muligheder for køb af ydelser fra et fælles serviceselskab vil eliminere dele af de synergier, der kan skabes ved stordrift i et fælles serviceselskab - til fordel for såvel netselskabet som forbrugerne i form af lavere tariffer. Derfor undrer det Cerius, at der i bemærkningerne til lovforslaget indikeres sådanne begrænsninger.

Cerius finder det desuden uheldigt, at det i lovforslagets bemærkninger særskilt fremhæves, at der for store netselskaber, foruden kravene om kompetencer til at træffe daglige ledelses- og driftsmæssige beslutninger, også vil blive stillet krav om kompetencer vedrørende økonomisk styring. Ved fremhævelse af én kompetence frem for andre relevante kompetencer skabes der usikkerhed om, hvordan kravene til netselskabernes personelle kapacitet skal fortolkes. Dette er særligt problematisk, da lovforslaget i øvrigt ikke indeholder konkrete retningslinjer for nødvendig personelle kompetencer. Den fortolkningsmæssige usikkerhed overlades dermed til Energi-styrelsen. Det afgørende må efter Cerius' opfattelse være, at netselskaberne har de fornødne kompetencer inden for ledelse og drift af netselskaber til at sikre, at ansvaret for den daglige varetagelse af den bevillingspligtige opgave er placeret i den bevillingshavende virksomhed. På baggrund heraf foreslår Cerius, at den særskilte fremhævelse af kompetencen økonomi slettes i bemærkningerne til lovforslaget.

Cerius stiller sig i øvrigt undrende overfor, at der i bemærkningerne til lovforslaget er formuleringer, der kan læses som om, at der sættes spørgsmålstegn ved legitimiteten ved køb af ydelser hos et fælles serviceselskab, fx side 98 i bemærkninger til lovforslaget:

"... varetagelse af virksomhedens opgaver af andre end bevillingshaveren kan indebære risiko for, at beslutninger der træffes vedrørende netvirksomhedens drift, vedligeholdelse og udvikling af nettet, tilsigtet eller utilsigtet sker ud fra, hvad der optimerer økonomien i de andre virksomheder, som netvirksomheden er vertikalt integreret med, herunder ved indgåelse af aftaler med andre virksomheder, som netvirksomheden er vertikalt integreret på ikkemarkedsmæssige vilkår. Krydssubsidiering via brug af fælles serviceselskaber kan navnlig give elhandelsvirksomheder, der er vertikalt integreret med netvirksomheden, en urimelig konkurrencefordel sammenlignet med uafhængige elhandelsvirksomheder."

Endvidere indikeres det i lovforslaget under ministeriets overvejelser, at ministeriet ikke fuldt ud anerkender de væsentlige synergier ved brug af et fælles serviceselskab (til fordel for såvel netselskabet som forbrugerne i form af lavere tariffer), når der eksempelvis fremgår at (red. understregning):

"... det ikke helt udelukkes, at vertikalt integrerede virksomheder skal kunne få gavn af de synergieffekter, der kan ligge i den vertikale integration. Brug af fælles serviceselskaber bør ske inden for rammer, der forhindrer krydssubsidiering").

Det er alment kendt og i øvrigt Cerius' erfaring, at køb af ydelser vedrørende fællesfunktioner, eksempelvis hos koncernens fælles serviceselskab medfører synergier, som kommer både koncernen og netselskabet til gode, når prissætningen på ydelserne skal fastsættes. Cerius finder det derfor uheldigt, at der med formuleringerne i lovforslaget skabes tvivl om legitimiteten ved selskabers køb af ydelser hos koncerninterne fælles serviceselskaber. Cerius er naturligvis helt enig i, at køb af ydelser hos et fælles serviceselskab ikke må medføre krydssubsidiering. Dette er dog allerede reguleret i elforsyningslovens § 46 vedrørende markedsmæssighed. Det er i øvrigt Cerius' klare opfattelse, at der igennem de seneste år har været arbejdet intenst i de enkelte netselskaber for at forbedre dokumentationen for, at koncerninterne transaktioner afregnes på markedsmæssige vilkår i overensstemmelse med SKATs og dermed OECDs detaljerede regler herfor.

På baggrund af ovenstående finder Cerius det beklageligt, hvis der fra ministeriets side er ønske om begrænsning af netselskabernes køb af ydelser fra et fælles serviceselskab i koncernen med henvisning til risiko for krydssubsidiering. En sådan begrænsning af køb af ydelser fra et fælles serviceselskab vil medføre forøgede omkostninger i netselskaberne til ugunst for forbrugerne i form af højere priser. Samtidig er der efter Cerius' opfattelse allerede den fornødne regulering imod krydssubsidiering i den gældende lovgivning. Hvis der på trods heraf er et ønske fra ministeriets side om at begrænse brugen af fælles serviceselskaber, bør det fremgå særskilt af bemærkningerne. Cerius skal i så fald henstille til, at der indledes dialog

med branchen, så evt. misforståelser og bekymringer i relation til brug af fælles serviceselskaber kan blive afdækket.

§ 1 nr. 57 – Elmarkedsforordningen - tariffer

Der lægges i lovforslaget op til, at formuleringen i elforsyningsloven § 73 vedrørende principper for tarifiering indføjes en henvisning til tarifieringsmetoder anført i EU forordning om det indre marked for elektricitet. Samtidig fjernes 2. punktum i § 73 som i dag beskriver muligheden for prisdifferentiering af hensyn til en effektiv udnyttelse af elnettet.

Fjernelse af 2. punktum i § 73 giver anledning til tvivl, da netop denne har været hjemmelsgrundlag for bl.a. de fleksible tilslutningsprodukter branchen har udviklet og netop fået metodegodkendt. Det er derfor Cerius' vurdering af 2. punktum i elforsyningsloven bør opretholdes.

* * * * *

Cerius imødeser, at der med lovforslaget introduceres en ny markedsmodel, hvor en smartere udnyttelse af elnettet kan reducere de ganske væsentlige investeringsbehov, som elektrificeringen og den grønne omstilling af samfundet ellers vil give anledning til.

Samtidig ser Cerius frem til at bidrage i forhold til udvikling af et effektivt marked for fleksibilitetsydelser samt tilvejebringelse af erfaring med brug af fleksibilitet ved planlægning af netudbygning og forstærkning.

Såfremt Energistyrelsen har opklarende spørgsmål eller kommentarer til ovenstående, står vi til rådighed for en drøftelse. I velkomne til at kontakte undertegnede eller skrive til regulering@cerius.dk.

Med venlig hilsen

Birger Bagger Mikkelsen
Direktør

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Att.: Jesper Brandrup
(vedr. Energistyrelsens journalnummer 2019-90526)

Dok. ansvarlig: AZS
Sekretær:
Sagsnr: s2019-187
Doknr: d2020-20105-71.0
24-08-2020

Dansk Energis høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (implementering af eldirektivet)

Opsummering af høringssvarets vigtigste pointer:

Vigtigste pointer:	Uddybes i afsnit:
Kort tid til udmøntning af talrige uklare bemyndigelser	1.1 og 2.1
Uklar governance og ansvarsfordeling mellem minister og Forsyningstilsynet	1.2 og 2.1
Begrebsforvirring om kundedefinitioner	1.3, 2.2.1 og 2.2.2
Borgerenergifællesskaber - ejerskab af net og tarifiering	1.4 og 2.2.4
Kompleks og markedshæmmende undtagelsesmodel fra leveringspligt	1.5 og 2.3
Erhvervskunders rettigheder	1.6 og 2.4.1
Elnetskabernes regulerede økonomiske rammer skal kunne understøtte elektrificeringen	1.7 og 2.8
Regler om "personelle kapacitet" i netvirksomheder er de facto allerede gældende	1.8 og 2.16
Undervurderede administrative, økonomiske konsekvenser og manglende budgetopfølgning på Forsyningstilsynets aktiviteter	1.9 og 2.25

Indhold

1.	Indledning og opsummering af vigtigste pointer	3
1.1	Bekymrende kort tid til udmøntning af talrige bemyndigelser	3
1.2	Behov for klar governance og ansvarsfordeling mellem særligt ministeren og Forsyningstilsynet	4
1.3	Begrebsforvirring om kundedefinitioner	4
1.4	Borgerenergifællesskaber – ejerskab af net og tarifiering	5
1.5	Kompleks og markedshæmmende undtagelsesmodel fra leveringspligt	6
1.6	Specifikation af erhvervskunders rettigheder	6
1.7	Elnetselskabernes regulerede økonomiske rammer skal kunne understøtte elektrificeringen	6
1.8	Regler om "personelle kapacitet" i netvirksomheder er de facto allerede gældende	6
1.9	Undervurderede administrative, økonomiske konsekvenser og manglende budgetopfølgning på Forsyningstilsynets aktiviteter	7
2.	Dansk Energis specifikke kommentarer til lovforslaget	8
2.1	Nye bemyndigelser samt kort tid til udmøntning heraf	8
2.2	Roller i elmarkedet	10
2.3	Leveringspligt	19
2.4	Kontrakter, fakturaer, forbrugerrettigheder for erhvervskunder og varsling	21
2.5	Tvistbilæggelse af erhvervsklager	27
2.6	Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser	28
2.7	Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser	28
2.8	Behov for tilpasning af den økonomiske regulering af netvirksomhederne	31
2.9	Netudviklingsplaner	34
2.10	Hjemmel til, at netvirksomheder kan indhente data til brug for udarbejdelse af netudviklingsplaner	35
2.11	Dataforvaltning	36
2.12	Hjemmel til, at netvirksomheder kan fastsætte tekniske betingelser	37
2.13	Forsyningssikkerhedsanalyse	37
2.14	Nettariffer	37
2.15	Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab	38
2.16	Netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet	41
2.17	Dataadskillelse	43
2.18	Energilageraktiviteter	44
2.19	Transmissionssystemoperatørens opgaver og anskaffelse af ydelser	45
2.20	Udvidelse af Forsyningstilsynets adgang til at indhente oplysninger fra selskaberne	46
2.21	Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser i forhold til det regionale koordinationscenter	48
2.22	Teknisk og finansiell kapacitet for elproduktionsbevillinger	48
2.23	Regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen	49
2.24	Ensretning af netbevillingernes udløbsdato	50
2.25	Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser	51
2.26	Overimplementering	53

1. Indledning og opsummering af vigtigste pointer

Dansk Energi takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om implementering af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v. Samlet set bakker Dansk Energi op om lovforslaget. Det er et stort og vigtigt stykke arbejde, som tager elmarkedet ind i en ny tidsalder. Der har været en god og konstruktiv dialog med Energistyrelsen og relevante interessenter op til høringsudsendelsen. Der er dog fortsat en række områder, hvor høringsudkastet giver anledning til uklarheder og er uhensigtsmæssigheder. Dette adresseres i hørings svaret nedenfor.

Det er positivt, at det nye eldirektiv nu implementeres i dansk lovgivning. Eldirektivets implementering markerer startskuddet til en ny markedsudvikling, som skal muliggøre overgangen til et elmarked med både langt større volumen og endnu større mængder af vedvarende energi som følge af den nødvendige fortrængning af fossile brændsler for at realisere de af folketings vedtagne klimamål. Udbygningen med store mængder vedvarende el udfordrer elnettet, da vedvarende elproduktion fra bl.a. landvind og sol, som jo netop afhænger af vind og vejr, i høj grad tilsluttes decentralt i eldistributionsnettet, ligesom nyt forbrug fra bl.a. elbiler, varmepumper og produktionserhverv også vil udfordre elnettet på nye måder og i større grad. Her rummer eldirektivet en del af løsningen med nye rammer, der giver mulighed for at kick-starte fleksibelt elforbrug til gavn for både borgere, kommercielle aktører og netvirksomheder.

Men det er også helt afgørende, at rammerne bliver udarbejdet klogt. De skal være stramme nok til at forhindre markedshæmmende adfærd og samtidigt vide nok til at tillade markedsudvikling og innovation på et marked for fleksibelt elforbrug, som først lige har taget sine første spæde skridt og står på tærsklen til en rivende udvikling på vejen til de 70 % reduktion af klimagasser i 2030. Her er det vigtigt, at regler om bl.a. leveringspligt, kontrakter og fakturering ikke bliver en hæmsko for markedsudviklingen men at reglerne fastsættes klogt, så man både sikrer forbrugerbeskyttelse og giver plads til markedsudvikling.

Samtidig er det nødvendigt, at de helt overordnede rammer i form af administrative og økonomiske rammer for netvirksomhederne og de kommercielle aktører også tilpasses på en måde, så de kan understøtte den store opgave med effektivt at integrere langt mere vedvarende el i energisystemet på en måde, der opretholder både høj kvalitet og komfort for de danske elkunder. På dette punkt har lovforslaget et betydeligt forbedringspotentiale.

I det følgende opsummeres Dansk Energis væsentligste observationer, pointer og opfordringer ift. lovforslaget og dets bemærkninger. Dansk Energi finder det helt afgørende, at disse elementer adresseres i dialog med branchen inden lovforslagets fremsættelse. I efterfølgende afsnit fremgår Dansk Energis specifikke bemærkninger til de enkelte dele af lovforslaget, herunder også uddybning af de her indledningsvist fremhævede elementer.

1.1 Bekymrende kort tid til udmøntning af talrige bemyndigelser

Lovforslaget implementerer direktivet på overordnet plan, men omfatter talrige bemyndigelser eller krav om yderligere regeludstedelse til fx ministeren (Energistyrelsen), Forsyningstilsynet, Energinet og netvirksomhederne.

Denne efterfølgende regeludstedelse vil reelt og materielt skulle fastsætte de præcise rammer for og krav til aktørerne i elmarkedet, og det er afgørende, at denne regeludstedelse er velunderbygget og udarbejdet under aktiv involvering af interessenter og aktører. Der er med dette lovforslag i realiteten tale om én af de mest omfattende reformer af rammerne for elsektoren siden elreformen i 2000. I det lys forekommer fristen 1. januar 2021 for udstedelsen af langt de fleste nærmere regler, der gives bemyndigelse til i lovforslaget, bekymrende kort.

Det er på denne baggrund Dansk Energis opfordring, at fristen for samtlige bemyndigelser genovervejes set i forhold til en realistisk og involverende proces for analyse og udarbejdelse af de nærmere detaljerede regler. Det er afgørende, at der afsættes tid til at involvere branchen og andre interessenter, som vil skulle anvende reglerne i praksis, ligesom flere bemyndigelser forudsætter dybdegående analyser. I forlængelse heraf er det samtidigt vores opfordring, at overgangsbestemmelserne i lovforslagets revurderes på baggrund af en konkret vurdering af realistiske frister for hver enkelt bemyndigelse i lovforslaget.

Derudover er det også væsentligt, at der er tilstrækkelig tid til implementering hos aktørerne. Flere af lovforslagets elementer vil kræve omfattende ændringer af markedsforskrifter, tilpasning af datahub og aktørernes egne procedurer og it-systemer, der ikke er trivielle.

1.2 Behov for klar governance og ansvarsfordeling mellem særligt ministeren og Forsyningstilsynet

Som nævnt ovenfor, vil den endelige implementering af eldirektivet forde udstedelse af en lang række nærmere, konkrete regler, som skal fastsættes af ministeren (Energistyrelsen) og i visse tilfælde af Forsyningstilsynet. Det er almindelig lovgivningspraksis, at det i bemærkningerne fremgår klart, hvordan det er hensigten at udmønte reglerne ved bekendtgørelse, så det er tydeligt for både Folketing, myndigheder, aktører og interessenter, hvilket konkret indhold de nærmere regler vil omfatte ved udmøntning. Dansk Energi savner generelt en sådan klar anvisning i bemærkningerne, så Folketinget i sin behandling af lovforslaget reelt er oplyst om, hvilket materielt indhold, loven vil omfatte og udmønte.

Herudover er der en klar tendens i lovforslaget til, at Forsyningstilsynet bemyndiges til at fastsætte regler. Det er efter Dansk Energis opfattelse en ny tendens, at bemyndigelser på områder, der traditionelt har ligget – og bør ligge – inden for ministerens kompetence og kontrol, nu overlades til Forsyningstilsynet at udfolde nærmere regler om, dvs. uden for Folketingets kontrol og ministerens instruktionsbeføjelse. Dette er en bekymrende glidebane og det anbefales, at alle bemyndigelser gives til ministeren, og at de præcise rammer for Forsyningstilsynets konkrete tilsynsopgaver beskrives af ministeren i medfør af disse bemyndigelser i overensstemmelse med lovgivers intentioner.

1.3 Begrebsforvirring om kundedefinitioner

Det er helt afgørende for den danske model for afregning og tarifiering, at kundebegrebet er knyttet til et aftagepunkt. De nye definitioner af "aktiv kunde og "slutkunde" i lovforslaget bidrager desværre alene til at skabe begrebsforvirring og usikkerhed om, hvorvidt den hidtidige kundemodel i elmarkedet, som har vist sig robust og effektiv, fortsat er gældende.

På baggrund af disse usikkerheder og den potentielle risiko for begrebsforvirring i dansk ret, anbefales det kraftigt, at lovgiver anvender de gældende begreber – elforbruger og egenproducent med de gældende afgrænsninger, som findes i elforsyningsloven, herunder definitionen af forbrugssted.

Det anbefales desuden, at ministeren snarest muligt efter lovforslagets ikrafttræden igangsætter et analysearbejde, som skal danne grundlag for nye regler, som klart afgrænser kundebegrebet i dansk ret.

1.4 Borgerenergifællesskaber – ejerskab af net og tarifiering

Borgerenergifællesskaber kan ifølge direktivet være både elkunde, elleverandør og elproducent. Det er afgørende for et velfungerende elmarked, at borgerenergifællesskaberne ikke tildeles særlige privilegier hverken som elkunde, elleverandør eller elproducent, men skal agere indenfor samme rammer som de øvrige markedsaktører.

Det danske elnet ejes, drives og udvikles efter kollektive principper og forbrugerejet udgør grundstenen i den danske elnetsektor. Elnetselskaberne udvikler vedvarende vilkårene for brugen af elnettet, herunder en modernisering af prissætning og produkter. Elnettet skal kunne understøtte kundernes ønsker og en grøn fremtid på en måde, der fortsat giver høj elkvalitet og lave priser til – og som ikke mindst er fair for – alle danske borgere og virksomheder.

På den baggrund er Dansk Energi enig i bemærkningerne om, at lovforslaget ikke lægger op til, at andre kollektive konstellationer så som borgerenergifællesskaber skal kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt drive og forvalte distributionsnet. Hvis grupper af kunder kan udmelde sig delvist af fællesskabet på udvalgte særligt fordelagtige strækninger, ville det udvande de betydelige stordriftsfordele, der er forbundet med et kollektivt elnet. Vilkaerne for brugen af nettet skal dog fortsat udvikles, så kunder, der fx kan mindske brugen af nettet i elnettets myldretid, i endnu højere grad belønnes herfor.

Det er derfor uheldigt, at bemærkningerne i modstrid hermed formuleres på en måde, som giver indtryk af, at man ved en senere ændring af bevillingssystemet vil kunne inddrage dele af netvirksomhedernes bevillingsområder, idet det anføres, at *”netvirksomheders eksisterende bevillingsret bevirker, at borgerenergifællesskaber ikke på nuværende tidspunkt bør gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.”* (egen understregning).

For så vidt angår tarifiering af borgerenergifællesskaber forudsættes det i lovforslaget, at borgerenergifællesskaber vil kunne aflaste nettet og derfor skal have ret til en særlig tarif. Denne henvisning til en særlig tarif bør udgå. Det bør fremgå tydeligt, at evt. tarifreduktioner skal betinges af, at der faktisk analytisk kan dokumenteres, at konkrete borgerenergifællesskaber baseret på objektive kriterier bidrager til at reducere nettets omkostninger. I den forbindelse ser Dansk Energi frem til konklusionerne af Energistyrelsens cost-benefit-analyse, som bør være grundstenen for en vurdering af, om der kan opstilles objektive kriterier for borgerenergifællesskaber, som aflaster nettet. Der bør ikke stilles tarifreduktioner i udsigt, før konklusionerne fra cost-benefit-analysen er kendte.

1.5 Kompleks og markedshæmmende undtagelsesmodel fra leveringspligt

Med lovforslaget foreslås det at indføre to undtagelser til den nuværende leveringspligt for 1) aggregering af såkaldt regulerbart forbrug og 2) elektricitet produceret i et borgerenergifællesskab. Der er her tale om dels meget snævre undtagelser, dels undtagelser, der risikerer at skabe begrebsforvirring eller spekulation.

Dansk Energi foreslår en væsentligt simplere model, hvor der stilles krav om, at samtlige elleverandører på det danske marked skal tilbyde mindst ét leveringspligtigt produkt. Denne model vil være meget mere egnet til at sætte produktinnovationen fri for aktører til gavn for forbrugsfleksibiliteten og de aktive forbrugere på markedet.

1.6 Specifikation af erhvervskunders rettigheder

Dansk Energi savner i lovforslaget mere klarhed, om hvilke krav og regler som i fremtiden vil blive udbredt til erhvervskunder. Dansk Energi vurderer det afgørende, at lovudkastet sikrer en direktivfortolkning med råderum til at erhvervskontrakter ikke bliver yderligere bureaukratiserede og fordyrende – alene fordi man nogle steder i eldirektivet har anvendt begrebet slutkunde i stedet for begrebet husholdningskunde. Det er hverken i elselskabernes eller erhvervskundernes interesse at blive underlagt en lovgivning til beskyttelse af husholdningskunder. Det er derfor vores anbefaling, at Energistyrelsen i bemærkningerne meget klart afgrænser, hvilke regler, der skal gælde for erhvervskunder, og at der bliver tale om en absolut minimumsimplementering for så vidt angår krav til kontrakter og fakturaer for erhvervskunder. Her bør det overvejes, om der er rum til fortolkning af direktivet i en dansk kontekst af hensyn til både erhvervskunder og elhandlere på det danske marked.

1.7 Elnetselskabernes regulerede økonomiske rammer skal kunne understøtte elektrificeringen

Hovedformålet med det nye eldirektiv, som nærværende lovforslag skal implementere, er at understøtte en fortrængning af fossile brændsler ved øget brug af grøn el i energisystemet. Et af de helt centrale fokusområder er at aktivere flere decentrale ressourcer i form af decentral VE-elproduktion og decentral fleksibilitet såsom batterier og forbrugsfleksibilitet – til gavn for brugerne af hele el- og energisystemet.

Nærværende lovforslag sigter på at implementere en række rammer, der skal forbedre elnettets mulighed for at være et fleksibelt bindeled mellem den øgede decentrale elproduktion, et øget elforbrug og en aktivering af de decentrale fleksible ressourcer. Lovforslaget må derfor nødvendigvis også sikre, at elnetselskabernes regulerede økonomiske rammer kan dække elnettets øgede omkostninger. Det bør i loven derfor præciseres, at indregning af øgede omkostninger til udbygning, opgradering, drift og vedligeholdelse af elnettet som følge af elektrificering, er elementer, som indgår i indtægtsrammen.

1.8 Regler om ”personelle kapacitet” i netvirksomheder er de facto allerede gældende

Lovforslaget omfatter implementering af et eksisterende direktivkrav til netvirksomhederne om, at disse skal have tilstrækkelige personelle ressourcer til at varetage bevillingsansvaret. Direktivkravet er de facto allerede implementeret via gældende praksis, idet det allerede fremgår af

de eksisterende netbevillinger med tilhørende vejledning. Dansk Energi bakker op om, at direktivkravet også formelt fremgår af lovgivningen, så der ikke kan rejses tvivl om, hvorvidt eldirektivet er tilstrækkeligt implementeret i dansk lov. Imidlertid efterlader lovforslaget og bemærkningerne risiko for, at direktivet overimplementeres i praksis. Eftersom bestemmelsen de facto allerede er implementeret med Energistyrelsens gældende vejledning, som er citeret i netvirksomhedernes konkrete bevillingstekst, kan præciseringen i lovgivningen ikke lede til skøn, som i praksis er væsentligt anderledes end i dag.

1.9 Undervurderede administrative, økonomiske konsekvenser og manglende budgetopfølgning på Forsyningstilsynets aktiviteter

Lovforslagets vurdering af administrative konsekvenser synes ikke at anerkende, at der både for de kommercielle aktører og for netvirksomhederne indføres en række nye opgaver, som vil medføre et øget ressourcetræk og dermed også indebære administrative konsekvenser, med tilhørende implementeringsomkostninger og øgede løbende omkostninger, der i sidste ende (og alt andet lige) vil føre til stigende elpriser og tariffer. Konsekvensen er, at lovforslagets administrative konsekvenser samt konsekvenser for erhvervsliv og forbrugere undervurderes betydeligt.

Dansk Energi skal endvidere kraftigt opfordre til, at der én gang for alle bliver gjort op med princippet om gebyrfinansiering af Forsyningstilsynets udgifter, og at Forsyningstilsynet herefter finansieres via finansloven og underlægges almindelig skærpet budgetopfølgning fra Finansministeriet med fokus på, om Forsyningstilsynet varetager en effektiv drift i relation til dets kerneaktiviteter. Den nuværende model, hvor en markant stigende regning til bl.a. mere politisk rettede analyseopgaver, blot sendes videre til elkunderne uden en tilstrækkelig opfølgning, udgør en meget uheldig udvikling i en tid, hvor der er behov for øget elektrificering af hensyn til den grønne omstilling.

2. Dansk Energis specifikke kommentarer til lovforslaget

2.1 Nye bemyndigelser samt kort tid til udmøntning heraf

Lovforslaget fastsætter rammerne for implementering af eldirektivet, men mange emner er ikke reguleret direkte i lovforslaget. I stedet er der udstedt en lang række bemyndigelser til ministeren (med delegation til Energistyrelsen) og til Forsyningstilsynet. Dansk Energi bakker op om, at man vælger at udstede de nærmere regler ved bekendtgørelse, da der generelt er tale om regler på områder, hvor markedsudviklingen endnu ikke er kendt eller hvor der er tale om tekniske regler.

Lovforslaget omfatter således i alt 11 bemyndigelser til ministeren og 4 til Forsyningstilsynet samt en række krav til Energinet og netvirksomhederne om udformning af efterfølgende forskrifter. Denne efterfølgende regeludstedelse vil reelt og materielt skulle fastsætte de præcise rammer for og krav til aktørerne i elmarkedet, og det er afgørende, at denne regeludstedelse er velunderbygget og udarbejdet under aktiv involvering af interessenter og aktører. Den omfattende, nærmere regeludstedelse vil forde yderligere analyser og kortlægning, hvis den samlede implementering skal være robust, operationel og effektiv.

Der er med dette lovforslag i realiteten tale om én af de mest omfattende reformer af rammerne for elsektoren siden elreformen i 2000. I det lys forekommer fristen 1. januar 2021 for udstedelsen af langt de fleste nærmere regler, der gives bemyndigelse til i lovforslaget, bekymrende kort. Det gælder f.eks. centrale emner som netudviklingsplaner, netvirksomheders indkøb af el til dækning af nettab, borgerenergifællesskaber og aggregatorer, samt ændringer i Elleveringsbekendtgørelsen mv.

Fristen for samtlige bemyndigelser bør derfor genovervejes set i forhold til en realistisk og involverende proces for analyse og udarbejdelse af nærmere regler. I forlængelse heraf er det samtidigt Dansk Energis opfordring, at overgangsbestemmelserne i lovforslaget revurderes på baggrund af en konkret vurdering af realistiske frister for hver enkelt bemyndigelse i lovforslaget.

Derudover er det yderst vigtigt, at der tages højde for implementeringstid hos virksomhederne ved udmøntning af bemyndigelserne i lovforslaget. Særligt i relation til ændringer om kontrakter, fakturaer, varsling m.v., vil mange elhandlere være nødt til at indkøbe eller udvikle nye it-systemer for at imødekomme de nye regler. Dette vil tage minimum 6 måneder for elhandlerne at implementere.

Dansk Energi vil i den forbindelse opfordre til, at bemærkningerne gøres mere konkrete, så rammerne for bekendtgørelserne klart kan udledes af lovforslaget. Samtidig bør det undgås, at der fastsættes en retning i lovbemærkningerne, som reelt bør afvente nærmere analyser.

Det er almindelig lovgivningspraksis, at det i bemærkningerne fremgår klart, hvordan det er hensigten at udmønte reglerne ved bekendtgørelse og hvilke centrale hensyn, der skal lægges til grund, så det er tydeligt for både Folketing, myndigheder, aktører og interessenter, hvilket konkret indhold de nærmere regler vil omfatte ved udmøntning. Dansk Energi savner en sådan klar anvisning i bemærkningerne til lovforslagets mange bemyndigelser, så Folketinget i sin behandling af lovforslaget reelt er oplyst om, hvilket materielt indhold, loven vil omfatte og udmønte. Som lovforslaget foreligger i høringsudgaven er der store dele af lovforslaget, som

efterlader betydelig usikkerhed om, hvordan reglerne konkret vil blive udformet på et senere tidspunkt.

Desuden er det et demokratisk problem, at der på flere forskellige områder er delt kompetence mellem Forsyningstilsynet og Energistyrelsen til at udstede bekendtgørelser om det samme emne. Det gælder fx for fakturering, nettab, netudviklingsplaner og energilageraktiviteter, at Energistyrelsen skal fastsætte regler i én bekendtgørelse, mens Forsyningstilsynet skal fastsætte regler om samme emne i en anden bekendtgørelse. Det er u hensigtsmæssigt, at den regeludstedende kompetence ikke samles ved samme lovgivende myndighed (dvs. Energistyrelsen), og at den samme ting skal reguleres i flere forskellige bekendtgørelser. Det besværliggør efterlevelse af reglerne for branchen, og det fordrer en høj grad af koordination mellem myndigheder med øgede administrative omkostninger til følge. Det er efter Dansk Energis overbevisning en ny tendens, at bemyndigelser på områder, der traditionelt har ligget – og bør ligge – inden for ministerens kompetence og politiske kontrol, dvs. Energistyrelsens, nu overlades til Forsyningstilsynet at udfolde nærmere regler om. Forsyningstilsynet er en uafhængig myndighed og deres eventuelle regeludarbejdelse er ikke underlagt politisk kontrol, hvilket er et demokratisk problem.

Flere steder i lovforslaget er der delte bemyndigelser mellem ministeren og Forsyningstilsynet, hvilket indikerer, at intentionen måske netop har været, at materielle regler fastsættes af ministeren, mens regler om formalia, dokumentation, procedurer og tilsynsprocesser mv. fastsættes af Forsyningstilsynet. Men denne intention fremstår imidlertid ikke tilstrækkeligt klart i bemærkningerne til disse bemyndigelser. Derfor er der risiko for, at rammen og opgaven for Forsyningstilsynet ikke fremstår tilstrækkeligt klar ift. intentionen med bemyndigelsen. Derfor er det grundlæggende et demokratisk problem, hvis Forsyningstilsynet i realiteten tildeles beføjelser – bevidst eller ubevidst – til at udstede materielle, rammesættende regler for aktører og kunder udenfor Folketingets og ministerens kontrol.

Der er et ekstra stort hensyn til, at bemærkninger til bemyndigelser til Forsyningstilsynet bør være ekstra klare og præcise, da Forsyningstilsynet er *tilsynsmyndighed*, hvis fornemmeste opgave er at føre et uafhængigt tilsyn med, at regler fastsat af Folketing og minister – under Folketingets kontrol – overholdes til punkt og prikke. Forsyningstilsynet er et uafhængigt tilsynsorgan, som ikke er undergivet lovgivers instruktionsbeføjelser. Derfor er det en bekymrende glidbane, at Forsyningstilsynet – udenfor Folketingets kontrol – de facto bemyndiges til at fastsætte regler med materiel virkning for borgere og virksomheder.

Dertil kommer, at det er branchen og i sidste ende forbrugerne, som betaler for den tid, som Forsyningstilsynet skal bruge på at udarbejde bekendtgørelser via direkte gebyrbetaling til Forsyningstilsynet. Et øget tidsforbrug hos Forsyningstilsynet vil således direkte føre til dyrere elpriser og tariffer for de danske elforbrugere.

Derfor bør udgangspunktet være, at regler udstedes af Energistyrelsen efter delegation fra ministeren.

Dansk Energi anbefaler:

- **At alle bemyndigelser til at udarbejde bekendtgørelser i lovforslaget alene gives til ministeren.**

- **At fristen for udarbejdelse og ikrafttræden af bemyndigelser genovervejes set i forhold til en realistisk og involverende proces for analyse og udarbejdelse af nærmere regler. Det er samtidigt Dansk Energis opfordring, at overgangsbestemmelsernes tidsfrister i lovforslaget revurderes på baggrund af en konkret vurdering af realistiske frister for hver enkelt bemyndigelse i lovforslaget.**
- **At der afsættes tid til, at virksomhederne kan indrette sig på de nye regler, før reglerne træder i kraft. Særligt for så vidt angår regler om kontrakter, fakturaer og varsling er der behov for en implementeringstid for virksomhederne på mindst 6 måneder til udvikling eller indkøb af it-systemer.**

2.2 Roller i elmarkedet

Med eldirektivet indføres regler om tre nye roller i markedet, som foreslås implementeret ved lovforslaget. Rollerne er aktive kunder, borgerenergifællesskaber, og aggregatorer. Generelt savner Dansk Energi konsekvens i tilgangen til de tre nye roller på tværs af lovforslaget. Aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorer vil i vid udstrækning kunne levere den samme ydelse i form af forbrugsfleksibilitet. Derfor bør de tre roller stilles ens som deltagere på markedet. Borgerenergifællesskaber vil kunne bestå af flere aktive kunder, og de vil bl.a. kunne optræde som aggregator i elmarkedet. Lovbemærkningerne bør afspejle denne grundlæggende præmis i eldirektivet helt stringent for ikke at skabe unødigt begrebsforvirring i dansk ret.

2.2.1 Slutkunde

I lovforslagets § 1, nr. 10, foreslås det at indføre en definition af ordet "slutkunde" i elforsyningsloven, som er enslydende med definitionen af samme ord i eldirektivet. Dansk Energi mener, at det vil medføre omfattende begrebsforvirring, hvis definitionen af slutkunde i eldirektivet gengives ordret i elforsyningsloven.

I elforsyningsloven anvender man normalt ordet "elforbruger", når man henviser til elkunder, som både kan være erhvervskunder og private husholdningsforbrugere. Begrebet elforbruger er ikke defineret i elforsyningsloven, men der er fast praksis for, at begrebet både dækker private og erhvervskunder til forskel fra begrebet "husholdningsforbruger", som er defineret i § 5, nr. 10.

Der er dog en afgørende forskel på ordet elforbruger, som anvendes i dansk ret og ordet slutkunde, som anvendes i EU-ret. Forskellen er, at en elforbruger er en fysisk eller juridisk person, som er omfattet af et aftagenummer. Det vil sige, at hvis en virksomhed modtager elektricitet fra flere forskellige aftagenumre, behandles virksomheder som flere elforbrugere i juridisk forstand. Derimod vil der kun være tale om én slutkunde i eldirektivets forstand. Det er en afgørende forskel, som bl.a. betyder, at Danmark allerede opfylder kravet om, at man kan have flere målepunkter med forskellige elleverandører til den samme fysiske eller juridiske person.

Det er helt afgørende for den danske model for afregning og tarifiering, at kundebegrebet er knyttet til et målepunkt.

I dansk ret har man flere steder anvendt andre begreber, som afspejler behovet for, at tage udgangspunkt i det målte forbrug ved definitionen af en kunde. Det er fx afspejlet i bekendtgørelsen om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget. Her er slutbruger defineret således:

Stk. 2. Ved slutbruger forstås i denne bekendtgørelse en fysisk eller juridisk person, hvis levering eller aftag af elektricitet i nettet er omfattet af netvirksomhedens pligt til at måle levering og aftag af elektricitet i nettet, jf. § 20, stk. 1, nr. 4, i lov om elforsyning.

I Energinets forskrifter anvendes ordet "kunde", som er defineret i markedsforskrift H1, punkt 1.8, således:

"Den (eller de), der disponerer over et målepunkt, og som dermed har ret til at indgå aftaler med retsvirkning for dette målepunkt, dvs. har ret til at foretage leverandørskift, melde fraflytning på målepunktet mv. En kunde kan enten være en juridisk eller en fysisk person."

Hvis man går væk fra den gældende forståelse af ordet "elforbruger" vil det få massive afledte konsekvenser for, hvem der skal afregnes, tarifieres, nettoafregnes m.v. Disse konsekvenser er heller ikke afdækket i lovforslagets bemærkninger.

Dansk Energi anbefaler, at der i lovforslaget anvendes det velkendte begreb "elforbruger" i stedet for det EU-retlige begreb "slutkunde" i elforsyningsloven. Under alle omstændigheder er det afgørende, at der er klarhed om, at det er elforbrugere og ikke slutkunder, der skal afregnes og danne grundlag for tarifiering efter elforsyningslovens regler.

2.2.2 Aktive kunder

Aktive kunder kan både være det, som man normalt forstår ved 1) egenproducenter og 2) kunder, der deltager i fleksibilitetsordninger og 3) kunder, som deltager i energieffektiviseringsordninger.

Præambelbetragtning 37 i eldirektivet indeholder fortolkningsbidrag til bestemmelserne om aktive kunder. Det fremgår af betragtningen, at

"Alle forbrugere bør kunne drage fordel af at deltage direkte i markedet, navnlig ved at tilpasse deres forbrug efter markedssignalerne og til gengæld nyde godt af lavere elektricitetspriser eller andre incitamentskabende betalinger."... " Dette bør gøre det muligt for dem at tilpasse deres forbrug til realtid prissignaler, som afspejler værdien af og omkostningerne ved elektricitet eller transport på forskellige tidspunkter, samtidig med at medlemsstaterne bør sikre, at forbrugernes eksponering over for engrosprisrisikoen er rimelig. Forbrugere bør oplyses om fordele og potentielle prisrisici ved dynamiske elpriskontrakter." (egen understregning)

På baggrund af definitionen af aktiv kunde i eldirektivet sammenholdt med præambelbetragtning 37 er det vores opfattelse, at alle elforbrugere skal omfattes af de rettigheder og pligter, som fremgår af artikel 15 i eldirektivet. Det er set i lyset af, at alle elforbrugere vil få installeret en fjernaflæst elmåler inden udgangen af 2020, at flexafregning udrulles til alle kunder i forbindelse med udrulning af fjernaflæste elmålere, at det forventes at alle kunder vil blive omfattet af tidsdifferentierede tariffer snarest efter den fulde udrulning af fjernaflæste elmålere, samt at dynamiske elprodukter er meget udbredte på det danske marked.

Enhver elforbruger har således alle muligheder for at gøre brug af deres rettigheder som aktive kunder. Det vil både være umuligt at tjekke, om den enkelte kunde rent faktisk ændrer sit forbrug som følge af prissignaler fra prisdifferentierede tariffer eller dynamiske elprodukter. Efter

vores opfattelse tjener det således ikke noget formål at skelne mellem aktive kunder og passive kunder i dansk ret. En ny definition af aktiv kunde vil i bedste fald være en ligegyldig tilføjelse til elforsyningsloven. Men i værste fald vil den nye definition være egnet til at forplumre afgrænsningen af, hvad der forstås ved en egenproducent eller en elforbruger i dansk ret.

Det er ikke klart ud fra bemærkningerne, om definitionen af egenproducent ændres med lovforslaget. Under alle omstændigheder undrer det os, at der er indsat en ny stedlig afgrænsning af egenproducent i bestemmelsen, hvor der lægges vægt på, om elektriciteten er produceret på egenproducentens "lokalitet".

Dansk Energi savner en klar definition af begrebet lokalitet, som ikke er defineret i elforsyningsloven eller i VE-direktivet. Efter gældende ret skal en egenproducent både producere og forbruge elektricitet inden for ét forbrugssted for at opfylde kravet om installationstilslutning. Forbrugssted er defineret i elforsyningslovens § 5, nr. 9, således:

Forbrugssted: Punkt, hvorfra der aftages elektricitet til ét samlet matrikelnummer eller til sammenhængende bygninger fordelt på flere matrikelnumre med kun én forbruger af elektricitet

De gældende regler om, hvornår der er mulighed for at flere personer kan blive målt samlet og dermed opnå mulighed for at få status som egenproducent er ikke tilstrækkeligt klare. Overvejelser om fleksibilitet og borgerenergifællesskaber har fået kunder til at efterspørge klare regler på dette område i større og større omfang. Det er et område, som i dag er reguleret af fortolkning af elforsyningslovens bestemmelser om bevillinger i kombination med netselskabernes tilslutningsbestemmelser.

Vi har længe gerne ville have klarhed over kundernes rettighederne på dette område. Vi så helst, at der blev udarbejdet klare regler herom allerede i dette lovforslag. Men i erkendelse af, at det er en svær øvelse, som kræver tilbundsgående analyser af afledte effekter, vil vi opfordre til, at der snarest muligt efter lovforslagets ikrafttræden fastsættes klare regler om, hvad der forstås ved en elforbruger eller kunde, som er afstemt med reglerne om egenproducenter, herunder regler om, hvem der skal have en hovedmåler.

Dansk Energi anbefaler:

- **At definitionen af aktiv kunde slettes fra lovforslaget, og at rettighederne i eldirektivets artikel 15 tildeles alle elforbrugere.**
- **At der snarest muligt efter lovforslagets ikrafttræden, fastsættes regler om, hvad der forstås ved en elforbruger eller kunde, som er afstemt med reglerne om egenproducenter, herunder regler om, hvem der skal have en hovedmåler.**

2.2.3 Bemærkninger om tarifiering af aktive kunder (egenproducenter og fleksible elforbrugere)

Det anføres på side 45, at den gældende tarifiering vurderes at være i overensstemmelse med eldirektivets artikel 15, stk. 2, litra e, idet der sker en bruttotarifiering. Dansk Energi er enig i denne vurdering.

Det anføres på side 46 og 47, at aktive kunder ikke kan "dobbelttarifieres", så længe omkostningerne ikke opstår gentagne gange. Dansk Energi anerkender fuldt ud, at kunder, der ejer energilageranlæg, ikke må opkræves dobbelt tarif. Det bemærkes dog, at hvis nettet belastes både

når et energilageranlæg aftager elektricitet, og når det føder elektricitet ind på nettet, som leveres til en anden lokation til slutforbrug, vil nettet fysisk blive brugt to gange, og det driver netomkostninger begge gange. Dermed er det fuldt ud omkostningsægte, at der skal betales tarif for transporten af el både til forbrug til opladning af batteriet og til slutforbrug efterfølgende.

Derfor er det uheldigt, at lovbemærkningerne benytter begrebet ”*dobbelttarifering*”. Dobbelttarifering benyttes i forskellige sammenhænge og angår oprindeligt afgifter, hvor det næppe ville give mening at pålægge forbrugsafgift både når batteriet forbruger el til opladning og når den samme el efterfølgende forbruges et andet sted, når batteriet aflader. Her ville der reelt være tale om en dobbeltafgift for forbrug, eftersom den samme strøm reelt pålægges afgifter to gange, hvilket ville føre til opkrævning af dobbelt afgiftsprovenu for det samme slutforbrug. Sagen er en anden i forbindelse med tarifering, hvor tariffer grundlæggende pålægges ved omkostningsdrivende brug og belastning af nettet, hvilket i en situation med batterier tilsluttet elnettet ikke alene knytter sig til det endelige slutforbrug hos en forbruger, men også når batteriet oplades. Belaster ”den samme elektron” nettet to gange, skal der altså betales tarif to gange for denne brug for at sikre en omkostningsægte tarifering.

Det er et fundamentalt princip, at alle elforbrugeres tariffer skal være omkostningsægte og føre til rimelige, objektive og ikke-diskriminerende betalinger for netydelsen. Er tarifferne det, så risikerer ingen kunde at betale samme omkostning to gange, og der bør ikke skabes tvivl om dette fundamentale princip.

Hvis energilagring aktiveres på et tidspunkt, hvor det aflaster nettet, dvs. optræder som leverandør af en fleksibilitetsydelse, vil det være oplagt at se på muligheder for, at tariffen afspejler værdien af denne aflastning eller se på en anden form for honorering af denne ydelse. Men leveringen af fleksibilitetsydelser må nødvendigvis ses separat fra den fysiske brug og belastning af nettet, som et batteri afstedkommer, og der bør ikke skabes forvirring herom ved anvendelse af et begreb som ”dobbelttarifering”.

Dansk Energi anbefaler, at det præciseres i bemærkningerne, at der ikke er tale om ”dobbelttarifering” af energilageraktiviteter, hvis netvirksomhederne opkræver en omkostningsægte tarif for både aftag af elektricitet og indfødnings af elektricitet fra energilageranlægget. Begrebet ”dobbelttarifering” bør således ikke benyttes i bemærkningerne. Vi er dog helt enige i, at det kan fremgå af bemærkningerne, at kunderne selvfølgelig ikke skal betale for den samme netydelse to gange.

2.2.4 Borgerenergifællesskaber

2.2.4.1 Ejerskab af net

Det danske elnet ejes drives og udvikles efter kollektive principper og forbrugerejet udgør grundstenen i den danske elnetsektor. På den baggrund er Dansk Energi enig i bemærkningerne om, at lovforslaget ikke lægger op til, at andre kollektive konstellationer som borgerenergifællesskaber skal kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt drive og forvalte distributionsnet. Dansk Energi er ligeledes enig i, at den væsentlige samfundsmæssige betydning af opgaven med at varetage netvirksomhed gør, at ministeriet ikke finder anledning til at lempe kravene til at udøve netvirksomhed for netop borgerenergifællesskaber.

Det anføres dog i modstrid hermed samtidigt – og noget overraskende – i bemærkningerne, at ”*netvirksomheders eksisterende bevillingsret* bevirker, at borgerenergifællesskaber *ikke på*

nuværende tidspunkt bør gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.” (egen understregning)

Og yderligere anføres, at ”Ministeriet vurderer, at borgerenergifællesskaber som udgangspunkt – inden for det gældende bevillingssystem – ville skulle forhandle med netvirksomhederne om muligheden for at drive net igennem en delvis og geografisk afgrænset bevillingsoverdragelse. Netvirksomhedernes ret til deres bevilling under det gældende bevillingssystem bevirker derfor, at ministeriet ikke kan pålægge netvirksomhederne delvise bevillingsoverdragelser til borgerenergifællesskaber.”

Det er uheldigt, at bemærkningerne her formuleres på en måde, som giver indtryk af, at man ved en senere ændring af bevillingssystemet vil kunne inddrage dele af netvirksomhedernes bevillingsområder.

Dansk Energi anbefaler, at vendinger som ”eksisterende bevillingsret” og ”på nuværende tidspunkt” udgår fra lovbemærkningerne, da det skaber usikre rammer for netvirksomhederne og skaber tvivl om den legitime ejendomsret, netvirksomhederne har til deres bevillinger.

2.2.4.2 Deling af elektricitet

Det fremgår af de almindelige bemærkninger på side 57, at ”borgerenergifællesskabets deling af produceret elektricitet i borgerenergifællesskabet og levering af elektricitet til borgerenergifællesskabet bør ske på grundlag af de almindelige markedsregler gennem en aftale mellem en elhandelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager ansvar for både produktion og forbrug i borgerenergifællesskabet.”

Senere på samme side anføres, at ”Selvom slutkunder, i deres egenskab af medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab, får leveret elektricitet gennem en bestemt elhandelsvirksomhed, påvirker dette ikke den enkelte slutkundes mulighed for at vælge en anden elhandelsvirksomhed, når slutkunden får leveret elektricitet på et særskilt målepunkt.”

I bemærkningerne om leveringspligt forudsættes det endvidere, at der indgås separate aftaler med en elleverandør, hvor aftalen om elektricitet leveret til borgerenergifællesskabet fra det kollektive elforsyningsnet er omfattet af leveringspligten, mens borgerenergifællesskabets deling af elektricitet, som er produceret internt i fællesskabet forudsættes at foregå på en kontrakt, som er undtaget fra leveringspligten.

Lovforslaget savner konsekvens på dette punkt. Det er uklart, hvordan reguleringen af aftaleindgåelse vil blive for borgerenergifællesskaber, og det vil stå i vejen for borgerenergifællesskaber.

Dansk Energi anbefaler, at det præciseres i bemærkningerne, at borgerenergifællesskaber ikke har juridisk status som én elforbruger, men at de enkelte elforbrugere, som deltager i borgerenergifællesskabet, har mulighed for at indgå én fælles aftale med én elhandelsvirksomhed, som dækker deres målepunkter.

2.2.4.3 Netvirksomhedernes opgave med deling af elektricitet

Det fremgår af de almindelige bemærkninger på side 58, at der bliver fastsat regler, der forpligter netvirksomhederne til at samarbejde med borgerenergifællesskaberne om at lette deres deling af elektricitet.

Netvirksomhederne vil selvfølgelig gerne samarbejde med borgerenergifællesskaber og lette deres deling af elektricitet så vidt muligt.

Netvirksomhederne varetager allerede opgaver med indberetning af afregningsdata i datahubben, som kan tilgås af elhandlerne. Det er Dansk Energis vurdering, at dette er tilstrækkeligt til, at elhandlerne med udgangspunkt i afregningsdata fra datahubben kan varetage deling af elektricitet for borgerenergifællesskabet på aftalebaserede vilkår. På den baggrund har vi svært ved at se en klart defineret rolle for netvirksomhederne i forhold til at lette borgerenergifællesskabernes deling af elektricitet. Vi ser helst ikke, at reguleringen bliver for begrænsende eller for bred allerede på nuværende tidspunkt, hvor vi ikke har set en markedsudvikling for borgerenergifællesskaber.

Dansk Energi anbefaler, at der fastsættes nærmere regler om netvirksomhedernes forpligtelse til at samarbejde med borgerenergifællesskaber og lette deres deling af elektricitet ved bekendtgørelse.

2.2.4.4 Tarifiering af borgerenergifællesskaber

På side 52-53 i lovforslaget fremgår, at *"Ministeriet vurderer samtidigt, at borgerenergifællesskabets produktion og forbrug af elektricitet kan lede til netfordele for den relevante netvirksomhed. Sådanne fordele vil bl.a. kunne bestå i en mindre belastning af det samlede net som følge af samtidighed mellem produktion og forbrug. En sådan fordel vil også kunne være til stede, hvis borgerenergifællesskabet råder over lagerkapacitet, der sikrer lokalt forbrug af lokalt produceret elektricitet med en følgende mindre belastning af det samlede net. Ministeriet finder, at i tilfælde af at sådanne fordele kan påvises, bør fordelene være afspejlede som en rettighed for borgerenergifællesskabets betaling af nettarif til den relevante netvirksomhed."*

Dansk Energi forstår ovenstående citat således, at hvis et konkret borgerenergifællesskab kan påvise, at det giver anledning til sparede omkostninger for netvirksomhederne, skal de belønnes med en nedsat nettarif.

Midt på side 54 fremgår det dog, at *"tarifieringen af borgerenergifællesskaber vil skulle være den samme for flere borgerenergifællesskaber inden for et netområde"*. Og nederst på side 54 åbnes op for, at borgerenergifællesskaber, som kan etablere sig frit inden for land- og søterritoriet uden nogen form for geografisk afgrænsning, skal have den samme tarifiering.

På side 56 åbnes endvidere op for, at *"sådanne tariffer ikke bør forskelsbehandle borgerenergifællesskaber, men kan sigte mod alle aktører, herunder borgerenergifællesskaber, der opfylder kriterierne for adgang til de omtalte tariffer."*

Det er svært at se ud fra bemærkningerne, om det udelukkende er borgerenergifællesskaber, som reelt aflaster nettet, der skal have en tarifrabat, eller om tarifratter skal udbredes til ethvert borgerenergifællesskab uden skelen til fysiske forhold i borgerenergifællesskabet. Definitionen af et borgerenergifællesskab er så bred, at der vil kunne være meget store forskelle på,

hvor meget de enkelte borgerenergifællesskaber vil kunne aflaste nettet. Og man kan nemt forestille sig borgerenergifællesskaber, som slet ikke aflaster nettet. Desuden vil man kunne forestille sig aggregatorer eller andre aktører, som kan aflaste nettet på samme vilkår som borgerenergifællesskaber.

For så vidt angår tarifiering af borgerenergifællesskaber forudsættes det i lovforslaget, at borgerenergifællesskaber vil kunne aflaste nettet og derfor skal have ret til en særlig tarif. Denne henvisning til en ret til en særlig tarif bør udgå, da det giver indtryk af, at alle borgerenergifællesskaber vil kunne give anledning til sparede omkostninger for nettet. Det er ikke givet på forhånd.

Dansk Energi imødekommer borgerenergifællesskaber og de muligheder, som de skaber for at aktivere kunderne i fællesskaber med fokus på energi.

Borgerenergifællesskaber bør dog principielt og i overensstemmelse med reglerne i elforsyningslovens § 73 ikke behandles anderledes end andre kunder, som potentielt kan levere den samme værdi til nettet. Allerede i dag har netvirksomhederne indrettet kapaciteten efter, at alle kunder ikke bruger elektricitet på samme tid. Når kunder vælger ikke at bruge el i de mest belastede timer aflaster de allerede nettet. Det kommer alle kunderne til gode i form af sparede tariffer allerede i dag. Hvis man har et ensidigt fokus på, at kunder inden for et borgerenergifællesskab kan producere og forbruge på samme tid, risikerer man at glemme kunder, som allerede i dag giver anledning til sparede omkostninger for nettet ved at indrette deres forbrug på en måde, som mindsker netudbygningen i netområdet samlet set. Derfor er det ikke en nem opgave at indrette en tarifiering, som tilgodeser borgerenergifællesskaber uden at diskriminere andre kunder og uden at pålægge de øvrige elkunder en ekstra betaling.

Derfor er det vigtigt, at eventuelle tarifreduktioner til borgerenergifællesskaber skal betinges af, at der faktisk analytisk kan dokumenteres, at en bestemt type af borgerenergifællesskaber baseret på objektive kriterier gældende for alle netkunder bidrager til at reducere nettets omkostninger.

Det er naturligvis vigtigt, at der ikke bliver tale om, at borgerenergifællesskabet eller for den sags skyld netvirksomheden skal løfte en tung bevisbyrde. Men der skal udarbejdes klare objektive kriterier for, hvornår en bestemt kundekategori giver anledning til en bestemt tarif.

I den forbindelse ser Dansk Energi frem til at deltage i dialog om Energistyrelsens cost-benefit-analyse af de generiske fordele og ulemper, som borgerenergifællesskaber kan afstedkomme i elsystemet og i elnettet, og denne analyse bør være grundstenen for en vurdering af og en opstilling af objektive kriterier for tarifiering af borgerenergifællesskaber (og øvrige netkunder), som potentielt aflaster nettet, men også afstedkommer en ny brug af nettet.

Endvidere lægger bemærkningerne op til, at man vil kunne lægge vægt på ”supplerende principper og kriterier”. Det er Dansk Energis klare anbefaling, at regulering af tarifieringen holdes inden for rammerne af elforordningens artikel 18 og elforsyningslovens § 73. Det bør således præciseres i bemærkningerne, at der ikke fastsættes supplerende principper og kriterier, som bryder med rammerne i den eksisterende regulering – herunder særligt reglerne om, at tariffer skal være omkostningsægte og ikkediskriminerende.

Det er derfor også væsentligt at det beskrives i bemærkningerne, hvordan cost-benefit-analysen konkret vil blive gennemført – herunder ud fra hvilke analyseforudsætninger. Dansk Energi anbefaler, at cost-benefit-analysen udarbejdes med fokus på cost og benefit for distributions- og transmissionsnettet, og at den funderes i faktiske empiriske og dermed datadrevne analyser. Dette arbejde bør pga. dets afgørende karakter funderes i Energistyrelsen. I den forbindelse skal det bemærkes, at evt. øgede omkostninger til fx administration, måling mv. for borgerenergifællesskaber også vil skulle reflekteres i en eventuel fremtidigt ændret betaling til nettet.

Endelig er det uhensigtsmæssigt at kunderne ses som en enhed tarifieringsmæssigt, selvom de måles uafhængigt. Jf. pkt. 2.2.1 ovenfor er det konventionen, at tarifieringen sker i det fysiske snit mellem kunden og elnettet.

Desuden anbefaler Dansk Energi, at det bemærkes i lovforslaget, at borgerenergifællesskaber vil kunne byde på markedsbaserede fleksibilitetsydelser på samme vilkår som andre markedsdeltagere. På den måde vil borgerenergifællesskaber kunne udnytte de fordele, som det reelt giver at kunne organisere flere forbrugere. Dette vil alt andet lige være den mest omkostningsægte, ikke-diskriminerende og markedsbaserede måde at belønne fleksibilitet i et borgerenergifællesskab, som reelt formår at aflaste nettet.

På den baggrund anbefaler Dansk Energi:

- **At antydningen af ret til en særlig tarif specifikt for borgerenergifællesskaber bør udgå. Det bør fremgå tydeligt at evt. tarifreduktioner skal betinges af, at der faktisk analytisk kan dokumenteres, at en bestemt type af borgerenergifællesskaber baseret på objektive kriterier gældende for alle netkunder bidrager til at reducere nettets omkostninger. I det tilfælde skal tariffen på objektiv og ikke-diskriminerende vis afspejle de reducerede omkostninger for nettet – og ikke andre ikke-definerede hensyn.**
- **At lovbemærkningerne uddybes med konkrete anvisninger for, hvordan den i eldirektivet foreskrevne cost-benefit-analyse gennemføres. Her bør det præciseres, at der skal fokus på costs og benefits for distributions- og transmissionsnettet, og at det funderes i faktiske empiriske og dermed datadrevne analyser og ikke blot i kvalitative vurderinger. Dette arbejde bør pga. dets afgørende karakter funderes i Energistyrelsen. I den forbindelse skal det bemærkes, at evt. øgede omkostninger til fx administration, måling mv. for borgerenergifællesskaber også vil skulle reflekteres i en eventuel fremtidigt ændret betaling til nettet.**
- **At det bemærkes i lovbemærkningerne om borgerenergifællesskaber, at borgerenergifællesskaber skal kunne byde ind med markedsbaserede fleksibilitetsydelser på akkurat samme vilkår som andre markedsdeltagere.**

2.2.5 Aggregatorer

Med lovforslaget indføres regler om aggregatorer. Det er positivt, at der åbnes op for et marked for aggregering med lovforslaget, da dette kan være et vigtigt redskab til at aktivere forbrugerne og styrke forbrugsfleksibiliteten.

I lovforslaget er der indsat en definition af aggregering:

3) Aggregering: en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked. Aggregering er ikke levering af elektricitet.»

Den første sætning i definitionen er enslydende med eldirektivets definition af aggregering. Men den sidste sætning kan ikke genfindes i eldirektivet. Det er Dansk Energis vurdering, at det strider mod direktivets ordlyd at indføre en ny definition, hvor levering af elektricitet ikke anses for aggregering. Enhver elleverandør samler flere kunders forbrug eller produktion til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked. Dermed er levering også omfattet af definitionen af aggregering efter direktivet.

I bemærkningerne til lovforslaget nævnes, at man har arbejdet med to modeller for uafhængige aggregatorer, hvor model 1 indebærer måling og levering til det aggregerede forbrug, mens model 2 åbner for aggregering af forbrug uden særskilt levering til det aggregerede forbrug.

Dansk Energi bakker op om model 1, da denne model kan iværksættes inden for det velfungerende markedsdesign, som vi har i dag. Desuden er det en stor fordel ved model 1, at modellen ikke fordrer korrektion af ubalancer. Derfor er det positivt, at der åbnes op for, at model 1 vil kunne anvendes i markedet. Yderligere vil denne model stille alle aktører i elmarkedet lige.

Dansk Energi ser derimod en stor risiko for, at det vil blive uforholdsmæssigt administrativt tungt at implementere model 2, da modellen forudsætter et stort administrativt ressourcetræk til 1) at udarbejde en markedsforskrift for korrektion af ubalancer, 2) at administrere en model for korrektion af ubalancer og 3) tilsyn med ubalancekorrektion. Der er ikke taget højde for disse administrative omkostninger i lovforslagets bemærkninger.

Det vil være uhensigtsmæssigt at implementere en model 2, hvis der ikke er besluttet efterspørgsel efter modellen i markedet. Vi ser ingen grund til at pålægge Energinet en frist til at udarbejde forskrifter for korrektion af ubalancer, før der opstår et reelt behov og en efterspørgsel i markedet efter en sådan model. I den forbindelse må det være tilstrækkeligt, at der er hjemmel til, at Energinet kan udarbejde forskrifter herfor. Vi har fuld tillid til, at Energinet vil udarbejde en markedsforskrift, hvis markedet efterspørger det i fremtiden som følge af en løbende markedsudvikling. I den forbindelse er der ikke behov for at fastsætte frister ved bekendtgørelse.

I lovbemærkningerne nævnes flere gange, at der kan være behov for at fastsætte regler om økonomisk kompensation. Det er dog ikke helt klart ud fra bemærkningerne, som der er et egentligt krav til Energinet om at udarbejde forskrifter om økonomisk kompensation. Dansk Energi vil kraftigt anbefale, at det gøres helt klart i bemærkningerne, at forskrifter om økonomisk kompensation kun skal udarbejdes, hvis Energinet i samråd med branchen vurderer, at økonomisk kompensation vil være den bedste model. Man kan sagtens forestille sig en model for korrektion af ubalancer, hvor økonomisk kompensation ikke er nødvendigt. Det er vigtigt, at denne mulighed er åben, når det egentlige analysearbejde går i gang forud for udarbejdelse af forskriften.

Derfor anbefaler Dansk Energi:

- **At sætningen: ”aggregering er ikke levering af elektricitet” slettes fra definitionen af aggregering.**
- **At det bemærkes i lovbemærkningerne, at der først skal udarbejdes en forskrift for korrektion af ubalancer, når og hvis der opstår en efterspørgsel og et behov herfor i markedet.**

At det gøres helt klart i bemærkningerne, at forskrifter om økonomisk kompensation kun skal udarbejdes, hvis Energinet i samråd med branchen vurderer, at økonomisk kompensation vil være den bedste model.

2.3 Leveringspligt

Med lovforslaget foreslås det at indføre to undtagelser til den nuværende leveringspligt for 1) aggregering af regulerbart forbrug og 2) elektricitet produceret i et borgerenergifællesskab. Der er tale om meget snævre undtagelser til den nuværende leveringspligt.

Undtagelsen for aggregering introducerer et nyt begreb, *regulerbart forbrug*, der efter bemærkningerne ikke er det samme som fleksibelt elforbrug. Dette er egnet til at skabe begrebsforvirring og kan vise sig at hindre innovation og markedsmobilitet for aggregatorer og elleverandører.

Undtagelsen for borgerenergifællesskaber er begrænset til elektricitet, som er produceret internt i fællesskabet. Det indebærer, at borgere i et borgerenergifællesskab vil skulle have to forskellige elprodukter, da forbrug, som de ikke selv producerer, skal købes på et leveringspligtigt produkt.

Dansk Energi har foreslået en ændret leveringspligt, hvor alle elleverandører, som er aktive på markedet for husholdningskunder, skal tilbyde mindst ét leveringspligtigtprodukt. Denne model vil være meget mere egnet til at sætte produktinnovationen fri for aktører med nye ideer til gavn for forbrugsfleksibiliteten og de aktive forbrugere på markedet. Samtidig vil modellen sikre konkurrence mellem leveringspligtprodukterne, idet der fortsat vil være mindst ét leveringspligtprodukt pr. aktør (altså mindst 50 produkter), som er i fri konkurrence og være mindre tilsynskrævende end undtagelsesmodellen.

Med en undtagelsesmodel vil det kun være kunder med et i forvejen højt engagement og *regulerbart elforbrug*, der kan tilbydes innovative, grønne produkter. Dansk Energi mener derimod, at der skal kunne tilbydes kundespecifikke produkter til elbilsejere og forbrugere med et højt elforbrug og engagement, såvel som til ældre og forbrugere med et lavere elforbrug og kundenengagement.

2.3.1 En hindring for et innovativt elmarked

Den gældende leveringspligt udgør en væsentlig hindring for produktudviklingen. Det skyldes blandt andet, at det ikke er muligt at målrette produkter til specifikke kundegrupper, som ellers ville passe til deres specifikke forbrugsmønster, risikoprofil og præferencer. Generelt er regulering af produktudbud ikke i tråd med et frit konkurrencemarked.

Et produkt målrettet et bestemt kundesegment kan for en elhandelsvirksomhed vise sig urentabelt hvis alle kunder skal kunne tilgå produktet. Dermed vil der være en række produkter, som aldrig kommer på markedet, selvom produkterne ville blive efterspurgt i markedet – således er leveringspligten med til at bremse innovationen på elmarkedet ift. at skabe grønne og kundespecifikke produkter til gavn for forbrugere, konkurrencen og oparbejdelsen af et effektivt, fleksibelt og grønt elforbrug.

Derudover hæmmer leveringspligten muligheden for aktiv markedsføring af produkter man gerne så målrettet en given målgruppe. Det er ikke fordrende for markedet, konkurrencen og kundemobiliteten. I sidste ende vil kunder gå glip af bedre produkter.

2.3.2 Begrænser mobilitet i elmarkedet

I sine overvejelser skriver ministeriet, at man ved at fastholde leveringspligten til at omfatte ethvert elprodukt er med til *"at skabe optimale betingelser for mobiliteten på markedet."* Det er Dansk Energis holdning, at det imidlertid forholder sig omvendt - den gældende leveringspligt er en konkret hindring for mobiliteten i elmarkedet. Med leveringspligten er det ikke muligt at markedsføre målrettede og skræddersyede produkter med særlige vilkår, service eller pris tilpasset fx pensionister og studerende – noget man ellers finder på andre markeder. Dermed er den forslåede leveringspligt med til at hæmme markedsdynamikken og mobiliteten i elmarkedet frem for understøtte mobiliteten.

2.3.3 Undtagelsesmodel – lovgivning på bagkant

En undtagelsesmodel fra leveringspligten, vil efter Dansk Energis overbevisning være på bagkant med udviklingen, da det ikke er muligt på forhånd at favne alle nye, fremtidige og innovative produkter og ydelser med en undtagelsesmodel, og i sagens natur vil modellen være begrænset af dagens viden om produkter og forretningsmodeller. Desuden vil modellen være forbundet med en stor og ressourcekrævende tilsynsopgave.

Risikoen ved en undtagelsesmodel er, at man enten' jævnligt må ændre lovgivningen, så den følger udviklingen eller risikere at bremse udviklingen gennem firkantede og forældede undtagelsesbestemmelser. I begge tilfælde vil lovgivningen være på bagkant og stå i vejen for udviklingen af et innovativt og dynamisk elmarked. Der bør derfor tages stilling til om en justering af leveringspligten udelukkende skyldes, at lovgivningen teknisk skal kunne favne nye aktører i eldirektivet, eller om en justering af leveringspligten skal komme alle forbrugere til gavn og sikre en innovativ og forbrugerdrevet grøn omstilling.

2.3.4 En dobbelt leveringspligt

Med artikel 11 i eldirektivet tildeles slutkunder retten til et elprodukt med en dynamisk elpris. Der lægges med dette lovforslag op til at implementere denne ret ved at pålægge elselskaber med mere end 200.000 kunder en pligt til at udbyde et elprodukt med en dynamisk elpris, som alle slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh har adgang til – med andre ord et leveringspligtsprodukt.

Man indfører dermed en dobbelt leveringspligt ved i tillæg til justeringen af den gældende leveringspligt at indføre et krav om, at visse større elleverandører skal udbyde et elprodukt med en dynamisk elpris.

Dansk Energi finder det dybt bekymrende, at man med dette lovforslag indfører en dobbelt leveringspligt og dermed begrænser produktudbuddet på flere fronter. Endvidere er det ikke klart ud fra lovforslaget, hvordan reglen om dynamiske elpriskontrakter er afgrænset. Det er uklart, om der er tale om over 200.000 kunder pr. netområde eller på landsplan. I bestemmelsen bruges ordet slutkunde med den deraf følgende begrebsforvirring. Det er således uklart, om der er tale om kunder forstået som juridiske eller fysiske personer eller om det skal forstås som afgørelser.

2.3.5 Udtryk for overimplementering

Den foreslåede justering af leveringspligten er et udtryk for overimplementering af eldirektivet, da en ét-produkts-model til fulde vil kunne levere den nødvendige forbrugerbeskyttelse og opfylde retskravet om adgang til et dynamisk elprisprodukt, uden at dynamikken og innovationen på elmarkedet hæmmes, hvilket er tilfældet med den gældende leveringspligt.

På denne baggrund anbefaler Dansk Energi, at lovforslagets regler om leveringspligt og dynamiske elprisprodukter erstattes af en *fokuseret ét-produkts model for leveringspligten*, hvor alle elhandlere er forpligtiget til at tilbyde minimum ét leveringspligtigt produkt med en dynamisk elpris. Dermed får man sammentænkt retten til at modtage et dynamisk elprodukt med krav om leveringspligt og undgår overimplementering.

2.4 Kontrakter, fakturaer, forbrugerrettigheder for erhvervskunder og varsling

Dansk Energi er af den opfattelse, at lovudkastet desværre lægger op til, at kommunikationen mellem elhandelsvirksomheder og slutkunder kompliceres yderligere og unødvendigt – snarere end at gøre det lettere at være forbruger. Mange kunder har svært ved at forstå deres kontrakter og fakturaer allerede i dag. Begge dokumenterne indeholder vigtig information til kunderne, som ikke bør mudres med ekstra informationer, som kan gøre helheden uoverskuelig for kunderne. Derfor er det afgørende, at det er let og overskueligt for kunderne, at forstå den information de bliver givet via kontrakter og fakturaer.

I Danmark er der allerede mange krav til udformning af kontrakter og særdeleshed faktura. Med eldirektivet strammes kravene yderligere i forhold til den obligatoriske information på kontrakter og fakturaer. Dansk Energi er på vegne af branchen bekymrede for, at en meget omfattende og fastdefineret implementering af eldirektivet, vil øge risikoen for en langt mere uoverskuelig kontrakt og fakturaer.

Derfor er det helt afgørende, at der ikke fastsættes yderligere krav om, at oplysninger skal kunne forefindes på selve fakturaen. Fakturaen er grundlæggende ikke et godt kommunikationsmiddel. Derimod vil elhandelsvirksomhederne kunne formidle informationer og muligheder til kunderne via andre medier. Det er der givet mulighed for i direktivet, og det er vigtigt, at den mulighed holdes åben, så elhandlerne kan anvende de medier, som er bedst egnede til kommunikation med kunden i centrum.

Dansk Energi mener, at det skal være let, tilgængeligt og forståeligt for helt almindelige slutkunder, at læse og forstå sin faktura. Det er afgørende og af stor vigtighed, at de danske slutkunder er informerede og oplyste. De danske slutkunder er dog meget forskellige og der bør tages hensyn til at forskellige kunder har forskelligt oplysningsbehov. Slutkunder skal modtage den information der er relevant for dem og ikke alt muligt overflødigt. Slutkunder skal dog have adgang til supplerende information, men det bør være efterspørgselsdrevet efter ønske og behov frem for så meget information som muligt til så mange som muligt.

Information er en konkurrenceparameter og en parameter hvor elhandlerne kan differentiere sig ved at tilbyde forskellig service og oplysning. I dag ser vi, at elhandlerne bruger kontrakter og fakturaer som konkurrenceparameter i forhold til hvordan man kommunikerer bedst med sine kunder. Med lovforslaget, begrænses muligheden for differencering i elhandlernes kommunikation med sine kunder. Alle elhandlere vil risikere at skulle opstille den samme generiske information på regning og faktura, i stedet for at arbejde innovativt med opkrævningsmodeller og

fakturaer, som er differentieret mod kundernes egne ønsker i forhold til individuel datafremvisning mv. Færre frihedsgrader gør det sværere for elhandlerne at differentiere sig og skabe udvikling, hvilket vil resultere i tabt velfærd for kunderne. Med krav om en alt omfavnende faktura risikerer myndighederne at gøre helt almindelige forbrugere til tabere i et politisk spil, hvor kunderne til sidst ikke længere vil kunne forstå deres egen kontrakt og faktura.

Bemærkningerne til lovforslag omkring kontrakter og fakturaer er efterlader meget vide rammer for Forsyningstilsynets og Energistyrelsens udmøntning af bekendtgørelser med nærmere regler herom. Lovbemærkningerne til bemyndigelserne efterlader branchen med uklarhed omkring forståelse og fortolkning af eldirektivets art. 18 bilag 1, i en dansk kontekst.

Dansk Energi vil i denne forbindelse bede Energistyrelsen om i bemærkningerne til lovforslaget at præcisere styrelsens konkrete forventninger til udmøntningen af de fremtidige bekendtgørelser vedrørende krav til kontrakter og fakturaer og hvad sådanne forventes at indeholde.

I lovbemærkningerne på side 24 nævnes, at elmarkedsdirektivets art. 18 bilag 1 sikrer slutkunder rettigheder om regninger og faktureringsoplysninger, herunder at slutkunders rettigheder omfatter "retten til valg af fleksibel betalingsmetode", "retten til valg af form" og ret angående faktureringshyppighed" samt retten til valg af betalingsmetode. Det bør præciseres i bemærkningerne, at disse forhold allerede er implementeret via det frie produkt- og leverandørvalg i elforsyningslovens § 6 samt i elleveringsbekendtgørelsens § 5 om betalingsmetoder.

På den baggrund anbefaler Dansk Energi, at følgende forhold præciseres i bemærkningerne om fakturaer og faktureringsoplysninger:

- **At Art. 18 og bilag I i eldirektivet jf. vores dialog med Energistyrelsen herom som udgangspunkt bør implementeres inden for gældende praksis, så elhandlerne ikke pålægges yderligere administrative og fordyrende byrder.**
- **At oplysningerne nævnt i bilag I pkt. 1.3, pkt., pkt. 4 og pkt. 5, ikke vil skulle angives på selve fakturaen men som en henvisning på fakturaen.**
- **At erklæringen nævnt i bilag I, stk. 1, nr. 1.1, litra a, vil blive udarbejdet af myndighederne som en kort standardformulering, der kan optrykkes på fakturaen.**
- **At en forbrugerhotline som nævnt i bilag I, stk. 1, pkt. 1.2, litra b, kan være elhandelsvirksomhedens kundeservice, og at der ikke er krav om form fx telefonisk service.**
- **At det som udgangspunkt ikke er relevant at nævne kontraktens udløbsdato på fakturaen, idet kontraktinformation bør oplyses i kontrakten.**
- **At et link til elpris.dk vil være fyldestgørende i forhold til at oplyse forbrugerne om mulighederne for at sammenligne og skifte mellem elprodukter.**
- **At oplysninger som nævnt i bilag I, stk. 1, pkt. 1.2, litra g, kan gives ved at anføre en link til energianke.dk for så vidt angår husholdningskunder.**
- **At det fælles kontaktpunkt som nævnt i litra h kan angives ved et link til www.ens.dk/kunderettigheder.**
- **At litra i kan opfyldes ved at anføre et link til elpris.dk.**
- **At elhandlerne ikke obligatorisk skal bistå en kundesammenligning med en normeret gennemsnitlig kunde eller reference-slutkunde i samme brugerkategori. Og i så fald bør der i bemærkningerne anføres, at handlerne skal sikres størst muligt råderum til at varetage denne opgave.**

Dansk Energi anbefaler desuden, at følgende forhold præciseres i bemærkningerne omkring kontrakter:

- Der bør i bemærkningerne tages hensyn til, at der skal være frirum for elhandlerne til at differentiere sig og tilbyde det som kunderne efterspørger uden unødige og generisk kontraktlige forpligtelser.
- Det bør præciseres i bemærkningerne, at vi i Danmark har et stort udbud af variable og spotprisprodukter. Derfor bør irrelevant information om mulig fremadrettede ændring af produkt, pris eller rabat ikke være nødvendig på slutkundens kontrakt. Derimod vil det give mening for slutkunden, at elhandernes beregningsmetode, fremgår som oplysning.
- Det bør i forbindelse med erhvervskontrakter kun være nødvendigt for elhandleren, at oplyse datoen for kontraktens udløb på fakturaen, hvis det er relevant.
- Det bør præciseres i bemærkningerne, at der for elhandlerne skal være frihed til selv at vælge kommunikationsform (medie) med sine kunder.
- Det bør specificeres i bemærkningerne, at omkostningsfrihed for slutkunder i forbindelse med kontrakten og fakturaer naturligvis kun indbefatter digitale løsninger og ikke fremsendelse af papirfakturaer og kontrakter.

2.4.1 Forbrugerrettigheder for erhvervskunder

Med lovforslaget tildeles erhvervskunder en række forbrugerrettigheder, som normalt kun vil målrettes husholdningskunder i dansk og EU-retlig retspraksis.

Dansk Energi anser dette skifte i lovgivningen som yderst problematisk og som et springende punkt i Energistyrelsens implementeringsarbejde med CEP-direktivet.

Med respekt for, at eldirektivet naturligvis skal implementeres korrekt vurderer Dansk Energi, at der trods direktivets formulering fortsat bør sikres en fortolkning med råderum til at (B2B) elkontrakter ikke bliver yderligere bureaukratiserede, fordyrende og konkurrenceforvridende. Det er vigtigt at værne om de professionelle aktørers aftalefrihed og helt konkret vil en stram (forbrugerbeskyttende) fortolkning af eldirektivet betyde at de specifikke kontraktvilkår erstattes med en forbrugerbeskyttelse, som er tiltænkt husholdningskunder. Dette betyder at erhvervslivet fremadrettet skal betale for udarbejdelsen af en kontrakt og fakturaer, som indeholder basisinformation og oplysninger om f.eks. oplysninger om fordele ved at skifte elprodukt.

Det er i denne forbindelse vigtigt at pointere, at kontrakter mellem elhandlere og erhvervsvirksomheder som oftest indgås under helt andre vilkår end kontrakter med husholdningsforbrugere. Der vil som oftest være tale om en forhandling med særlige kontraktkrav og ydelser. Information som kan være relevant for husholdningskunder, vil ofte være irrelevant for erhvervsvirksomheder.

At bilaterale energikontrakter imellem et handelsselskab og en erhvervsvirksomhed skal indeholde omkostningstung forbrugerbeskyttelse og for en professionel aktør irrelevant indhold resulterer i en omkostning, som i sidste ende vil blive fordyrende for erhvervskontrakten og dermed betales af erhvervsvirksomhederne.

Med indførelse af forbrugerbeskyttelse for erhvervsvirksomheder risikerer myndighederne at skabe en u hensigtsmæssig beskyttelse af erhvervsvirksomhederne, som ofte er langt mere ressourcestærke end den elleverandør, som servicerer dem. Med andre ord vil de små virksomheder fremadrettet skulle passe på den store, hvilket må siges at være en misforstået form for

beskyttelse. I sidste ende vil denne nye byrde for elhandlerne betyde, at det bliver mindre attraktivt at indgå på markedet for erhvervsforbrugere. Det vil kunne resultere i dårligere produktudvalg for erhvervskunderne.

Dansk Energi vurderer, at kontraktsforhold mellem elleverandører og erhvervsvirksomheder aftales og indgås under andre forudsætninger end for privatkunder. Det er branchen og erhvervenes holdning, at erhvervsvirksomhederne ikke drager nytte af de administrative omkostninger som følger med en privatkunde kontrakt, såsom varsling, forbrugerbeskyttelse mv. Disse krav vil være både fordyrende og forstyrrende elementer i relationen mellem to professionelle aktører.

På denne baggrund anbefaler Dansk Energi, at de nye regler om rettigheder for erhvervs-kunder implementeres ved en absolut minimumsimplementering.

2.4.2 Bestemmelser om kontraktsindgåelse og fakturaer for aggregatorer

I lovforslaget lægges der op til, at aggregatorer skal omfattes af reglerne om kontraktindgåelse og fakturaer, som i dag gælder for elleverandører. Her går ministeriet videre end eldirektivet, idet kravene til kontrakter og fakturaer efter direktivet alene angår elleverandøren.

Dansk Energi mener, at de særlige krav til kontrakter og fakturaer bør følge elleverancen og ikke aktøren, så det alene er de elleverandører og aggregatorer, som leverer elleverancen, der bliver omfattet af de restriktive krav til kontrakter og fakturaer. De særlige beskyttelseshensyn, som varetages i disse regler, er begrundet i, at el er en vital ydelse. Dette beskyttelseshensyn finder ikke anvendelse på rene aggregeringsaftaler. Derfor bør disse aftaler ikke underlægges særlige regler ud over den almindelige aftaleret og forbrugerret.

Energistyrelsen skriver på side 31 i de almindelige bemærkninger, at pligtsubjektet i artikel 18 og bilag I om faktureringsoplysninger ikke er indskrænket til elleverandører. Derfor foreslås anvendelsesområdet for artikel 18 og bilag I udvidet til også at gælde for aggregatorer i lovforslaget. Dansk Energi er ikke enig i, at aggregatorer er pligtsubjekt for artikel 18. Ved gennemlæsning af bilag I fremgår det tydeligt, at der er tale om regler, som alene er møntet på elleveringskontrakter. Blandt andet er det et krav, at *elektricitetsforbruget og leverandørens navn* oplyses. Det er også et krav, at fakturering skal ske *på grundlag af det faktiske forbrug* efter bilag 1, stk. 2, litra a. Disse krav vil ikke meningsfuldt kunne anvendes for aggregeringskontrakter, som ikke indeholder levering af elektricitet.

Dansk Energi anbefaler, at de særlige regler for kontrakter og fakturaer på elområdet skal følge elleverancen. Det vil sige, at de skal gælde for elleverandører og herunder også for aggregatorer, som har påtaget sig elleverancen til et målepunkt. Derimod bør aggregeringskontrakter, som ikke indebærer levering, følge almindelig dansk aftaleret, herunder forbrugeraftaleloven for så vidt angår forbrugeraftaler.

2.4.3 Varsling af kontraktsændringer og prisændringer

Dansk Energi er enige i ministeriets vurdering, at "kravet om underretning om enhver justering af leveringsprisen i elmarkedsdirektivets art- 10 stk. alene gælder justering af den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen. Således gælder underretningspligten i direktivet ikke ændringer i afgifter. I henhold til engrosmodellen gælder underretningspligten i direktivet heller ikke tariffer, når disse viderefaktureres uændret til forbrugeren."

Dansk energi værdsætter i den forbindelse præciseringen af at ændringer i priselementer, som frivilligt viderefaktureres uændret, er undtaget varslingspligten i kundeforhold mellem en elhandelsvirksomhed og erhvervskunder.

For så vidt angår husholdningskunder lægger ministeriet imidlertid op til at fastholde den gældende regel i elleveringsbekendtgørelsen § 4, hvormed elhandler er forpligtiget til at varsle ændringer i netydelsen som ikke er midlertidig. Dette er en overimplementering af direktivet og i strid med ministeriets egen vurdering af direktivet, "at det alene gælder justering af den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen", som skal varsles. De af ministeriet skitserede varslingskrav overfor erhvervskunder bør derfor være gældende for samtlige slutkunder – erhvervskunder som husholdningskunder.

At varsling alene vedrører den konkurrenceudsatte del af elprisen for både erhvervskunder og husholdningskunder fremgår klart af artikel 10 stk. 4 i direktivet, hvor regler om varsling af leveringsprisen beskrives og i umiddelbart sammenhæng med står "at slutkunderne kan opsiges kontrakten, hvis de ikke godkender de nye kontraktvilkår eller justeringer af leveringsprisen, som leverandøren har underrettet dem om."

Det er således kun kontraktuelle ændringer af leveringsprisen, der kan føre til en kontraktopsigelse, som skal varsles overfor slutkunden. Der kan dermed ikke være tale om tariffer, hvis disse viderefaktureres direkte – hverken for erhvervskunder eller husholdningskunder.

Dansk Energi ser desuden ikke noget formål med at elleverandører skal forestå en masse varsling om tarifændringer de ikke kan styre (såfremt tarifferne viderefaktureres direkte). For at understøtte en effektiv grøn omstilling forventes det at differentierede tariffer vil blive endnu mere udbredt end i dag og med hyppige justeringer for at understøtte fleksibelt forbrug og produktion. Derfor giver det ikke mening at varsle ændringer måneder i forvejen, da det ikke understøtter fleksibelt elforbrug når der er et aktuelt behov for fleksibilitet. Derimod vil det være forbundet med betydelige administrative omkostninger.

Samtidig er der et behov for, at kunderne varsles, når der sker ændringer i tarifmetoderne, som skal godkendes af Forsyningstilsynet. Sådanne metodeændringer kan have betydning for, hvilken type prissignaler, som kunderne får. Derfor bør kunderne varsles om sådanne ændringer for at sikre, at kunderne er bevidste om de incitamenter, herunder til fleksibelt elforbrug, og deraf følgende potentielle gevinster for elnettet og kunderne selv, som nye tarifmetoder indebærer. Det foreslås således, at der indføres en bemærkning i lovforslaget om, at elhandelsvirksomhederne skal varsle ændringer i tarifmetoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet, til de kunder, som bliver berørt af metodeændringerne. Ændringer af tarifmetoder vil ikke kunne medføre en ret til at opsiges kontrakten for kunden, da der her alene vil være tale om en serviceinformation fra elhandlerens side. Dette bør ligeledes præciseres.

Dansk energi er enige i ministeriets vurdering af, at forpligtigelsen om varsling af enhver prisændring ved bestemte dynamiske elpriskontrakter alene kan angå ændringer i den fikserede beregningsmodel, der ligger til grund for en prisberegning. Dansk energi vurderer dog, at dette bør gælde ethvert elprodukt med en fikseret beregningsmodel knyttet op på underliggende variable priser.

Dansk Energi anbefaler:

- At det præciseres, at varsling af prisændringer alene vedrører justering af den konkurrenceudsatte del af elprisen og at dette er gældende for alle slutkunder – husholdningskunder som erhvervskunder.
- At der indføres en bemærkning i lovforslaget om, at elhandelsvirksomhederne skal varsle ændringer i tarifmetoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet, til de kunder, som bliver berørt af metodeændringerne.
- At det præciseres, at ændringer af tarifmetoder vil ikke kunne medføre en ret til at opsiges elleveringskontrakten for kunden, da der alene er tale om en serviceinformation fra elhandelsvirksomhedens side.
- At det præciseres at varsling af ændringer i fikserede beregningsmodeller for den konkurrenceudsatte del af elprisen gøres generel, således det omfatter alle elprodukter med en fikseret beregningsmodel og ikke kun tilfældet med en dynamisk elpris.
- At det bemærkes i lovbemærkningerne, at direktivets frister for varsling vil blive direkte implementeret i dansk ret, så direktivet ikke overimplementeres.

2.4.4 Dynamiske elpriskontrakter

Med artikel 11 i eldirektivet tildeles slutkunder retten til at få leveret et elprodukt med en dynamisk elpris. Der lægges med lovforslag op til at implementere denne ret ved at pålægge elhandlere med flere end 200.000 kunder en pligt til at udbyde et elprodukt med en dynamisk elpris, som alle slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh har adgang til – med andre ord et leveringspligtsprodukt.

Man indfører dermed en dobbelt leveringspligt ved i tillæg til justeringen af den gældende leveringspligt at indføre et krav om, at visse større elhandlere skal udbyde et elprodukt med en dynamisk elpris.

Dansk Energi har foreslået, at man sammentænker artikel 11 og artikel 27 i eldirektivet og indfører en ét-produkts-model for leveringspligten ved at pålægge elhandlerne som minimum at udbyde ét leveringspligtsprodukt med en dynamisk elpris. Hermed sikrer man forbrugerens ret til at få leveret et elprodukt med en dynamisk elpris samtidig med, at forbrugerne nyder den nødvendige beskyttelse om at få leveret elektricitet på, rimelige og forståelige vilkår til konkurrencedygtige, let sammenlignelige, gennemsigtige og ikke-forskelsbehandlende priser.

Den foreslåede justering af leveringspligten er således en overimplementering i forhold til eldirektivet, da en ét-produkts-model til fulde vil kunne levere den nødvendige forbrugerbeskyttelse og opfylde retskrav, uden at dynamikken og innovationen på elmarkedet hæmmes, hvilket er tilfældet med den gældende leveringspligt.

2.4.4.1 Forsyningstilsynets overvågning af dynamiske elpriskontrakter:

Det fremgår af lovforslaget, at Forsyningstilsynet skal overvåge markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og vurdere de risici, som disse produkter og ydelser kan udgøre, og gribe ind over for urimelig handelspraksis. Det nævnes i bemærkningerne til forslaget, at Forsyningstilsynet tillægges et skøn i vurderingen af, om der er tale om urimelig handelspraksis. Det vil skabe en stor retsusikkerhed for elhandelsvirksomhederne, hvis Forsyningstilsynet får kompetence til frit at skønne, hvad der vil udgøre urimelig handelspraksis, hvilket Dansk Energi finder meget bekymrende.

Dansk Energi anbefaler, at det præciseres i lovforslaget, at der alene kan være tale om urimelig handelspraksis, såfremt der er tale om en praksis, som ligger inden for definitionen af urimelig handelspraksis i artikel 5 i direktivet om urimelig handelspraksis og som er implementeret i dansk ret i markedsføringsloven.

2.5 Tvistbilæggelse af erhvervsklager

Energistyrelsen skriver på side 17 i de almindelige bemærkninger, at artikel 26 i eldirektivet om ret til udenretlig bilæggelse af tvister for slutkunder, vil blive gennemført ved, at erhvervskunder får mulighed for at indbringe tvister for Ankenævnet på Energiområdet. Efter bemærkningerne medfører dette dog ikke et behov for ændringer i regler under ministeriets ressort. Ministeriet bedes i den forbindelse oplyse, hvilke regler, der forventes at blive ændret på andre ressortområder for at gennemføre ændringen.

Ankenævnet på Energiområdet er et privat ankenævn, som er delvis finansieret af elbranchen. Nævnet er oprettet som et forbrugerankenævn. Dette er bl.a. afspejlet ved, at Forbrugerrådet Tænk er repræsenteret i nævnet. Derimod er brancheforeningerne for erhvervslivet ikke involveret i Ankenævnet på Energiområdet.

Hvis Ankenævnet på Energiområdet skal blive i stand til at varetage erhvervsklager, vil det indebære, at der skal oprettes en ny gren af Ankenævnet, hvis brancheforeningerne for erhvervslivet deltager, og hvor nævnet består af personer med ekspertise i erhvervskontrakter frem for forbrugerkontrakter. Dette vil indebære en betydelig omkostning.

Efter artikel 26 i eldirektivet er forpligtelsen til at sikre tvistbilæggelse for erhvervskunder begrænset til "tvister vedrørende rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv". Der er således alene tale om et krav om, at erhvervskunders rettigheder efter direktivet kan løses udenretsligt. Det vil sige retten til frit leverandørvalg og til at have flere leverandører efter artikel 4 samt rettigheder i forhold til kontrakter og fakturaer efter artikel 10-13 og artikel 18 og bilag I. Da elpriser ikke reguleres, vil det dog ikke kunne være tvister om prisen for elektricitet. Desuden er der ikke pligt til, at elektricitetsvirksomheder skal deltage i ordninger til udenretslig tvistbilæggelse for erhvervskunder, jf. artikel 26, stk. 3, modsætningsvis, og der er ikke krav om, at ordningen skal omfatte refusions- eller erstatningsordninger, jf. artikel 26, stk. 1, 2. pkt. modsætningsvis.

De nævnte begrænsninger for erhvervskunder efter artikel 26 indebærer, at der vil være tale om en form for tvistbilæggelse, der i realiteten vil have karakter af tilsyn med, at elhandelsvirksomhederne overholder reglerne i eldirektivet. I artikel 26, stk. 1, anføres da også, at tvisterne fx kan løses gennem den regulerende myndighed.

Energistyrelsen skriver på side 31 i de almindelige bemærkninger, at ministeren vil kunne bestemme, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med elhandelsvirksomheders overholdelse af de kontraktrettigheder, som forbrugere sikres i medfør af § 6 a. Det tilføjes, at der ikke lægges op til, at Forsyningstilsynet skal være klageinstans. Det er dog Dansk Energis opfattelse, at det ville medføre en betydelig ressourcebesparelse, hvis artikel 26 blev implementeret på en sådan måde, at erhvervsvirksomheder kunne rette deres klager over elhandelsvirksomhedernes eventuelle manglende overholdelse af direktivets krav til kontraktrettigheder og fakturering til

Forsyningstilsynet, som i forvejen fører tilsyn med elhandelsvirksomhedernes overholdelse af disse regler.

Det vil være unødigt ressourcekrævende, hvis der både skal opbygges kompetencer i Forsyningstilsynet og i Ankenævnet på Energiområdet til at tage stilling til sager om brud på reglerne om kontrakter og fakturaer i erhvervskundeforhold. Denne ekstraregning vil i sidste ende medføre unødigt dyre elpriser til skade for kunderne og for elhandelsvirksomhederne.

Dansk Energi anbefaler, at bemærkningerne om Ankenævnet udgår af lovforslaget, da muligheden for at udvide Ankenævnets anvendelsesområde ikke er reflekteret i lovbestemmelserne i lovforslaget, og da det har været Dansk Energis klare opfattelse, at der på et senere tidspunkt skulle indgås drøftelser med både relevante brancheforeninger og myndigheder om en model samt om afklaring af relevante retsgrundlag.

2.6 Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser

Dansk Energi bakker op om bestemmelsen. Dog bør det i bestemmelsen præciseres at bestemmelsen ikke har forrang for artikel 29, stk. 5, i kommissionens forordning (EU) 2017/1485 om systemdrift, som giver netvirksomhederne hjemmel til at give instrukser om spændingsregulering til distributionstilsluttede BNB'er.

Dansk Energi anbefaler følgende konkrete ændring i § 45 b:

§ 45 b. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om netvirksomheders anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, *jf. dog artikel 29, stk. 5, i Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer*, og fleksibilitetsydelser, herunder om anskaffelse af ydelserne i henhold til gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer samt undtagelser herfra i forhold til fuldt integrerede netkomponenter, om Forsyningstilsynets godkendelse af netvirksomheders metoder for markedsbaseret anskaffelse af ydelserne og om netvirksomhedernes samarbejde og koordination med den systemansvarlige virksomhed.«

2.7 Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser

I lovforslaget defineres en "fleksibilitetsydelse" jf. § 5, ny litra 15 som:

"15) Fleksibilitetsydelse: en ydelse, som en markedsdeltager i medfør af en aftale leverer til en netvirksomhed mod betaling eller modydelse, og som består i en ændring, der kan være udløst ved aktivering fra netvirksomheden, af markedsdeltagerens eller dennes kunders aftag af elektricitet fra eller leverance af elektricitet til elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde,"

Dansk Energi bakker grundlæggende op om, at der indføres en nærmere definition af "fleksibilitetsydelse" i regelgrundlaget. Dette vil være medvirkende til at sætte en ramme for netvirksomhedernes udvikling af metoder til anskaffelse af fleksibilitet samt ikke mindst til at sætte en retning for kommercielle aktørers og kunders forretningsudvikling og innovation i frembringelsen af værdiskabende fleksibilitetsydelser. Imidlertid kan det være problematisk, at der allerede på nuværende tidspunkt og i elforsyningsloven indføres en afgrænsende definition, som fx ikke

omfatter andre aktørers, herunder elsystemansvarets og transmissionsvirksomhedens indkøb af fleksibilitet, ligesom den foreslåede definition ikke tager hensyn til anden form for honorering af fleksibilitetsydelser end eksplicit honorering ved aftale om direkte betaling eller modydelse fra netvirksomheden.

Derudover er det afgørende, at en definition af en så væsentlig fremtidig ydelse sker på et vel-dokumenteret analytisk grundlag. Dansk Energi anbefaler derfor, at udarbejdelsen af en nærmere definition af "fleksibilitetsydelse" udmøntes som en del af den bemyndigelse, som ministeren meddeles efter lovforslagets § 45 b, og altså ikke indsættes som en selvstændig definition i elforsyningsloven. Dette vil også indebære en yderligere lovgivningsmæssig agilitet, som kan vise sig nødvendig i denne forbindelse i takt med den markeds- og teknologiske udvikling på området. Det er i den forbindelse vores klare opfattelse, at lovimplementeringen af eldirektivet ikke forudsætter, at der indføres en definition direkte i loven.

I lovforslaget bemyndiges ministeren som nævnt i § 45 b til at udarbejde nærmere regler om netvirksomhedernes markedsbaserede anskaffelse og aktivering af fleksibilitet. Dansk Energi bakker op om, at denne del af eldirektivet implementeres via en bemyndigelse og forventer, at Energistyrelsens analysearbejde om markeder for lokal fleksibilitet i rammen af Markedsmodel 3.0 vil kunne bidrage væsentligt til konkretisering af disse nærmere regler. Dansk Energi vil i den forbindelse gerne kvittere for Energistyrelsens involverende proces ifm. dette analysearbejde. Det er oplagt at benytte denne analyseramme til nærmere at kortlægge netvirksomheders såvel som aktørers behov og muligheder, og lade en sådan kortlægning udgøre analysegrundlaget for ministerens udmøntning af nærmere regler for netvirksomhedernes markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser såvel som for en nærmere definition af "fleksibilitetsydelse".

Lovforslaget med dets bemyndigelse på dette område vil reelt sætte retningen for de næste mange års markedsudvikling, forretningsudvikling og teknologisk udvikling. Derfor er det afgørende, at reglerne udmøntes på baggrund af et robust og grundigt analysearbejde udarbejdet i samarbejde mellem myndigheder, netvirksomheder og ikke mindst de kommercielle aktører, herunder aggregatorer, som kan skabe værdi i elsystemet og i elnettet via nye produkter til slutkunderne. Derfor opfordrer Dansk Energi til at Energistyrelsen dedikerer ressourcer til at gennemføre et intenst og grundigt analysearbejde, som i væsentlighed kan afrapporteres og konkluderes forinden, ministeren udmønter sin bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler. Dansk Energi prioriterer dette analysearbejde højt og er indstillet på at dedikere betydelige ressourcer til et samarbejde herom både på kort og på længere sigt. Dansk Energi er netop i færd med at udarbejde skriftlige input til formål, ramme og indhold for dette analysearbejde, og afleverer disse input snarest til Energistyrelsen.

Det er i den forbindelse afgørende, at der ikke dyrkes en modstrid mellem fx tidsdifferentierede nettariffer, fleksible tilslutningsprodukter (netprodukter) og markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet, men at disse instrumenter i stedet betragtes i sammenhæng som væsentlige og gensidigt supplerende værktøjer hver især til netvirksomhedernes samlede aktivering af fleksibilitet, som vil være afgørende for en effektiv netudvikling og -udbygning både på kortere og længere sigt. Tidsdifferentierede tariffer og netvirksomhedernes tilbud om netprodukter med begrænset netadgang er netvirksomhedernes første skridt på rejsen mod at aktivere fleksibilitet fra brugerne af nettet til brug i deres netplanlægning og drift. I takt med, at teknologi- og markedsmuligheder udvikles og modnes, vil netselskaberne helt naturligt efterspørge markedsbaserede

fleksibilitetsydelser fra kunder og aktører. Disse instrumenter kan i samspil medvirke til at ud-sætte eller afhjælpe netudbygningsbehov og vil kunne indgå i den samlede værdiskabelse, som kommercielle aktører tilbyder deres kunder i form af nye elprodukter og nye services, der fx indebærer aktiv styring af forbruget og teknologianvendelse til eksempelvis opladning af elbiler eller opvarmning og som optimerer de samlede værditilbud fra netvirksomhederne.

Endvidere er det afgørende at betragte netvirksomhedernes markedsudsættelse af fleksibilitet i samspil med de eksisterende elmarkeder, herunder markeder for systemydelser, så der undgås en suboptimering i det samlede elsystem, fx ved ensidigt at betragte markeder og prissætning af fleksibilitetsydelser til levering til netvirksomhederne. Denne dimension bør derfor også indgå i det igangværende analysearbejde i rammen af Markedsmodel 3.0.

Netvirksomhedernes aktivering af fleksibilitetsydelser vil i høj grad afhænge af teknologisk udvikling og digitalisering, kommerciel udvikling af nye kundeorienterede forretningsmodeller samt ikke mindst kundernes villighed til at deltage i denne aktivering med deres apparatur og udstyr. Derfor vil der skulle ske en løbende markedsudvikling i takt med, at teknologi og kommercielle forretningsmodeller modnes. Denne udvikling bør Energistyrelsen i samarbejde med netvirksomhederne og aktørerne løbende monitorere og analysere, hvorfor det naturligvis også efter udmøntningen af ministerens bemyndigelse og efter netvirksomhedernes udarbejdelse af de første metoder til markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitet vil være relevant med et fortsættende analysearbejde i samarbejde mellem myndigheder, branche og aktører.

Endvidere giver lovforslaget Forsyningstilsynet til opgave at godkende netvirksomhedernes metoder til anskaffelse af såvel markedsbaserede som ikke-markedsbaserede fleksibilitetsydelser. Udmøntningen af ministerens bemyndigelse bør i denne sammenhæng også omfatte præcise kriterier og metoder for Forsyningstilsynets tilsyn med netvirksomhedernes metoder til anskaffelser og aktivering af fleksibilitet, herunder eksempelvis for hvornår ikke-markedsbaserede fleksibilitetsydelser kan tages i anvendelse, dvs. fx kriterier for vurdering af markedsmodenhed eller mangel på samme. Forventningen om en løbende markedsudvikling vil være et afgørende udgangspunkt for tilsynet med netvirksomhedernes markeds- og ikke-markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser og bør være afspejlet i konkrete anvisninger fastsat af ministeren for Forsyningstilsynets metodegodkendelser.

Dansk Energi er enig i lovforslagets bemærkninger om, at den økonomiske regulering af netvirksomhederne som udgangspunkt indebærer robuste incitamenter til omkostningseffektiv drift og udvikling af elnettet, herunder til at netvirksomhederne foretager en effektiv afvejning mellem fx udbygning af elnettet og anvendelse af fleksibilitet som alternativ i en periode, indtil nettet står foran økonomisk effektiv fornyelse. Dansk Energi er ligeledes enig i, at Forsyningstilsynet ikke skal foretage en konkret vurdering af de enkelte netvirksomheders anvendelse af fleksibilitet som netressource, men alene skal forholde sig til de metoder, der tages i anvendelse. Det er dog i den forbindelse afgørende, som det også fremgår af bemærkningerne, at barrierer i indtægtsrammereguleringen såvel som i den økonomiske benchmarking og i benchmarkingen af leveringskvalitet elimineres. Fx er der behov for at justere indtægtsrammereguleringen, så der sikres en effektiv netudbygning til at understøtte massiv elektrificering. Ydermere indebærer den økonomiske benchmarking et dis-incitament til at øge anvendelsen af fleksibilitet gennem digitalisering og driftsoptimering, herunder aktivering af fleksibilitet, og benchmarkingen af kvalitet i levering kan udgøre en barriere ift. at måle og udmønte straf for fald i kvalitet, der måtte

være et udslag af en indgået fleksibilitetsaftale. Disse barrierer bør analyseres nærmere og elimineres snarest, jf. nærmere herom i nedenstående afsnit.

Dansk Energi er enig i, at udviklingen af fleksibilitetsmarkeder fordrer et tæt samarbejde mellem Energinet og netvirksomheder. Dette tætte samarbejde er etableret og pågår allerede, og der er pt. særlig fokus på udvikling af nye fælles tarifieringsprincipper samt på aktivering af nødvendige fleksibilitet i snittet mellem transmissionsnettet og distributionsnettet. Dansk Energi og Energinet forventer, at dette fælles analysearbejde vil yde væsentlige faglige input til udmøntningen af ministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om anskaffelse og aktivering af fleksibilitetsydelser.

Dansk Energi anbefaler:

- **At ministeren gives bemyndigelse til at udarbejde en definition af fleksibilitetsydelser som en del af bemyndigelsen i § 45 b i stedet for, at en definition indarbejdes i elforsyningsloven på nuværende tidspunkt, inden det nødvendige analysegrundlag reelt er tilvejebragt.**
- **At udmøntningen af ministerens bemyndigelse i § 45 b også omfatter konkrete kriterier og metoder for Forsyningstilsynets tilsyn med netvirksomhedernes metoder til anskaffelse og aktivering af fleksibilitet, herunder for hvornår ikke-markedsbaserede fleksibilitetsydelser kan tages i anvendelse, dvs. kriterier for vurdering af markedsmodenhed eller mangel på samme.**
- **At grundlaget for ovenstående bemyndigelser analyseres og udarbejdes som et led i Energistyrelsens analyse af markeder for lokal fleksibilitet i rammen af Markedsmodel 3.0 og at dette analysearbejdes prioriteres af både myndigheder og aktører, således at det allerede på kort sigt kan tilvejebringe tilstrækkeligt analysegrundlag for ovenstående bemyndigelser.**

2.8 Behov for tilpasning af den økonomiske regulering af netvirksomhederne

2.8.1 Elektrificeringstillæg til netvirksomhedernes indtægtsrammer

Hovedformålet med det nye eldirektiv, som nærværende lovforslag skal implementere, er at understøtte en indpasning af øget brug af vedvarende energi i form af vedvarende elproduktion omkostningseffektivt. Et af de helt centrale fokusområder er at aktivere flere europæiske decentrale ressourcer i form af decentral VE-elproduktion og decentral fleksibilitet såsom batterier og forbrugsfleksibilitet – til gavn for brugerne af hele el- og energisystemet.

Nærværende lovforslag sigter således på at implementere en række rammer, som bl.a. skal forbedre elnetselskabernes mulighed for at understøtte den øgede brug af decentrale ressourcer, der ofte er tilsluttet i eldistributionsnettet. Det vil give netselskaberne redskaber til at udføre sine opgaver mere fleksibelt og omkostningseffektivt. Men det betyder også, at elnettet bliver endnu mere centralt i fremtidens el- og energisystem, da det i endnu højere grad bliver en platform, der skal binde de mange mindre ressourcer sammen med forbrug og det overliggende el- og energisystem. Det betyder både nye og markant øgede opgaver. Elnetselskaberne er klar til at understøtte denne fremtid, men da de er meget kraftigt reguleret, kræver det også, at lovgivningen tilpasses tilstrækkeligt.

Hvis lovforslaget skal implementere eldirektivet, er det derfor ikke blot nok at give netselskaberne nye opgaver og rammer. Det må nødvendigvis også sikre, at elnetselskaberne kan dække de øgede omkostninger. Det er Dansk Energis forslag, at det derfor i loven præciseres, at indregning af øgede omkostninger til udbygning, opgradering, drift (herunder indkøb af fleksibilitet) og vedligeholdelse af elnettet som følge af elektrificering, er elementer, som indgår i indtægtsrammen. I praksis kan dette ske ved et rammetillæg.

Tillægget bør gives ved et smidigt system med en automatisk indikatorjustering af rammerne som følge af elektrificering. Det vil være i overensstemmelse med indtægtsrammereguleringens principper og ikke diskriminere mellem brug af investerings- og driftsløsninger. Når tillægget på denne måde gives som et rammetillæg, vil netselskaberne tilskyndes til at indpasse nyt forbrug fleksibelt og omkostningseffektivt.

Som Dansk Energi i forbindelse med energi- og forsyningssektorens klimapartnerskab har beregnet, så skal der et betydeligt øget niveau af investeringer til i elnettet for at kunne understøtte en elektrificering. Men fordi mere energi vil blive produceret og forbrugt i form af el, behøver elnettatarifferne ikke at stige, hvis dette sker smart og fleksibelt.

Dansk Energi anbefaler derfor, at det i lovforslaget præciseres, at indregning af øgede omkostninger til udbygning, opgradering, drift (herunder indkøb af fleksibilitet) og vedligeholdelse af elnettet som følge af elektrificering, er elementer, som indgår i indtægtsrammen.

2.8.2 Benchmarking

Det er afgørende, at den økonomiske regulering tilskynder netselskaberne til at vælge den samfundsøkonomisk billigste løsning til håndtering af en øget belastning af elnettet, uanset om der er tale om driftstunge løsninger såsom fleksibilitetsydelser eller investeringsløsninger. Det er Dansk Energis vurdering, at den nuværende benchmarkingmodel belønner selskaber med lavere effektiviseringskrav, hvis de anskaffer sig fysiske netkomponenter i stedet for at afholde driftsomkostninger til smarte løsninger i tilfælde, hvor dette er mest effektivt. Det skyldes, at investeringer øger anlægsmassen, der er udvalgt som en af tre ydelser i benchmarkmodellen, som repræsenterer alle ydelser fra netselskaberne.

Energistyrelsen anfører, at Forsyningstilsynet ved udvikling af benchmarkingmetoden bør være opmærksom på, at denne ikke indeholder barrierer for incitamentet til anskaffelse af fleksibilitetsydelser. Dansk Energi skal opfordre til, at det eksplicit fremgår, at benchmarkingmodellen skal understøtte de mest effektive løsninger, og at den dermed ikke må skævvride til fordel for investering i traditionel netforstærkning.

Energistyrelsen foreslår, at der i forhold til modellen for leveringskvalitet, som fremgår af indtægtsrammebekendtgørelsen, bør tages højde for afbrud, der sker i medfør af en aftale med en markedsdeltager, eksempelvis en tilslutningsaftale med begrænset netadgang (afbrydelighedsaftale), ved vurdering af en netvirksomheds leveringskvalitet.

Det er efter Dansk Energis opfattelse væsentligt, at netselskaber ikke bliver straffet for at afbryde kunder, der netop i en aftale om afbrydelighed har accepteret at blive afbrudt mod at få et nedslag i tilslutningsomkostningerne. Dansk Energi vil derfor gerne kvittere for denne præcisering.

Dansk Energi anbefaler, at det eksplicit fremgår, at Forsyningstilsynet skal sikre, at benchmarkingmodellen understøtter de mest effektive løsninger, og at den dermed ikke må skævvride til fordel for investering i traditionel netforstærkning frem for fx brug af fleksibilitetsløsninger.

2.8.3 Tillæg til netvirksomhedernes indtægtsramme for nye pålagte og afgrænsede opgaver

Eldirektivet indebærer, at netvirksomhederne får en række nye opgaver. En række af de mere generelle og svært afgrænsede nye eller øgede opgaver bør dækkes ved et elektrificeringstillæg, jf. afsnit 2.7.1. Det drejer sig særligt om den generelle understøttelse af en elektrificering, herunder formentlig også netudviklingsplaner (art. 32, stk. 3), compensation for belastningsomfordeling (FOR art. 13) og eventuelt øgede administrative omkostninger som følge af borgerenergifællesskaber (art. 16, stk. 1, litra d).

Indtægtsrammereguleringen har dog også et princip om, at helt konkrete og tydeligt afgrænsede nye opgaver dækkes ved specifikke tillæg til indtægtsrammen, jf. indtægtsrammebekendtgørelsens § 26. Konkret vil dette fx dreje sig om øgede omkostninger som følge af kontingent til EU DSO-enheden (FOR art. 52-55) og EnergiCERT

EnergiCERT blev etableret ultimo april 2020 som et branchesamarbejde mellem Energinet, Dansk Fjernvarme og Dansk Energi og med fuld opbakning fra både departementet og Energi styrelsen for at indfri initiativ nr. 4, SektorCERT, i Energi, Forsynings- og Klimaministeriets cyber- og informationssikkerhedsstrategi i energisektorerne. EnergiCERT er etableret med den klare forventning om, at den inden for kort tid kan levere obligatoriske proaktive og reaktive tjenester, og derved fungere som en IT-sikkerhedstjeneste jf. Bekendtgørelse nr. 820 af 14. august 2019 om it-beredskab for el- og naturgassektorerne §25, og dermed omfattet af §28 i samme bekendtgørelse, som giver adgang til forhøjelse af omkostningsrammen for netvirksomheder med dokumenterede meromkostninger efter § 25.

Desuden bør det overvejes, om den nye bestemmelse om personel kapacitet kan indeholdes inden for gældende indtægtsrammeregulering. Ellers skal denne post naturligvis medtages i indtægtsrammebekendtgørelsen.

Dansk Energi anbefaler, at lovforslaget konkret forholder sig til og anfører, hvordan de øgede og nye opgaver, der bliver pålagt netselskaberne, skal dækkes via indtægtsrammen.

2.8.4 Fleksibilitetsydelser i netselskabernes regulatoriske økonomi

Netselskaberne kan aktivere fleksibilitet ved flere forskellige redskaber for at løfte opgaven med at sikre elforsyning som er i tråd med kundernes præferencer. Det kan ske ved enten tariffer og netprodukter, der incentiverer en kundefærd, som reducerer nettets omkostninger eller ved på markedsvilkår at indkøbe fleksibilitetsydelser direkte. I dag er der med den gældende indtægtsrammeregulering ikke ensartede incitamenter for netselskaberne til at anvende hhv. tariffer og netprodukter på den ene side og indkøb af fleksibilitet på den anden side.

Det bør ske ved tilpasning af indtægtsrammebekendtgørelsen, men der kan dog være behov for en særlig bemyndigelse i loven herom.

2.9 Netudviklingsplaner

Som det anføres i bemærkningerne på side 89, er hovedformålet med netudviklingsplanerne at skabe gennemsigtighed for alle markedsaktører, herunder Energinet, om den fremtidige udvikling og behovene i distributionsnettet.

Det er vigtigt at netudviklingsplaner bliver et instrument, som skaber værdi for markedsaktørerne og som netvirksomhederne kan tage i aktiv anvendelse i deres planlægning, og ikke bare "en unødigt administrativ byrde". Vi bakker derfor fuldt op om, at krav til konkret indhold fastsættes på bekendtgørelsesniveau, da behovene løbende vil ændre sig. Her følger et par generelle betragtninger, som bør indgå i bekendtgørelsesarbejdet:

Distributionsområdet i Danmark omfatter spændingsniveauer fra 0,4-60 kV. Generelt er udfordringen med at skabe gennemsigtighed for distributionsområdet den, at nye installationer, fx et større VE-anlæg, kan ændre behovene i distributionsnettet lokalt, og at det er meget svært at forudsige præcist hvor og hvornår nye installationer realiseres.

Energistyrelsen skriver i de almindelige bemærkninger på side 89, at der bør være en nedre grænse for hvilke investeringer, der skal med i planerne. Konkret mener Dansk Energi kun det vil skabe værdi at medtage specifikke investeringer i 50-60 kV nettet, da usikkerhederne for de lavere spændingsniveauer er for store holdt op imod værdien ved at medtage dem. Der bør derfor kun medtages generelle betragtninger for de lavere spændingsniveauer.

I de almindelige bemærkninger på side 90 skriver Energistyrelsen, at forudsigelsen af nødvendige investeringer bliver mere usikre jo længere frem man kigger. Konkret vurderer Dansk Energi ikke at specifikke investeringer i distributionsnettet, herunder reinvesteringer, kan forudsiges mere end 2 år frem grundet usikkerheder om udviklingen i distributionsnettet, fx etablering af nye VE-anlæg og industrianlæg. Derfor anbefaler vi, at investeringer i et 3-10 års perspektiv indgår i netudviklingsplanerne med mere generelle betragtninger.

På linje med ministeriet, mener Dansk Energi, at netudviklingsplanerne ikke bør være bindende for netvirksomhederne og brugerne af elnettet. Lokale projekter, som fx etablering af VE-anlæg, kan ændre netselskabernes prioriteringer for at opnå størst mulig synergi mellem projekterne. Det kan fx være fremrykning af en reinvestering i samme område, som VE-anlægget tilsluttes i. Af samme årsag bør det fremgå eksplicit af de nærmere regler, at netudviklingsplanerne ikke er retligt bindende for netvirksomhederne og at det derfor ikke på nogen måde kan være erstatningspådragende for netvirksomhederne, hvis planerne ændres over tid.

Dansk Energi foreslår at den konkrete indhold af netudviklingsplaner fastsættes i et samarbejde mellem myndigheder, netvirksomheder samt alle relevante aktører i branchen, for at sikre at netudviklingsplanerne skaber værdi for både aktører og netvirksomheder.

Det nævnes i de almindelige bemærkninger på side 90, at netudviklingsplanerne skal opdateres fast hvert andet år, og at de skal give et øjebliksbillede for aktørerne, som ikke er bindende for netvirksomhederne fremadrettet. Dog nævnes det, at der skal være mulighed for opdateringer inden for toårsfristen, hvis der sker væsentlige ændringer, der bevirker at en plan ikke længere kan anses for retvisende.

Det er fornuftigt, at der gives en mulighed for at opdatere planerne ved væsentlige ændringer. Dog er det vigtigt, at der ikke bliver tale om en forpligtelse til at opdatere planerne inden tidsfristen, og samtidigt vigtigt, at krav til indhold og detaljeringsgrad af netudviklingsplanerne i fastsættes således, at kravet om at planerne skal være retvisende kan opfyldes inden for toårsfristen. En opdatering af planen vil indebære et stort administrativt ressourceforbrug for netselskaberne. Desuden vil det være administrativt tungt at afgrænse, hvornår der er tale om en væsentlig ændring.

Dansk Energi skal desuden påpege det uproportionale i, at der med forslaget til nyt § 22, stk. 4, ikke er indsat en bagatelgrænse. Direktivets artikel 32 stk. 3 nævner eksplicit, at netudviklingsplanerne skal udarbejdes med særlig vægt på den vigtige distributionsinfrastruktur. I Tyskland udvikles fx kun netudviklingsplaner for distributionsinfrastruktur på 110 kV og derover.

Dansk Energi mener, som Energistyrelsen, at fælles analyseforudsætninger for distributionsnettet med mulighed for afvigelser på grund af lokale forskelle, fx variation i udrulningstakten for elbiler. Analyseforudsætningerne bør fastsættes i samarbejde mellem Energistyrelsen og aktørerne i branchen.

Dansk Energi anbefaler:

- **At der alene medtages generelle betragtninger for de lavere spændingsniveauer i indholdskravene til netudviklingsplaner.**
- **At investeringer i et 3-10 års perspektiv indgår i netudviklingsplanerne ud fra generelle betragtninger grundet den planlægningsusikkerhed, der er forbundet med investeringer i distributionsnettet i dette tidsperspektiv.**
- **At det konkrete indhold af netudviklingsplaner fastsættes i et samarbejde mellem myndigheder, netvirksomheder samt alle relevante aktører i branchen, for at sikre at netudviklingsplanerne skaber værdi for både aktører og netvirksomheder.**
- **At det præciseres i bemærkningerne, at der ikke er pligt for netvirksomhederne til at opdatere planerne ved væsentlige ændringer. Det bør beskrives i bemærkningerne til loven, at den nye bekendtgørelse om netudviklingsplaner skal indeholde en regel om, at netudviklingsplaner kun skal udarbejdes for de højere spændingsniveauer.**
- **Analyseforudsætninger bør udarbejdes i samarbejde mellem Energistyrelsen, Energinet, netvirksomhederne og aktørerne i branchen.**
- **Desuden foreslås det, at det tilføjes i bemyndigelsen, at netvirksomheder med under 100.000 kunder undtages fra kravet om netudviklingsplaner, således som der gives mulighed for efter eldirektivets artikel 32, stk. 5.**

2.10 Hjemmel til, at netvirksomheder kan indhente data til brug for udarbejdelse af netudviklingsplaner

Det er positivt, at det præciseres i lovforslaget, at netvirksomhederne har hjemmel til at indhente de data, som er nødvendige for at udarbejde netudviklingsplaner. Herunder forudser Dansk Energi, at det vil være relevant for netvirksomhederne at indhente data om, hvor der befinder sig varmepumper, elbilladestandere og andre aktiver med betydning for netdriften. Fremadrettet vil der være behov for, at netvirksomhederne får adgang til at tilgå oplysninger i BBR og køretøjsregisteret, som kan give et mere retvisende billede af antallet af varmepumper og elbiler i netområdet.

Det er uheldigt, at hjemlen er snævert knyttet til det, som er nødvendigt for at udarbejde netudviklingsplaner, idet netvirksomhederne også kan have behov for at indhente data til brug for netdriften i øvrigt. For eksempel vil det ikke nødvendigvis være nødvendigt at have oplysninger om, hvor der befinder sig varmepumper med i netudviklingsplanerne. Men oplysningen kan være vigtig for netplanlægningen internt i netvirksomheden samt ikke mindst for specificering af fleksibilitetsydelser og anskaffelsen heraf.

På side 95 i de almindelige bemærkninger anføres det, at de forudsættes, at "de begrænsede omkostninger, som netvirksomhederne måtte have ved behandling af øgede datamængder at kunne holdes inden for netvirksomhedernes eksisterende økonomiske rammer". I den forbindelse anføres det, at indsamling af data om installationer tilsluttet elnettet forudsætter, at en el-installatør fysisk besøger adressen og indsamler relevant data herfra. Dertil kommer omkostninger til behandling af data.

Dansk Energi anbefaler:

- **At hjemlen til at indhente data ikke snævert knyttes til netudviklingsplaner, men også tager højde for behovet for indhentelse af data til brug for netdrift og specificering af fleksibilitetsydelser.**
- **At det anerkendes i bemærkningerne til lovforslaget, at omkostninger til indhentelse og behandling af øgede datamængder kan indregnes i netvirksomhedernes indtægtsrammer, da disse er reelle og sikre.**

2.11 Dataforvaltning

Med lovforslaget indsættes ordet "forbrugsdata" i Energinets hjemmel til datahubben, så der nu står, at Energinet skal etablere og varetage driften af en datahub til håndtering af måledata, forbrugsdata m.v. [...]. Denne ændring har ikke et selvstændigt indhold, da måledata omfatter forbrugsdata.

I bemærkningerne anføres det dog, at data som administreres i datahubben, også omfatter fleksibelt elforbrug og andre ydelser.

I den forbindelse er det afgørende at bemærke, at datahubbens kernefunktion er formidling af afregningsdata mellem elnetselskaber og elhandlere og understøttelse af engrosmodellens forretningsmæssige transaktioner aktørerne imellem på el-detailmarkedet.

Derimod er datahubben hverken skabt til eller egnet til at varetage opgaver med understøttelse af netvirksomhedernes specificering og anskaffelse af fleksibilitetsydelser. Her er det afgørende, at bemærkningerne ikke lukker af for, at der kan opstå et behov for databehandling gennem andre former for it-platforme for at understøtte udviklingen af markedet for forbrugsfleksibilitet og andre fleksibilitetsydelser både for så vidt angår fleksibilitetsydelser, udstillelse af data til brug for fleksibilitetsydelser og andre ydelser. Netvirksomhederne vil have en særlig interesse i at en eller flere platforme, der er egnede til at udbyde konkrete, lokale netbehov, indhente bud på levering fleksibilitetsydelser til at dække disse behov samt sikre robust validering og afregning af disse ydelser mellem aktør/kunde og netvirksomhed. Disse funktioner er ikke knyttet til engrosmodellens og detailmarkedets generelle afregningsfunktion og bør ikke knyttes til datahubben hverken i sin nuværende eller fremtidige form.

Dansk Energi anbefaler derfor, at henvisningerne til fleksibelt elforbrug og andre ydelser ifm. datahubben udgår af bemærkningerne om dataforvaltning.

2.12 Hjemmel til, at netvirksomheder kan fastsætte tekniske betingelser

Det er positivt at Energistyrelsen nu får skabt den rigtige balance mellem netvirksomhedernes forpligtelser og beføjelser. Når netvirksomhederne har ansvaret for at sikre den tekniske kvalitet i distributionsnettet, er det helt naturligt, at netvirksomhederne har beføjelser til at fastsætte tekniske betingelser for de anlæg, der tilsluttes distributionsnettet således at den tekniske kvalitet ikke forringes.

2.13 Forsyningssikkerhedsanalyse

Med Clean Energy Package får netvirksomhederne et tydeligere ansvar for forsyningssikkerheden i deres respektive netområder gennem bl.a. de nye regler om markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser (eldirektivets artikel 32) og belastningsomfordeling (elforordningens artikel 13).

Det er afgørende, at elforsyningsloven sætter rammen for en klar ansvarsfordeling mellem netvirksomheder og Energinet, hvor netvirksomhederne har ansvaret for distributionsnettet, og hvor Energinet har ansvaret for transmissionsnettet og systemansvaret.

Derfor bør elforsyningslovens regler om forsyningssikkerhedsanalyser (§ 27a) præciseres, så det fremgår klart, at netvirksomhederne har ansvaret for eldistributionsnettets leveringssikkerhed i deres netområder. Reglerne bør samtidig ændres, så netselskaberne også gøres formelt ansvarlige for at udarbejde en forsyningssikkerhedsanalyse for så vidt angår eldistributionsnettet, herunder for at pege på mulige virkemidler, der kan ændre niveauet af eldistributionsnettets leveringssikkerhed.

Energinet bør fortsat være ansvarlig for forsyningssikkerhedsniveauet i transmissionsnettet og for forsyningssikkerhedsanalyser af transmissionsnettet og det samlede systemansvar, ligesom det bør være Energinet, der foreslår virkemidler, der påvirker forsyningssikkerhedsniveauet i transmissionsnettet m.v. Ministeren kan herefter på baggrund af Energinets og netselskabernes analyser foretage en samlet vurdering mhp. fastlæggelse af det ønskede niveau for elforsyningssikkerheden.

Dansk Energi anbefaler derfor, at elforsyningslovens § 27 a præciseres, så det fremgår klart, at netvirksomhederne har ansvaret for elforsyningssikkerheden i deres netområder, og at samme bestemmelse ændres, så netvirksomhederne også gøres formelt ansvarlige for at udarbejde en forsyningssikkerhedsanalyse for så vidt angår distributionsnettet.

2.14 Nettariffer

Der er ikke et klart formål med at fjerne 2. punktum i § 73, som i dag beskriver muligheden for prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af nettet. Denne ændring giver kun anledning til tvivl, da den har været hjemmelsgrundlag for bl.a. de fleksible tilslutningsprodukter branchen

har udviklet og fået metodegodkendt. Dansk Energi mener derfor den oprindelige formulering bør bevares. Vi har svært ved at se nogen tungtvejende juridiske grunde til at slette 2. pkt.

I de specielle bemærkninger til § 73, stk. 1, er der en sætning, som er faldet ud ved en tidligere lovændring. Det ligner en fejl, som bør rettes nu, hvor § 73 ændres igen.

Der er tale om denne sætning:

”Endvidere vil netvirksomheden i udvalgte geografiske områder kunne tilbyde særlige rabatter som led i gensidigt forpligtende aftaler med elhandelsvirksomhederne om mulighed for afbrydelighed eller styring af effektaftaget i det pågældende område.”

Sætningen er af betydning for fortolkningen af bestemmelsen. Den var med i de specielle bemærkninger til lovforslaget til lov nr. 575 fra 2012. Men i bemærkningerne til lov nr. 633 fra 2014 er denne sætning ikke gengivet, selvom det udtrykkeligt fremgår af bemærkningerne, at der ikke er tiltænkt ændringer af fortolkningen af § 73. Sætningen fremgår da også fortsat af Karnovs noter. Det anbefales derfor, at sætningen genindsættes i de specielle bemærkninger til § 73.

Loven bør ikke benytte betegnelser som netgebyrer og netafgifter, men bruge den danske terminologi netbetaling, nettarif og tilslutningsbidrag. De EU-retlige termer medfører begrebsforvirring, da afgifter og gebyrer har en anden betydning i dansk ret.

I de almindelige bemærkninger på side 156 gengives eldirektivets artikel 60, stk. 2, hvorefter enhver part, der ønsker at klage over en TSO eller DSO i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelser efter eldirektivet, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed. Dansk Energi kan ikke se, hvordan denne bestemmelse er implementeret i dansk ret. Det ville være naturligt og i tråd med artikel 60, stk. 2, hvis elforbrugere kunne klage til Forsyningstilsynet over Forsyningstilsynets godkendelser af tariffer.

Dansk Energi anbefaler, at § 73, stk. 1, 2. pkt., forbliver i elforsyningsloven, og at bemærkningerne fra 2012 genaffattes retvisende.

2.15 Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab

Dansk Energi er tilhænger af alle tiltag, der kan understøtte den i forvejen effektive konkurrence på elmarkedet, og eftersom nettab udgør en ret betydelig “elforbruger” i markedet, er det ligeledes afgørende, at der er effektiv konkurrence om at servicere denne – lidt specielle – elforbruger i markedet. Det er der efter vores klare opfattelse allerede i dag, fordi netvirksomhederne indkøber deres nettab på det frie elmarked og er forpligtede til at dokumentere, at dette indkøb sker på markedsvilkår under anvendelse af gængse – og i hele OECD – anerkendte transfer pricing dokumentationsmetoder.

Netvirksomhederne er ansvarlige for at købe strøm ind på markedet via en elhandler til at dække elforbruget til nettab. Dette indkøb sker markedsmæssigt og netvirksomhederne skal allerede efter gældende lovs § 46 dokumentere, at indkøbet er foregået på markedsvilkår uanset, om netselskabet køber strømmen hos en koncernintern eller -ekstern elhandler. I tilfælde af et koncerninternt indkøb skal netselskabet dokumentere overfor Forsyningstilsynet såvel som overfor skattevæsenet, at indkøbet er sket på armslængdevilkår, dvs. til en pris og på vilkår, der

svarer til hvad to koncernuafhængige parter ville være nået frem til. Dette er helt gængs transfer dokumentation, som alle typer virksomheder af en vis størrelse skal fremsende for alle deres koncerninterne transaktioner til skattevæsenet som en del af deres selvangivelse. Samtlige netvirksomheder skal så ydermere dokumentere dette overfor Forsyningstilsynet efter tilsvarende dokumentationskrav. Reglerne om markedsmæssighed forhindrer derfor allerede enhver form for krydssubsidiering via netvirksomhedernes koncerninterne indkøb.

På den baggrund er Dansk Energi grundlæggende uforstående overfor følgende bemærkning i lovforslaget:

"Det vurderes, at en netvirksomhed, der indkøber elektricitet direkte fra koncernforbundne el-handelsvirksomheder, ikke anskaffer elektricitet efter gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder og ikke optræder som neutral markedsformidler i henhold til elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5,"

Med denne bemærkning problematiserer lovgiver generelt et koncerninternt indkøb af nettab, hvilket der ikke er belæg for, når netvirksomhederne fyldestgørende dokumenterer indkøbet efter gængse OECD transfer pricing metoder i overensstemmelse med gældende krav i elforsyningslovens § 46. Det fremstår således uklart, hvilke konkrete analyser og begrundelser, denne vurdering beror på.

Det er således Dansk Energis klare opfattelse, at bestemmelsen i eldirektivet i praksis netop er opfyldt ved, at et dokumenteret markedsmæssigt indkøb af el på det frie elmarked i sin natur er både gennemsigtigt, ikke-diskriminerende og markedsbaseret. Typisk indhenter netselskaberne tilbud fra flere forskellige elhandlere og flere netselskaber har sendt deres nettabsforbrug i egentligt udbud på baggrund af en konkret vurdering af, hvilke indkøbsmetoder, der skaber de bedste betingelser for at opfylde kravet om markedsmæssighed og samtidigt sikrer et effektivt indkøb.

Dansk Energi støtter, at eldirektivet implementeres korrekt i lovteksten, men situationen er, at eldirektivets krav til netselskabernes indkøb af el til at dække nettabet de facto allerede er opfyldt og at lovimplementering heraf således knytter sig til mere til formalia end til praksis.

Givet, at lovformalia skal være på plads, forekommer det operationelt, at ministeren bemyndiges til at fastsætter nærmere regler for de metoder, netvirksomhederne benytter til indkøb af elektricitet til dækning af nettab. Imidlertid gives Forsyningstilsynet bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om "udformningen" af disse metoder. Dette er meget uklart, og det er en uhenigtsmæssig arbejdsdeling, og bemyndigelsen til Forsyningstilsynet bør derfor slettes, således at ministeren fastsætter fyldestgørende regler om både indhold og udformning af metoder. Forsyningstilsynet skal alene indenfor sin almindelige tilsynsbeføjelse føre tilsyn med, at netvirksomhederne benytter metoder korrekt og opfylder krav til udformning.

Lovforslaget peger konkret på to alternative metoder: Efter den første model vil netvirksomheden skulle indkøbe elektricitet direkte på et spotmarked (day-ahead marked) for elektricitet og der vil blive stillet krav om, at netvirksomheden enten selv varetager balanceansvaret, alternativt, at opgaven med varetagelsen af balanceansvaret udbydes. Efter den anden model vil netvirksomheden skulle udbyde opgaven med køb af elektricitet til dækning af nettab på en kontrakt med afregning til spotpris plus en markup.

Dansk Energis opfattelse er, at den første model konflikter med rollefordelingen i elmarkedet. Indkøb af elektricitet på den nordiske elbørs og balanceansvarlig virksomhed er kommercielle funktioner, der ikke bør varetages af monopolaktører i elmarkedet – hverken af netvirksomhederne eller af Energinet i egenskab af systemansvarlig virksomhed. Det er elhandlere, herunder både med og uden balanceansvar, der har kompetencerne og pligten til at varetage disse kommercielle funktioner i markedet og den rollefordeling i elmarkedet bør dette lovforslag ikke compromittere. Det anbefales derfor, at den første model slettes fra lovforslaget i sin helhed.

Ift. til den anden model finder Dansk Energi det unødigt indsnævrende, at modellen alene peger på indkøb af et spotprodukt med en mark-up. Det bør være netvirksomhederne og deres ejere, der fastsætter egne præferencer og egen efterspørgsel til de elprodukter, de indkøber til dækning af nettab, under iagttagelse af det samlede produktudbud i elmarkedet, herunder fx valg af prissikring eller grønne elprodukter. En lovmæssig indsnævring af produktvalget indsnævrer netvirksomhedernes og deres ejeres legitime operationelle og strategiske beslutningsrum og udgør en overimplementering af eldirektivet. Derudover risikerer en lovmæssig fastlåsning af produktvalget at skævvride konkurrencen i elmarkedet, herunder det finansielle marked, ved at ensrette og indsnævre produktudbudet til et væsentligt volumen i markedet.

Endvidere bør de nærmere regler, ministeren fastsætter, slå helt fast, at såfremt en netvirksomheds indkøb af nettab – under anvendelse af en foreskrevet metode, dokumenteret af netvirksomheden i overensstemmelse med de af ministeren fastsatte krav hertil – resulterer i en indkøbsaftale med en koncernforbunden elhandler i fri konkurrence med andre leverandører, er der ingen anledning til, at Forsyningstilsynet efterfølgende kræver yderligere dokumentation for denne aftales markedsmæssighed efter § 46. Dette nødvendige samvirke mellem den foreslåede § 45 a og den eksisterende § 46 bør fremgå eksplicit af lovteksten i § 45 a.

Dansk Energi er enig i, at netvirksomhedernes indkøb af el til dækning af nettab ikke er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet, hvilket giver god mening, eftersom el til dækning af nettab er en homogen commodity, der umiddelbart kan indkøbes på ensartede vilkår på det frie elmarkedet og ydelsen er således allerede fuldt markedeksponeret. Dette bør tages i betragtning i enhver henseende, når ministeren udmønter sin bemyndigelse, så de metoder, der fastsættes, kan udmøntes operationelt og enkelt af netvirksomhederne uden unødige administrative procedurekrav og deraf følgende meromkostninger, som i sidste ende fører til højere tariffer for forbrugerne. Disse homogene commodity-produktegenskaber knytter sig slet ikke tilsvarende til andre af de komplekse ydelser, netvirksomhederne efterspørger i markedet og fra koncerninterne leverandører til varetagelsen af netplanlægningen og driften.

Dansk Energi anbefaler:

- **At bemyndigelsen i § 45, a, stk. 1 til Forsyningstilsynet om at fastsætte regler om udformning af metoder slettes, og at denne opgave varetages under ministerens bemyndigelse i samme bestemmelse.**
- **At den første model i bemærkningerne, hvor netvirksomhederne vil skulle optræde i rollen som kommercielle markedsaktører på elmarkedet slettes i sin helhed.**
- **At bemærkningerne til den anden model ændres således, at der ikke sker en ensretning af netvirksomhedernes produktvalgt til dækning af nettab.**
- **At samvirket mellem den foreslåede § 45 a og eksisterende § 46 i relation til Forsyningstilsynets tilsyn med nettabsaftaler indføres eksplicit i § 45 a, så**

Forsyningstilsynet ikke foretager dobbelttilsyn med nettabsaftalers markedsmæssighed, når § 45 a allerede er dokumenteret opfyldt efter foreskrevne metoder.

- **At lovteksten og bemærkningerne ikke diskriminerer mod, at koncernforbunden el-handelsselskaber kan levere el til dækning af nettab.**

2.16 Netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet

Lovforslaget omfatter implementering af et direktivkrav til netvirksomhederne om, at disse skal have tilstrækkelige personelle ressourcer til at varetage bevillingsansvaret. Dette krav fremgår imidlertid allerede af de eksisterende netbevillinger, der citerer den oprindelige vejledning fra 1999, og kravet er således de facto ikke nyt i forhold til kravene til varetagelse af den bevillingspligtige aktivitet for netvirksomhederne.

Dansk Energi bakker op om, at direktivkravet formelt implementeres i lovgivningen, så der ikke kan rejses tvivl om, hvorvidt eldirektivet er tilstrækkeligt implementeret i dansk lov. Imidlertid efterlader lovforslaget og bemærkningerne hertil en risiko for overimplementering af direktivet, når Energistyrelsen efterfølgende skal føre tilsyn med, om kravet er korrekt implementeret af netvirksomhederne. Der lægges således i lovforslaget op til, at konkrete krav til den personelle kapacitet for hver enkelt netvirksomhed skal fastsættes skønsmæssigt af Energistyrelsen i forbindelse med bevillingsoverdragelse, ved det løbende tilsyn og ved nyudstedelse af bevillinger i forhold til bl.a. hvert enkelt selskabs størrelse. Eftersom bestemmelsen de facto allerede er implementeret i gældende ovennævnte vejledning, kan denne skønsmæssige beføjelse ikke lede til skønsmæssige krav, som er væsentligt anderledes end i dag.

Dansk Energi anerkender, at der i bemærkningerne fremhæves en række forhold, der giver anledning til betydelige kvantitative og kvalitative forskelligheder mellem netvirksomhederne, og at der derfor ikke lægges op til at fastsætte specifikke, tværgående krav til netvirksomhedernes personelle kapacitet, herunder til antallet af ansatte i en netvirksomhed.

Desuden bakker Dansk Energi fuldt ud op om, at samtlige koncerninterne ydelser, der erhverves af netvirksomheden, og som er nødvendige for en effektiv drift og udvikling af nettet, naturligvis skal erhverves af netvirksomheden på markedsmæssige vilkår og dokumenteres af netvirksomheden i overensstemmelse med gængse transfer pricing principper som allerede foreskrevet og forudsat i elforsyningslovens § 46.

Det fremgår dog af bemærkningerne, at *"Krydssubsidiering via brug af fælles serviceselskaber kan navnlig give elhandelsvirksomheder, der er vertikalt integreret med netvirksomheden, en urimelig konkurrencefordel sammenlignet med uafhængige elhandelsvirksomheder."* Der er her tale om en spekulativ betragtning, der forudsætter decideret lovbrud af netvirksomhederne med elforsyningslovens § 46, som jo foreskriver, at enhver koncernintern transaktion skal ske på markedsvilkår og dokumenteres i overensstemmelse med anerkendte OECD transfer pricing metoder. Når § 46 er opfyldt kan der pr. definition ikke ske krydssubsidiering via hverken serviceselskaber, elhandelsvirksomheder eller andre koncernfælles funktioner, som netvirksomheden kontraherer med. Sådanne spekulative betragtninger bør slettes fra lovforslagets bemærkninger.

Endvidere fremgår det i bemærkningerne, at *"Samtidig bør det ikke helt udelukkes, at vertikalt integrerede virksomheder skal kunne få gavn af de synergieffekter, der kan ligge i den vertikale"*

integration. Brug af fælles serviceselskaber bør ske inden for rammer, der forhindrer krydssubsidiering.” Formuleringen ”bør det ikke helt udelukkes” tyder på, at lovgiver ikke anerkender – eller kun i meget begrænset omfang anerkender – de betydelige synergifordele, der eksisterer ved, at elnettet ejes og drives som en del af integrerede energikoncerner. Det er synergifordele, som gavner brugerne af elnettet og samfundet som helhed. Integrerede energiselskaber er kernen i den danske energimodel og styrken ved dem er, at de netop er i stand til på overordnet strategisk niveau at tænke på tværs af værdikæden og samlet set realisere de helt legitime ”samordningsmekanismer”, som eldirektivet klart foreskriver, ikke bør hindres af den nationale implementering.

I eldirektivets artikel 35, 2. litra c. fremgår det således i relation til kravet om selvstændig beslutningskompetence, at *”Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 59, stk. 7, af midler investeret i et dattervirksomhed tilgodeses.”* Det forekommer således problematisk og bekymrende, hvis lovgiver reelt ikke anerkender eldirektivets tekst, og ikke anerkender, at sådanne legitime, effektive og nødvendige samordningsmekanismer forfølges og realiseres i de integrerede energivirksomheder til gavn for virksomheder, andelshavere, borgere og kunder. Hvis lovgiver alene er af den grundopfattelse, at *”... det ikke helt udelukkes, at vertikalt integrerede virksomheder skal kunne få gavn af de synergieffekter, der kan ligge i den vertikale integration ...”*, må det betragtes som et fundamentalt opgør med den danske forbrugerejede energimodel og det grundlæggende rationale i den, som gennem generationer har vist sig egnet til at frembringe en effektiv energiforsyning til danske forbrugere og virksomhederne. Hvis et sådant opgør reelt er intentionen med denne bemærkning, bør det uddybes betydeligt og dokumenteres udtømmende. Hvis et sådant opgør derimod ikke er intentionen med bemærkningen, bør den omformuleres sådan, at *”samordningsmekanismer”* utvetydigt anerkendes, når disse er frembragt og dokumenteret efter reglerne i § 46.

Derudover fremgår det af bemærkningerne, *”... at bevillingshaveren bør have ansat det personale, der udover at have fornødne kvalifikationer og kompetencen til at træffe de daglige ledelses- og driftsmæssige beslutninger også bør have kompetencen til at udøve den økonomiske styring af virksomheden i relation til virksomhedens daglige drift.”*

Hertil bemærker Dansk Energi, at den økonomiske styring af netvirksomhedens daglige drift i de større selskaber fuldt ud ligger indenfor direktørens selvstændige beslutningskompetence at varetage, mens den overordnede, økonomiske og strategiske styring af netvirksomheden retmæssigt foretages på ejerniveau, dvs. på koncernniveau. Dette er helt i overensstemmelse med eldirektivets anerkendelse af legitime *”samordningsmekanismer”*. Det forekommer derfor ikke relevant specifikt at udsondre kompetencen til at udøve den økonomiske styring af netvirksomhedens daglige drift fra den generelle ledelses- og driftsmæssige beslutningskompetence, der stilles krav om i lovforslaget. En udsondring heraf i lovforslaget vil alene være ukomplet ift. den samlede portefølje af beslutningskompetencer, som ledelsen i en netvirksomhed skal være i besiddelse for at forestå det samlede bevillingsansvar. Derudover kunne en sådan udsondring indikere, at det er lovgivers forhåndsformodning, at en netvirksomhed ikke retmæssigt kan benytte sig af en koncernfælles økonomistyringsfunktion til varetagelsen af den strategiske økonomiske styring af netvirksomheden. En sådan formodning ville være i strid med eldirektivets artikel 35, 2. litra c som citeret ovenfor. På den baggrund anbefales det, at udsondringen af

kompetencen til at udøve den økonomiske styring af netvirksomhedens daglige drift udgår af bemærkningerne.

Derudover bør kravene og personel kapacitet i det hele taget i praksis udmøntes, så fælles direktion og fælles funktioner i fusionerede energikoncerner med to eller flere selvstændige, fortsættende netvirksomheder anerkendes og accepteres på en måde, der sikrer, at der ikke opstår administrative krav om unødige dobbeltfunktioner, som hindrer realisering af synergier, der udgør det drivende og helt grundlæggende rationale for fusioner og opkøb i sektoren.

Dansk Energi anbefaler:

- **At bemærkninger vdr. krydssubsidiering på baggrund af implicitte, spekulative betragtninger om lovbrud med § 46 udgår af lovforslaget.**
- **At bemærkningen om, at ”... det ikke helt udelukkes, at vertikalt integrerede virksomheder skal kunne få gavn af de synergieffekter, der kan ligge i den vertikale integration ...” enten uddybes og begrundes betydeligt, så den klart og entydigt angiver lovgivers intention hermed, eller at den udgår i sin helhed fra lovforslaget.**
- **At bemærkningen om, at bevillingshaveren ”... også bør have kompetencen til at udøve den økonomiske styring af virksomheden i relation til virksomhedens daglige drift.” udgår fra bemærkningerne.**

2.17 Dataadskillelse

Af de specielle bemærkninger til den foreslåede § 84, stk. 3, fremgår det, at bestemmelsen vil sikre, ”at data som netvirksomhederne modtager som led i udøvelsen af deres virksomhed, ikke vil blive videregivet på diskriminerende vis til berettigede parter uden for datahubben”.

Sikring af et sådant hensyn bakker Dansk Energi naturligvis utvetydigt op om – og har længe gjort - med afsæt i elforsyningslovens § 84, stk. 1 samt § 72 c, stk. 1.

Det er derfor Dansk Energis vurdering, at det skaber juridisk klarhed, hvordan det nye stk. 3 i § 84 a skal forstås i forhold til den allerede gældende bestemmelse i § 84 a, stk. 1 samt den gældende § 72 c, stk. 1. Disse to bestemmelser dækker i kombination det samme hensyn, som det hensyn man ønsker at opnå med det nye stk. 3. Det vil således ikke kunne undgås, at der vil forekomme overlap mellem de tre bestemmelser, hvis der indsættes et nyt stk. 3, og de to gældende bestemmelser, til sikring af ikkediskriminerende videregivelse af data, bevares.

Dansk Energi skal derfor foreslå, at ordlyden af eldirektivets artikel 34 om ikkeforskelsbehandlende adgang til data indarbejdes i bemærkningerne til den allerede gældende § 84 a, stk. 1 og at dette kombineres med de kommentarer vedr. misbrug af information og henvisninger til intern overvågning, der ligeledes er til den gældende § 72 c, stk. 1.

Som en konsekvens af Dansk Energis ovenstående forslag, bør forslaget til ændring af § 84, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 65, udgå, da det vurderes, at hensynet allerede er dækket ind af gældende bestemmelser. Klager om videregivelse af data på diskriminerende vis vil således naturligvis allerede i dag kunne indbringes for Forsyningstilsynet.

Det skal desuden bemærkes, at der i de almindelige bemærkninger til bestemmelsen henvises til bekg. nr. 358/2003 om sideordnet aktiviteter. Imidlertid bør det utvetydigt fremgå af

bemærkningerne, at bekg. 358/2003 om sideordnet aktiviteter alene finder anvendelse i forhold til mindre netselskaber med under 100.000 tilsluttede kunder, da det i praksis har givet anledning til fortolkningstvivl. Dette bør desuden generelt sikres igennem lovforslaget, de steder hvor der henvises til bekg. 358/2003.

Dansk Energi anbefaler:

- **At ordlyden af eldirektivets artikel 34 om ikkeforskelsbehandlende adgang til data indarbejdes i bemærkningerne til den allerede gældende § 84 a, stk. 1 og at dette kombineres med de kommentarer vedr. misbrug af information og henvisninger til intern overvågning, der ligeledes er til den gældende § 72 c, stk. 1**
- **At forslaget til ændring af § 84, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 65, bør udgå, da det vurderes, at hensynet allerede er dækket ind af gældende bestemmelser. Klager om videregivelse af data på diskriminerende vis vil således naturligvis allerede i dag kunne indbringes for Forsyningstilsynet.**

2.18 Energilageraktiviteter

Energistyrelsen læner sig i §5 op ad definitionen af "energilagring" i direktivet.

»14) Energilagring: i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.«

Denne definition er meget uhensigtsmæssig, da mange almindelige forbrugsanlæg og -apparater vil falde inden for definitionen. Det vil fx være mobiltelefoner, laptops, luft/vand varmepumper, elbiler mv. Da det ikke vurderes opnåeligt at få ændret definitionen, bør det fremgå tydeligere af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvilke typer af energilageranlæg, som Energistyrelsen mener er omfattet af direktivet, og hvilke energilageranlæg netvirksomheder må eje og drive.

I de almindelige bemærkninger på side 109 skriver Energistyrelsen energilager kun skal betragtes som et energilager i direktivets forstand hvis delprocesserne foregår i en teknisk og organisatorisk integreret operation. Det bør eksemplificeres i de almindelige bemærkninger hvad der menes med en teknisk og organisatorisk integreret operation. Vil en leaset varmepumpe fx være et energilager i direktivets forstand.

Det er uklart, om et elektrolyseanlæg isoleret set vil være omfattet af bestemmelserne om energilageranlæg. Det er Dansk Energis klare opfattelse, at elektrolyseanlæg bør være omfattet af reglerne, så de som udgangspunkt ikke kan ejes af net- eller transmission. Markedet for elektrolyse og power to X er et relativt nyt marked i vækst, og det er vigtigt, at man ikke skævvrider markedet til ugunst for de kommercielle aktører. Desuden er elektrolyse omfattet af definitionen af energilager, som omfatter: "konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres". I definitionen nævnes ikke noget om, at konverteringen skal være integreret med lagringen eller lignende.

Vi tolker det, som Energistyrelsen skriver i på side 114 i de almindelige bemærkninger om brug af containerbatterier således, at Energistyrelsen bekræfter at brug af containerbatterier

sidestilles med back-up batterier, så længe de kun anvendes til at sikre en sikker og pålidelig drift af elforsyningsnettet. Dansk Energi mener at containerbatterier, som erstatning for diesel-generatorer, i direktivets forstand er at betragte som fuldt integrerede netkomponenter, da de driftsmæssigt er en fuldt integreret del af at opretholde en sikker og pålidelig elforsyning.

Der henvises desuden i de almindelige bemærkninger til bekg. nr. 358/2003 om sideordnet aktiviteter. Imidlertid bør det utvetydigt fremgå af bemærkningerne, at bekg. 358/2003 om sideordnet aktiviteter alene finder anvendelse i forhold til mindre netselskaber med under 100.000 tilsluttede kunder, da det i praksis har givet anledning til fortolkningstvivl. Dette bør desuden generelt sikres igennem lovforslaget, hvor der henvises til bekg. 358/2003.

Dansk Energi anbefaler:

- **At det skrives tydeligere i bemærkningerne til definitionen af energilageranlæg, hvilke typer af energilageranlæg, som Energistyrelsen mener er omfattet af direktivet, og hvilke energilageranlæg netvirksomheder må eje og drive.**
- **At det bør præciseres i bemærkningerne, at elektrolyseanlæg er omfattet af definitionen af energilageranlæg – uanset ejerforhold eller forhold omkring integration.**
- **At det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at containerbatterier kan have karakter af fuldt integrerede netkomponenter.**
- **At det utvetydigt bør fremgå af bemærkningerne generelt i lovforslaget at bekg. 358/2003 om sideordnede aktiviteter alene finder anvendelse i forhold til mindre netselskaber med under 100.000 tilsluttede kunder.**

2.19 Transmissionssystemoperatørens opgaver og anskaffelse af ydelser

I Danmark har Energinet i 2013-2014 investeret i tre nye synkronkompensatorer i Fraugde, Herslev og Bjæverskov, til en samlet pris på ca. 600 mio. DKK. Sammen med de to synkronkompensatorer, som allerede står i Vester Hassing (1964) og Tjele (1976), har Energinet investeret i, i alt, fem synkronkompensatorer.

De ydelser, der leveres af synkronkompensatorer, kan også leveres af andre aktører, enten fra synkrongeneratorer i form af kraftværker, eller fra markedsnæssige investeringer i synkronkompensatorer. Der er således ikke belæg for at synkronkompensatorer, og de ydelser der leveres herfra, skal reguleres som rene netaktiver, der kun kan ejes og drives af transmissions-systemoperatøren. Synkronkompensatorer bør derfor ikke reguleres som rene 'fuldt integrerede netkomponenter' i henhold til eldirektivet (2019/944).

Udgangspunktet i et liberaliseret marked bør være, at det er markedet, som skal afgøre hvilke anlæg, der kører, frem for, hvem der ejer anlæggene. Derfor bør Energinets egne investeringer ikke automatisk have forrang over anlæg, som er ejet af kommercielle aktører. I stedet bør Energinet og Energistyrelsen tilstræbe at etablere et fair konkurrencegrundlag mellem alle potentielle leverandører, statslige som private.

Af bemærkningerne i forslag til L 115, samling 2019/20 Lov om ændring af lov om Energinet, lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (ændring af den økonomiske regulering af Energinet og ny planlægnings- og investeringsgodkendelsesproces for Energinet m.v.) (feb II)(<https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/KEF/bilag/67/2104174.pdf>) fremgår det:

”Det forudsættes, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om, at den, der varetager transmissionsvirksomhed, så vidt muligt skal udbyde synkronkompensatorernes ydelser på markedsvilkår. Baggrunden for dette er, at det følger af gældende § 27 a, stk. 2, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser, herunder om spændingsregulering, til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af § 27 a, stk. 2, 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser. Det foreslås, at omkostninger for synkronkompensatorer opgøres separat fra de øvrige omkostninger for den, der varetager transmissionsvirksomhed, jf. den foreslåede § 71 b. Det forudsættes videre, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om, at i tilfælde, hvor manglende konkurrence medfører, at udbud på markedsvilkår ikke er muligt, vil synkronkompensatorernes ydelser blive underlagt et prisloft. Prisloftet fastsættes ud fra en metode anmeldt i overensstemmelse med bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. Synkronkompensatorernes omkostninger og indtægter vil således ikke indgå i indtægtsrammen for den, der varetager transmissionsvirksomhed”.

Dansk Energi skal derfor kraftigt opfordre til, at hvis ejerskabet af synkronkompensatorer fremover fortsat skal ligge hos Energinet, så bør der som et absolut minimum ske en selskabsmæssig adskillelse, så der ikke hersker tvivl om, at Energinet agerer efter konkurrenceneutrale principper, og således at Energinets egne anlæg ikke nyder urimelig forrang overfor private aktører. Energinet bør se selskabsmæssig adskillelse som en styrke, fordi det kan højne troværdigheden omkring Energinets ageren i konkurrenceudsatte markeder.

Dansk Energi anbefaler:

- **At det anføres i bemærkningerne, at synkronkompensatorer ikke defineres som fuldt integrerede netkomponenter.**
- **At hvis ejerskabet af synkronkompensatorer fremover fortsat skal ligge hos Energinet, så bør der som et absolut minimum ske en selskabsmæssig adskillelse, så der ikke hersker tvivl om, at Energinet agerer efter konkurrenceneutrale principper, og således at Energinets egne anlæg ikke nyder urimelig forrang overfor private aktører.**

2.20 Udvidelse af Forsyningstilsynets adgang til at indhente oplysninger fra selskaberne

Dansk Energi skal helt overordnet bemærke, at de relevante myndigheder nævnt i § 84, allerede i dag har en ganske bred hjemmel til indhentelse af oplysninger i forbindelse med deres tilsyn.

Forsyningstilsynet har fx, som led i deres klagebehandling, tilsynsarbejde eller i forbindelse med overvågning af markedet vide beføjelser ift. indhentning af oplysninger. En beføjelse, der giver Forsyningstilsynet adgang til stærkt fortrolige oplysninger, der ofte relaterer sig til konkurrencefølsomme og økonomisk følsomme oplysninger.

Dansk Energi skal derfor på det kraftigste opfordre til, at Forsyningstilsynet samt andre relevante myndigheder nævnt i § 84 – i lyset af de vide beføjelser til indhentelse af stærkt fortrolige oplysninger – har et vedvarende fokus på overholdelse af forvaltningslovens § 27 og offentlighedslovens § 30 samt at myndigheder ikke uden videre offentliggør oplysninger, der har indgået i en afgørelse.

Dansk Energi skal i den forbindelse henvise til, at man i betænkning til offentlighedsloven (<http://www.krim.dk/undersider/retskilder/betaenkning1510-offentlighedsloven-2009.htm>) i 2009 netop har henvist til, at man i sager efter konkurrencelovgivningen generelt har undtaget visse oplysninger fra offentlighedslovens bestemmelser ud fra en betragtning om, at der er tale om fortrolige oplysninger. Da der i Forsyningstilsynets klagebehandling, generelle tilsyn eller overvågning ofte er tale om konkurrencemæssige overvejelser, finder Dansk Energi det væsentligt, at Forsyningstilsynet – ligesom de generelle konkurrencemyndigheder – er opmærksomme på følgende (vores fremhævnning):

"I forbindelse med konkurrencesager kommer konkurrencemyndighederne i besiddelse af fortrolige oplysninger i betydeligt omfang, f.eks. når der indhentes oplysninger fra virksomheder til belysning af et bestemt marked. Der vil ofte være tale om faktiske oplysninger i form af regnskabsmæssige forhold, indholdet af aftaler, markeder/ markedsandele, indtjening, priser, omkostninger etc.

Det ville i høj grad kunne påvirke konkurrenceforholdene på det pågældende marked, hvis enhver ved hjælp af offentlighedsloven kunne opnå indsigt i disse oplysninger. Et eksempel kunne være, at man som aktør på et marked via en klage til konkurrencemyndighederne ville kunne få indsigt i sine konkurrenters allermest følsomme oplysninger. Man ville altså via konkurrencemyndighedernes mellemkomst få adgang til oplysninger, som konkurrencemyndigheder – under enhver anden form – ville gøre alt for at forhindre blev udvekslet mellem konkurrenter."

Forsyningstilsynet kommer således ofte i besiddelse af faktiske oplysninger i form af regnskabsmæssige forhold, indholdet af aftaler, markeder/ markedsandele, indtjening, priser, omkostninger etc. Dette både i sager i relation til kommercielle selskaber – men også i forhold til sager vedrørende ikke-kommercielle selskaber. I begge tilfælde bør fokus være på hensynet til konkurrencefølsomme oplysninger.

Dansk Energi opfordrer til, at der generelt bør være større opmærksomhed hos myndighederne nævnt i § 84 på, at de med deres vide beføjelser ligger inde med oplysninger, der – hvis de var udleveret som led i en konkurrencesag – ville kunne undlades fra offentlighedslovens aktindsigtsbestemmelser. Samtidig bør myndighederne have større opmærksomhed på hvilke oplysninger, der indgår, når selve afgørelsen offentliggøres. Dansk Energi oplever en tendens til, at der ikke tages hensyn til eventuelle konkurrencefølsomme oplysninger ved offentliggørelse af afgørelser, der angår et netselskab, hvilket bestemt er uhensigtsmæssigt og i værste fald i strid med tavshedspligtsreglerne.

Dansk Energi skal endelig gøre opmærksom på, at udvidelsen af bestemmelsen til sprogligt også at dække "vertikalt integrerede" samt "forbundne foretagender" synes ganske unødvendigt set i lyset af, at Forsyningstilsynet allerede i dag indhenter oplysninger ganske bredt – fx i sager om markedsfølsomhed, hvor også ikke-koncernforbundne parter er blevet bedt om at levere oplysninger med henvisning til § 84. Det må derfor lægges til grund, at Forsyningstilsynet også i dag har hjemmel til indhentelse af sådanne oplysninger, hvorfor Dansk Energi har umådelig svært ved at se behovet for ændringen.

For en ordens skyld bemærkes, at det synes juridisk uhensigtsmæssigt at anvende et begreb som "forbundne foretagender" i en lovbestemmelse, når begrebet alene er defineret i bekg. 2015 af 6. marts 2015.

Dansk Energi anbefaler, at forslag til ændring af § 84 med tilhørende bemærkninger udgår af lovforslaget i sin helhed.

2.21 Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser i forhold til det regionale koordinationscenter

Oprettelsen af de regionale koordinationscentre er det næste skridt i en trinvis proces, der skal sikre, at transmissionsnettet og markedet drives uafhængigt af nationale TSO-interesser.

Første skridt var de nuværende RSC'er (Regional Security Coordinator), som skulle udarbejde anbefalinger for hvordan, transmissionsnettet og markedet drives mest optimalt i et regionalt perspektiv. Med overgangen fra RSC til RCC (Regional Coordination Centre) får den nye enhed yderligere ansvar og skal blandt andet varetage kapacitetsberegningen i transmissionsnettet. Enheden kommer dermed i stigende grad til at være styrende for Energinets, Statnetts, Svenska Kraftnäs og Fingrids beslutninger om markedsdriften. Alt sammen for at understøtte strømmens fri bevægelighed på tværs af Europa.

Forhandlingerne under Clean Energy Package viste tydeligt TSOernes massive modstand mod et tæt integreret TSO-samarbejde i faserne omkring markedsdriften. Derfor påhviler der Forsyningstilsynet og de øvrige nordiske tilsynsmyndigheder en meget stor rolle i at sikre, at det nordiske regionale koordinationscenters beslutninger reelt er uafhængige af TSO-egeninteresser, der ikke er fyldestgørende begrundet i systemsikkerhed. Yderligere bør Forsyningstilsynet og de øvrige nordiske tilsynsmyndigheder meget mere proaktivt end i dag stoppe den gængse praksis, hvor TSOer flytter interne flaskehalse i transmissionsnettet til budområdegrensene og dermed skævvrider markedet.

Dansk Energi anbefaler:

- **At det beskrives i bemærkningerne til lovforslaget, at Forsyningstilsynet vil skulle igangsætte en formel, transparent monitorering af, hvordan det regionale koordinationscenters beslutninger og anbefalinger føres ud i praksis. Målet er at sikre, at den nye enhed reelt får den beslutningskompetence og indflydelse, den er tiltænkt.**
- **At det beskrives i bemærkningerne, at Forsyningstilsynet og de øvrige nordiske tilsynsmyndigheder vil skulle sikre, at der er et tilstrækkeligt samarbejde mellem det nordiske regionale koordinationscenter og de omkringliggende regionale koordinationscentre, så der sikres et tættere og bedre driftssamarbejde med Tyskland og kontinentet.**

2.22 Teknisk og finansiel kapacitet for elproduktionsbevillinger

Dansk Energi finder det problematisk, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet med nærværende lovforslag ikke foretager den nødvendige ændring af § 10, således vindmøller og solceller undtages fra krav om elproduktionsbevilling (som for landvindmøller og solceller på land historisk indtil 2018 har været praksis), når man alligevel foretager en ændring af elforsyningsloven § 10.

Dansk Energi foreslår således, at bestemmelsen om elproduktionsbevillinger bør ændres, så der ikke længere er krav om, at vindmøller og solceller skal have elproduktionsbevilling.

Vindmølle- og solcelleejere på land har tidligere ikke skulle have elproduktionsbevilling i praksis, da de kunnet tilslutte sig i forskellige tilslutningspunkter på under 25 MW. Denne mulighed blev med bekendtgørelse nr. 1128 af 7. september 2018 om nettilslutning af vindmøller og solcelleanlæg lukket. Der er ingen praktisk grund til, at vindmøller og solceller på land skal have den bevilling, da både brændstofomkostninger og skrotningsomkostninger er meget lave for vindmøller og solceller på land, hvorfor der ikke er behov for at stille krav om finansiell kapacitet. Desuden stilles der allerede krav om teknisk kapacitet i form af krav om, at der er tilknyttet en driftsansvarlig person godkendt af Sikkerhedsstyrelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1608 af 20. december 2017 om sikkerhed for drift af elektriske anlæg. Ligeledes skal landvindmølleparker certificeres efter bekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2013 om teknisk certificering af vindmøller. Disse regler er fuldt ud tilstrækkelige til at sikre den tekniske kapacitet, hvilket også er afspejlet i Energistyrelsens praksisnotat.

Havvindmølleparker er omfattet af regler om elproduktionstilladelser efter VE-loven. Når havvindmølleparker også skal have elproduktionsbevillinger, er der tale om dobbelttilladelse til samme aktivitet, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Dansk Energi foreslår derfor konkret, at ordet "anlæg" ændres til "kraft- og kraftvarmeanlæg" i elforsyningslovens § 10.

Ovenstående forslag til lovændring er ikke diskriminerende, idet der er tale om forskellige typer anlæg, som så selvfølgelig skal behandles på forskellig vis.

Dansk Energi anbefaler, at bestemmelsen om elproduktionsbevillinger bør ændres, så der ikke længere er krav om, at vindmøller og solceller skal have elproduktionsbevilling.

2.23 Regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen

Energispareaftalen udløber 31. december 2020. I den forbindelse foreslås to bestemmelser ændret. Det drejer sig om elforsyningslovens § 22, stk. 10, og § 69, stk. 4, nr. 2. Det foreslås således, at § 22, stk. 10 om netselskabernes pligt til at føre et separat energispareregnskab ophæves. De resterende omkostninger ved energispareordningen, herunder til indberetning og tilsyn efter ordningens ophør vil således overgå til reguleringsregnskabet.

Med lovforslaget foreslås § 69, stk. 4, nr. 2, samtidig ændret. Bestemmelsen i § 69, stk. 4, nr. 2, regulerer selskabernes mulighed for forhøjelse af indtægtsrammen til dækning af omkostninger til energispareindsatsen uden for omkostningsrammen og forrentningsrammen. Denne mulighed ophæves ligeledes som en konsekvens af, at energispareaftalen udløber 31. december 2020 og som konsekvens af at bestemmelsen i § 22, stk. 10, om, at netvirksomhedernes indtægter og omkostninger forbundet med energibesparelsen skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige driftsmæssige indtægter og omkostninger, ligeledes ophæves.

Disse ændringer vil medføre en række konsekvensændringer i indtægtsrammebekendtgørelsen.

Af bemærkningerne fremgår i forhold til netvirksomhedernes indtægtsrammefastsættelse, at netvirksomhederne fremadrettet vil skulle ansøge Forsyningstilsynet om at få dækket de tilbageværende omkostninger til energispareordningen efter 2020 gennem et tillæg til indtægtsrammen på samme måde som netvirksomhederne i dag ansøger Forsyningstilsynet om at få dækket omkostningerne til myndighedsbehandling efter indtægtsrammebekendtgørelsens § 26, stk.3, nr. 3.

Dansk Energi kan støtte dette.

Dansk Energi anbefaler:

- **At det i bemærkningerne og i indtægtsrammebekendtgørelsen præciseres, at netvirksomhederne vil kunne få dækket samtlige tilbageværende omkostninger, netvirksomhederne vil have i forbindelse med energispareordningens afslutning, herunder omkostninger eller periodisering af omkostninger til deciderede energibesparelser, hvor fakturaen fx er indkommet for sent i forhold til 2020-reguleringsregnskabet, administrative omkostninger ved indberetning mv i 2021 og i øvrigt alle andre typer omkostninger relateret til ordningen og den afslutning.**
- **At ovenstående bør fremgå eksplicit af indtægtsrammebekendtgørelsens § 10, stk. 3, nr. 1, som bør justeres, så det står klart, at de omtalte omkostninger ved afslutningen af energispareordningen ikke indgår i benchmarkingen af netselskabernes økonomiske effektivitet. Dette betyder i øvrigt også at de omtalte omkostninger som medfører en indtægtsrammeforhøjelse ikke skal indgå i re-kalibreringen af netselskabernes indtægtsrammer mellem første og anden reguleringsperiode.**
- **At energisparebekendtgørelsen konsekvensænders i overensstemmelse med ændringerne i elforsyningsloven og i indtægtsrammebekendtgørelsen.**
- **At der er behov for se på de øvrige hjemmelsbestemmelser i elforsyningsloven om energispareforpligtelsen. Elforsyningslovens § 22, stk. 1 nr. 5, om netselskabernes energispareforpligtelse efter 31. december 2020 vil være indholdsløs, og synes derfor ikke relevant at bevare. Energispareaftalen udløber og selskaberne vil således ikke herefter have denne forpligtelse. På samme måde vil der næppe være behov for at fastsætte regler om selskabernes mål således som der er hjemmel til i § 22, stk. 4 og 5.**

2.24 Ensretning af netbevillingernes udløbsdato

Med lovforslaget ensrettes det tidspunkt, hvor netbevillingerne udløber. Det sker ved at forlænge – uden forudgående ansøgning – bevillingernes udløb til 31. december 2025 med deres gældende indhold og vilkår. Ændringen træder i kraft 1. januar 2021.

Netbevillingerne er alle blevet udstedt for en 20-årig periode jf. EFL § 19, men på forskellige tidspunkter i årene 2002-2005, hvorfor deres oprindelige udløbsdatoer ville ske løbende i årene 2022-2025.

Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at det ikke kan udelukkes, at der efter den 1. januar 2021, inden for den resterende bevillingsperiode med udløb den 31. december 2025, vil kunne ændres i vilkårene for en eksisterende bevilling, inden for de rammer, som loven udstikker herfor. Endvidere vil det ikke kunne udelukkes, at der vil kunne forekomme ændringer i

netvirksomhedernes opgaveportefølje, eksempelvis i medfør af et individuelt myndighedspålæg eller i medfør af ændrede krav i regelgrundlaget.

Af Klima, Energi og Forsyningsministeriets analyse af forsyningssikkerheden i elsektoren¹ fremgår følgende: *"En bevilling er en begunstigende forvaltningsakt og retten til at drive netvirksomhed på de vilkår, som er fastsat i bevillingen, kan ikke uden videre grundlæggende ændres. [...] De centrale vilkår i de udstedte bevillinger er, at bevillingshaveren skal opfylde krav og regler i elforsyningsloven og i bekendtgørelser udstedte herefter. De udstedte bevillinger er derfor som udgangspunkt ikke til hinder for, at der sker ændringer i reguleringen af netvirksomhederne, så længe ændringerne ikke grundlæggende ændrer på centrale forudsætninger, som den udstedte bevilling hviler på. Hvor grænsen for den mulige regulering går i relation til grundlovens § 73 må imidlertid afgøres ud fra en meget konkret bedømmelse, hvor en række faktorer indgår.*

Dansk Energi anbefaler, at det af bemærkningerne til bestemmelsen tillige anføres, at eventuelle ændringer i reguleringen af netvirksomhederne ikke grundlæggende må ændre på centrale forudsætninger, som den udstedte bevilling hviler på. Og hvor grænsen for en sådan regulering går, i relation til grundlovens § 73, må afgøres ud fra en meget konkret bedømmelse, hvor en række faktorer indgår.

2.25 Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslagets vurdering af administrative konsekvenser synes ikke at anerkende, at der indføres en række nye opgaver, som vil medføre et øget ressourcetræk og dermed også indebære administrative konsekvenser, der i sidste ende (og alt andet lige) vil føre til stigende priser og tariffer.

Fx vil krav om udarbejdelse af netudviklingsplaner, servicering af borgerenergifællesskaber, specificering af fleksibilitetsydelse, nye procedurer for indkøb af el til nettab, udfærdigelse af tekniske forskrifter mv. helt oplagt indebære et øget ressourcetræk i netvirksomhederne og omkostningerne hertil vil skulle dækkes via nettarifferne.

Hertil kommer nye krav for de kommercielle aktører til kontrakter og fakturaer, som kan være forbundet med betydelige investeringer i nye IT-systemer for nogle handelsselskaber, mens andre selskaber lettere kan håndtere implementeringen af de nye krav indenfor eksisterende IT-systemer. Man skal dog hos ministeriet være bevidst om, at kompleksiteten og omfanget af krav til kontrakter og faktura vil have stor betydning for *hvor* store administrative omkostninger man påfører de kommercielle selskaber - særligt i forhold til informationskravet på fakturaen. I sidste ende vil øget omkostninger for selskaberne medføre stigninger i elprisen for forbrugerne.

Endelig ses med lovforslaget en række nye opgaver og tilsynsbeføjelser for Forsyningstilsynet, som – qua branchefinansieringen af tilsynet – ligeledes vil have en pris- og tarifeffekt.

På trods af det øgede tilsyn og en lang række nye og omfattende administrative omkostninger vurderes det i lovforslagets almindelige bemærkninger dog, at lovforslagets

¹ https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Forsyning/baggrundsanalyse_af_forsyningssikkerheden_-_el.pdf

bemyndigelsesbestemmelser medfører administrative konsekvenser som ikke overstiger 4 mio. kr. Der mangler imidlertid en begrundelse og beregninger som grundlag for ministeriets vurdering.

Dansk Energi ser med stor bekymring på, at man med lovforslaget giver hjemmel til Forsyningstilsynet til at udfærdige bekendtgørelser, som har direkte betydning for omfanget af administrative omkostninger for branchen, uden at lovforslaget giver en tydelig retning for udstedelse af bekendtgørelserne. Det er ikke alene et demokratisk problem. Det sætter også væsentligt spørgsmål ved grundlaget for ministeriets vurdering af de tilknyttede administrative konsekvenser, der må ses som værende særdeles usikre, da man med lovforslaget henlægger de nye omkostningsfulde krav på bekendtgørelsesniveau

Det anføres i bemærkningerne, at nye opgaver for Forsyningstilsynet vil medføre et behov for samlet set minimum 7½ -8 årsværk. Disse vil skulle finansieres af markedets aktører, hvilket i sidste ende har konsekvenser for forbrugerne.

Ser man på hele branchens udgifter til ét ekstra årsværk beløber udgiften sig til ca. 750.000. kr. per årsværk (inkl. overhead på 250.000). Herved vil de direkte administrative omkostninger til det øget tilsyn alene beløbe sig til min. 6 mio. kr. årligt.

Ser man alene på de administrative omkostninger, som pålægges de kommercielle selskaber, i form af nye krav til kontrakter og fakturer, som ca. 50 elhandelselskaber skal implementere, skal hvert selskab kunne implementere de nye krav med alt hvad det indebærer af afklaring, udvikling og testning for 80.000 kr. for, at de administrative omkostninger ikke overstiger 4 mio. Det er ganske urealistisk.

Det er således Dansk Energis overbevisning, at de administrative konsekvenser for branchen langt vil overstige 4 mio. kr. Dansk Energi vurdering vil være, at de nye krav til både netselskaber og kommercielle aktører vil beløbe sig til løbende omkostninger på minimum 30 mio. kr. indeholdende både engangs-implementeringsomkostninger samt løbende årlige omkostninger.

Dansk Energi vil opfordre ministeriet til at fremlægge beregninger og et transparent grundlag for sin vurdering, som kan anskueliggøre, at de administrative konsekvenser ikke overstiger 4 mio. kr. for branchen som helhed. Dette mangler helt.

Slutteligt skal det bemærkes, i relation til Forsyningstilsynets udgifter, at disse er steget fra 59 mio. i 2017 til 100 mio. i 2020, hvilket i runde tal svarer til 60-70 årsværk. På den baggrund fremstår vurderingen af de 7½-8 årsværk, der vurderes at blive drevet af dette lovforslag ikke velunderbygget, eftersom Forsyningstilsynets opgaveportefølje os bekendt ikke er udvidet væsentligt med ukendte opgaver i perioden 2017-2020. Dansk Energi finder det grundlæggende problematisk, at tilsynets udgifter belaster priser og tariffer i elmarkedet, når der uden videre kan ske en så dramatisk stigning i udgifterne uden at den har været underlagt nærmere budgetopfølgning og prioritering på linje med statens almindelige prioritering af omkostninger til myndighedsudøvelse på finansloven og uden at det fx har ført til, at tilsynet rettidigt har været i stand til at udmelde netvirksomhedernes indtægtsrammer for 2018, som udgør grundlaget for hele den regulering, der trådte i kraft 1. januar 2018. Forsyningstilsynet mangler øjensynligt fokus på driftsopgaver, men igangsætter i stedet projekter af egen drift som eksempelvis en

reguleringsantologi med involvering af forskere. Dette betragtes som en klar fejldisponering i en situation, hvor tilsynet i så åbenlys grad er udfordret af lovgivningens frister ift. kerneaktiviteterne.

Derfor anbefaler Dansk Energi:

- **At der én gang for alle bliver gjort op med princippet om gebyrfinansiering af Forsyningstilsynets udgifter, og at Forsyningstilsynet herefter finansieres via finansloven og underlægges almindelig skærpet budgetopfølgning fra Finansministeriet med særlig fokus på, om Forsyningstilsynet varetager en effektiv drift i relation til dets kerneaktiviteter.**
- **At man præciserer branchens forventede merudgift tilknyttet tilsynets øgede antal årsværk, da dette er at betragte som en administrativ byrde for branchen.**
- **At det præciseres hvilke justeringer, der vurderes ikke at medføre væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet.**
- **At man på transparent vis kvantificerer de administrative omkostninger forbundet med lovforslaget på et robust og dækkende vurderingsgrundlag.**
- **At lovforslagets bemærkninger til økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i relation til Ankenævnet på Energiområdet udgår, jf. Dansk Energis bemærkninger ovenfor om tvistbilæggelse af erhvervsklager, hvor der hverken er lovgrundlag eller model på plads. Bemærkninger om omkostninger, der kan pålægges branchen synes derfor ganske uheldige.**

2.26 Overimplementering

Det fremgår af bemærkningerne, at ministeriet har vurderet, at lovforslaget ikke medfører overimplementering. Dansk Energi vurderer dog, at lovforslaget medfører overimplementering på følgende områder:

- Manglende afgrænsning af hjemler
- Kontrakter og fakturaer for aggregatorer
- Leveringspligt
- Definition af fleksibilitetsydelse
- Varsling af tarifændringer for husholdningskunder

Dansk Energi står naturligvis til rådighed for uddybning af og dialog om nærværende høringssvar.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Ane-Katrine Zink Sørensen

Energistyrelsen
Vedr. journal nr. 2019-90526
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København K

Den 24. august 2020

Dansk Erhvervs høringssvar på forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.)

Dansk Erhverv takker for muligheden for at komme med høringssvar på forslaget til lov om ændring af lov om elforsyning.

Elforsyning er vigtigt for Dansk Erhverv og de over 15.000 virksomheder – fra SMV'er, iværksættere til globale virksomheder med +40.000 ansatte, som er medlem af Dansk Erhverv. Det er afgørende for Dansk Erhverv, at vi har en effektiv elforsyning med høj forsyningssikkerhed, konkurrencedygtige tariffer som samtidig bidrager til den nødvendige grønne omstilling og elektrificering. Netop derfor, er vi meget positive overfor udviklingen af et velfungerende liberaliseret elmarked bl.a. via de forskellige EU elmarkedsdirektiver, hvilket også gælder for dette elmarkedsdirektiv.

Den ambitiøse klimamålsætning om 70 pct. reduktion af drivhusgasser i 2030 kalder på et fuldt liberaliseret elmarked, hvor særligt digitalisering skal muliggøre integration af markant mere vedvarende energi i elnettet gennem innovative løsninger og fleksibel anvendelse af el. Det betyder en markedsmodel der giver den enkelte kunde mulighed for at bidrage til den grønne omstilling ved at anvende energien, når den er rigelig, og ikke mindst baseret på vedvarende energi, og samtidig sikre en omkostningseffektiv drift- og udvikling af elnettet.

Generelle bemærkninger

Lovforslaget implementerer elmarkedsdirektivet på relativt overordnet niveau. Det er først ved den efterfølgende regeludstedelse ved bemyndigelser til ministeren herunder Energistyrelsen, Energinet, netselskaber og ikke mindst Forsyningstilsynet, den konkrete implementering finder sted. Det er fornuftigt når det vedrører markedsregler mv., hvor der løbende vil være behov for tilpasning, men det kan bekymre, at det i lovforslaget annonceres at regeludstedelsen skal være på plads 1. januar 2021. Der er tale om essentielle regler for danske virksomheder, som er afhængigt af et velfungerende elmarked. Der bør derfor være fokus på at sikre tilstrækkelig tid til en grundig inddragelse af interessenter.

Derudover kan de regler, der skal fastlægges frem mod 1. januar 2021, medføre behov for større ændringer i elnetselskaberne – bl.a. til IT systemer grundet en nødvendig digitaliseringen. Der

bør derfor sikres en realistisk implementeringstid. Sidst bør der som altid være et omkostningshensyn, således implementeringen ikke bliver unødigt omkostningstung, da øgede administrative omkostninger i sidste ende vil betyde højere tariffer for virksomhederne og forbrugerne.

Borgerenergifællesskaber og frisetning af forbrugsdata

En øget fleksibilitet i forbruget er afgørende for en omkostningseffektiv grøn omstilling og integration af mere vedvarende energi. Her er digitaliseringen og anvendelse af forbrugsdata helt afgørende. Begrebet borgerenergifællesskaber kan måske være et element i denne markedsudvikling. Det er afgørende for Dansk Erhverv, at borgerenergifællesskaber ikke blot betyder, at nogle kunder slår sig samme i en spekulation der er bestemt af den nuværende afgiftsstruktur. Hvis borgerenergifællesskaber stadig kan få gavn af den forsyningssikkerhed et fælles elnet giver, så bør disse fællesskaber også være med til at betale for dem. Såfremt kunder ønsker at koble sig fra det fælles elnet, så bør det ikke lede til, at omkostningerne blot skubbes over på de eksisterende tilbageblivende kunder.

Digitalisering og øget adgang til og anvendelse af forbrugsdata er afgørende for udvikling af nye innovative fleksibilitetsløsninger til forbrugere og virksomheder. Derfor bør forbrugsdata frisættes, og gøre tilgængeligt for eksterne parter under hensyntagen til GDPR. Det bør samtidig være muligt ved en enkelt og simpel accept fra forbruger eller virksomhed, at anvende disse data til produktudvikling og levere af nye fleksibilitetsservices. Data bør gøres tilgængeligt via én samlet adgang på en let og overskuelig måde, så brugerne har et sted, hvor de kan finde forsynings- og forbrugsdata mm. Elnetselskabernes omkostninger ved datahåndteringen bør inkluderes i indtægtsrammerne, således omkostningerne kan dækkes.

Aggregatorrollen

Med lovforslaget introduceres *aggregatorer* som en ny rolle i elmarkedet og derved også regler for aggregatorens ageren i elmarkedet. Dansk Erhverv har store forventninger til services som leveres af aggregatorerne. Aggregatorrollen er en central brik for at tilvejebringe fleksibelt forbrug der reelt kan bidrage positivt drift af elnettet og derved indpasning af øgede mængder vedvarende energi i vores energisystem.

Det er en ny rolle, og givet den forventede innovation og udvikling af nye fleksibilitetsservices – evt. som integreret i andre services, løsninger eller produkter, så bør denne rolle på nuværende tid ikke begrænses unødigt, hvorfor bemærkningerne i lovforslaget virker afbalancerede og fornuftige. Det er naturligvis afgørende, at de forskellige aktører som leverer samme type forbrugsfleksibilitet stilles lige i markedet. De beskrevne modeller vil begge kunne implementeres, men det vil nok kræve lidt mere med en implementering af model 2 pga. ubalancer og ekstra målevalidering mv. Umiddelbart er model 1 mere ligetil, da den bygger på et kendt koncept, hvor model 2 er mere uvis og kræver udvikling.

Forbrugerrettigheder til virksomheder

Elmarkedet for privatkunder er i dag præget af høj grad af ensartethed, mens elmarkedet for virksomheder er præget af individuelt forhandlede kontrakter mellem to ligeværdige professionelle kontraktparter.

Derfor er Dansk Erhverv noget forundrede over direktivet og implementeringen af dette, der introducerer begrebet *slutkunde* og lader dette omfatte både forbrugere og virksomheder med samme forbrugerrettigheder mm. Dette vil alt andet lige betyde unødige omkostninger og administrative byrder – både hos virksomhederne og elhandlerne.

Det helt essentielt at værne om virksomheders aftalefrihed, ikke at pådutte virksomhederne fordyrende elementer i deres kontrakter som ikke skaber reel værdi. Dansk Erhverv foreslår, at virksomheder også fremadrettet skal kunne indgå kontrakter om leverancer af el med udgangspunkt i aftalefrihed, og det er afgørende at de nye regler om rettigheder for virksomheder implementeres som en absolut minimumsimplementering. Dansk Erhverv opfordrer til, at søges dette ændret ved næste revision af direktivet, og tage problemstillingen op på EU-kommissionens Citizens' Energy Forum eller bilateralt med EU-kommissionen og andre lande i Rådet.

Desuden undrer Dansk Erhverv sig over, at direktivet direkte pålægger medlemsstaterne at sørge for udenretlig tvistbilæggelse af sager mellem to erhvervsdrivende. Da der nu skal oprettes sådan en adgang – som vi mener er en offentlig opgave - er det vigtigt, at den kommende udenretlige tvistbilæggelse tilrettelægges på en sådan måde, at omkostningerne ved at klage ikke bliver så høje, at klageadgangen reelt bliver illusorisk. Det nytter derfor ikke bare at vælte omkostningerne ved de nye sager over på de virksomheder, der nu får en ny klageadgang. Der bør derfor fastsættes et klagegebyr, der er højt nok til at sikre, at virksomhederne ikke anlægger klart grundløse sager, men lavt nok til, at virksomhederne ikke afskrækkes fra at klage alene på baggrund af klagegebyrets størrelse.

Rammer for elhandel, der understøtter konkurrence og innovation

Strøm er, som bekendt, et ganske generisk produkt. Strøm er strøm. Kontrakter, faktura, varslinger mv. er en fundamental del af relationen mellem elhandelsvirksomheden og kunden, og der er allerede i dag en høj grad af regulering på dette område. Med lovforslaget øges reguleringspresset uden nødvendigvis at forberede konkurrence eller øge innovationen i markedet.

Dansk Erhverv opfordrer derfor til at elmarkedsdirektivets krav til kontrakter og faktura implementeres i danske lovgivning som en absolut minimumsimplementering med størst mulige frihedsgrader for elhandelsvirksomheden til udformning af faktura og kontrakter.

Med ændring af definitioner i lovforslaget og indførelse af forbrugerrettigheder til virksomheder introduceres også nye varslingskrav. Også disse krav bør implementeres i danske lovgivning som en absolut minimumsimplementering, og det bør præciseres, at varslingspligten alene gælder ændringer der er til ugunst for kunden.

Leveringspligt

Det fremgår af lovforslaget, at de nye roller i elmarkedet, som introduceres med implementering af elmarkedsdirektivet ikke er forenelige med den nuværende leveringspligt. Dansk Erhverv mener, at den sektorspecifikke markedsregulering, så vidt mulig, bør harmoniseres med den generelle konkurrence- og markedsføringsregulering. Derfor foreslår vi, at man overgår fra leveringspligt til et fokuseret ét-produkts-model for leveringspligten, således ikke alle produkter skal til-

byde alle kunder. På andre produkter bør det være markedsføringsloven som gælder, herunder forbuddet mod uberettiget forskelsbehandling, hvor der skal være objektive kriterier til grund, hvis der kommunikeres til specifikke kundegrupper.

Elproduktionsbevillinger for vedvarende energiproduktion fra vind og sol

Den billigste form for vedvarende energi er i dag landbaserede sol og vind. For at fjerne unødigt bureaukrati for udvikling af vedvarende energikilder foreslår Dansk Erhverv, at bestemmelsen om elproduktionsbevillinger ændres, så der ikke længere er krav om, at VE-anlæg skal have elproduktionsbevilling.

Producenter på land har ikke tidligere skullet have elproduktionsbevilling i praksis, da de kunne tilslutte sig i forskellige tilslutningspunkter på under 25 MW. Denne mulighed blev med bekendtgørelse nr. 1128 af 7. september 2018 om nettilslutning af vindmøller og solcelleanlæg lukket. Der er ingen praktisk grund til, at VE-producenterne på land skal have den bevilling, da både brændstofomkostninger og skrotningssomkostninger er meget lave for VE-anlæg på land, hvorfor der ikke er behov for at stille krav om finansiell kapacitet. Desuden stilles der allerede krav om teknisk kapacitet i form af krav om, at der er tilknyttet en driftsansvarlig person godkendt af Sikkerhedsstyrelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1608 af 20. december 2017 om sikkerhed for drift af elektriske anlæg. Ligeledes skal landvindmølleparker certificeres efter bekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2013 om teknisk certificering af vindmøller. Disse regler er fuldt ud tilstrækkelige til at sikre den tekniske kapacitet, hvilket også er afspejlet i Energistyrelsens praksisnotat.

Netudviklingsplaner

Lovforslaget implementerer endvidere et nyt krav, hvorefter netvirksomheder skal udarbejde og offentliggøre netudviklingsplaner hvert andet år. Dansk Erhverv bakker op om implementeringen, da det er afgørende, at der er viden i markedet omkring potentialerne for fleksibilitetsydelser og services. Dette kan netudviklingsplanerne være med til at frembringe. Det er centralt, at planerne har et klart operationelt sigte og indeholder mulige kapacitetsudfordringer eller flaskehalse, samt at forudsætningerne er transparente og harmoniserede på tværs af netområder. Det glæder fx fremskrivninger af opladningsteknologi og elbiler, hvor der er en voldsom teknologiudvikling.

Dansk Erhverv bakker desuden op om, at netudviklingsplanerne sendes i en bred høring, da fremtidens udbydere af fleksibilitetsydelser kan findes flere steder.

Dansk Erhverv takker for høringsmuligheden, og ser frem til at bidrage konstruktivt ved den videre implementering – herunder arbejdet med nye tarifmodeller og fleksibilitetsmarkedet.

Med venlig hilsen,

Ulrich Bang

Klima- og energichef

Energistyrelsen

Sendt på mail til: ens@ens.dk og jpr@ens.dk

DE FRIE ENERGISELSKABER

Ryesgade 3F, 3. sal
2200 København N

M: +45 25 46 98 29

E: jm@defrieenergisekskaber.dk

W: www.defrieenergisekskaber.dk

København den 24. august 2020

Vedr.: Høring af standardgebyrer

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har den 6. juli 2020 sendt lovforslag om ændring af lov om elforsyning i høring. De Frie Energisekskaber takker for det tilsendte høringsmateriale. Vores kommentarer falder i følgende afsnit:

1. **ADSKILLELSE SKAL VÆRE REEL - OG TILSYNET SKAL VÆRE EFFEKTIVT**
2. **ELFORSYNINGSLOVENS §73b**
3. **ENERGISPAREORDNINGEN**

1 **ADSKILLELSEN SKAL VÆRE REEL - OG TILSYNET SKAL VÆRE EFFEKTIVT**

Vi hører af og til, at det er ude af proportioner at efterspørge ejermæssig adskillelse af energisekskaberne. På baggrund af de problemer som bl.a. Forsyningstilsynets fire rapporter i forbindelse med Konkurrenceanalysen – herunder BDO-rapporten - og derfor uden de mange konkrete eksempler, så er der skabt tvivl om, hvorvidt der overhovedet har været overensstemmelse mellem intentionen i lovgivningen, og det som rent faktisk sker på det danske energimarked.

Altså: Hvordan kan netselskaber – indenfor reguleringsrammer med klare krav om adskillelse fra kommercielle selskaber - tømmes for medarbejdere, hvorefter alle netselskabets medarbejdere nu har nem adgang til at købe alle mulige typer af ydelser. Her gengivet med udgangspunkt i en aftale mellem SE Energi & Klima og Sydenergi Net – dvs. to nuværende selskaber i Norlys-koncernen ydelser, som købes af det tomme netselskab:

- **Økonomiafdelingen** – alle ind- og udbetalinger, produktanalyser, finansiel sparring, udarbejdelse af regnskaber og års-rapporter
- **Planning & Controlling** - "fokuserer på at skabe sammenhæng og forståelse mellem forretningens aktiviteter og de finansielle resultater – herunder finansielle analyser og bearbejdning af data".
- **Strategisk forretningsudvikling** – "Kommercielle analyser – herunder markeds- og konkurrentanalyser, værdiansættelse, såkaldt komplekse excel- og powerpoint-løsninger, juridisk bistand, Lean og Business Process Management samt rådgivning om micro- og macro-trends"
- **IT – ansvar for interne og eksterne it-systemer** herunder udvælgelse og drift af standardservice + udvikling af interne IT-systemer i koncernen
- **Afregning og Inkasso** – herunder konkurs, tvangsauktion og fakturering af handelsselskaber i SE Energi og Klima
- **Indkøb og logistik** – herunder indkøb af varer og ydelser for SE-koncernen.
- **Group Treasury & Risk Management.** Afdelingen håndterer bl.a: Optimering af SE-koncernens finansiering og Implementering af diverse regelsæt (compliance)
- **HR** – herunder ansættelse og afskedigelse.
- **Koncern Support** (Kommunikation, Public Affairs & Facility). Afdelingen håndterer blandt andet: Mediedækningen i koncernen som helhed, herunder ift. andelshavere, intern kommunikation, understøttelse af optimering af forretningsgange, kantinedrift, bygningsdrift osv.

Her træder et forhold særligt tydeligt frem. SE-koncernen har, hvad de selv kalder for et "Internt konsulenthus", som alle selskaber i koncernen bruger, dvs. både netselskabet og handelselskaberne. Således findes der reelt ingen adskillelse: Finansielle transaktioner, belåning, strategiske public affairs-aktiviteter og lobbyarbejde løses af de samme afdelinger – uanset, hvor i koncernen opgaverne reelt hører hjemme. Måske løses opgaverne endda af de samme medarbejdere selvom loven foreskriver adskillelse.

Konklusionen er, at alt kun i teorien og på papiret er adskilt, mens det reelt er muligt at blande alt sammen ude i koncernerne med de skadevirkninger, som vi ved, der knytter sig her til. Tilsynet har i den forbindelse alt for ringe mulighed for at føre tilsyn og kontrol. Den mest effektive løsning, som så også ville minimere tilsynets kontrolbehov, er selskabsmæssig adskillelse, dvs. at stille krav om, at et netselskab for at kunne drive en bevilling ikke samtidig må eje kommercielle aktiviteter. Dette ville være enkelt, overskueligt og nemt kontrollerbart – og det ville sikre at ejerne af netselskabet og den kritiske infrastruktur alene varetog interesser, der understøttede selskabets værdiskabelse.

Det næstbedste er at kræve, at alle de opgaver, som netselskaberne ikke selv løser, skal sendes i udbud. Dermed sikres det med det samme, at netselskabet alene går efter billigste og bedste service eller produkt.

I Danmark er en anden model valgt. Det er en model, hvor der ikke er krav om udbud og hvor der ikke er krav om ejermæssig adskillelse. Selskaberne skal dog agere adskilt, hvilket utallige eksempler – herunder konstruktionen med at tømme selskaberne – viser, at de ikke har kunne honorere. I tillæg hertil stiller det store krav til kontrol, idet moderkoncernen – herunder direktøren for hele koncernen - vil have økonomisk incitament til at varetage koncernselskabers samlede interesse. Det her betyder, at netselskabets interesser ikke altid står først. Vi har set det med bl.a. skandalen om koncernintern handel med energibesparelser, aftaler om betaling af husleje til selskaber uden medarbejdere og overpriser ifm. handel med nettab. Udnyttelsen af hullerne i reguleringen, som den manglende adskillelse resulterer i, er mange. Det koster forbrugerne dyrt i tab af produktivitet og konkurrence, fordi overpriserne har samme effekt som en usynlig skat: Priserne er for høje og overpriserne forhindrer nye og mere innovative produktioner i at vinde frem.

Et netselskab, der er tømt for medarbejdere, og hvor der handles med alle de ovennævnte opgaver, vil også skabe koncerninterne profitter, som følge af at der handles med alle opgaver. Og her bliver det i ordets bogstaveligste forstand: Alle opgaver, idet netselskaberne er tømt for medarbejdere. Der har hidtil ikke været et effektivt tilsyn hermed. Dette vil kræve en betydelig opmænding, idet der faktisk i mange tilfælde slet ikke har været et effektivt tilsyn med markedsmæssighed. Derfor er det særligt væsentligt, at der nu prioriteres yderligere penge til tilsynet, idet Danmark har valgt en model uden krav om udbud og uden selskabsadskillelse.

Opsummerende er det positivt, at der igen forsøges taget hånd om kritikken. Dog står det uklart, hvor meget der udestår af opfølgningen på Konkurrenceanalysen. Hvis det alene er nettab og lidt stramninger på retorikken, som der ender med at blive opfølgning på Konkurrenceanalysen, så er meget lidt vundet. Særligt overset vil det således være, at Tilsynet sikres indsigt og kontrolpligt med aftaler om "Koncernintern finansiering", hvoraf et selskab løbende som eksempelvis SE-koncernen, der nu er en del af Danmarks andet største elskabs Norlys, har haft 50 pct. af sine koncern interne aftaler omhandlende "koncernintern finansiering". Dette skal tilsynet kunne kontrollere.

1.1. NETTAB: TRANSAKTION MED SØSTERSELSKABER GIVER RISIKO FOR KRYDSSUBSIDIERING

Lovforslagets bemærkninger fremhæver side 71-72, at:

"Transaktioner med en selskabsmæssig forbunden elhandelsvirksomhed indebærer en risiko for krydssubsidiering. Elhandelsvirksomheden kan endvidere også opnå en fordel ved at levere elektricitet til dækning af nettab, selvom leveringen sker til en markedsmæssig pris, idet elhandelsvirksomheden hermed er sikret en stor, fast volumen. Samtidig er der risiko for, at netvirksomhederne tilkøber produkter, de ikke har brug for, f.eks. prissikringsprodukter, hvilket kan skabe ekstra omsætning og potentielt overskud i elhandelsvirksomheden".

De Frie Energiselskaber har gennem en årrække gjort opmærksom på problemerne med indkøb af nettab, så vi støtter naturligvis, at opgaven sendes i udbud eller købes på spotmarkedet. Begge metoder vil effektivt spare forbrugerne for store summer, der ellers uden grund ville medføre overpriser.

Dette princip bør være bærende for alle netselskabernes opgaver, som argumenteret for på side 1-2. For at illustrere problemets omfang på nettab, vil vi på baggrund af en simpel beregning her gennemgå størrelsesordenen af det økonomiske potentiale ved konkurrenceudsættelse af netselskabernes opgaver.

Men først: Hvad er nettab? En del af den strøm, der produceres, går tabt undervejs fra produktionen gennem ledninger, kabler og videre ud til kundernes stik- kontakt. Det kaldes nettab. Ifølge offentligt tilgængelige estimater er gennemsnits-nettabet 10 pct. Forenklet forklaret: Der skal derfor sendes 110 pct. strøm afsted for at være sikker på, at kunden modtager 100 pct. strøm i stikkon-

takten. De ekstra 10 pct. skal netselskabet købe hos en elhandler. Opgaven kan nemt beskrives og sendes i udbud. Nettab er en del af indtægtsrammen, men er ikke en del af effektiviseringskravene fra Forsyningstilsynet.

Beregning

En beregning udarbejdet af De Frie Energiselskaber på handlen med nettab i de seks største elnetselskaber viser, at kunderne kunne have sparet op mod 50 mio. kr. alene i 2017, hvis selskaberne havde sendt opgaven i udbud – frem for at købe det hos et søsterselskab. Analysen af netselskabernes indkøb viser, at:

- *Ingen af Danmarks knap 40 netselskaber frem til 2018 har afholdt udbud på strøm til dækning af nettab.*
- *Elnetselskaberne fravælger udbud og køber ind hos søsterselskab, som de både deler kaffemaskine og øverste direktør med.*
- *Elkunderne får en regning, der kan være op mod 20 gange højere, end den de ellers kunne have fået.*
- *El-kunderne i de seks største selskaber kunne have sparet op mod 50 mio. kr. ved udbud på opgaven "indkøb af nettab" – alene i 2017.*
- *Der er tendens til "omvendte skalafordele": Jo større selskab – jo større mængde – jo dyrere opgaveløsning.*
- *Med handlen giver netselskabet handelsselskabet både kontante økonomiske fordele samt fordele i forbindelse med deres samlede strømindkøb: Det ligger en sikker bund i forretningen – og jo større mængde og jo billigere kan selskabet handle.*

Metoden, som netselskaberne benytter sig af, er lovlig indenfor de gældende rammer. Metoden er desværre særdeles uhensigtsmæssig for kunderne, fordi de får en meget større elregning, end de egentlig behøvede.

Fordele og ulemper for energikoncernen

Ved at koncernen undgår at sende opgaven i udbud, opnår koncernen som et samlet hele, dvs. både netselskab og kommercielt selskab, at et lukrativt økonomisk aktiv, som effektivt kan fastholde en række også økonomiske fordele indenfor egne koncernmu-

re:

For **handelsselskabet** isoleret set opnås følgende **fordele**:

- *Ind ad fordøren får det kommercielle handelsselskab en kæmpe ordre, som de ikke skal tage i konkurrence med andre.*
- *Der er tale om en leverance hvis volumen får betydning for handelsselskabernes regnskabsresultat.*

For **netselskabet** isoleret set opnås ikke fordele, men **ulemper**:

- *Netselskabet risikerer at blive hjemsted for dårlige indkøbsaftaler.*
- *Samhandelsaftalerne risikerer at blive dyrere end nødvendigt – og dermed ikke på markedsmæssige vilkår.*
- *Indkøbsstrategien skal være "ren spot" for at være i forbrugernes interesse. Over tid vil ethvert selskab med den likviditet, som netselskabet ligger inde med, altid være bedst tjent med spotprisen. Det tilsiger såvel teoretisk som praktisk erfaring.*

Isoleret set har netselskabets ejere ingen interesse i at undgå udbud. Et udbud afholdes for at presse pris ned og service op. Ved at undgå udbud mister netselskabet muligheden for dette pris- og servicepres. Til gengæld får den samlede koncern en mulighed for at optimere den samlede udgifts- og opgaveportefølje på tværs af monopoldrift og konkurrenceaktiviteter.

Figur 1. Nettab – baggrundsdata fra seks elnetselskaber (2017).

	Radius	Cerius	EVONET	ENIIG	NRGI	Energifyn	Total
Nettab	357.893.875	161.485.930	111.966.385	197.543.563	71.421.055	83.173.170	983.483.978
Omkostning nettab	191.975.800	90.418.431	48.450.079	88.555.853	34.861.919	39.236.594	493.498.676
Pris pr. kWh	53,64	55,99	43,27	44,83	48,81	47,17	50,18
Indkøbspris spot	165.034.507	74.487.514	49.833.369	88.018.151	31.877.433	37.111.147	446.362.121
Indkøbspris pr. kWh	46,11	46,13	44,51	44,56	44,63	44,62	45,39
Avance ved rens spot	26.941.293	15.930.917	-1.383.290	537.702	2.984.486	2.125.447	47.136.555
Avance ved ren spot pr. kWh	7,53	9,87	-1,24	0,27	4,18	2,56	4,79
Spot gns.pris DK1			22,38	22,38	22,38	22,38	22,38
Spot gns.pris DK2	23,78	23,78					23,78
Samlet leverance	8.208.544.125	3.989.723.377	3.598.726.312	4.373.635.866	2.108.040.212	2.272.479.225	24.551.149.117
Nettab % af leverance	4,36%	4,05%	3,11%	4,52%	3,39%	3,66%	4,01%
Samlet forbrug 2017							33.067.000.000
Andel af samlet forbrug							74,25%
Overfakturering pr. kWh							0,20

Note: *1: Evonet ligger i 2017 ca. 10 øre lavere end de øvrige år, hvilket kan betyde, at de har udestående fra andre år, som nivelleres ud på andre år.

Dette potentiale vil i større eller mindre omfang kunne findes på alle de opgaver, som netselskaberne løser ved koncernintern handel. Heri ligger der således et effektiviseringspotentiale, der kan komme forbrugerne til gavn.

Opsummering:

- First best solution er ejermæssig adskillelse. Næstbedste løsning er krav om, at alle netselskaber sender alle opgaver i udbud.
- Det er ikke kun opgaver nettab eller energibesparelser, som skal i udbud. Det skal gælde alle opgaver fra administration til it og videre til "aftaler om koncernintern finansiering".
- EU direktiv kræver et effektivt tilsyn. I fravær af ejermæssig adskillelse bør Forsyningstilsynet tilføres flere ressourcer mhp. kontrol af markedsmæssighed og reel adskillelse.
- Tilsynet sikres hjemmel til at foretage nødvendig kontrol med koncern intern handel med aftaler om koncernintern finansiering.

1.2. Udløb af netbevillinger

Som opfølgning på Elreguleringsudvalgets rapport (2014) var det oprindeligt planen, at der i løbet af 2018 skulle foretages en analyse af fordele og ulemper ved ejermæssig unbundling. I forbindelse med Elreguleringsudvalget blev Kammeradvokaten bedt om en vurdering af de ekspropriative elementer ved eksempelvis krav om konkurrenceudsættelse af netopgaver eller krav om ejermæssig adskillelse. Kammeradvokaten vurderede, at det ikke ville være ekspropriation at forlange særlige eller nye krav opfyldt i forbindel-

se med fornyelse af bevillinger, såfremt dette skete i god tid før udløb af netselskabernes bevillinger. Dette sker løbende fra primo 2021.

I forbindelse med nærværende høring har vi siden 6. august 2020 efterspurgt Energistyrelsens liste over netbevillingerne og deres udløb. Den har vi imidlertid ikke kunne få udleveret. Dette bør være offentligt tilgængelige oplysninger. Disse oplysninger bør være tilgængelige på Energistyrelsens hjemmeside.

Opsummering

- Liste med udløb af netbevillinger bør være almindeligt tilgængeligt på eksempelvis Energistyrelsens hjemmeside.
- Opfølgning på Konkurrenceanalysen: Der mangler fortsat opfølgning på anbefalingen om en analyse af fordele og ulemper ved ejermæssig adskillelse/unbundling.

1.2. Neutral adfærd og myndighedsopgaver

Grundlæggende har lovændringerne i lovforslaget det rigtige udgangspunkt: Det skal sikres, at netselskaberne ikke sammenblander deres aktiviteter og økonomi med koncernforbundne søsterselskaber, som de foruden lukrativ økonomisk samhandlen også risikerer at stille bedre i konkurrencen end andre selskaber. Retningen er således den rigtige. Hos De Frie Energiselskaber er vi dog bekymrede for, at staten endnu engang vælger at udsætte branchen for de håndtag, der introducerer markedet for mindst konkurrence. Ambitionerne for grøn omstilling er høje. Det bør i højere grad afspejle sig i deregulering af markedet og øget kontrol med netselskaberne, når staten ikke vælger fuld ejermæssig adskillelse.

Sammenblandingen af aktiviteter og opgaver har i årevis ødelagt muligheden for at få energimarkedet til at fungere effektivt til gavn for forbrugerne. Derfor bekymrer det, at vi med den grønne omstilling, som vi har foran os, at der ikke i højere grad kan sikres en reel adskillelse ejermæssigt.

Bekymringen gælder eksempelvis energilagingsaktiviteter og ladestanderaktiviteter ift. netselskabet, hvor vi er bekymret for netselskabets neutrale adfærd, som markedsformidler. Kan vi sikre det indenfor de nu-gældende regler? Nej. Det er derfor reglerne nu strammes, men vi forholder os skeptiske for, hvorvidt det er tilstrækkeligt, idet netselskabet og de kommercielle selskaber fortsat har samme øverste direktør, som til enhver tid er forpligtet til at sætte koncernens økonomiske interesser foran også netselskabets egne økonomiske interesser. Dette har vi som nævnt ovenfor jo utallige eksempler på fra store såvel som små elkonerer.

Vi er bekymrede for, at koncernens samlede økonomiske hensyn vil blive varetaget før netselskabets egne økonomiske hensyn – herunder koncernens samlede hensyn i fastsættelsen af eksempelvis rådighedsgebyrer/rådighedsbetaling i forbindelse med ladestanderaktiviteter eller energilageraktiviteter. Dette kan en konkurrencebegrænsning, hvilket vi vender tilbage til nedenfor - herunder i afsnittet om Elforsyningslovens §73b.

I forlængelse heraf bør der dog foretages en gennemgang af roller og ansvar hele vejen rundt om netselskabernes aktiviteter. Et eksempel: Dansk Energi, der er brancheorganisation for både netselskaber og kommercielle selskaber, udarbejder positivlister for eksempelvis batterier <https://www.danskeenergi.dk/vejledning/nettilslutning/positivlister>. I takt med udviklingen af kommercielle energimarkeder er der i stigende grad behov for netselskaberne, som neutrale markeds facilitatorer. Det har bl.a. ACEER skrevet et white paper om - <https://www.ceer.eu/documents/104400/5937686/The+Role+of+the+DSO/94563e91-008a-fc43-85fb-1f908a210c9b>. Heri understreges betydningen af præcis den neutrale adfærd. Dansk Energi varetager som lobbyorganisation økonomiske interesser både for netselskaber og for kommercielle selskaber, som har interesse i eksempelvis batteriprodukter, ladestander osv. For at sikre en fri, lige og velfungerende konkurrence bør en myndighedslignende opgave, som eksempelvis udgivelse af en positivt lister, placeres i eksempelvis Energistyrelsen og ikke i en brancheorganisation, der på vegne af deres medlemmer, kan have økonomiske interesser i et bestemt udfald af en bestemt sag. Dette er ikke understøttende for objektiv og neutral markedsadfærd.

Derfor vil vi opfordre til, at positivlister på batterier, solceller mv. flyttes fra Dansk Energi til Energistyrelsen, og at der foretages en

gennemgang af, hvorvidt andre myndighedslignende opgaver skal flyttes til styrelsen for at understøtte neutral og objektiv markedsadfærd samt at sikre klar rolle- og ansvarsfordeling.

Opsummering

- Positivliste for batterier flyttes fra Dansk Energi til Energistyrelsen.
- Energistyrelsen foretager en gennemgang af, hvorvidt andre myndighedslignende opgaver skal flyttes fra Dansk Energi til Energistyrelsen for at understøtte grøn omstilling, objektiv adfærd og at sikre klar rolle- og ansvarsfordeling.

2. Elforsyningslovens §73b: Konkurrencen påvirkes negativt

“Ministeriet vurderer, at de eksisterende rammer vedrørende kompetencefordelingen i tarifsystemet efter elforsyningslovens §§ 73, 73 a og 73 b bør opretholdes”. (Side 53).

Implement vurderer i deres analyse for Forsyningstilsynet, at bestemmelsen i elforsyningslovens §73b er forældet. Den vurdering er vi enige i. Det gælder metoden for fastsættelse af omkostninger, der efterfølgende er svag kontrol og klageadgang til. Det gælder såvel tariffer, gebyrer, standardaftaler med.

Det er en hel unik adgang som Dansk Energi får på vegne af netselskaberne til at anmode tilsynet om at godkende en metode til prisfastsættelse. Det giver en skævvridning, da Dansk Energi både løfter lobbyinteresser for både netvirksomheder og kommercielle virksomheder.

Det forstærker skævvridningen, at Forsyningstilsynet ikke kan føre tilsyn med den konkrete adfærd hos netselskaberne ift. aftalerne, fordi tilsynet alene godkender den metode, som netselskaberne eksempelvis fastsætter en sikkerhedsstilling efter.

Kommercielle selskaber er overladt til at civile søgsmål, hvis de skulle være uenige – og der er ingen sanktion. Sådan et søgsmål koster kommercielle selskaber dyrt i tid og kroner. Ofte tager sådan en sag mere end to år. Og skulle det kommercielle selskab vinde, så er kunden med overvejende sandsynlighed tabt for længst. For det lokale netselskab har det derimod være sanktionsløst. Der er ikke et incitament i §73b til at sikre hverken kundens eller det kommercielle selskabs ret.

Undtaget fra den sædvanlige konkurrenceretlige regulering.

En yderligere konsekvens af elforsyningslovens § 73 b er, at sådanne aftaler, som standard netbenyttelsesvilkårene er udtryk for, er undtaget fra den sædvanlige konkurrenceretlige regulering i konkurrencelovens § 6, om konkurrencebegrænsende aftaler og § 11, misbrug af dominerende stilling.

Et af de allervigtigste områder for at sikre fri og effektiv konkurrence på elmarkedet i Danmark, nemlig de vilkår, der skal regulere adgangen til distributionsnettet, en adgang som er en helt nødvendig forudsætning for at være elhandelsvirksomhed, er således undtaget konkurrenceloven i den nuværende elforsyningslov. I stedet for den nuværende regulering, der således er baseret på, at monopolvirksomhedernes brancheorganisation Dansk Energi i realiteten selv fastlægger netbenyttelsesvilkårene, bør adgangen til elnettet være baseret på lovregulerede vilkår underlagt tilsyn fra f.eks. Forsyningstilsynet med henblik på at sikre en effektiv sanktionering af overtrædelser samt sikre en effektiv ligebehandling.

Uhensigtsmæssighederne ved den nuværende regulering kan tænkes at blive endnu mere udtalte i fremtiden, hvor en lang række andre aktører end blot elhandelsselskaber ønsker adgang til elnettet. Eksempler er virksomheder, der vil etablere sig som aggregatorer eller helt generelt virksomheder, som ønsker at udvikle produkter inden for Smart Grid, dvs. mere intelligent forbrug af el på de optimale tidspunkter. Alt dette kan bedst understøttes ved, at der lovgives på området sådan, at reguleringen er ens for alle og kendt for alle og således, at den håndhæves ens i alle tilfælde, uanset om der er tale om konkurrenceudsatte virksomheder, der er koncernforbundet med elnetvirksomheden, eller om konkurrenceudsatte virksomheder, der ikke er koncernforbundet med elnetvirksomheden. Ud over at den nuværende model med aftalebestemte vilkår for netbenyttelse kan benyttes til at favorisere koncernforbundne elhandelsvirksomheder, så opstår der ydermere den implikation, at en række af de nye aktører på markedet og elnetvirksomhederne i realiteten kan have modstridende interesser.

I udgangspunktet har elnetvirksomheden interesse i at distribuere eller transportere så meget strøm som muligt, idet det er det, den bliver betalt for. Det giver i udgangspunktet elnetvirksomheden et incitament til at indgå aftaler med elhandelsvirksomheder. Imidlertid kan der i forhold til række af de nye aktører og produkter på elmarkedet opstå væsentligt mere modsatrettede interesser. Igen er virksomheder, der har produkter, der virker som aggregatorer, gode eksempler. Aggregatorerne virker som udgangspunkt ved at fordele elforbruget til det tidspunkt, hvor strøm er billigst, dvs. uden for spidsbelastningstidspunkterne. Aggregatorerne medvirker således til at nedsætte behovet for kapacitet i elnettet.

Der vil ikke være noget til hinder for, at eksempelvis fastsættelse af vilkårene for benyttelsen af elnettet ved lov eller på lovsniveau. Det samme gælder alle de øvrige metodeanmeldelser, som Dansk Energi foretager under §73b. Elforsyningsloven bestemmer allerede, at der skal være fri og lige adgang til elnettet på ikke-diskriminerende vilkår. Dette vil således blot være en naturlig forlængelse af denne regulering og den i forvejen detaljerede regulering omkring indtægtsrammefastsættelsen.

Den enkle løsning er at lade Elforsyningslovens §73b udgå. Dette er fortsat vores anbefaling.

Klageadgang – afsnit 3.1.1.3.4.

I forlængelse af ovenstående – og såfremt det ikke kan besluttes at §73b skal udgå af elforsyningsloven – så skal det fastslås, hvordan rolle- og ansvar fordeles ved tvist om nettariffer, idet den nugældende lovgivning ikke tager højde for uenighed hos leverandører af ydelser, der understøtter grøn omstilling, når et netselskab fastsætter eksempelvis beløb for rådighed (dvs. rådighedsbetaling). Leverandøren her kunne være producent af solcelleanlæg, vindmølle, mikrokraftvarmeanlæg mv. – eller i fremtiden noget helt fjerde.

Opsummering

- §73b udgår af elforsyningsloven, da bestemmelsen er forældet i et liberaliseret elmarked.
- Alle opgaver, der før henhørte under §73b fastsættes ved lov eller på lovsniveau.
- Klageadgangen ved uenighed om nettariffer skal præciseres.
- Forsyningstilsynet skal have hjemmel til – hvis der opstår uenighed om tariffer, gebyrer eller andre omkostninger henhørende under §73b-godkendelse, at få den prøvet ved Forsyningstilsynet.
- I det efterfølgende arbejde med fastsættelse af regler for netvirksomhedernes anskaffelse af fleksibilitetsydelser, integration af aggregatorer mv. som skal understøtte grøn omstilling er det væsentligt, at der er særlig opmærksomhed på interessekonflikten mellem koncernernes selskaber – herunder behovet for at sikre objektiv og markedsneutral handling fra netselskaberne.

3. ENERGISPAREORDNINGEN (side 149. – 3.6.2. Ministeriets overvejelser)

Omfattende snyd og forvaltningsproblemer med Energispareordningen (ESO) i årevis betyder, at der ikke kan være grundlag til at slække på reglerne for selskabernes regnskabsførelse.

Kritikken fra Rigsrevisionen (2017) var alvorlig – og med ministeriets egne ord, så kan det *”ikke udelukkes, at der som følge af COVID-19 opstår forsinkelser i leverancer af visse komponenter og udstyr, som anvendes til at gennemføre energispareprojekter.”*

Af hensyn til den efterfølgende kontrol – alle bilag skal opbevares i 5 år efter projektafslutning – så er der intet grundlag for at sløjfe kravet om opdelte regnskaber.

Opsummering

- Der slækkes ikke på krav til regnskabsførelse vedr. Energispareordningen (ESO). Disse afsnit bør udgå.

Vi uddyber naturligvis gerne alle de ovenstående høringsbemærkninger, såfremt ministeriet finder behov for det.

Med venlig hilsen

Jette Miller
adm. direktør

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Mail: jbr@ens.dk, ens@ens.dk Journal nr. 2019-90526

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

Til Energistyrelsen

21. august 2020
Side 1/8

Dansk Fjernvarmes høringssvar vedrørende lovforslag om ændring af elforsyningsloven

Dansk Fjernvarme har udarbejdet høringssvar til lovforslaget om ændring af elforsyningsloven som implementerer EU's elmarkedsdirektiv. Lovforslaget har bl.a. til formål at sætte rammerne for 3.partsadgang, direkte elforbindelser og borgerenergifællesskaber.

Hovedproblemstilling

Dansk Fjernvarme mener at lovforslagets implementering af elmarkedsdirektivet er mangelfuld, idet mulighederne for 3. partsadgang, direkte forbindelser og borgerenergifællesskaber, ikke imødekommes og udnyttes som forudsat i direktivet. For fjernvarmeselskaber er disse muligheder vigtige af hensyn til udnyttelse af synergier, effektivitet og fleksibilitet, som går tabt, hvis egne anlæg i fjernvarmeområdet ikke kan bindes sammen om kostningsægte. Direkte forbindelser udsætter elnetselskaber for konkurrence, som dels vil skabe incitament til omkostningsægte prisstruktur og dels er bedre monopolregulering end nuværende indtægtsrammeregulering.

Konklusion:

Det er ærgerligt at Ministeriet ud fra en misforstået forbrugerbeskyttelsestankegang og ud fra en misforstået samfundsøkonomisk tankegang i praksis hindrer besparelser, fleksibilitet og energiintegration mellem forsyningsformerne samt undlader at benytte det mest effektive reguleringsværktøj for så vidt angår eldistributionsselskabernes omkostningseffektivitet, nemlig risikoen for konkurrence fra direkte forbindelser og borgerenergifællesskaber. Dansk Fjernvarme ser implementeringen af E's elmarkedsdirektiv som et tilbageslag og en barriere for et horisontalt energisystem samt mulighederne for at Danmark kan bevare førertrøjen, for så vidt angår energieffektivitet og energiintegration.

Dansk Fjernvarme finder implementeringen af Elmarkedsdirektivets artikel 16, for så vidt angår forbrugerejede selskaber og kommuners muligheder for at være dækket af definitionen på borgerenergifællesskaber mangelfuld. Det er vurderingen, at det bl.a. er Danmark og Andelstanken som har været inspiration til artikel 16 som følge af, at de fleste øvrige lande ikke evner at få organiseret energimonopoler på samme effektive måde som tilfældet er i Danmark.

Generelt

Direktivet tager fat i noget væsentligt i forhold til de energisystemer som bliver dominerende i fremtidens fossilfrie samfund, hvor især produktion går fra at være et centralt og vertikalt søjleopdelt system til at være et decentralt, horisontalt og integreret system og hvor produktionen i stort omfang vil pågå decentralt ved kilderne. Direktivet tager fat i spørgsmålet om hvorledes og i hvilken omfang forbrugere og virksomheder må etablere og udnytte egen lokal produktion samt deres forbindelser til elnettet og egne decentrale anlæg.

For fjernvarmesektoren er disse spørgsmål særdeles vigtige, idet fjernvarmesektoren for at blive vedvarende fremadrettet må basere sig på vedvarende kilder som kan være spredt ud over det byområde som skal dækkes. Fjernvarmens DNA og berettigelse i forhold til individuel opvarmning er, at der kan leveres høj effektivitet og samtidig skabe løsninger som udnytter el- og gassystemernes prissignaler til fleksibilitet og integration af energisystemerne samt til lagring til gavn for både el-, gas- og varmesystemerne. Dette har hidtil kunnet klares at byens fjernvarmeværk hvor kraftvarmeanlæg, kedler, solfangeranlæg, elpatroner og på det seneste varmepumper hidtil har kunnet placeres på samme matrikel. For fremtiden kan dette DNA kun opretholdes såfremt fjernvarmeselskaberne fortsat kan etablere egne el- og varmeproduktionsanlæg kombineret med lagring via direkte forbindelser i lokalområdet, da anlæggene ikke fremover formodes at ligge på samme matrikel. Kan de direkte forbindelser ikke etableres omkostningsægte mister fjernvarmen fleksibilitet samt konkurrenceevne og mulighederne går tabt.

EU har på fornuftig vis set forbud og barrierer mod direkte forbindelser som problematisk i forhold til fremtidens energisystem og har derfor lavet et el-markedsdirektiv, som åbner op for mulighederne for aktive kunder, egenproducenter, direkte forbindelser og energifællesskaber. Desværre har ministeriet med ændringsforslaget til elforsyningsloven valgt ikke at åbne op for disse muligheder for energiintegration og fleksibilitet. Det gør ministeriet primært ved at stadfæste elnetselskabernes monopol på el-transport over tredjemandes matrikel samt deres ret til at udforme og opretholde nuværende betalingssystem.

Hvis man tillod fjernvarmeselskaber at forbinde egne anlæg med elkabler ville det sandsynligvis få elnetselskaberne og Energinet til at indse, at det nuværende betalingssystem ikke er hensigtsmæssigt som følge af incitamentet til at etablere direkte forbindelser. Dermed tvinges selskaberne til at skabe et betalingssystem, som i højere grad afspejler de faktiske omkostninger, hvilket elforsyningsloven faktisk foreskriver de skal. Adgang til direkte forbindelser ønskes af fjernvarmesektoren, fordi de er langt billigere end brug af netselskabernes kabler til egenforsyning mellem anlæg med nuværende prisstruktur. Fjernvarmeselskaberne kan ikke levere de nødvendige fleksibilitetsprodukter og den nødvendige integration med det øvrige energisystem og samtidig have konkurrencedygtige priser, hvis hele fleksibilitetsgevinsten skal anvendes til overbetaling af elsystemet (Krydssubsidiering). Fjernvarmeselskaberne ønsker blot samme ret til at etablere egne net som elnetselskaberne har for så vidt angår etablering af datanet, hvilket i den sammenhæng anses som værende i forbrugernes interesse samt medvirke til en sund konkurrence på datatransportområdet.

Den primære begrundelse for ikke at tillade direkte elnet fremføres som hensynet til forbrugerbeskyttelsen. Det fremhæves, at andre forbrugere vil komme til at betale mere, såfremt direkte forbindelser tillades. Det er en påstand som bestrides herunder:

Hvis et fjernvarmeværk etablerer en elproduktion samt trækker et kabel til det sted hvor en vedvarende varmekilde udnyttes f.eks. en varmepumpe, vil der alt andet lige være tale om en varmekilde som erstatter tidligere fossil varmekilde uden elforbrug, dvs. der fjernes ikke forbrug fra eksisterende elsystemet og dermed kan ændringen ikke komme til at øge omkostningerne for øvrige forbrugere.

Hvis der trækkes et kabel fra en eksisterende vindmølle eller fra en ny vindmølle til et fjernvarmeværk vil elsystemet ikke skulle håndtere elektricitet fra denne kilde, hvilket sparer elsystemet for net-udbygninger og forstærkninger samt spare forbrugerne for omkostningerne hertil.

Hvis fjernvarmeværket i de tilfælde hvor produktionen af elektricitet er lav og forbruget af elektricitet er højt, stopper med at anvende elektriciteten til egen varmeproduktion og i stedet levere den til nettet, spares forbrugerne omkostninger til elprisen samt nettab fra transmissionssystemet, idet det antages at den fortrængte elektricitet alt andet lige kommer fra transmissionssystemet.

Hvis betalingssystemet i elsystemet var ægte omkostningsbestemt vil forbrugere ikke få prisstigninger ved at forbrug tages ud lokalt udenom eksisterende elnet, idet denne erstattes af andet stigende elforbrug som følge af den generelle elektrificering (Elbiler og varmepumper). Da alle prognoser viser at elforbruget vil stige og måske fordobles holder argumentation om at lokal mindre elforbrug vil medføre omkostninger for øvrige forbrugere ikke, tværtimod vil udtag af lokalt forbrug spare investeringer.

Endelig vil muligheden for at etablere direkte forbindelser give el-netselskaberne tiltrængt konkurrence, hvilket er langt mere effektivt end benchmarking, sparekrav og indtægtsrammeregulering. Det tvinger el-netselskaberne til at være konkurrencedygtige, etablere et reelt omkostningsægte prissystem samt fjerne de krydssubsidueringer og diskrimineringer som pågår, herunder Dansk Energi's såkaldte "vandfaldssystem", som er ude af trit med det kommende energisystem, da den medfører forbrugerbetaling til transport som ikke har nogen sammenhæng til leveringen. Er det virkeligt rimeligt at et fjernvarmeværk som producerer og forbruger egen elektricitet via det lokalt distributionsnet, skal betale for en transport i transmissionssystemet som ikke pågår?

Det anføres, at direkte forbindelser vil underminere det bevillingssystem som el-netselskaberne er underlagt, idet ejeren af en direkte forbindelse vil skulle søge om og tildeles netbevilling ifølge elforsyningsloven. Bevilling har el-netselskaber allerede fået tildelt og dermed kan kun deres forbindelser anvendes. Direkte forbindelser kan sagtens håndteres i et bevillingssystem. Det er et spørgsmål om hvorledes bevillingen defineres og lovgivningen er udformes. Dette er blot en undskyldning for at undgå direkte forbindelser.

Dansk Fjernvarme mener at ændringerne som foreslået i elforsyningsloven er på kant med og ufuldstændig i forhold til Elmarkedsdirektivet, hvilket underbygges i nedenstående argumentation på artikelniveau herunder:

Artikel 6 Tredjepartsadgang (*Kursiv angiver elmarkedsdirektivets ordlyd*)

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder for alle kunder, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem systembrugerne. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er beregnet efter, er godkendt i overensstemmelse med artikel 59 forud for deres ikrafttræden, og at disse tariffer — og metoderne, hvor kun disse godkendes — offentliggøres, inden de træder i kraft. 2. En transmissions- eller distributionssystemoperatør kan nægte adgang, hvis systemet ikke har den nødvendige kapacitet..... 3. Denne artikel finder anvendelse på borgerenergifællesskaber, der forvalter distributionsnet.

Elforsyningsloven som den er foreslået sikrer ikke mulighed for tredjepartsadgang og samtidig forhindrer krydssubsiduering mellem transmissions,- distributions og

leveringsaktiviteter jf. Elmarkedsdirektivets artikel 59 punkt J. Hvis et fjernvarmeselskab for eksempel ejer en vindmølle og ønsker at transportere elektriciteten fra denne til egen varmepumpe via 3. partsadgang på det lokale distributionsnet vil tariffene som opkræves efter nuværende system dække omkostninger til overlæggende spændingsniveauer herunder transmission. Det er krydssubsidiering. Dermed kommer Danmark ikke til at leve op til reglerne om 3.partsadgang med den foreslåede elforsyningslov.

Artikel 7 Direkte linjer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at muliggøre: a) at alle producenter og elektricitetsleveringsvirksomheder, **der er etableret på deres område**, kan forsyne deres egne faciliteter samt deres dattervirksomheder og kunder via en direkte linje uden at blive udsat for uforholdsmæssige administrative procedurer eller omkostninger. b) at enhver kunde **på deres område** individuelt eller i fællesskab kan blive forsynet med elektricitet fra producenter og elektricitetsleveringsvirksomheder via en direkte linje. 2. Medlemsstaterne fastsætter kriterierne for meddelelse af bevillinger til etablering af direkte linjer **på deres område**. Disse kriterier skal være objektive og ikke-forskelsbehandlende.... 4. Medlemsstaterne kan meddele bevillinger til etablering af en direkte linje betinget af enten, at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af artikel 6, eller at der indledes en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til artikel 60, alt efter omstændighederne. 5. Medlemsstaterne kan nægte at meddele bevilling til etablering af en direkte linje, hvis en sådan bevilling ville vanskeliggøre anvendelsen af bestemmelserne om forpligtelser til offentlig service i artikel 9. Et sådant afslag skal begrundes behørigt.

Det afgørende for at et fjernvarmeselskab kan etablere en direkte linje f.eks. mellem egen vindmølle og eget eldrebet varmeproduktionsanlæg er fortolkningen af direktivets formulering **"der er etableret på eget område"**. I den hidtidige elforsyningslov er dette defineret og fortolket snævert dvs. direkte forbindelser kan kun etableres indenfor egen matrikel eller til matrikler som støder op til hinanden. Direkte linjer som går over 3.mands ejendom tillades dermed ikke. Forslaget til elforsyningsloven ændrer ikke på det forhold, hvilket medfører at elforsyningsloven får problemer i forhold til artikel 16 som vedrører borgerenergifællesskaber. Elmarkedsdirektivet tænker direkte forbindelse bredere end matrikler og matrikler som støder op til hinanden og dermed bliver ministeriets implementering af Elmarkedsdirektivet mangelfuld.

Artikel 16 Borgerenergifællesskaber

1. Medlemsstaterne opstiller et gunstigt regelsæt for borgerenergifællesskaber, idet det sikres, at: a) deltagelse i borgerenergifællesskaber er åben og frivillig. b) medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab har ret til trække sig ud af fællesskabet, i hvilket tilfælde artikel 12 finder anvendelse. c) medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab ikke mister deres rettigheder eller forpligtelser som husholdningskunder eller aktive kunder. d) relevante distributionssystemoperatører under forudsætning af rimelig kompensation som vurderet af den regulerende myndighed samarbejder med borgerenergifællesskaber om at lette overførsel af elektricitet inden for borgerenergifællesskaber e) borgerenergifællesskaber er omfattet af ikkeforskelsbehandlende, rimelige, forholdsmæssige og gennemsigtige procedurer og gebyrer, herunder med hensyn til registrering og udstedelse af tilladelse, samt til gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og omkostningsægte netgebyrer i overensstemmelse med artikel 18 i forordning (EU) 2019/943, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til systemets samlede omkostningsdeling.

2. Medlemsstaterne kan i det gunstige regelsæt fastsætte, at borgerenergifællesskaber: a) er åbne for grænseoverskridende deltagelse b) har ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet og til selvstændigt at forvalte dem på de betingelser, der er fastsat i denne artikels stk. 4 c) er omfattet af undtagelserne i artikel 38, stk. 2.

3. Medlemsstaterne sikrer, at borgerenergifællesskaber: a) kan få adgang til alle elektricitetsmarkeder, enten direkte eller via aggregering, på en ikkeforskelsbehandlende måde b) behandles på en ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssigt afpasset måde for så vidt angår deres aktiviteter, rettigheder og forpligtelser som slutkunder, producenter, leverandører, distributionssystemoperatører eller markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering c) er økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i elektricitetssystemet; de skal i denne forbindelse være balanceansvarlige parter eller skal delegeres deres balanceansvar i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EU) 2019/943 d) med hensyn til forbrug af egenproduceret elektricitet behandles som aktive kunder i overensstemmelse med artikel 15, stk. 2, litra e). e) har ret til inden for borgerenergifællesskabet at foranstalte deling af elektricitet, der produceres af de af fællesskabet ejede produktionsenheder, med forbehold af de andre betingelser i denne artikel og under forudsætning af, at fællesskabsmedlemmerne bevarer deres rettigheder og forpligtelser som slutkunder.

Hvis elektricitet deles, berører dette med henblik på første afsnit, litra e), ikke de gældende netgebyrer, -tariffer og -afgifter i overensstemmelse med en gennemslutning cost-benefit-analyse af distribuerede energiresourcer udviklet af den kompetente nationale myndighed.

4. Medlemsstaterne kan beslutte at give borgerenergifællesskaber ret til at forvalte distributionsnet i deres driftsområde og fastlægge de relevante procedurer med forbehold af kapitel IV eller andre regler og forskrifter, der gælder for distributionssystemoperatører. Hvis en sådan ret gives, sikrer medlemsstaterne, at borgerenergifællesskaber: a) har ret til at indgå en aftale om driften af deres net med den relevante distributionssystem- eller transmissionssystemoperatør, som deres net er tilsluttet b) er underlagt passende netgebyrer ved tilslutningspunkterne mellem deres net og distributionsnettet uden for borgerenergifællesskabet, og at sådanne netgebyrer opgøres særskilt for henholdsvis den mængde elektricitet, der leveres til distributionsnettet, og den mængde elektricitet, der forbruges fra distributionsnettet uden for borgerenergifællesskabet, i overensstemmelse med artikel 59, stk. 7 c) ikke forskelsbehandler eller skader kunder, der fortsat er tilsluttet distributionssystemet.

Når man læser ovenstående oversættelse af Direktivet ligner tankegangen bag "Energifællesskaber" eller "Borgerenergifællesskaber" meget den tankegang som ligger bag Andelsselskaber, som ofte består af borgere som er gået sammen om at have et fællesskab omkring noget og som på energiområdet kan være elektricitet, varme eller biogasproduktion mv. Det virker som om EU er inspireret af den Danske Andelstankegang, har formuleret et Elmarkedsdirektiv og at ministeriet har oversat dette, idet afsnit 3.1.5 i materialet omtaler "Borgerenergifællesskaber" som en ny juridisk enhed, hvilket det jf. ovenstående teknisk set ikke er, da f.eks. fjernvarme andelsselskaber lever op til alle krav som er formuleret til borgerenergifællesskaber. Endelig kan kommunalt ejede energiselskaber tillige kaldes "Borgerenergifællesskaber", idet kommuner er borgernes repræsentanter som følge af demokratiet og valgsystemet. Definitionen af borgerenergifællesskaber i artikel 2 nr. 11 samt præambelbetragtning 43 passer til andelsejede selskaber og for så vidt også til kommunalt ejede fjernvarmeselskaber i Danmark. Dansk Fjernvarme vil rejse dette spørgsmål overfor EU kommissionen, såfremt ministeriet fastholder, at Borgerenergifællesskaber og f.eks. Andelsejede fjernvarmeselskaber skal behandles forskelligt, retsligt, alternativt ændre selskabsformen fra Andelsselskab til Borgerenergifællesskab.

Ministeriet skal tillige være opmærksom på at EU's VE-direktiv introducerer konceptet VE-fællesskaber, som definitions-mæssigt er det samme som borgerenergifællesskaber.

Hvis andelsselskaber og kommunalt ejede energiselskaber får mulighed for at følge reglerne i artikel 16 vil det for eksempel få den konsekvens, at andelsselskaber som både har elnet og fjernvarmenet samt produktionsanlæg kan levere egenproduceret elektricitet til sig selv og sine "borgere" direkte uden at bidrage til eltransmissionsnettet, at fjernvarmeselskaber får mulighed for at etablere direkte elforbindelser mellem egne anlæg, osv. Da andelsejede elnetselskaber også er borgerenergifællesskaber som ejer elnet, vil det være diskriminerende såfremt andelsejede fjernvarme borgerenergifællesskaber ikke gives samme ret til at eje net.

Artikel 16 stk. 2 og 4 giver andelsejede og kommunale energiselskaber ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet til selvstændig at forvalte dem. Det taler endvidere for, at borgerenergifællesskaber ikke adskiller sig retsligt fra kommunalt ejede selskaber og at ministeriets implementering af direktivet er mangelfuld.

Ministeriet har med forslaget til elforsyningslov sendt implementeringen af artikel 16 til hjørnespark ved at give klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om borgerenergifællesskaber med præcisering af reguleringskompetencen på følgende områder:

1. Deling- og køb af elektricitet: Det forudsættes at borgerenergifællesskaber deler den egenproducerede elektricitet via eksisterende elnet og ikke via direkte ejede kabler og derfor antages det, at borgerenergifællesskaber må anvende elhandelselskab til at varetage denne handel. Hvis borgerenergifællesselskabet jf. ovenfor er et andelsselskab med direkte forbindelser til medlemmerne/andelshaverne bør der være mulighed for direkte levering. Elhandelselskaber bør kun i anvendelse når der er udveksling med det omkringliggende net f.eks. på basis af time nettoudveksling. Er der flere udvekslingspunkter bør disse kunne puljes så længe de har forbindelse til samme distributionsnet.
2. Borgerenergifællesskabets adgang til at eje, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet:
  - a. Ministeriet vurderer at kollektivhensynet i den nuværende organisering af elsektoren vejer tungere end at tillade borgerenergifællesskaber at eje, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Denne formulering kan fortolkes på to måder. Enten betyder det, at borgerenergiselskaber forbydes at eje, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Alternativt betyder teksten at der skelnes mellem distributionsnet og direkte forbindelser, således at borgerenergifællesskaber fortsat godt kan placere og eje direkte forbindelser mellem produktion og forbrugssteder. Hvis Dansk Fjernvarme får ret i, at Energi andelsselskaber juridisk er det samme som borgerenergifællesskaber er første fortolkning et reelt forbud mod at andelsejede selskaber må eje elnet, herunder også at de elnetselskaber som i dag er andelsejede må eje eldistributionsnet. Hvis Ministeriet får ret i at borgerenergifællesskaber er en anden juridisk enhed end andelsselskaber fjerner første fortolkning reelt muligheden for borgerenergifællesskaber i Danmark, men giver dem mulighed for at eje direkte forbindelser, såfremt anden fortolkning lægges til grund.
  - b. Ministeriet vurderer at elforsyningslovens model for regulering af netvirksomhed ikke gør det hensigtsmæssigt at borgerenergifællesskaber ejer, etablerer, køber eller lejer og selvstændigt forvalter distributionsnet. Argumentet er cirkulært. Hvis regeringen ændre modellen via ændring i elforsyningsloven, kan det blive hensigtsmæssigt.

- c. Eksisterende bevillingssystem i elforsyningsloven anvendes som argument til at anføre, at den væsentlige samfundsmæssige betydning af bevillingen gør, at Ministeriet ikke finder anledning til at ændre adgangen til at eje og udøve netvirksomhed i borgerenergifællesskaber. Dette er igen en cirkulær argumentation. Det er et postulat at nuværende bevillingssystem giver størst samfundsnytte og der savnes dokumentation og underbygning heraf.
  - d. Ministeriet argumenterer for at parallelle net ikke er samfundsøkonomisk effektive og medfører en ineffektiv udbygning. Der kan modsat argumenteres for, at borgerenergifællesskaber og direkte elforbindelser er samfundsøkonomisk effektive, idet der spares en lang række omkostninger til netforstærkninger og transmission som følge af borgerenergifællesskaber. Ministeriet postulerer indirekte, at EU kommissionen ikke har ret i deres antagelser om borgerenergifællesskaber og at borgerenergifællesskaber er til hinder for et integreret og effektivt energisystem. Ministeriet bør fremlægge dokumentation for postulatet – det holder ikke.
3. Nettariffer, herunder lokale fordele i net driften og pligten til at samarbejde om at lette deling af elektricitet: Ministeriet lægger megen kraft i at beskrive hvorvidt borgerenergifællesskaber overhovedet giver nettet værdi og kan betragtes som særskilt køberkategori i forhold til fastlæggelse af tariffer. Ministeriet bruger samtidig kun et enkelt afsnit til at fastslå, at netselskaberne godt må opkræve en rimelig kompensation af borgerenergifællesskabet for det besvær de afstedkommer i form af et særskilt gebyr. Ministeriets argumentation efterlader generelt et indtryk af, at det er magtpåliggende for Ministeriet at opretholde nuværende tarif og bevillingssystem samt at give indtryk af at borgerenergifællesskaber blot er til gene for elnettet uden værdi for samfundet og et integreret energisystem. Indtrykket er i modstrid med ER-direktivet, Hvis der i Danmark var et omkostningsægte tarifsystem uden forvridninger og krydssubsidueringer ville dette punkt ikke være nødvendigt, idet energifællesskaber selvfølgelig betaler for de omkostninger de giver anledning til og indkasserer tarifnedsættelser som følge af de fordele og besparelser som de giver anledning til for nettet.
4. Borgerenergifællesskabers adgang til grænseoverskridende deling af elektricitet: Ingen kommentar.
5. Kommuners deltagelse i borgerenergifællesskaber: Det fastslås at kommuner kan være part og kan kontrollere borgerenergifællesskaber. Det betyder at Andelsselskaber og Kommuner stilles ens juridisk i forhold til at de kan anses som borgerenergifællesskaber uanset at Ministeriet definerer borgerenergifællesskaber som ny juridisk enhed.

Lovforslagets punkt 39

I § 26, stk. 3 står der, *at ministeren kan bestemme, at en netvirksomhed kan fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til virksomhedens elforsyningsnet, som er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet af elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om netvirksomheders fastsættelse af sådanne betingelser.*

Dansk fjernvarme oplever allerede på nuværende tidspunkt at eldistributionsselskaber opfinder supplerende krav således at fjernvarmeværker må betale omkostninger som andre forbrugere ikke afholder. Det er diskriminerende og derfor bør det ikke være muligt for netselskaber at fastlægge supplerende tekniske krav som går ud over EU standarder eller lign.

Afslutning

Side 8/8

Dansk Fjernvarme mener at lovforslagets implementering af elmarkedsdirektivet er mangelfuld, idet mulighederne for at etablere direkte forbindelser og at etablere borgerenergifællesskaber, ikke imødekommes og udnyttes som forudsat i direktivet. For fjernvarmeselskaber er direkte forbindelser vigtige af hensyn til udnyttelse af synergier, effektivitet og fleksibilitet, som går tabt hvis egne anlæg i fjernvarmeområdet ikke kan bindes sammen omkostningsægte. Direkte forbindelser udsætter elnetselskaber for konkurrence, som dels vil skabe incitament til omkostningsægte prisstruktur og dels er bedre monopolregulering end nuværende indtægtsrammeregulering.

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at kommentere på forslaget.

Med venlig hilsen

John Tang *Chefkonsulent*

Dansk Fjernvarme

jt@danskfjernvarme.dk

Mobil +45 2442 8884

25. august 2020

LOBA

DI-2020-13920

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt pr. mail til:

ens@ens.dk

jbr@ens.dk

DI's høringssvar vedr. implementering af elmarkedsdirektivet

DI Energi takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om elforsyning (implementering af elmarkedsdirektivet).

DI Energi bemærker indledningsvist, at vi overordnet set støtter op om en ensretning af elmarkedsregler på tværs af EU.

Når det er sagt, at DI Energi bekymrede for visse dele af implementeringen af elmarkedsdirektivet, der flere steder synes at fordyre leverancen af el for borgere og virksomheder.

For det første finder DI Energi, at der er bekymrende kort tid til at udmønte lovforslagets mange bemyndigelser og yderligere behov for regeludstedelse. Det er af afgørende betydning at denne regeludstedelse er velunderbygget og sker med inddragelse af relevante interessenter, da denne regeludstedelse vil fastsætte de præcise rammer for aktørerne i markedet. Det synes i DI Energis øjne urealistisk at have disse regler klar til 1. januar 2021.

Indholdsmæssigt indføres der med lovforslaget et nyt slutkundebegreb, hvorved erhvervskunder omfattes af en række nye rettigheder, som hidtil kun har omfattet husholdningskunder. DI Energi vurderer, at en sådan udvidelse vil være unødigt bureaukratiserende og fordyrende. DI Energi er således bekymrede for, at den foreslåede udvidelse af forbrugerrettigheder for erhvervskunder (bl.a. i forhold til kontrakter og fakturaer) vil resultere i et administrativt og løntungt arbejde for elhanderne, som i sidste ende vil blive viderefaktureret til erhvervsvirksomhederne i elprisen, og således blot vil blive et unødigt fordyrende element. DI Energi anerkender direktivets formuleringer, men henstiller til en minimumsimplementering på dette punkt.

Et andet sted, hvor DI Energi er bekymrede for en unødigt fordyrelse af elregningen, er de foreslåede bestemmelser om, at borgerenergifællesskaber skal have ret til en rabat på nettariffen, for de besparelser de giver anledning til, og at denne rabat skal være ens for alle borgerenergifællesskaber i et netområde. DI Energi bemærker, at bestemmelserne i elforsyningslovens § 73 om, at man som kunde skal betale de omkostninger, som man giver anledning til, fortsat må være gældende, og at der således ikke kan gives rabat på

nettariffen, hvis der ikke reelt er tale om, at der foranlediges besparelser, da det ellers vil være de øvrige kunder, der betaler for rabatten.

Herudover må DI Energi kommentere på de foreslåede regler i forhold til indkøb af elektricitet til dækning af nettab, hvor det i lovforslagets bemærkninger fremgår, at netselskaberne ikke efter de nuværende regler vurderes at købe elektriciteten til dækning af nettab efter gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder, når de indkøber elektriciteten direkte fra koncernforbundne elhandelsselskaber. I lovforslaget foreslås i forlængelse heraf 2 alternative modeller til køb af elektricitet til dækning af nettab, som netselskaberne skal benytte sig af. I den første model skal netselskaberne selv indkøbe elektriciteten på et spotmarked, og selv varetage balanceansvaret, mens de i den anden model skal udbyde opgaven med køb af elektriciteten på en kontrakt med afregning til spotpris plus en markup. Forsyningstilsynet bemyndiges til at fastsætte regler om udformningen af metoderne. DI Energi bemærker for så vidt angår den første model, at køb af elektricitet på elbørsen og balanceansvar er en kommerciel opgave, som netselskaberne slet ikke skal varetage, og at opbygning af sådanne funktioner i netselskaberne vil være (endnu) et fordyrende element, hvor regningen vil blive sendt videre til slutbrugerne.

Herudover bemærker DI Energi generelt set, at netselskaberne via transfer pricing-reglerne skal dokumentere overfor både Forsyningstilsynet og skattemyndighederne, at handlerne sker på markedsvilkår, uanset om elektriciteten købes hos en koncern-intern eller ekstern elhandler, og ser derfor ikke behovet for den foreslåede indskrænkning, da direktivets bestemmelser allerede er overholdt. DI Energi er herudover bekymrede for bemyndigelsen til Forsyningstilsynet om udformningen af metoderne til indkøb af elektricitet til dækning af nettab i lyset af Forsyningstilsynets udkast til vejledning for markedsmæssighed vedr. køb af energibesparelser, hvor der blev lagt et meget begrænsende perspektiv, der var ude af trit med transfer pricing-reglerne. DI Energi foretrækker generelt, at det er ministeren, der fastsætter regler, og at Forsyningstilsynet alene fører tilsyn med overholdelsen heraf.

Generelt finder DI Energi, at elnetselskaber, der indgår i energikoncerner, skal have mulighed for at høste synergifordele til gavn for både virksomheder, andelshavere og kunder. En begrænsning af muligheden herfor vil alene være et yderligere fordyrende element.

Modsat ovenstående er elektrificeringsdagsordenen og omkostningerne hertil en anden sag. Mere grøn el er en nødvendig forudsætning for, at de danske virksomheder kan realisere deres CO₂-fortrængningspotentiale. Indpasning af øgede mængder af vedvarende energi forudsætter nødvendige omkostningstunge opgraderinger af elnettet, og udgør derfor i DI Energi øjne en berettiget årsag til øgede omkostninger, omend det selvsagt skal ske på effektiv vis. En indpasning, som er et af direktivets hovedformål. DI Energi finder i den forbindelse, at elnetselskabernes indtægtsrammer skal suppleres med et særligt grønt tillæg til at dække disse omkostninger, og at tillægget skal opgøres på en hensigtsmæssig måde, der både er administrativt let håndterbar og transparent. I samme lys støtter DI Energi op om de foreslåede netudviklingsplaner, hvor DI Energi finder det afgørende, at der stilles krav om, at disse udarbejdes med inddragelse af eksterne interessenter, herunder slutbrugerne.

DI noterer sig i endvidere, at den foreslåede model til bilæggelse af tvister for erhvervskunder i Ankenævnet på Energiområdet er begrænset til rettigheder og forpligtelser omfattet af direktivet, og således alene vil omfatte tvister vedrørende frit leverandørvalg og flere leverandører og rettigheder i forhold til kontrakter og fakturaer og ikke f.eks. priser og øvrige vilkår.

DI Energi bemærker afslutningsvist, at både elnetselskaberne og Forsyningstilsynet ved lovforslaget pålægges en lang række nye opgaver, som i sidste ende vil fordyre elregningen. Og selvom DI Energi støtter op om en styrkelse af Forsyningstilsynet, finder vi det ikke hensigtsmæssigt, at denne regning via gebyrfinansieringen af Forsyningstilsynet pålægges slutforbrugerne og dermed også erhvervslivet. En måde at gøre op med dette kunne være, at Forsyningstilsynet fremadrettet finansieres via finansloven.

DI Energi har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Louise Bank
Seniorchefkonsulent

Til
Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Magnoliavej 2-4
5250 Odense SV
T: 6617 3379
E: sekretariat@solcelleforening.dk

www.solcelleforening.dk

Dato: 21. 08. 2020

Side 1/2

Journal nr. 2019-90526

Høring over forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

Energistyrelsen har med brev af den 6. juli fremsendt ovennævnte udkast til lovbekendtgørelse og har anmodet om at modtage bemærkninger til høringsudkastet senest den 24. august 2020.

Udkastet til lovbekendtgørelsen giver Dansk Solcelleforening anledning til følgende bemærkninger:

Dansk Solcelleforening ser positivt på muligheden for oprette borgerenergifællesskaber og de muligheder, det giver for på bedst mulig måde at udnytte den vedvarende energi, der er til rådighed i samfundet.

Forbrugerne har en central rolle i det fremtidige elektricitetssystem. Det er derfor vigtigt, at styrke deres engagement i at spare på energien når den er knap og dyr og medvirke til lagring og forbrug, når energien er rigelig og billig. Det skal ligeledes sikres, at forbrugeren har mulighed for - uden bureaukratiske hindringer - at producere elektricitet og at forbruge, lagre eller sælge egenproduceret elektricitet.

Dansk Solcelleforening mener ikke, at lovudkastet er ambitiøst nok i forhold til at give forbrugerne de nødvendige rammer til at kunne producere, lagre, forbruge og sælge energi på rimelige vilkår. Det er i henhold til EU's direktiver hensigten, at Dansk lovgivning skal anerkende borgerenergiinitiativer og give dem en befordrende ramme og lige vilkår. Rammer og vilkår skal udmøntes i klart definerede rettigheder og forpligtelser.

Dansk Solcelleforening finder det naturligt, at egen producenter skal bidrage til systemomkostningerne inden for rimelige og gennemsigtige vilkår. Her tænkes på den del af det offentlige net, som den egenproducerede VE-energi sælges og distribueres igennem.

Der bør desuden være en klar sondring i lovgivningen, mellem hvad der er distributionsnet, og hvad der er forsyning mellem aktører i et borgerenergifællesskab. Forsyningen mellem aktører,

hvor denne ikke påvirker/benyttter offentligt distributionsnettet bør være fritaget for rådhedsbetalinger, afgifter og tariffer.

Generelt er det ikke befordrende for den grønne omstilling at borgerenergifællesskaber via lovgivningen tvinges til at benytte netselskaber og energihandlere for at måtte virke og fungerer.

Direktivet lægger op til, at medlemskab af et borgerenergifællesskab skal være åbent for alle kategorier af enheder. Dansk Solcelleforening ser positivt på, at det giver kommunerne mulighed for at deltage i borgerenergifællesskaber som medlem eller parthaver, og på den måde hjælpe Danmark i den grønne omstilling.

Der bør i forslaget skabes mulighed for at borgerenergifællesskaber skal kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

Det skal præciseres hvornår der er tale om distributionsnet og hvornår der er tale om net til deling af en fælles borgerenergikilde, fx solceller eller anden VE.

I afsnittet om tekniske krav ønsker Dansk Solcelleforening ensartede krav for tilslutning til elnettet, som følger reglerne i EU. Individuelle krav fra netselskaberne skaber øget bureaukratisering og vil hæve omkostningerne ved tilslutning til elnettet. Ens regler i Danmark og EU vil sænke omkostningerne da markedet herved bliver betragteligt større for leverandørerne og samtidig påvirke hastigheden i den samlede grønne omstilling.

Med venlig hilsen

Flemming Vejby Kristensen
Formand

Høringssvar fra Danmarks Tekniske Universitets Center for El og Energi

Til Energistyrelsen, att. Jesper Brandrup

Vedr. Høring over forslag til Lov om ændring af lov om el-forsyning

Fra Morten Herget Christensen - Danmarks Tekniske Universitets Center for El og Energi

Først vil jeg takke for muligheden for at kommentere på udkastet til ændring af lov om elforsyning. Implementering af el-markedsdirektivet i dansk lovgivning har været ventet med spænding, og særligt de nye aktører og dermed følgende muligheder for innovation i energisystemerne, er central for meget af den forskning der foregår på centeret. I særlig grad glæder vi os over at der i lovforslaget lægges op til at øge muligheden for at forbrugere og borgere kan indtræde som aktive deltagere i energisystemerne og medvirke til at skabe omkostningseffektiv overgang imod renere energi. Derfor ser vi også frem til at følge de mere detaljerede implementeringer i bekendtgørelser der vil følge af ministerbemyndigelser. Vi håber desuden at muligheden for at afprøve nye modeller for tariffer og afgifter ved indførelsen af regulatoriske frizoner vil blive benyttet for at samle erfaringer inden den endelige implementering. Hertil vil DTU naturligvis meget gerne bidrage med vores viden. Vi har i høringssvaret samlet input fra relevante forskere der beskæftiger sig med de nye aktører, dog med et særligt fokus på borgerenergifællesskaber, som vi vurderer, vil få svære vilkår under de foreslåede regler.

20. august 2020
mhchris

Borgerenergifællesskaber (BEF)

Indførelsen af borgerenergifællesskaber har potentialet til at fremskynde investeringer i VE og tilskynde fleksibelt forbrug ved at få almindelige mennesker til at investere tid og penge i fremtidens grønne energisystem. Den grønne omstilling er omfattende, og de ressourcer som kan frigøres ved BEF'er kan reducere behovet for offentlige investeringer. Dette er eksplicit indført i elmarkedsdirektivet og fremgår også af ministeriets betragtninger der fremhæver et europæisk potentiale på 50 GW vind- og 50GW solenergi i 2030. Dette kræver dog at fordelagtige modeller for skatter og afgifter kan findes der sikrer dels at BEF'er tilskyndes, og at rammerne for deres virke sikrer at de kommer til at indgå som aktiver i energisystemerne. Det fremgår af ministeriets egne betragtninger at reglerne er udformet således at den forventede udbredelse af borgerenergifællesskaber er lille. Dette mener vi er en forbigået chance, der kan resultere i en uheldig utilsigtet tilskyndelse til favorisere innovation der foregår bag måleren og derfor ikke indgår i smarte systemsammenhænge. Det økonomisk fordelagtige alternativ for borgere og foreninger der ønsker

at engagere sig i den grønne omstilling, vil med den foreslåede model være at fokusere på optimering af deres energiaktiver med henblik på egetforbrug inden for matrikelgrænser. Dette er ikke samfundsmæssigt optimalt, og heller ikke på den lidt længere bane en bæredygtig model for det kollektive net, i det omfang at prisen på off-grid løsninger fortsætter med at falde. En model der i højere grad giver lige vilkår til borgerenergifællesskaber som er teknisk ækvivalente, på nær placering af afregningmål, vil på en bedre måde kunne sørge for at BEF'er får den tilsigtede rolle som er intentionen i elmarkedsdirektivet.

Vi har i vores forskning påvist at borgerenergifællesskaber, givet de rette incitamenter kan hjælpe energisystemerne ved at matche forbrug og produktion og dermed reducere omkostninger i det samlede system, også for netoperatørerne. Dog er det også klart fra resultaterne at tariffer og afgifter er afgørende for hvilke løsninger der giver mening for BEF'er økonomisk.

Vi vurderer ikke at de foreslåede regler reelt giver mulighed for at organisere meningsfulde BEF'er på tværs af matrikler idet den potentielle gevinst ved at dele elektricitet indenfor et fællesskab reelt er at finde på el-prisen samt en ubestemt, men forventelig beskeden reduktion i elnet tarif.

En fastholdelse af høje net-tariffer ansporer til mindske størrelsen på fællesskaber, imod den enkelte matrikel samt til at favorisere egetforbrug, hvilket er sub-optimalt samfundsmæssigt. Således er det vores vurdering at en reduceret net-tarif for BEF'er, som der lægges op til i forslaget vil være positivt for både udbredelsen og for de positive effekter som BEF'er kan have på energisystemerne ved at bidrage med fleksibelt forbrug, investering i distribuerede energiresourcer og lagringsløsninger. Det anerkendes at realtidsmålinger i høj tidsopløsning fra elforbrugere endnu ikke er bredt tilgængelige og at en evt lokal balancering af forbrug og produktion og heraf følgende aflastning af det lokale elnet ikke i dag nemt lader sig dokumentere. Dette forventes dog løst med yderligere digitalisering af elmålerne, og det foreslås derfor at reglerne giver mulighed for at honorere en sådan lokal aflastning.

Som nævnt i lovforslaget er det skønnede potentiale for BEF'er i EU betragteligt. Vi vil stilfærdigt anføre at de regler der indføres i lovforslaget i høj grad vil afgøre udbredelsen og at man i den endelige vurdering af fordele og ulemper husker på at BEF'er kan mindske de offentlige forpligtigelser ved den grønne omstilling betragteligt ved at mobilisere private investeringer i form af BEF'er.

Såfremt at man i sin iver for at beskytte de eksisterende aktører i det danske energisystem afskærer BEF'er, går vi i Danmark glip, ikke alene af fordelene herved i Danmark, vi sikrer også at de nye forretningsmuligheder der ligger i at udvikle sådanne løsninger til resten af Europa vil foregå uden for landets grænser.

Endelig vil vi bemærke at man i vurderingen af markedsgørelsen af fleksibilitetsydelser anfører at dette indirekte kan bevirke at elbiler og varmepumper stiger mere eller hurtigere kan dette medtages som en afledt effekt. Det samme gør sig

naturligvis gældende for BEF'er der må antages i langt højere grad at have potentialet til at anspore til en forøget udrulning af elbiler og varmepumper indenfor fælleskaberne, som det rettelig også er bemærket i pkt. 3.1.5.2 og i selve definitionen af borgenergifælleskaber.

F.eks. kunne man lave forsøg med en model der tillader virtuel måling af et BEF's samlede forbrug, svarende til hvad der ville være tilladt for et BEF der tilfældigvis deler matrikel. På denne måde vil kun de BEF'er der rent faktisk hjælper nettet ved at balancere forbrug og produktion kunne drage fordel.

En ens, reduceret tarif for alle BEF'er indenfor et netområde vil ikke belønne de BEF'er som i særlig grad hjælper det samlede energisystem og vil ikke tilskynde til at samarbejde på tværs af matrikler.

En fælles reduceret tarif for alle BEF'er uden muligheden for virtuel fælles opgørelse vil skulle baseres på en cost-benefit-analyse og udjævne de totaler fordele på tværs af alle BEF'er. Derved vil BEF'er der ikke er i stand til at bidrage positivt til at mindske DSO'ernes omkostninger med til at ødelægge mulighederne for de BEF'er der rent faktisk kan hjælpe. Et af formålet med lovændringerne er at skabe fordelagtige regler for at BEF'er kan få adgang til energimarkederne. Derved kan de hjælpe til med at løse den monumentale opgave ved den grønne omstilling. Fra CEE side er vores vurdering at de foreslåede regler ikke i tilstrækkelig grad støtter formålet idet gunstige vilkår for BEF'er reelt afgrænses til de tilfælde hvor bagvedmåleren løsninger kan realiseres.

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

ens@ens.dk - jbr@ens.dk

24. august 2020

Udkast til lovforslag om ændringer i elforsyningsloven (j.nr. 2019-90526)

Da vi har erfaret, at høringsfristen for bemærkninger til lovforslaget er fastsat til 24. august 2020 skal vi hermed komme med vores kommentarer hertil.

Energifællesskab Avedøre A.M.B.A. og elmarkedsdirektivet

Med virkeliggørelsen af de nye EU-bestemmelser i Elmarkedsdirektivet (2019/944) i elforsyningsloven er der skabt mulighed for en betydelig eksponering af borgernes engagement i egen energiproduktion og i eget forbrug.

Vi hilser de nye EU-initiativer velkommen, fordi de er i tråd med initiativer, som vi har igangsat omkring Energifællesskab Avedøre A.M.B.A., der omfatter eksisterende og kommende bebyggelser i borgerenergifællesskabets område.

Borgerenergifællesskabet er en del af en udviklingsplan benævnt "Avedøre Green City", hvor en række lokale interessenter er aktive, fordi de ønsker at sætte fokus på FN's 17 verdensmål. Som et af de vigtige verdensmål, er der peget på bæredygtig energi, og derfor er energifællesskabet stiftet.

Medlemmerne af borgerenergifællesskabet kommer fra vidt forskellige steder i lokalområdet Avedøre i Hvidovre Kommune. Medlemmerne er Hvidovre Kommune, Hvidovre Gymnasium, Avedøre Landsbylaug, Avedøre Fjernvarme a.m.b.a., Filmbyen og EBO Consult A/S. Energifællesskabet er åbent for andre aktører i Avedøre, således at energifællesskabet vil dække et område på ca. 2 km², ca. 6.000 borgere, en række institutioner samt virksomheder.

Med stiftelsen af energifællesskabet vil der blive iværksat energiaktiviteter som f.eks. etablering af ladestandere og opsætning af solceller. Ideen er, at energiforbrugerne i området skal "høste" den energi, som de selv er med til at producere i området, og at dette sker i overensstemmelse med de principper, som EU-direktivet anfører. For deltagerne er det vigtigt, at der er tale om såkaldte selv bærende energiaktiviteter, hvor f.eks. prisen på el afstemmes til de faktiske lokale omkostninger, og hvor overskud i fællesskabet er grundlag for udbygningen af fællesskabets aktiviteter som f.eks. opsætning af nye solceller eller ladestandere.

Energifællesskabet og Hvidovre Kommune vil arbejde tæt sammen om udviklingen af de borgernære energiaktiviteter, således at visionerne om realisering af FN's verdensmål om bæredygtig energi for hele kommunen sker i en gensidig udveksling af erfaringerne med energifællesskabets aktiviteter.

Avedøre Green City – Energifællesskab Avedøre A.M.B.A.
c/o EBO Consult A/S – Arnold Nielsens Boulevard 60, 2650 Hvidovre
Tlf. 36 38 38 00 – ebo@ebo.dk

Opbakningen til borgerenergifællesskabet viser, at det er muligt at etablere et lokalt energifællesskab, der kan virkeliggøre elmarkedsdirektivets bestemmelser om borgerinddragelse, og hvor intentionerne om udbygningen af lokal vedvarende energi til opfyldelse af målsætningen om 70 % reduktion af Danmarks CO²-udslip i 2030 kan indfries.

Energifællesskab Avedøre A.M.B.A. og lovforslaget

Det foreliggende lovforslag indarbejder en række af bestemmelserne om borgerenergifællesskabet. Vi skal opfordre til, at der i det endelige lovforslag sker ændringer, jf. bemærkningerne nedenfor, ligesom der bør tages stilling til ændringer i bestemmelser, der i dag hindrer, at lokale aktører kan deltage i borgerenergifællesskabet.

Aktører i borgerenergifællesskabet

Vi tilslutter os lovforslagets konstatering af, at kommuner kan indgå i borgerenergifællesskabet, hvilket svarer til Hvidovre Kommunes engagement i det lokale energifællesskab.

Elmarkedsdirektivet forudsætter, at alle borgere skal kunne deltage i borgerenergifællesskaber. Imidlertid har vi under stiftelsen af Energifællesskab Avedøre konstateret, at almene boligorganisationer ikke kan deltage på grund af regler om disse organisationers accessoriske virksomhed. Dermed udelukkes en stor gruppe af landets borgere fra aktivt at indgå i borgerenergifællesskabets aktiviteter.

Vi skal opfordre til, at reglerne om boligorganisationernes sideaktiviteter ændres.

2

Borgerenergifællesskabets udstrækning

Som det fremgår af ovennævnte beskrivelse af Energifællesskab Avedøre A.M.B.A., så er der tale om et energifællesskab, der strækker sig over ca. 2 km², og som har mange forskellige aktører.

Vi skal opfordre til, at definitionen af borgerenergifællesskabet og dets aktiviteter indarbejdes i en særskilt bestemmelse i lovforslaget, evt. ved at skabe klarhed over forskellen mellem et borgerenergifællesskab og et VE-fællesskab. Sidstnævnte fællesskab er defineret i ændringerne i VE-direktivet (2018/2001).

Borgerenergifællesskabets aktivitetsområde bør afklares ved bestemmelsen, således at der skelnes mellem lokalt afgrænsede borgerenergifællesskaber – som Energifællesskab Avedøre A.M.B.A. - og andre borgerenergifællesskaber.

Indenfor borgerenergifællesskabets geografiske rammer skal det være muligt at udveksle de forskellige ydelser, som elmarkedsdirektivet foreskriver. Det betyder f.eks., at Avedøre Landsbys borgere vil kunne levere elproduktion til Energifællesskab Avedøres andre aktører.

Afregning

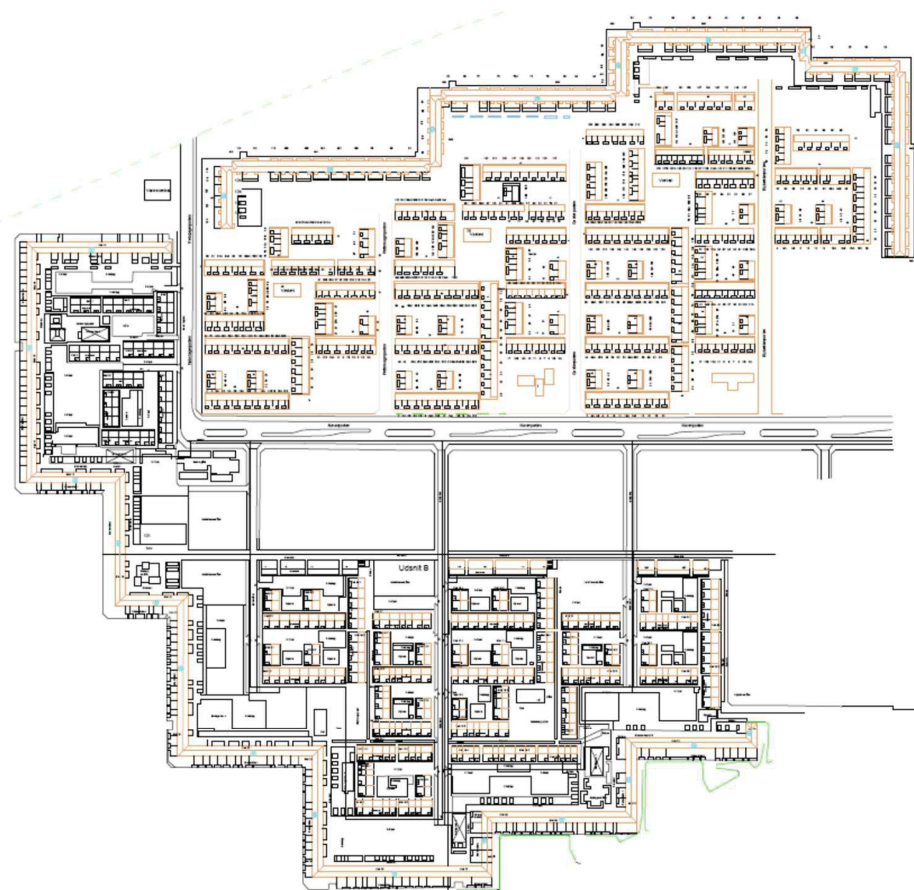
Lovforslagets bemærkninger 3.1.4.4 indeholder et fokus på bruttoafregningsprincippet.

Vi skal henvise til Elmarkedsdirektivets art. 16, stk.4, b, som angiver, at netgebyrer kan opgøres særskilt for elektriciteten, som leveres til og den, der forbruges fra distributionsnettet uden for energifællesskabet. Vi vil foreslå, at der indføres et nettoafregningsprincip for energifællesskabet.

I denne forbindelse skal det sikres, at borgerenergifællesskabet har adgang til elnet, målerpunkter og forbrugsdata. Borgerenergifællesskabet har behov for at definere et net (virtuelt) baseret på eksisterende målerpunkter, så forbrugsdata kan bruges til budgettering/opgørelse af og styring af det samlede forbrug.

Vedvarende energi

For at give et eksempel på potentialet for vedvarende energi i Energifællesskab Avedøres område kan der for et boligområde i Avedøre Stationsby etableres en række termiske solfangere og solcellepaneler. Se denne oversigtstegning af området:

Solcellepaneler

De egnede tagflader i Ringmuren er nummereret fra nr. 1-14 for område syd og nr. 15-23 for område nord. Der henvises til mængde opgørelse og beskrivelse.

Det er alene Ringmuren der er inddraget i første omgang.

En næjere vurdering vil følge i forbindelse med en samlet opgørelse af energiforbrug og behov for såvel strøm som varme.

Avedøre Stationsby

Bygning:	Ringmuren	Tegn. format:	A3
Emner:	Solcelle- PVT- paneler	Måleforhold:	1:3000
Solarplan Aps	T: +45 40327882 M: solarvent@solarplan.dk I: www.solarplan.dk	Dato:	28.04.2020

Avedøre Green City – Energifællesskab Avedøre A.M.B.A.
c/o EBO Consult A/S – Arnold Nielsens Boulevard 60, 2650 Hvidovre
Tlf. 36 38 38 00 – ebo@ebo.dk

Af konkrete beregninger i et EUDP-projekt fra august 2020, hvor ATES-løsninger vurderes for området, fremgår det, at det er muligt at udnytte 15 % af den indstrålede solenergi som solstrøm, mens 52% af solenergien kan omsættes til varme ved en gennemsnitlig driftstemperatur på 25°C (altså i alt 67% udnyttelse af solenergien).

Omsættes beregninger foretaget til et PVT demonstrationsbyggeri (uden ATES) i Aarhus i det såkaldte Ready projekt, så vil 10.000 m² PVT-system svare til 1.785 kWp solcelleanlæg og kunne levere 1.470 MWh solstrøm om året, som man også er begyndt med i Holland.

Da boligområdet kun er en del af Energifællesskab Avedøres potentiale, viser rapporten fra EUDP-projektet, at vedvarende energi i lokalområdet vil spille en væsentlig rolle for energiforsyningen. Hertil kommer muligheder for anvendelse af tagarealer på bl.a. kommunale bygninger og gymnasiet i området.

Det forudsætter, at borgerenergifællesskabet lovgivningsmæssigt får mulighed for at arbejde med disse konkrete initiativer.

Energifællesskab Avedøre A.M.B.A. vil qua de involverede aktører kunne løfte denne opgave organisatorisk, administrativt, driftsmæssigt og finansielt.

Dermed vil der være mulighed for en væsentlig udbygning af vedvarende energi i energifællesskabets område.

Nettet

4

I afsnit 3.1.5.3.1. i bemærkningerne til lovforslaget forudsættes tilnærmelsesvist, at borgerenergifællesskabet ikke kan indfri elmarkedsdirektivets rettigheder til at fungere uafhængigt af elhandelsvirksomheder. Hvis EU's politiske fora bag direktivet kan fastsætte bestemmelser om borgerenergifællesskabets uafhængighed, så er det svært at forstå en dansk holdning, hvor borgerne gøres afhængige af bestemte aktører.

Vi skal henvise til art. 16, stk. 2, c, hvorefter der i dansk lovgivning specifikt kan fastsættes regler for, hvordan borgerenergifællesskabet skal fungere. Bestemmelsen indgår ikke nærmere i bemærkningerne til lovforslaget.

Adgangen til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet i ifølge bemærkningerne udelukket, selv om art. 16, stk. 4, giver mulighed for dette.

Set i lyset af det potentiale og de energimæssige aktiviteter, der vil kunne iværksættes lokalt i Energifællesskab Avedøre A.M.B.A., finder vi det ejendommeligt, at man i bemærkningerne til lovforslaget på forhånd udelukker enhver mulighed for at anvende art. 16, stk. 4. Det vil være stridende mod mange års forsøg på at engagere borgere i energipolitikken, såfremt EU-rettigheder for borgerne tilsidesættes i dansk lovgivning.

Regulerbart forbrug

I bemærkningernes afsnit 3.1.2 forudsættes, at almindelige husholdninger ikke kan bidrage med regulerbart forbrug. Vi skal henlede opmærksomheden på, at netop borgerenergifællesskabet, hvor husholdningerne indgår, vil have gode forudsætninger for at deltage i det regulerbare forbrug. I vores tilfælde indgår f.eks. husholdningerne i Avedøre Landsby netop i energifællesskabet, og dermed være en del af det større forbrug.

Generelle bemærkninger

Det er vores opfattelse, at lovforslaget og navnlig bemærkningerne i høj grad fokuserer på aggregering og elhandelsvirksomhedernes rolle på elmarkedet, mens borgerenergifællesskabet i den nuværende form ikke har samme fremtrædende rolle, selv om elmarkedsdirektivet netop fokuserer på de nye muligheder for borgerengagement, der er indeholdt i direktivet.

På denne baggrund skal vi opfordre til, at borgerenergifællesskabet opnår den status i dansk lovgivning, som er tiltænkt i direktivet, jf. forslagene i dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Johannes Pleidrup

Formand

WWW.ECPOWER.EU

EC POWER A/S • Samsøvej 25 • 8382 Hinnerup, Denmark

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43

1577 København V

Sendes til ens@ens.dk og Jesper Brandrup jpr@ens.dk

journalnummer 2019-90526

13. august 2020

Høring over forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (KEFM) har den 6. juli 2020 sendt lovforslag om ændring af lov om elforsyning i høring, hvilket giver EC Power anledning til følgende bemærkninger.

Effektiv unbundling

Lovforslaget implementerer elmarkedsdirektivet som med artikel 1 har målet at

"... medlemsstater, regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatører skal samarbejde med henblik på oprettelsen af et fuldt sammenkoblet indre marked for elektricitet, der øger integrationen af elektricitet fra vedvarende energikilder, fri konkurrence og forsyningssikkerheden."

En hjørnesten i dette er en effektiv adskillelse (unbundling) imellem de konkurrenceudsatte produktions- og leveringsvirksomheder på den ene side og

EC POWER A/S

Samsøvej 25, 8382 Hinnerup, Denmark
Tel.: +45 87 43 41 00
Fax: +45 87 43 41 01
E-mail: mail@ecpower.dk

VAT/SE N°: DK19228509

Bank: Jyske Bank, Østergade 4, 8000 Århus, Denmark

Bank account EUR: 5073152248-3 / DKK: 5073133886-4

SWIFT CODE: JYBADKKK

IBAN EUR: DK70 50730001522483 / DKK: DK1650730001338864

monopoler i form af net- og transmissionsvirksomheder på den anden side. Imidlertid får lovforslaget ikke gjort op med energibranchens muligheder for at udarbejde reglerne for net- og transmissionsvirksomhederne.

Under punkt 3.1.5.3.3. i lovforslaget står skrevet at

"Ministeriet vurderer, at de eksisterende rammer vedrørende kompetencefordelingen i tarifsystemet efter elforsyningslovens §§ 73, 73 a og 73 b bør opretholdes."

hvoraf der i § 73 b står

"§ 73 b. Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for henholdsvis net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger efter regler fastsat af tilsynet."

At tillade energibranchens organisationer at udarbejde de standardiserede vejledninger for henholdsvis net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser, kortslutter fuldstændig forsøget på at skabe et frit marked for el.

At tillade en brancheorganisation for konkurrenceudsatte energiselskaber at udarbejde vejledninger om f.eks. tariffer/priser mm., er i det hele taget uforeneligt med konkurrenceloven.

I modsætning til de konkurrenceudsatte energiselskaber, der skal operere på et frit marked, så er net- og transmissionsvirksomheder regulerede monopoler, og konkurrencelovgivningen

"gælder ikke, hvor konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering." (konkurrencelovens §2 stk. 2)

Det er op til ministeren for det enkelte ressortområde at afgøre, hvornår der eksisterer en konkurrencebegrænsning.

Når man tillader konkurrenceudsatte energiselskaber og deres organisationer at udarbejde kravene til anvendelsen af og adgangen til el-nettet, så har disse "udvalgte" energiselskaber selvsagt også muligheden for at misbruge deres position til at fremme egne interesser, og samtidig modarbejde konkurrenter som f.eks. de nye borgerenergifællesskaber.

Derfor må og skal der være en effektiv adskillelse mellem net- og transmissionsvirksomhederne på den ene side og de konkurrenceudsatte energiselskaber på den anden side. Net- og transmissionsvirksomhederne og disses brancheorganisationer skal arbejde uafhængigt – der må ikke forekomme organisatoriske- kontor- eller personsammenfald med de konkurrenceudsatte energiselskaber.

Derfor bør det i § 73 b præciseres, at den gælder for net- og transmissionsselskaberne.
F.eks. således:

*"§ 73 b. **Net- og transmissionsvirksomhedernes brancheorganisationer** kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for henholdsvis net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger efter regler fastsat af tilsynet."*

Klageadgang i forbindelse med urimelige net-tariffer

I afsnit 3.1.1.3.4. står skrevet

”Ministeret vurderer, i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets art. 5, stk. 1, om markedsbaserede leveringspriser, at kravet om underretning om enhver justering af leveringsprisen i elmarkedsdirektivets art. 10, stk. 4, alene gælder justering af den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen. Således gælder underretningspligten i direktivet ikke ændringer i afgifter. I henhold til engrosmodellen gælder underretningspligten i direktivet heller ikke tariffer, når disse viderefaktureres uændret til forbrugeren.

Hvis elhandelsvirksomheden får en varslingsforpligtelse for prisændringer, der ikke angår den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, og som viderefaktureres uændret i overensstemmelse med elforsyningslovens § 72 b, stk. 1, vil elhandelsvirksomheden være forpligtet til at varsle hver gang en sådan ændring finder sted i ét af de netområder, som kontrakten dækker. Ministeriet vurderer, at denne afgrænsning ville udgøre en uforholdsmæssig byrde for elhandelsvirksomheder i kontraktforhold med sådanne erhvervskunder.

Ministeriet vurderer således ikke i dette tilfælde, at elhandelsvirksomhederne bør bære risikoen for enhver prisændring i net- og systemydelse i den form, at en slutkunde, når denne ikke er husholdningsforbruger, får adgang til opsigelse af kontrakten med en elhandelsvirksomhed, hvis elhandelsvirksomheden ikke varsler slutkunden, der ikke er husholdningsforbruger, om en prisændring, der direkte afspejler en prisændring i en net- eller systemydelse. Ministeriet vurderer, at en sådan afgrænsning af varslingsforpligtelsen er i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets art. 5, stk. 1.”

EC POWER er fuldstændig enig i ministeriets udlægning og konklusion. Spørgsmålet er dog, hvor og hvordan en slutbruger så kan klage, hvis slutbrugeren oplever urimelige prisændringer i net- og systemydelse?

Hidtil har det ikke været muligt for slutbrugere at få behandlet klager over net-selskabers tariffer hos Forsyningstilsynet (tidligere Energitilsynet), hvilket f.eks. fremgår af Energitilsynets afgørelse 18/08439 af 15. maj 2018¹, hvor Energitilsynet afviste at behandle klage fra Vallekilde Højskole over netselskabets opkrævning af rådighedsbetaling.

¹ Kort resume af sagen: Vallekilde Højskole har et forbrugsreguleret mikrokraftvarmeanlæg med en maksimal effekt på 13 kW. For dette bliver højskolen afkrævet en rådighedsbetaling på 27.000 kr. årligt. Til sammenligning skal en ejer af et solcelleanlæg eller en vindmølle med en tilsvarende effekt alene betale 65 kr. i rådighedstarif. Vallekilde Højskole betaler dermed 414 gange så meget – eller 41.400 % mere – i rådighedsbetaling end et solcelleanlæg med samme el-effekt. Vallekilde Højskole klagede til Forsyningstilsynet over den urimelige forskelsbehandling.

Energitilsynet afviste klagen med den begrundelse, at Vallekilde Højskole ikke var kunde hos netselskabet, men hos sin elleverandør. I afgørelsen skrev Energitilsynet videre at

”kompetencen til at vurdere klager over elhandelsvirksomhedens prissætning i første omgang er elhandelsvirksomheden selv og dernæst Ankenævnet på Energiområdet”

Det gav ikke meget mening, da elhandelsvirksomheden blot viderefakturerede netselskabets rådighedstarif.

Idet der med dette lovforslag bliver gjort helt tydeligt, at en elleverandør ikke kan stilles til ansvar overfor netselskabets prissætning, men uden videre og uden varsel kan

viderefakturere prisændringer, så må det samtidig også være afgjort, at der heller ikke kan klages til elleverandøren over netselskabets prissætninger.

Spørgsmålet er så, til hvem skal en slutbruger sende sin klage?

EC POWER foreslår, at det i elforsyningsloven bliver gjort klart, at netselskaberne og dernæst Forsyningstilsynet har pligten til at behandle alle klager over netselskabernes tariffer.

Med venlig hilsen

Søren Stig Abildgaard

EC POWER A/S

Kort om EC POWER A/S:

EC POWER markedsfører mikrokraftvarmeanlæg og -systemer i Europa og Nordamerika, hvor vi er den førende leverandør med ca. 10.000 anlæg i drift. Virksomheden er beliggende i Hinnerup og har ca. 80 ansatte, hvoraf ca. 20 er beskæftiget med teknisk udvikling og design.

Vores anlæg har et stort potentiale i forhold til at balancere elnettet. Dette udnyttes allerede delvist i danske installationer, hvor vore anlæg (her oftest hybride) balancerer produktion af el og varme i forhold til egetforbruget i en bygning - der produceres altså kun el, når der er et behov i bygningen. Med et godt designet fleksibelt, markedsbaseret energisystem vil vi kunne udnytte kapaciteten til balancering af elnettet fuldt ud – til gavn for omkostningseffektivitet såvel som indpasning af større mængder VE.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

24. august 2020

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM ELFORSYNING (IMPLEMENTERING AF ELDIRJEKTIVET)

Indledningsvis takker European Energy for muligheden for at afgive høringssvar.

Energistyrelsen har den 6. juli 2020 sendt udkast til lovforslag i høring. Lovforslaget rummer en række positive ændringer, der blandt andet øger gennemsigtigheden for udviklere og investorer i vedvarende energi ("VE") ift. kommende netudvikling. European Energy hilser generelt tiltagene velkomne og bidrager gerne til arbejdet med at sikre, at lovforslaget fastlægger hensigtsmæssige rammer for udvikling og opførelse af VE-anlæg og adresserer de udfordringer, der kan opstå ved etablering af VE-anlæg.

BEMÆRKNINGER TIL LOVFORSLAGETS BESTEMMELSER GEOGRAFISK DIFFERENTIEREDE NETTARIFTER

European Energy noterer sig, at der i nærværende lovforslag ikke sigtes mod at implementere klimaaftalens afsnit vedr. indførelsen af et geografisk differentieret tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter på distributionsniveau. European Energy opfordrer til, at spørgsmålet om differentieret tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer først adresseres, når implementeringen af eldirektivet er fuldt implementeret i det nationale regelsæt, og resultaterne heraf har været evalueret. Det er European Energys vurdering, at der med implementering af eldirektivet gennemføres en række tiltag, der positivt vil understøtte en effektiv, hurtig og kosteffektiv netudvikling i Danmark. Det vurderes derfor, at det ikke vil være hensigtsmæssigt samtidigt at forsøge at detailstyre lokalisering af VE udbygningen gennem geografisk differentierede nettariffer.

NETUDVIKLINGSPLANER

§ 22 beskriver, hvorledes ministeren bemyndiges til at fastsætte de indholdsmæssige rammer for netselskabernes netudviklingsplaner, herunder *"vil blive fastsat regler om netudviklingsplanernes indhold og detaljeringskrav"* samt i tilknytning hertil at bemyndige Forsyningstilsynet til at tilrettelægge processerne og planernes udseende.

Generelt set ser European Energy frem til denne øgede fokus på og gennemsigtighed ift. netudbygning. Det er åbenbart, at en øget elektrificering udgør et omdrejningspunkt i den grønne omstilling, hvor vedvarende energi i form af elektricitet kommer til at indgå i mange nye sammenhænge, fx P2X.

Med henblik på at sikre at de udviklede netudviklingsplaner kommer til at bidrage konstruktivt til denne udvikling, foreslås det, at der i Forsyningstilsynets retningslinjer for processer og udseende stilles krav om, at disse planer indeholder specifikke måleparametre for netselskabets effektive tilslutning af VE anlæg, herunder svar/sagsbehandlingstider og realiseringstider, fra netselskabet modtager en henvendelse om ønsket tilslutning af et VE anlæg til, at rammerne med specifikke tidslinjer for en sådan aftaleindgåelse er kommunikeret til udvikler.

Formålet hermed er at sikre, at netselskaberne i hele deres virke samt i en vurdering af deres indfrielse af varetagelsen af den modtagne netbevilling, vil blive vurderet ift. deres evne til at understøtte den grønne omstilling, som ligger i forlængelse af en vurdering af deres evne til at realisere en høj forsyningssikkerhed samt en kosteffektiv netudbygning. European Energy ønsker således at benytte anledningen med denne lovændring til at udvide rammestyringen af disse netselskaber, så den ikke alene fokuserer på, om reguleringen af netvirksomhederne er robust i forhold til at understøtte en høj forsyningssikkerhed, men også fokuserer på selskabernes effektivitet i deres bidrag til den grønne omstilling i bredeste forstand.

NETVIRKSOMHEDERS PERSONELLE, TEKNISKE OG FINANSIELLE KAPACITET

§ 10 indeholder rammerne for tildeling af Elproduktionsbevillinger til anlæg på en kapacitet på over 25 MW.

De regler som sikrer, at en bevillingshaver til elproduktionsvirksomhed kan dokumentere at besidde den nødvendige tekniske og finansielle kapacitet, synes at fungere effektivt.

Det kunne være ønskeligt ifm. denne lovopdatering at sikre, at de krav, der stilles til dokumentation for reetableringsomkostninger, bliver tilpasset de i dag anvendte produktionsteknologier, idet reetablering udgør et langt mindre samfundsmæssigt problem, når det gælder solcelle- og vindanlæg sammenlignet med tidligere brændselsbaserede termiske værker.

Samtidigt kunne kravet om at dokumentere "Virkningsgrad for el" iht. Bekendtgørelse om tilladelse til etablering og ændring af elproduktionsanlæg, BEK 565 §6 med fordel opdateres, da begrebet virkningsgrad for el ikke finder anvendelse for VE anlæg.

DE REGIONALE KOORDINATIONSCENTRE

European Energy ser frem til, at de regionale koordinationscentre bliver etableret. Der er et stort behov for koordinerede tiltag i netudbygningen mellem Energinet og netselskaberne. Med en bedre koordinering og gennemsigtighed må

det forventes, at udviklere af energiprojekter i langt højere grad vil kunne realisere projekter, hvor der er eksisterende adgang til netkapacitet. Til sammenligning er det i dag ikke muligt for udviklere at planlægge kommende energiprojekter ift. tilgængelig eller planlagt kapacitet i nettet, hvilket har været medvirkende til, at der de sidste år er oplevet flaskehalse i adgangen til elnettet.

Når først de regionale koordinationscentre kommer i gang med at løse deres opgaver m.h.t. blandt andet at foretage regionale prognoser for effekttilstrækkelighed, udføre regional koordinering af planlægning af afbrydelser, udføre opgaver i forbindelse med at bistå transmissionssystemoperatører i afklaringen af behov for ny transmissionskapacitet og for opgradering af eksisterende transmissionskapacitet, vil det helt sikkert bidrage til en mere effektiv samlet planlægning af netudbygningen på transmissions- og distributionsniveau. Med henvisning hertil forventes det ikke at blive nødvendigt at etablere yderligere tiltag med indførelse af geografisk differentierede tilslutningsbidrag af indfødningsstariffer m.h.p. at introducere en regulering af lokalisering af kommende VE anlæg med geografisk differentierede indfødningsstariffer og nettatariffer, idet en sådan planbaseret tilgang til økonomisk styring af et frit marked for elproduktion, forventes at introducere uhensigtsmæssige forvriddninger i en markedsbaseret VE udbygning.

Høringssvar

Til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Svar til høring over Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (journal nr. 2019-90526)

Formålet med revisionen er et ønske om at sikre overensstemmelse med EU-direktiver: Elmarkedsdirektivet og VE Direktivet.

Foreningen for Bæredygtige Byer og Bygninger, FBBB, har gennemgået forslaget og har følgende bemærkninger:

Det er vigtigt, at en revision understøtter Elmarkedsdirektivets nye bestemmelser om den enkelte kundes rettigheder, med definitioner af *aktive kunder* og *sammenslutninger af aktive kunder*. Bestemmelserne skal smidiggøre delingen af elektricitet fx fra solceller. Desværre fastholdes den praksis som ses herhjemme hvor visse net-operatører modarbejder deling af strøm fx indenfor boligselskaber og enkelte borgere.

Det omfattende forsyningsnet vi har opbygget herhjemme bygger på store centrale enheder, er ikke gearet til også at håndtere de mere lokale og decentrale løsninger med solceller, varmepumper samt forsyningsenheder til el-køretøjer.

Det vil sige at de gode tiltag i Elmarkedsdirektivet ikke udfoldes ordentligt i Danmark og at intentionerne om bæredygtig omstilling herhjemme fx i forhold til elektrificering af varen og transport ikke vil blive realiseret i fuld skala.

Vi henstiller derfor til at EU's Elmarkedsdirektiv artikel 16 implementeres således at beskrivelsen af borgerenergifællesskaberne kan realisere deres formål som er at engagere borgerne og øge antallet af investeringer i vedvarende energi både i den private og den almene boligmasse.

Venlig hilsen

Thomas Birket-Smith

Bestyrelsesmedlem, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger

Energistyrelsen

att.
ens@ens.dk
j. nr. 2019-90526

24. august 2020

Høring vedr. udkast til lovforslag om ændring af elforsyningsloven (implementering af elmarkedsdirektivet, vinterpakken)

Forbrugerrådet Tænk har modtaget udkast til lovforslag om ændring af elforsyningsloven i høring, og kan overordnet tilslutte sig lovforslaget med nedenstående bemærkninger.

Kontraktrettigheder og faktureringsrettigheder

Ved gennemførelsen af eldirektivet i dansk lov indføres et nyt udvidet kundebegreb, slutkunder, hvor også erhvervsdrivende indgår. De tildeles i vidt omfang samme rettigheder, som almindelige forbrugere.

Forbrugerrådet Tænk finder det af central betydning, at almindelige husholdningskunders rettigheder ikke forringes ved gennemførelsen. Vi kan således støtte den valgte model for tilføjelsen af slutkunder i lovudkastet, idet den sker under hensyntagen til gældende rets deling mellem sikring af rettigheder i lov om forbruger aftaler og den sektorspecifikke lovgivning.

Aggregatorer er en ny kategori af selskaber, der efter lovudkastet vil kunne indgå aftaler med forbrugere om fleksibilitetsydelser. Når forbrugerne efter lovudkastet i aftaler med aggregatorer søges beskyttet i lignende grad, som ved aftaler om elektricitet, bør det klart fremgå, at dette også omfatter adgang til et lovfæstet klagenævn.

Ligeledes vil en udvidelse af opgaverne tildelt elpris.dk til også at omfatte aggregeringsprodukter, medvirke til øget gennemsigtighed og bedre beskyttelse af forbrugerne.

Normaliseringen af varslingsforpligtelsen, så der ikke skelnes mellem "væsentlige" og "uvæsentlige" ændringer er tiltrængt. Den nuværende ordning giver anledning til misforståelser hos forbrugerne, og samtidig mulighed for at gennemføre små ubemærkede prisprisstigninger, der tilsammen hæver prisniveauet, uden at forbrugerne reelt tilskyndes til at reagere.

Den foreslåede indsnævring af varslingspligten til prisændringer, der angår den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, bør suppleres med et informationskrav, hvad angår andre typer prisændringer. Det bør således i alle tilfælde gøres klart for forbrugeren hvor meget, hvornår og hvorfor deres priser forhøjes eller sænkes.

Som en positiv nyskabelse indføres en tilsynsforpligtelse for Forsyningstilsynet ved et nyt §6, stk 5., som også vil omfatte aggregatorer. Her får tilsynet desuden mulighed for at anvende Ankenævnet på Energiområdets klager som udgangspunkt for sit arbejde.

Vi skal imidlertid pege på, at en række problematiske forhold sjældent eller aldrig når frem til ankenævnet, da forbrugerne ikke er bevidst om at de har en ret, som efter vore observationer ikke altid opfyldes. Det gælder for eksempel retten til at skifte elleverandør inden for tre uger eller friheden for gebyrer i forbindelse med leverandørskift. Der bør således tilføjes en metode for Forsyningstilsynet, til at opsamle oplysninger om denne type problemer til videre behandling.

Leveringspligten

Forbrugerrådet Tænk kan støtte den valgte model for sikring af beskyttelse af forbrugerne ved aftaler med aggregatorer og energifællesskaber, nemlig at der i loven tilføjes undtagelser for disse aftaler, og at den grundlæggende leveringspligt samtidig fastholdes for almindelige strømprodukter. En håndfast anvendelse af kriterierne for tildeling af undtagelser er her vigtig, for at undgå utilsigtet svækkelse af forbrugerbeskyttelsen.

I en nærmere fremtid vil størstedelen af forbrugernes aftaler om strøm således være beskyttet af leveringspligten. Med tiden vil aftaler indgået efter undtagelser fra leveringspligten imidlertid spille en større rolle. For at sikre, at lovgivningen til stadighed sikrer forbrugerne den nødvendige beskyttelse, bør der i loven tilføjes et krav om at Forsyningstilsynet årligt udfører en undersøgelse af effektiviteten af forbrugerbeskyttelsen for aftaler vedrørende de nye typer produkter, og effekten heraf på beskyttelsen i forbindelse med strømprodukter underkastet leveringspligten.

Ret til dynamisk elpriskontrakt

Forbrugerrådet Tænk kan støtte den foreslåede metode til at sikre alle forbrugere adgang til en dynamisk elpriskontrakt, idet der ved at udvælge den største elhandelsvirksomhed i et givet område til at sikre et sådant udbud, er valgt den formentligt mindst indgribende måde at pålægge kravet på.

Vi kan også bifalde den foreslåede styrkelse af Forsyningstilsynets opgaveløsning ved at tilføre det en overvågningsforpligtelse, en handlepligt og krav om offentliggørelse i forbindelse med overvågning af dynamiske elprisprodukter. Her er tale om nye, komplicerede produkter, som forbrugerne kan have svært ved at overskue, og som derfor kræver en handlekraftig regulator til at tage vare på forbrugerbeskyttelsen.

Lukning for strømmen, som rammer ca 1% af husholdene årligt, er en stærkt indgribende foranstaltning for en husholdning, og det bør være et politisk mål løbende at nedbringe antallet, så færre familier udsættes for dette.

Forsyningstilsynets oprustning i forhold til dets opgaveløsning bør således også omfatte forbedret overvågning af antallet, årsagerne og udvikling af metoder til nedbringelse af antallet af lukninger. Det kan tilføjes, at den pågående økonomiske krise understreger dette behov.

Borgerenergifællesskaber

Vi kan støtte forslaget om at, at forbrugere, der bliver medlemmer af et borgerenergifællesskab bibeholder deres almindlige rettigheder som elforbrugere. Det er centralt for forbrugerne, at deres rettigheder ikke beskæres, og vil det samtidig øge tilliden til denne nye type fællesskaber.

Aggregatorer

En øget brug af fleksibilitet i elmarkedet medvirker til at sænke omkostningerne for alle på både kort og lang sigt. Det forudsætter en aktiv deltagelse fra forbrugernes side. Derfor er det vigtigt, at de betingelser forbrugerne inviteres til at deltage under, er attraktive både i form af økonomiske fordele, komfort og fortsat forbrugerbeskyttelse. Vi bifalder derfor, at forbrugerne efter udkastet til lovforslag, ikke involveres i korrektionen af ubalancer og økonomisk kompensation for energimængder. Samtidig finder vi det centralt, at der sikres uhindret adgang for forbrugerne til at indgå aftale med en aggregator, uden at deres elleverandør har indflydelse herpå.

Styrkelse af netselskabernes rolle som neutral markedsformidler

Den netop gennemførte konkurrenceanalyse peger på flere forhold, der står i vejen for, at netselskaberne kan facilitere en mere virksom konkurrence og innovation på elmarkedet, og dermed også bedre understøtte den grønne omstilling. Konkurrenceanalysen er med til at kvalificere og komplementere gennemførslen af eldirektivet. Udkastet til lovforslag indeholder bl.a. på det grundlag en række stærkt tiltrængte forbedringer af reguleringen af netselskaberne, så de tilskyndes til at udfylde deres centrale rolle som neutrale markedsformidlere, i højere grad end de gør i dag.

Forbrugerrådet Tænk kan således støtte de foreslåede mekanismer til mere hensigtsmæssig dækning af nettab, samt markedsbaseret anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser og af fleksibilitetsydelser.

De samme betragtninger gør sig gældende, når det drejer sig om varetagelse af energilageraktiviteter og ladestanderaktiviteter. Selv at være aktiv som spiller på disse markeder, hænger dårligt sammen med at være en neutral markedsformidler. Tilgangen af nye innovative selskaber vil uværgeligt begrænses, hvis netselskaberne "sidder med på begge sider af bordet".

Vi finder det således essentielt, at der skabes sunde dynamiske markeder på disse områder, og kan støtte de fremlagte forslag til at opnå dette.

Netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet

Konkurrenceanalysen kunne afsløre, at 26 ud af 38 responderende netvirksomheder havde nul ansatte i netvirksomheden, der således var reduceret til en tom skal. Dette uanset, at der er tale om virksomheder med ofte tusindvis ansatte og omsætninger i milliardklassen. Det er vanskeligt at fortolke det anderledes end, at her er tale om en enkel administrativ måde at formindske effektiviteten af den regulering, de som monopolvirksomheder er underlagt. Ved deres egen adfærd skaber netvirksomhederne – beklageligvis – selv behovet for yderligere detaljeret regulering.

Forbrugerrådet Tænk støtter således den opstramning af kravene til netvirksomhedernes personelle, tekniske og finansielle kapacitet, som lovudkastet indeholder.

Vi står til rådighed for uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsøe

Vicedirektør

Martin Salamon

Cheføkonom

Til: ens@ens.dk
Cc: jbr@ens.dk (Jesper Brandrup)
Fra: Dennis Lange (dbl@fdm.dk)
Titel: SV: Høring vedr. lovforslag om ændring af elforsyningsloven (implementering af elmarkedsdirektivet, vinterpakken)
Sendt: 20-07-2020 10:14
Bilag: image004.png; image003.png; Høringssvar 1.0.pdf;

Til rette vedkommende

Hermed fremsendes FDM's høringssvar, se vedhæftede.

Venlig hilsen

Dennis Lange
Chefkonsulent

T: +45 45 27 07 13
M: +45 51 14 69 92
dbl@fdm.dk · fdm.dk
Firskovvej 32
2800 Kgs. Lyngby

Fra: Jesper Brandrup <jbr@ens.dk>
Sendt: 6. juli 2020 18:04
Emne: Høring vedr. lovforslag om ændring af elforsyningsloven (implementering af elmarkedsdirektivet, vinterpakken)

Til høringsparterne på vedhæftede liste

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sender hermed vedlagte lovforslag om ændring af lov om elforsyning i høring.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar senest **den 14. august 2020**.

Høringssvaret bedes sendt til Energistyrelsens hovedpostkasse ens@ens.dk med kopi til Jesper Brandrup jbr@ens.dk samt angivelse af journalnummer 2019-90526.

Med venlig hilsen / Best regards

Jesper Brandrup
Fuldmægtig / Advisor
Center for forsyning / Centre for Utilities and Supply

Mobil / Cell +45 33 92 72 98
E-mail jbr@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI

Vælg dato
DOKNR-2-2647
E-mail: mj@frinet.dk
Side 1 af 3

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Sendt pr. mail til ens@ens.dk med kopi til jbr@ens.dk
ENS's Journalnr.: 2019-90526

FRI's bemærkninger til lovforslag om ændring af elforsyningsloven

Tak for muligheden for at kommentere på foreslåede ændringer til "Lov om elforsyning".

De følgende bemærkninger vil fortrinsvis være inden for lovgivning om borgerenergifællesskaber. Bemærkningerne vil have en generel karakter og vi vil dermed ikke kommentere Lovforslaget i detaljer. FRI vil meget gerne uddybe vores bemærkninger og herigennem være bidragende til en eventuel justering af elforsyningsloven.

Generelt anser FRI det som positivt, at der indføres forhold der regulerer, at lokal produktion af vedvarende energi kan deles mellem forbrugerne. Dette kan give anledning til en større interesse og viden blandt forbrugerne om energisystemet. Omvendt mener FRI, at der er behov for at reguleringen tager højde for, at der ikke sker en suboptimering inden for det samlede nationale el-system, som vil resultere, at forsyningen bliver dyrere for brugerne og samfundet.

Derfor opfordre FRI til, at

- Et overordnet princip om, at borgerenergifællesskaberne løbende skal understøtte det samlede el-system incl. lokale net og ikke påfører systemet unødvendige meromkostninger
- borgerenergifællesskabernes projekter skal indeholde en samfundsøkonomisk beregning ud fra bæredygtighedskriterier. Udfaldet af denne beregning skal være afgørende for en godkendelse
- balancen i systemet er central for at opretholde en høj forsyningssikkerhed. Det synes umiddelbart uklart, hvorvidt det lokale borgernet skal kunne håndtere balance i eget net. Hvis dette ikke er tilfældet, vil der være risiko for øget omkostninger i det samlede net.

Ovennævnte punkter uddybes i den følgende tekst.

Danmark har verdens mest effektive energisystem med en overordentlig høj forsyningssikkerhed. Dette til trods for, at Danmark samtidig har en meget høj andel af fluktuerende vedvarende energi i systemet. Vi har indrettet el-systemet med meget klare prissignaler i markedet der tilsiger, hvornår det er

FRI er medlem af

hensigtsmæssigt at have forskellige produktionsteknologier i drift. Samtidig sikrer prissignalerne, at man kan optimere forbruget af vedvarende energi. Som et eksempel herpå, har vi haft en varmesektor med betydelig kraftvarme-produktion siden 90'erne. Kraftvarmeanlæggene har løbende understøttet el-markedet, ved primært at være i drift ved høje elpriser; dvs. ved underskud af el i el-systemet. I dag er behovet det modsatte – med stigende andel af vedvarende energi i systemet, er det med fleksible varmepumper i varmesystemerne, muligt at understøtte el-systemet ved at forbruge el når der er overproduktion fra vedvarende energianlæg. Flexibilitet er nøglen til et effektivt energisystem. Ved etablering af borgerenergifællesskaber, bør der være forhold der sikrer, at borgerenergifællesskaberne løbende understøtter det overordnede elsystem og ikke påfører systemet unødvendige meromkostninger. Dette kunne f.eks. være via krav om flexibilitet i produktion og/eller aftag.

På Danmarks vej mod fossil uafhængighed er det et grundlæggende princip, at vi skal nå målet, for de lavest mulige omkostninger for samfund og forbrugere. Princippet er velkendt og har været gældende for varmesektoren siden 1979. Derfor opfordre FRI til at inspirations findes i varmemforsyningslov.

I varmemforsyningsloven, har det været et krav, at der skulle regnes samfundsøkonomi og brugerøkonomi på alle nye projekter og alene det alternativ med de laveste omkostninger for samfund og forbrugere kunne godkendes. Varmeforsyningsloven har dermed givet forbrugerne en beskyttelse mod høje varmepriser. Prissætningen af emissionerne indgår som en del af elementerne i den samfundsøkonomiske vurdering. Dermed kan er det ikke muligt at vælge det alternativet de laveste emissioner, men derimod er det tvunget at vælge det alternativ, der har de laveste "omkostninger" samlet set. Den samfundsøkonomiske beregningsmetode, balancerer således miljømæssige forhold, økonomiske forhold og sociale forhold og sikrer dermed det mest bæredygtige projekt.

Ved at indføre borgerenergifællesskaber, er der en betydelig risiko for, at elforsyningen bliver dyrere end alternativet.

Alternativet til vedvarende elproduktion fra et borgerenergifællesskab er, at der bliver etableret vedvarende energi i større skala; f.eks. off shore vindkraft eller store solcellemarkanlæg. Det føles godt for den enkelte forbruger at være i stand til følge egen produktion af vedvarende energi, men omkostningerne er betydeligt højere end alternativet. Bliver borgerenergifællesskaber en succes, er der dermed risiko for, at der vil blive spildt betydelige ressourcer på ineffektive og dyre løsninger. FRI anbefaler, at der indføres krav om positiv samfundsøkonomi ved etablering af elproduktionsanlæg i borgerenergifællesskaber.

En sammenligne kan findes i forbindelse med solceller eller små vindmøller på hustagene for de enkelte forbrugere. Det giver en øget miljøbevidsthed hos forbrugeren, der dog ikke kan gennemskue, at anlægget i sidste ende påfører samfundet betydelige omkostninger til at integrere strømmen.

I Lovforslaget er det beskrevet, at man kan undtage borgerenergifællesskaber for leveringspligten. Hvis el-distributionsselskabet har ansvaret for at holde el-balancen for borgerenergifællesskabet, vil omkostningerne til balancering være uændrede for el-distributionsselskabet, idet de løbende skal være klar med effekt afhængig af den lokale produktion fra borgerenergifællesskabet. Dermed er det vanskeligt at se, at borgerenergifællesskabet kan spare omkostninger for nettet. For at spare omkostninger i det øvrige net, skal borgerenergifællesskabet selv være i stand til at holde balancen i det lokale elnet. Dette kræver imidlertid ganske betydelige og unødvendige investeringer i lokal el-produktionskapacitet, hvilket samfundsøkonomisk er forbundet med store omkostninger.

I en række lande, kan borgerenergifællesskaber og mulighed for egen balance-ring være fornuftigt. Hvis elnettet er præget af mange udfald, eller i fald der er risiko for oversvømmelser med potentielt længere udetider for elnettet, kan et lokalt elnet med backup-forsyning være en god idé. I Danmark har vi imidlertid en opetid for elnettet på tæt på 100 %. I enkelte områder i DK kan der være risiko for oversvømmelse. Her bør det være elselskabet der vurderer risikoen for oversvømmelse, og de tiltag der skal til at opretholde elforsyningen.

Samlet set, er det således vores bekymring, at indførelse af borgerenergifællesskabet i DK, vil give anledning til suboptimering og vil dermed forhøje omkostningerne om at nå målet om fossil uafhængighed. Dette betyder færre midler til andre prioriterede forhold i DK herunder f.eks. inden for miljø, velfærd mv. FRI anbefaler derfor en regulering, som understøtter, at Danmarks mål om klimaneutralitet gennemføres billigst muligt.

I tilfælde af spørgsmål eller ved behov for uddybninger kan Majbritt Juul kontaktes på 2678 2679 eller mj@frinet.dk.

Venlig hilsen

Majbritt Juul
Chef for energipolitik og bæredygtighed

24. august 2020

FSE høringssvar

Høring af lovforslag om ændring af lov om elforsyning

Dette er et ekstra høringssvar fra FSE. Dette høringssvar supplerer det høringssvar, FSE indsendte den 17. august 2020.

1. Forslaget til reform af netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet

I bemærkningerne til lovforslaget står der i afsnit 3.2.5.3:

På baggrund heraf anser ministeriet det for hensigtsmæssigt, at der skabes klarhed om kravet, hvorefter en netvirksomhed selv skal have ansat personale, ved at lade kravet om fornøden personel kapacitet fremgå eksplicit af loven.

Ministeriet vurderer, at kravet bør stilles til alle netvirksomheder. I denne henseende skal kravet ses på baggrund af den væsentlige samfundsmæssige betydning af opgaven med at varetage net- og transmissionsvirksomhed, sammenholdt med, at varetagelsen af disse opgaver fremstår som naturlige monopoler. Kravet tjener i relation hertil formålet med at give den bevillingsudstedende myndighed sikkerhed for, at den virksomhed, der får bevilling til at drive netvirksomhed, selv har ansat det fornødne personale til at tage ansvar for varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet og at ansvaret for at varetage den bevillingspligtige aktivitet således reelt er forankret hos den virksomhed, der har bevillingen.

Det bemærkes i denne forbindelse, at den førnævnte undersøgelse af konkurrencesituationen på elmarkedet som er udarbejdet for Forsyningstilsynet som led i opfølgningen på Elreguleringsudvalgets anbefalinger, fandt, at 26 ud af 38 responderende netvirksomheder havde 0 ansatte i netvirksomheden.

Kravet om fornøden personel kapacitet forfølger endvidere et konkurrencemæssig hensyn, når der er tale om vertikalt integrerede netvirksomheder. Udøvelse af netvirksomhed er monopolvirksomhed, og varetagelse af virksomhedens opgaver af andre end bevillingshaveren kan indebære risiko for, at beslutninger der træffes vedrørende netvirksomhedens drift, vedligeholdelse og udvikling af nettet, tilsigtet eller utilsigtet sker ud fra, hvad der optimerer økonomien i de andre virksomheder, som netvirksomheden er vertikalt integreret med, herunder ved indgåelse af aftaler med andre virksomheder, som netvirksomheden er vertikalt integreret på ikkemarkedsmæssige vilkår. Krydssubsidiering via brug af

fælles serviceselskaber kan navnlig give elhandelsvirksomheder, der er vertikalt integreret med netvirksomheden, en urimelig konkurrencefordel sammenlignet med uafhængige elhandelsvirksomheder.

(...)

Såfremt opgaver med udførelse af den daglige drift af den bevillingspligtige aktivitet efter aftale varetages uden for netvirksomheden, eksempelvis af en servicevirksomhed, skal det sikres, at beslutningskompetencen vedrørende disse opgaver fortsat er forankret hos netvirksomhedens personale. Det pågældende personale vil ikke kunne lejes hos andre juridiske enheder.

FSE støtter disse betragtninger. FSE finder det helt uacceptabelt, mange netselskaber har nul ansatte eller et så beskedent antal ansatte, at det er helt åbenbart, netselskabet ikke selv kan varetage sine opgaver.

Der står desuden i afsnit 3.2.5.3:

aftaler som kollektive elforsyningsvirksomheder indgår med andre virksomheder, skal indgås på markedsmæssige vilkår og skal foreligge i skriftlig form på aftaletidspunktet.

FSE foreslår, at opgaver, et netselskab ikke ønsker at løse selv, skal udbydes i licitation. Forsyningstilsynet bør have tilsyn med, at licitationerne foregår på en måde, så der altid er et passende antal bydere på opgaverne. Der skal desuden være en let tilgængelig klageadgang, hvor man klager til Forsyningstilsynet, dersom man finder, en licitation ikke gav fair adgang for alle potentielle bydere.

FSE vil i denne sammenhæng bemærke, vi har fire energinet for naturgas og strøm:

- * Gas-transmissionsnettet (højtryksrørene).
- * Gas-distributionsnettet (lavtryksrørene).
- * El-transmissionsnettet (højspændingsnettet).
- * El-distributionsnettet (lavspændingsnettet).

For de tre førstnævnte energinet har det tilhørende netselskab internt en ekspertise, der gør det muligt at løse de fleste af de opgaver, der kræves for at drive & udvikle nettet. Bortset fra meget små opgaver benytter netselskabet sig af udbud, hvis der er opgaver, netselskabet ikke ønsker at løse med egne medarbejdere. Af indlysende grunde må vi have samme system for el-distributionsnettet.

24. august 2020

Venlig hilsen

Anders Plejdrup Houmøller

Anders Plejdrup Houmøller
Sekretær for FSE

17. august 2020

FSE høringssvar

Høring af lovforslag om ændring af lov om elforsyning

Her følger FSE's bemærkninger til høringen af lovforslag om ændring af lov om elforsyning.

1. Forslaget til reform af elnet-distributionselskabernes indkøb af el til nettabet

I bemærkningerne til lovforslaget står der på side 71-72:

"Transaktioner med en selskabsmæssig forbunden elhandelsvirksomhed indebærer en risiko for krydssubsidiering. Elhandelsvirksomheden kan endvidere også opnå en fordel ved at levere elektricitet til dækning af nettab, selvom leveringen sker til en markeds-mæssig pris, idet elhandelsvirksomheden hermed er sikret en stor, fast volumen. Samtidig er der risiko for, at netvirksomhederne tilkøber produkter, de ikke har brug for, f.eks. prissikringsprodukter, hvilket kan skabe ekstra omsætning og potentielt overskud i elhandelsvirksomheden".

FSE er helt enig i disse betragtninger: Den nuværende ordning er meget uheldigt for konkurrencen på detailmarkedet for el, og er dermed til skade for elforbrugerne og for samfundet.

At der er et problem, understreges af, at ét af resultaterne i konkurrenceanalysen er, flere netvirksomheder (16 ud af 30 respondenter) angav, de havde købt el til dækning af nettab fra en selskabsmæssigt forbundet elhandelsvirksomhed.

FSE støtter derfor fuldt ud, opgaven med at købe el til nettab enten må varetages af netselskabet selv eller må udbydes i licitation.

Desuden støtter FSE fuldt ud, elnet-distributionselskaberne i fremtiden dækker nettabet ved køb på spotmarkedet. Dette er den metode, der i dag anvendes af Energinet.dk, når Energinet.dk indkøber el til dækning af nettabet i højspændingsnettet.

For elforbrugerne vil en overgang til spotkøb indebære en betydelig besparelse sammenlignet med køb via fastpriskontrakter. Historiske data viser, spotkøb i gennemsnit er langt billigere end køb via fastpriskontrakter:

- * For kvartalskontrakter har ekstra-omkostningen sammenlignet med spotkøb historisk været ca. 3,1 øre/kWh¹.
- * For årskontrakter har ekstra-omkostningen sammenlignet med spotkøb historisk været ca. 2,3 øre/kWh².

Udviklingen i spotpriserne i 2020 illustrerer igen, hvordan uventede begivenheder ofte gør spotkøb langt billigere end køb via fastpriskontrakter.

Uforudsete begivenheder som fx tørår eller meget varme somre har lejlighedsvis gjort spotkøb dyrere end køb via fastpriskontrakter. Denne effekt har imidlertid historisk været langt mindre markant end de pris-chok, der uventet har drevet spotprisen ned³.

FSE støtter indførelsen af de to modeller, der er nævnt side 72-73 i bemærkningerne til lovforslaget. FSE støtter desuden stærkt de følgende betragtninger i bemærkningerne; idet dette skal sikre, vi får opfyldt målsætningen om "en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure og dermed mest mulig konkurrence":

"Det forventes herudover, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at netvirksomhederne kan vælge at anvende enten den ene eller den anden metode, men at de respektive krav, der vil blive opstillet for hver af de to metoder, skal følges fuldt ud, dvs. uden at der er mulighed for til- eller fravalg af kravene inden for hver af de to metoder. Det forventes endvidere, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at hele den nødvendige mængde elektricitet til dækning af nettab skal dækkes ved indkøb via en eller begge metoder. Herudover forventes det, at ministeren vil fastsætte regler om konsekvenser ved manglende anvendelse af metoderne til indkøb af elektricitet til dækning af nettab og om andre relevante forhold, herunder om Forsyningstilsynets tilsyn med anvendelsen af metoderne. Endelig forventes det, at ministeren med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse vil fastsætte regler om adgang til klage over netvirksomhedernes udbud, der efter det foreslåede vil indgå i de to metoder."

---

¹ Se billede nr. 16 i PowerPoint præsentationen *Financial prices and spot prices - quarter contracts 2006-2017*. Præsentationen kan downloades fra <http://www.houmollerconsulting.dk/facts-findings/>.

² Se billede nr. 16 i PowerPoint præsentationen *Financial prices and spot prices - annual contracts 2002-2017*. Præsentationen kan downloades fra <http://www.houmollerconsulting.dk/facts-findings/>.

³ Se de to PowerPoint præsentationer, der er henvist til i de foregående fodnoter.

2. En reform af ordningen for indkøb af el til nettab er stærkt tiltrængt

Som nævnt ovenfor: I dag anskaffer mange netselskaber el til nettabet via fastpris-køb hos netselskabets selskabsforbundne elhandelsselskab.

Dette stiller Forsyningstilsynet overfor en umulig tilsyns-opgave. I princippet skulle Forsyningstilsynet kontrollere, de selskabsforbundne elhandelsselskaber ikke bruger netselskabet som *bad bank*, således elhandelsselskabet dumper de dårligste fastpris-kontrakter på netselskabet. En gennemførsel af en sådan kontrol ville imidlertid kræve en helt urealistisk bemanning hos Forsyningstilsynet.

For Forsyningstilsynet er det derimod relativt enkelt at kontrollere, at udbud med spotkøb som vilkår foregår i en transparent og ikke-diskriminerede proces.

Til sammenligning er det vanskeligere at foretage den samme kontrol, dersom fastpris køb var et vilkår i udbuddet.

Ud over at spotkøb giver elforbrugerne den laveste omkostning til dækning af nettabet, giver denne metode os også en enklere tilsynsopgave. Dette er en ekstra gevinst for samfundet.

Venlig hilsen

Anders Plejdrup Houmøller
Sekretær for FSE

Til: jge@ens.dk (Jesper Gerdstrøm (jge@ens.dk))
Cc: ulo@ens.dk (Ulrich Lopdrup (ulo@ens.dk)), jbr@ens.dk (Jesper Brandrup (jbr@ens.dk))
Fra: Jonas Katz (jkz@ens.dk)
Titel: Bemærkninger til lovforslaget angående BEF
Sendt: 09-07-2020 15:43
Bilag: image001.png;

Kære Jesper G

Jeg blev ringet op af Ulrik Jørgensen, der havde et spørgsmål og nogle bemærkninger til lovforslaget.

- Han undrede sig over, at der manglede en definition på energifællesskaber og spurgte om, hvad der lagde til grund for at undlade denne – især når nu vi definerede aggregering/aggregator på lovniveau.
- Herudover bemærkede han, at definitionen af elektricitetsvirksomheder også omfattede borgerenergifællesskaber, hvilket han jo nok har ret i. Han spurgte, om det var meningen. Jeg kan ikke lige se, om det har nogle konsekvenser. Men det må vi nok lige være opmærksom på.
- Den sidste bemærkning vedrører den nye § 6, stk. 2, hvor vi fastlægger: "En slutkunde kan frit indgå aftaler med enhver aggregatorvirksomhed om aggregering uden samtykke fra slutkundens **elleverandør**." Det burde være elhandelsvirksomhed i stedet for leverandør, da leverandør ikke er defineret i EFL. Herudover nævnte han en bekymring om, at kunder vil kunne indgå aftaler med en aggregator uden om deres energifællesskab. Jeg kan se, at det kan være et problem, hvis energifællesskabet agerer som aggregator for kunden. Her må vi lige være opmærksom på, om to aggregatorer kan komme i konflikt med hinanden om det samme fleksible forbrug.

Med venlig hilsen / Best regards

Jonas Katz

Specialkonsulent / Special Advisor
Center for forsyning / Centre for Utilities and Supply

Mobil / Cell +45 33 92 66 51
E-mail jkz@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

Til Energistyrelsens ens@ens.dk
Cc: Jesper Brandrup jbr@ens.dk

Dok. ansvarlig: HJV/HMA
Sekretær:
Sagsnr: s2020-696
Doknr: d2020-13644-14.0
24. august 2020

Intelligent Energis høringssvar - ændring af lov om elforsyning mhp implementering af el-markedsdirektivet mv

Intelligent Energi takker for muligheden for at afgive kommentarer til udkast til ændring af lov om elforsyning, der har til hensigt at implementere el-markedsdirektivet i EU's Ren Energi-pakke.

Vi hæfter os indledningsvist ved, at der med denne lovændring følger en mere detaljeret implementering af de mange ministerbemyndigelser i bekendtgørelser, som vil være en af de mest omfattende reformer i de seneste 20 år. Det er helt afgørende at få involveret interessenter og aktører som iEnergi i den videre regeludstedelse, og at der er tid hertil. Vi ser frem til deltagelse i dette videre arbejde, men finder fristen for den videre implementering for presset og skal derfor opfordre til, at ministeriet tager sig bedre tid til dette arbejde og udskyder de berammede frister generelt.

Vi finder samtidig, at lovudkastet på en række centrale punkter skal ændres for at understøtte udviklingen af innovative løsninger, der kan aktivere kunderne i balanceringen af energimarkederne og elnettet. Aktivering af fleksibilitet i energianvendelse er helt afgørende for balancering med den massive udbygning af vind- og sol-baseret elproduktion. Og aktive kunder er dermed centralt i den grønne omstilling og realisering af 70pct. reduktion af drivhusgasser i 2030. Med dette særlige fokus fremhæver iEnergi en række punkter indledningsvist, hvor vi ser en risiko for, at lovændring og senere bekendtgørelser vil stå i vejen for en realisering af elmarkeds-direktivets hensigt om at fremme den aktive forbruger ikke mindst gennem aggregatoren.

Efter de indledningsvist nævnte punkter, uddyber og udbygger vi de enkelte punkter i høringssvarets øvrige dele og henviser i øvrigt på flere steder til Dansk Energis høringssvar.

Opsummerende finder vi følgende punkter særligt problematiske:

- Lovforslaget øger begrebsforvirringen ved at operere med en definition af fleksibilitetsydelser, som alene vedrører levering af eksplicite fleksibilitetsydelser til elnetselskaber. Der er behov for at udvikle en dækkende definition for fleksibilitetsydelser, der bl.a. kan favne den rolle elnettariffer spiller ift. levering af implicit fleksibilitet til netselskabet og kan favne de fleksibilitetsydelser som leveres til TSO'er. I lovforslaget peger

ministeriet også selv på nødvendigheden af tæt samarbejde med Energinet om de fleksibilitetsprodukter, der efterspørges. Begrebsafklaring og -sanering ift. fleksibilitetsydelser er påkrævet. Det indgår også i ministeriets Markedsmodel 3.0.-arbejdet om markedsudvikling. Der arbejdes netop på den videre udformning af markedsdesign for lokal-fleksibilitet med inspiration fra relevante danske og internationale projekter. Dette arbejde bør føde ind til udmøntning af definitionen. Arbejdet med definitionen bør også omfatte kriterier og metoder for Forsyningstilsynets tilsyn med netvirksomhedernes anskaffelse og aktivering af fleksibilitets. **Anbefaling: iEnergi anbefaler at etablere en bemyndigelse til at udarbejde en samlet definition for fleksibilitetsydelser, der favner bredt og ikke alene omhandler levering af fleksibilitetsydelser til DSOen. Denne bemyndigelse bør dernæst udmøntes som led i det videre Markedsmodel 3.0.-arbejde, hvori relevante interessenter involveres.**

- Lovforslaget lægger op til regler for aggregatorer i energimarkedet gennem implementering af to aggregator-modeller. iEnergi bakker op om "model 1", hvor el-levering og fleksibilitetsydelse følges ad. Vi understreger, at denne model efterspørges af markedets aktører suppleret med anvendelse af eget måleudstyr. Lovforslaget lægger endvidere op til, at Energinet allerede nu efter nærmere satte frister implementerer en model 2, som alene indeholder "levering af fleksibilitetsydelser uden el". Der sættes således frist for, at Energinet udarbejder forskrifter for energikorrektion og regler for økonomisk kompensation. Denne model 2 efterspørges pt. ikke. Business casen for services, der indeholder fleksibilitetsydelser, er i dag svag. Krav om økonomisk kompensation vil derfor udgøre en barriere for forretningsmodeller med fleksibilitetsydelser. Derfor vil udsigten til, at aggregator skal betale økonomisk kompensation udover energikorrektionen udgøre en barriere for den videre markedsudvikling af fleksibilitetsydelser og dermed være en barriere for aggregatorer. Dette er i strid med el-markedsdirektivets ordlyd om ikke at opstille barrierer for aggregatorer. **Anbefaling: iEnergi anbefaler, at model 1 suppleret med anvendelse af eget måleudstyr implementeres. At overvejelser om model 2's implementering håndteres ved at give ministeren den nødvendige bemyndigelse til at iværksætte videre implementering, men afventer markedets efterspørgsel. iEnergi anbefaler videre, at når denne efterspørgsel opstår, involveres interessenter i et arbejde, hvor Energinet alene udformer regler for energikorrektion.**
- Lovforslaget peger på, at BorgerEnergiFællesskaber (BEF) skal særligt tilgodeses ift. elnet-tariffer, mens en gruppe af borgere under en aggregators forretningskoncept ikke i samme grad tilgodeses. Vi henviser til Dansk Energis kommentarer om, at der ikke er belæg for forlods at konkludere, at BEF hjælper elnettet og derfor skal have rabat på elnet-tariffen. Ministeriet lægger således op til en forskelsbehandling af kundegrupper, der skal betales af andre, jf. indtægtsrammereguleringen. Herudover lægges der på dette sted i lovbemærkningerne op til, ikke at give mulighed for geografisk tarif-differentiering. Dette er i strid med konklusionerne i ministeriets tarif-rapport fra juni 2020, hvori ministeriet anbefaler overvejelser om brug af geografisk differentiering, hvilket iEnergi bakker op om. Snarere end at lægge op til, at BEF generelt skal tilgodeses i elnettariffen, bør ministeriet lægge op til at grupper af kunder, der understøtter elnettet, bør tilgodeses fx gennem geografisk differentiering. **Anbefaling: iEnergi anbefaler, at kunder, der hjælper elnettet, uanset om disse er del af et BEF og eller en del af en aggregator-virksomheds kundeportefølje skal behandles ens ift. elnet-tariffen**

og således tilgodeses via elnettariffen. Omtalen om særbehandling af BEF i de almindelige bemærkninger (Siderne 52-53) bør således slettes. Endvidere bør §73 eksplicit styrke formuleringen om muligheden for geografisk differentiering af elnettariffer, når kunder hjælper el-nettet

- Lovforslagets §6b fastholder generelt den hidtidige leveringspligt, men etablerer to undtagelser, nemlig (i) at el produceret i et BEF og (ii) aggregering af regulerbart forbrug. Der introduceres således et nyt begreb "regulerbart forbrug" som er forskelligt fra "fleksibelt elforbrug". Dette skaber i sig selv begrebsforvirring, og øger kompleksiteten, når aggregator udvikler nye innovative forretningskoncepter, der med en svag business case i den enkelt værdistrøm fx for "regulerbart forbrug" har behov for at kombinere værdistrømme med levering af el til fx en varme- eller transportservice, der kan afhænge af den varme- eller transportenhed, der leveres til, kan indeholde både eksplicitte og implicitte fleksibilitetsservices samt forretningsselementer, som er unikke for aggregatoren. Undtagelsesvejen foreslås af hensyn til forbrugerbeskyttelsen, men sker jo reelt på bekostning af den beskyttelse, som den aktive forbruger med rette kan forvente, når denne deltager i den grønne omstilling. Undtagelsesvejen hæmmer udviklingen af innovative forretningskoncepter, fordi disse som belyst ofte er en kombination af flere ydelser/værdistrømme, der kan være vanskelige at skille ad i "regulerbart" forbrug versus fleksibelt forbrug. **Anbefaling: iEnergi anbefaler, at leveringspligten ændres, således at alle elleverandører skal have mindst et leveringspligtigt produkt på hylderne, men ikke forpligte elleverandøren til at lade alle produkter være omfattet af leveringspligten. Dette vil skabe frihed til udvikling og afprøvning af nye, innovative elprodukter til gavn for aktive kunder, der ønsker at deltage i den grønne omstilling. Dette muliggør også, at nye begreber som "regulerbart" forbrug kan undgås.**

iEnergis uddybende kommentarer til lovforslaget

Det er et væsentligt formål med Ren Energipakken at fremme den aktive kunde, hvor det erkendes, at det ikke sker uden kommercielle aktørers hjælp. Med ovenfor nævnte anbefalinger vil lovforslaget få et tilstrækkeligt fokus på at sænke barriererne for aktivering af fleksibilitet og sænke barrierer for aggregators muligheder for at skabe merværdi i markedet igennem aktivering af fleksibilitet. Vi opfordrer derfor til, at man benytter høringsfasen til at få fjernet de påpegede barrierer, som uddybes nøjere nedenfor. Nedenfor suppleres endvidere med yderligere opfordringer til ændringer i lovforslaget.

1. Nye definitioner (EFL §5 nr. 3 og nr. 15 p. 58, s. 85 afsn. 2)

iEnergi har ved flere lejligheder i dialogen med Energistyrelsen drøftet behovet for en definition af fleksibilitetsservices/-ydelser/-produkter. Direktivet giver den ikke! Lovforslaget foreslår en definition af fleksibilitetsydelser (jf. s. 173, nyt §5, nr.15 i LF), som noget, der alene vedrører levering af fleksibilitet til netselskaber. Samtidig skrives s. 85, 2. afsn. om behovet for tæt koordination mellem DSOers og Energinets efterspørgsel efter fleksibilitet, og fremme af "udvikling af markeder for fleksibilitetsydelser."

Det er positivt, at behovet for en definition rejses i lovteksten. Men den anførte definition er u hensigtsmæssig både fordi den ikke er dækkende og fordi vi ift. Markedsmodel 3.0.-arbejdet bør drøftede en definition mere nøje med de relevante interessenter. Derfor anbefales, at der her-og-nu blot etableres en ministerbemyndigelse.

iEnergi anbefaler at etablere en ministerbemyndigelse til at udarbejde en samlet definition på fleksibilitetsydelser, der favner bredt og ikke alene omhandler levering af fleksibilitetsydelser til DSOen. Denne bemyndigelse bør udmøntes som led i det videre Markedsmodel 3.0.-arbejde, hvori relevante interessenter involveres.

2. Den uafhængige aggregator, aggregering og aktive kunder (§5 og s. 58-66)

På s. 58 skrives, at aggregering er en ny aktivitet i energimarkedet. Det er det ikke, det er en aktivitet, som balanceansvarlige og elhandler har løftet i årevis på produktionssiden. Det nye er, at der er behov for aktivering af den aktive kunde gennem en ny rolle i energimarkedet, nemlig aggregatoren, fordi vi skal have mange – ofte mindre - forbrugskilder til at matche den fluktuerende vind- og sol-produktion.

På s. 61-62 skriver ministeriet, at grundlaget for den uafhængige aggregator indføres ved at implementere to modeller, model 1 med levering af fleksibilitet med el-leverance og model 2 alene med levering af fleksibilitet

Model 1: Vi bakker – som vi har gjort i hele processen frem mod lovforslaget - op om model 1, fordi den umiddelbart kan iværksættes inden for det eksisterende, og i mange henseender velfungerende markedsset-up. Men i omtalen af model 1 savner vi en eksplicit henvisning til den væsentlige forudsætning om, at den uafhængige aggregator kan **anvende eget måleudstyr i afregning af kunder, en model der pt. testes af Energinet og udvalgte aggregatorer**. Vi understreger, at i vores dialog med Energistyrelsen, Dansk Energi og Energinet siden markedsmodel 2.0.-arbejdet har denne model været efterspurgt af de uafhængige aggregatorer i vores medlemskreds. Og det er den fortsat. Vi skal derfor opfordre til, at ministeriets opbakning til denne model inkl. anvendelse af eget måleudstyr - som hovedspor i implementeringen - fremgår mere tydeligt af lovbemærkningerne, herunder spørgsmålet om anvendelse af eget måleudstyr til afregning af kunden.

Model 2: Vi kan af lovudkastet konkludere, at adskillelse mellem el-leverance og fleksibilitetsudnyttelse er det, som ministeriet efter dialog med EU Kommissionen mener, skal muliggøres allerede nu. Og at ministeriet i forlængelse heraf bemyndiger Energinet til at udvikle forskrifter for energikorrektion samt regler for økonomisk kompensation i samarbejde med aktørerne. Vi ser frem til at blive involveret i dette arbejde, men mener, at Kommissionens fortolkning kan efterleves ved at give ministeren bemyndigelse til at iværksætte en videre implementering, uden at der sættes tidsfrister herfor på nuværende tidspunkt.

Som bekendt har vi haft særligt fokus på model 1 i samarbejdet med Energistyrelsen, men vi har i dialogen med Energistyrelsen og sammen med Dansk Energi og Energinet ved flere lejligheder påpeget, at model 2 alene kræver korrektion for energimængder, bl.a. ved workshoppen i september 2019 og efterfølgende møder. Der er efter vores opfattelse **ikke et behov for yderligere økonomisk kompensation, når der foretages energikorrektion**, som ministeriet skriver i lovforslagets side 63, 3. afsnit.

Som vi ved de nævnte lejligheder har fremført, er Energikorrektionen tilstrækkelig til at sikre markedets nuværende aktører mod de tab, der alternativt opstår, når aggregator flytter kundens forbrug i tid. Således er el-leverandøren tilstrækkelig risiko-afdækket og kan i øvrigt i aftalen med kunden foretage yderligere risikoafdækning, hvilket allerede i dag finder sted.

Derimod vil **yderligere compensation flytte alle risici over på aggregator og skabe en uacceptable stor risiko for aggregator og dennes forretningsmodel**. Det er således iEnergis opfattelse, at al omtale af økonomisk compensation udover energikorrektionen reelt vil udgøre en betydelig barriere for den uafhængige aggregator, der i forvejen kæmper med en business case med små marginer.

iEnergi anbefaler, at model 1 suppleret med anvendelse af eget måleudstyr implementeres. At overvejelser om model 2's implementering afventer markedets efterspørgsel, og at der i den forbindelse alene implementeres regler for energikorrektion.

3. Frihed for kunden til at indgå aftale med aggregator-virksomhed (§6)

Vi kvitterer hermed for formuleringen om, at §6 ændres til også at omfatte friheden til at indgå aftale med en aggregator uden den eksisterende elleverandørs accept. Og med henvisning til ministeriets konklusion nævnt under pkt. 1, så etablerer dette efter iEnergis opfattelse den fornødne uafhængighed for aggregatorer.

4. Krav til aggregator ift. el-leveringsbekendtgørelsen

I nr. 12-15 §6a anføres, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler for aggregators fakturering og kontraktindgåelse med slutkunden. Hvis aggregator ikke er el-leverandør, skal denne ikke omfattes af regler for el-leverance. Og tanken er netop, at den uafhængige aggregator kan indgå aftale med en el-leverandør, men ikke selv behøver at være el-leverandør. Der henvises i øvrigt til Dansk Energis høringssvar på dette punkt.

iEnergi anbefaler at regler for kontrakter og fakturaer på el-området alene skal følge el-leverancen. Aggregeringskontrakter, der ikke omfatter el-levering skal imidlertid blot følge den almindelige danske aftaleret, herunder forbrugeraftaleloven.

5. Leveringspligt, forbrugerbeskyttelse og innovation (EFL§6b og pp. 31-35)

Lovforslagets §6b fastholder den hidtidige leveringspligt, men etablerer undtagelsesbestemmelser ift. BorgerEnergiFællesskaber og levering af el, som indgår i en aggregators fleksibilitetsydelse. Som det er belyst indledningsvist, vækker dette bekymring, fordi der herved ikke skabes tilstrækkelig frihed ift. udvikling af ydelser til aktive kunder, som kan tilbydes et særligt produkt pga. deres lokation i elnettet og/eller deres styrbare forbrugs- eller produktionsenheder mm. Noget som gør disse kunder relevante ift. et elprodukt, men ikke alle kunder relevante ift. samme produkt. Det kan fx være tilbuddet om el-leveringsprodukter, hvor business casen ofte er en varme- eller transportservice, og værdistrømmene er afhængig af kombinationen af energibesparelse, spotprisoptimering, CO₂-minimering, tarif-optimering samt aggregering som mod en betaling bydes ind til enten DSO eller TSO. Levering af el til disse sammensatte produkter vil ikke falde ind under undtagelsen for regulerbart forbrug i sin helhed, men kun delvist gøre det. Aggregator med elleverandør skal så nærmere dokumentere, hvilke dele af forbruget, der kan defineres som regulerbart og dermed falde ind under undtagelsen, mens den ikke undtagne del af ydelsen skal tilbydes alle kunder. Komplexiteten bliver for stor og business casen, der afhænger af stabling af værdistrømme, falder fra hinanden. Det vil udgøre en barriere for nye innovative forretningsmodeller, og rent dokumentationsmæssigt ikke stå mål med indtjeningen.

Herudover er introduktionen af begrebet "regulerbart forbrug", som anføres er snævrere end fleksibelt forbrug, et element, der øger begrebsforvirring og dokumentationskrav ift.

leveringspligt. Det er kun nødvendigt at introducere en sondring mellem fleksibelt forbrug og regulerbart forbrug, fordi ministeriet vælger undtagelses-vejen, frem for at vælge større udviklingsmuligheder for aktive kunder og deres el-leverandører. Komplexiteten er derfor en barriere for aggregator (inkl. elleverance), og er dermed i strid med direktivets ånd om at lette kundens mulighed for at blive aktiv kunde.

Ministeriet foreslår denne "undtagelses-vej" af hensyn til forbrugerbeskyttelsen, men det sker jo reelt på bekostning af den beskyttelse, som den aktive kunde med rette i henhold til el-markedsdirektivets ånd kan kræve.

iEnergi anbefaler, at leveringspligten ændres, således at alle elleverandører skal have mindst et leveringspligtigt produkt på hylderne, men ikke forpligte elleverandøren, herunder aggregatoren, til at lade alle produkter være omfattet af leveringspligten. Dette vil skabe frihed til udvikling og afprøvning af nye, innovative elprodukter til aktive kunder, der ønsker at deltage i den grønne omstilling. Dette muliggør også at nye begreber som "regulerbart" forbrug kan undgås.

6. Et velfungerende marked for fleksibilitetsydelser sikres gennem gennemsigthed og ikke-diskriminerende, markedsbaserede procedure (§45b)

Vi kvitterer hermed for ministeriets tilpasning af EFL§45b. I iEnergis diskussioner med medlemmer lægges der vægt på, at et velfungerende marked, hvor netselskaberne efterspørger fleksibilitetsydelser lokalt, først og fremmest kræver transparens ift. netselskabernes efterspørgsel efter fleksibilitet og valg af leverandører af fleksibilitetsydelser. Det skal understreges, at iEnergi i dialogen om udvikling af lokale fleksibilitetsmarkeder ser nødvendigheden i at udvikle elnettariffer som et effektivt middel til at aktivere implicit fleksibilitet, men ikke et tilstrækkeligt virkemiddel til at dække netselskabernes fleksibilitetsbehov. Derfor er der behov for begge udviklingsspor – elnet-tarifsporet ift. aktivering af implicit fleksibilitet og markedsdesignsporet ift. aktivering af eksplicit fleksibilitet. I begge dele af fleksibilitetsmarkedet er transparens væsentligt, ikke mindst fordi vi står med et illikvidt, begyndende lokalt marked.

iEnergi anbefaler at fastholde denne ordlyd og understreger, at dette kan sikres på mange måder alt fra annocering på netteskabets hjemmeside osv. iEnergi opfordrer i øvrigt til ikke på nuværende tidspunkt at opsætte specifikke rammer for fremtidens marked for lokale fleksibilitetsydelser. Der er tale om et begyndende marked uden volumen. Derfor er der også grænser for, hvilke "standardiserede markedsprodukter" man kan forestille sig, jf. p82-84 og omtalen af Forsyningstilsynets rolle. I stedet skal konkrete eksempler på trængsel i elnettet teste markedsbaserede løsninger, som kan danne grundlag for den videre udvikling af fleksibilitetsmarkeder. Der henvises til Markedsmodel 3.0. udviklingsarbejdet vedr. lokale fleksibilitetsmarkeder.

7. Modstand mod geografisk differentiering og begunstigelse af BorgerEnergiFællesskaber ift. aggregators samling af kunder (§73, s. 54-55)

Klima- Energi og Forsyningsministeriet offentliggjorde den 1. juni en Tarif-analyse, hvor anbefaling 1 er: *Det nuværende forbud mod geografisk differentiering i elforsyningslovens § 73 bør overvejes lempet, da det vurderes at udgøre en barriere for en mere omkostningsægte tarifiering og brug af geografiske prissignaler. Det gælder både for Energinets og netselskabernes tariffer.* I lyset af denne anbefaling vækker det undren, at muligheden for geografisk differentiering af elnettariffer ift. forbruget tales ned. Det bør i stedet styrkes i lovforslagets §73. Dette

vil være en mulighed for aggregatorer, der har samlet en gruppe kunder - fx på en konkret radial med levering af en fjernstyrbar varmeydelse - at modtage en belønning for at hjælpe nettet over elnet-tariffen.

Det vækker yderligere undren, at man i lovbemærkningerne s. 54-55 vil belønne BorgerEnergiFællesskaber over elnettariffen, og dermed lægger op til en forskelsbehandling mellem på den ene side BEF og på den anden side aggregatorer / elhandlere, der leverer el med en fleksibel styring af varme, elbiler, solceller mm. til en gruppe kunder, der kan afhjælpe trængsel i elnettet. Så når kommercielle aktører får en god kommerciel idé, der kan aktivere hr. og fru Danmark i den grønne omstilling, så skal det ikke belønnes over elnet-tariffen fx gennem geografisk differentiering. Mens det forlods konkluderes, at et BEF skal belønnes, fordi det hjælper nettet. Det er en diskriminerende forskelsbehandling af slutkunderne. Det er samtidig en underminering af kommercielle aktørers innovative forretningskoncepter, som søger at aktivere kunderne.

iEnergi anbefaler, at kunder, der hjælper elnettet, uanset om disse er del af et BEF og eller en del af en aggregator-virksomheds forretningsportefølje skal behandles ens ift. elnet-tariffen og således tilgodeses via elnettariffen. Omtalen om særbehandling af BEF i de almindelige bemærkninger (Siderne 52-53) bør således slettes. Endvidere bør §73 eksplicit styrke formuleringen om muligheden for geografisk differentiering af elnettariffer, når kunder hjælper el-nettet

I tillæg til lovforslagets kommentarer om -elnet-tariffer bemærkes endvidere, at iEnergi hæfter sig ved lovforslagets kommentarer side 45-47 om "dobbelt-tarifiering", og henviser til Dansk Energis kommentar hertil. Også på dette sted er det centralt for iEnergi at understrege, at de kunder og enheder i elnettet, der påvirker elnettet enten positivt eller negativt skal tariferes omkostningsægte. Og altså belønnes, hvis de understøtter eller aflaster elnettet. Vi har i dialogen med de af vore medlemmer, der udvikler forretningsmodeller med lagringsenheder konstateret en særlig udfordring ift., at elforsyningsloven og elnettariffer alene opererer med produktion og forbrug, ikke lagring. I et energisystem, hvor lagring for at skabe balance både i energimarked og i elnet får stigende værdi, må vi konstatere, at der er behov for nøjere analyser om batterier og andre lagringsenheders værdi for elnettet.

iEnergi gør opmærksom på behovet for nøjere analyser, der skaber bedre indsigt i den værdi, som batterier og lagringsenheder kan skabe for elnettet.

8. Ligebehandling af netselskabers køb af fleksibilitetsydelser er lovhjemlet og videre implementering skal ske i Forsyningstilsynet (ELF§69, jf. pp. 85-86)

iEnergi kvitterer for, at ministeriet vurderer, at netselskaber iht. den økonomiske regulering godtgøres for køb af fleksibilitetsydelser. Med hjemmel i §69 og Indtægtsrammebk. §10 bør dette være sikret. Elforsyningsloven kan imidlertid ikke løse de udfordringer, som benchmarkmodellen udgør ift. ikke at sikre ligebehandling i vurderingen af netselskabers effektivitet ift. de forskellige måder, som netselskaberne løfter deres opgave på. Dette betyder, at netselskaber vurderes ineffektive i benchmark-sammenligningen, hvis de løser deres opgave gennem køb af fleksibilitetsydelse frem for investering i kabler mm. Det er helt afgørende for at fremme netselskabers anvendelse af fleksibilitetsydelser, at Forsyningstilsynet i vurderingen heraf ikke skaber usikkerhed, der gør, at netselskaberne fravælger køb, fordi de oplever, at investeringer i infrastrukturen giver et bedre benchmark-resultat. Et helt afgørende værdi-element for

kundernes deltagelse i at afhjælpe trængsel i elnettet er, at denne aktive deltagelse tildeles en værdi af netselskaber gennem køb af fleksibilitetsydelser.

iEnergi henviser til Dansk Energis høringssvar og opfordrer til, at udviklingen i benchmark-model sikrer, at netselskaber ikke straffes, når de anskaffer fleksibilitetsydelser, og opfordrer videre til, at DSOernes fleksibilitetsefterspørgsel følges nøje.

9. Udvikling af netudviklingsplaner med et 10-årigt sigte og baseret på god adgang til data (s. 90-93)

Ministeriet påpeger i lovforslagets s.90-93, at netudviklingsplanerne bør have et ti-årigt sigte, hvor usikkerhed kan reduceres med to-årige opdateringer, og at det vil give markedsaktører/stakeholders et overblik og indblik i netområdernes fremtidige udvikling. Intelligent Energi er enig i, at denne indsigt i fx forventede effekter af implementeringen af klimaaftaler mm. vil være en af fordelene ved de nye netudviklingsplaner. Det vil blandt andet bidrage til, at aggregatorer overordnet kan vurdere, hvor i netområderne der er en fremtidig værdistrøm ved at samle grupper af styrbare aktiver.

Analyseforudsætningerne for netudviklingsplanerne bør fastsættes i samarbejde mellem aktørerne i branchen. Alle kommunerne vil fx skulle i gang med at revidere energi- og varmeplaner i lyset af 70 pct.-målsætningen, som, nødvendigvis skal indgå i analyseforudsætningerne. Vi vurderer derfor, at der er behov for et tættere samarbejde mellem netselskaberne og aktørerne, herunder kommunerne om at sikre alle arbejder i den samme retning. Vi gør i den forbindelse opmærksom på, at iEnergi har indledt et samarbejde med KL og Dansk Energi om at afdække, hvordan samarbejdet bedst udmøntes. Vi gør ligeledes opmærksom på, at iEnergi sammen med Holbæk-kommune, Cerius, Evida og Fors er i gang med en case, der er et første eksempel på, hvordan et sådant samarbejde kan tilrettelægges. I den konkrete case understøttes Holbæk kommunes energi- og varmeplanlægning frem mod 2030.

Vi er således enige i ministeriets konklusion om, at der er behov for brede høringer, som det anføres i de alm. bemærkninger. Både større kunder i andre forsyninger, industri og bygninger samt interaktion med kommunerne om strategisk energiplanlægning, herunder varmeplanlægning, mobilitet og VE-udbygning, vil give værdifuld informationsudveksling. Med 70 pct.-målsætningen og udsigten til massiv elektrificering af opvarmning, transport og industri, bliver el-netselskabernes rolle helt central i den fremtidige energiplanlægning.

En varmepumpe på et standardhus bruger årligt 4-5 gange mere el end elbilen og afhængigt af typen af varmepumpe (om varmekilden er jorden eller luften), så vil dens forbrugsspidser på de kolde dage blive dimensionerende for elnettet. Viden om kundernes varmebehov bliver således helt centralt for netselskaberne, hvorfor det er vigtigt, at ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler for netvirksomhedernes indhentning af oplysninger til udarbejdelse af netudviklingsplaner (sd. 93ø) bl.a. har fokus på data, der giver indblik i kundernes varmebehov, herunder særligt at netvirksomhederne har adgang til gasforbrugsdata.

Det anføres, at det er op til Forsyningstilsynet, hvornår netudviklingsplanerne laves første gang, men den videre implementering af den netop aftalte Klimaplan om udfasning af fossile brændsler i opvarmning vil - som Holbæk-casen belyser - have stor betydning for infrastrukturen. Så implementeringen af denne del af Ren Energipakken bør ikke ses uafhængigt af den videre implementering af Klimahandlingsplanens opvarmningsdel, men tværtimod

koordineres, så der foreligger kommunale planer med samfundsøkonomiske analyser af, hvem af de 400-500.000 husstande der skal omstille til fjernvarme, og hvem der skal omstille til individuelle varmepumper, der kan ligge til grund for netudviklingsplaner og målretning af tilskudsmidler. Netudviklingsplanerne bør kunne danne grundlag for den grønne omstilling og udarbejdes med input fra kommunernes energi- og varmeplaner.

iEnergi er enig i det 10-årige perspektiv, der i første omgang vil give indblik i den forventede effekt af klimaaftalen mm. frem mod 2030. iEnergi anbefaler, at netselskaberne sikres ressourcer til at fuldende digitaliseringen af 0,4kV-niveauet, som forsyner borgerne, og til samarbejdet med kommunerne om "elektrificering" af kommunernes planer, så de understøtter 70 pct. målsætningen og giver vigtigt input til netselskabernes netudviklingsplaner.

Vi står gerne til rådighed for en uddybning af ovenstående elementer, som vi alle finder kritiske ift. det fremsatte lovforslag. Vi ser tillige frem til samarbejdet om den videre konkretisering i bekendtgørelser.

Med venlig hilsen
Intelligent Energi

Helle Juhler-Verdoner
Branchechef

Afdeling for Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Teknik- og Miljøforvaltningen

Høringssvar

Til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Svar til høring over Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (journal nr. 2019-90526)

13. august 2020

Sagsnummer
2020-0168813

Dokumentnummer
2020-0168813-1

Hermed fremsendes Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltnings høringssvar til Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning.

Generelt bemærker Teknik- og Miljøforvaltningen, at nye bestemmelser omkring borgerenergifællesskaber og aktive forbrugere har potentiale til en kraftig styrkelse af borgernes mulighed for tage aktiv del i skabelsen af klimavenlige og energifleksible byer, og hermed gennemførslen af Danmarks målsætning om 70 % CO₂-reduktion i 2030. Forvaltningen ser derfor positivt på en implementering af Elmarkedsdirektivet (2019/944) i elforsyningsloven, der skaber gode betingelser for borgernes engagement i eget forbrug og produktion af energi.

I forlængelse af Københavns klimamålsætninger kvitterer Teknik- og Miljøforvaltningen også for ministeriets eksplicitte bemærkning om kommuners ret til at indgå i borgerenergifællesskaber (se 3.1.5.3.5).

Med baggrund i kendskab til borgernes synspunkter og handlerum for deltagelse i byområder, er forvaltningens tre fokusområder for direktivets implementering:

- Borgerne skal aktiveres i den grønne omstilling af elsystemet på gunstige, fair og rentable vilkår.
- Lovgivningen skal bidrage til, at borgerenergifællesskaber ikke implementeres som ø-løsninger, der strider mod de kollektive hensyn i elforsyningen.
- Implementering af borgerenergifællesskaber skal ske i gensidigt samspil mellem borgere og aktører i elforsyningen for at nå klimamålsætningerne.

Forvaltningen bifalder overordnet set Ministeriets ønske om en smidig implementering af direktivets bestemmelser omkring borgerenergifællesskaber. Vi opfordrer dog til, at de grundlæggende rammer sikres ved lov. Se høringssvarets bilag 1 for konkrete ændringsforslag på paragrafniveau, samt yderligere bemærkninger nedenfor.

Lokale borgerenergifællesskaber som aktiv del af omstillingen

Teknik- og Miljøforvaltningen betragter det som formålstjenligt, hvis en definition af borgerenergifællesskaber i §5 skelner mellem arealmæssigt sammenhængende *lokale borgerenergifællesskaber*, og *distribuerede borgerenergifællesskaber* uden nærhed mellem partshaverne.

Begge typer energifællesskab vil kunne bidrage i form af fleksibilitet i nettet, mens lokale energifællesskaber vil kunne reducere behovet for

Afdeling for Mobilitet,
Klimatilpasning og
Byvedligehold
Islands Brygge 37
Postboks 339
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

www.kk.dk

netkapacitet indenfor og hen til et konkret område. Opdelingen vil gøre det muligt at anlægge nye bydele med sammenhængende og fleksible energisystemer, hvor nettilslutning af bygningsklynger sammentænkes med deres forventede forbrugsprofiler allerede i planlægningsfasen. Herudover vil det oplagt kunne tænkes med i udvikling af eksisterende bydele.

Forvaltningens ønske om en opdeling bygger på tidlige forsøg med lokale energifællesskaber i projekt Atelier i Nordhavn, samt projektet Sol Over Byen, der undersøger potentialerne for energifællesskaber i den eksisterende by. Dette vil understøtte gennemførslen af en generel "*gennemsigtig cost-benefit-analyse*" (Art. 16, stk. 3) af energifællesskabernes forskellige effekter, og danne grundlag for en fremtidig tarifstruktur, der styrker incitamentet til at sammentænke energisystemer og styrke den grønne omstilling og mobilitet.

I København tilhører 20 % af boligerne almene afdelinger, der er underlagt bekendtgørelse nr. 451 af 13/4-2015 om sideaktiviteter i almene boligorganisationer m.v. Da det er ønskeligt, at almene afdelinger kan deltage i borgerenergifællesskaber på lige fod med andre, henstilles det, at der foretages de nødvendige justeringer i sideaktivitetsbekendtgørelsens § 9 og 10, så der åbnes mulighed herfor.

Aktive kunders lokalitet samt definition af Borgerenergifællesskaber

Den nuværende definition for lokalitet af VE-egenforbrugere har udgjort en barriere for udbygningen af lokale vedvarende energianlæg. Det er derfor vitalt at en gruppe af sammenhængende slutkunder, der optræder som aktiv kunde, kan betegnes som én lokalitet. Forvaltningen bifalder derfor definitionen af aktive kunder i nyt §5 stk. 4, hvis "dennes lokalitet" som minimum følger reglerne i VE-direktivets (2018/2001) Art. 21 stk. 4.

I sammenhæng med dette vil vi opfordre til, at der tilføjes en formel definition af *borgerenergifællesskab* som del af §5, på linje med Elmarkedsdirektivets Art. 2 stk. 8 og 11. Her ser forvaltningen at *borgerenergifællesskab* kan udgrænses fra den aktive kunde ved at være en selvstændig *juridisk person* bestående af en gruppe slutkunder eller aktive kunder med *flere forskellige ejerforhold*, som producerer, lagrer, konverterer og/eller deler energi. Dette vil sikre klarhed om afgrænsningen af disse to forskellige aktører.

Afregningsmetode for aktive kunder og borgerenergifællesskaber

I lovforslagets bemærkninger 3.1.4.4. fastslås det, at aktive kunder som udgangspunkt skal tariferes efter et bruttoafregnings-princip. Her vil forvaltningen henlede opmærksomheden på Elmarkedsdirektivets (2019/944) tilføjelse i præambel 81 om at tarifieringen skal "(..) tage hensyn til de langsigtede, marginale, sparede netomkostninger som følge af decentral produktion og foranstaltninger til efterspørgselsstyring." Da bruttoafregning ikke nødvendigvis afspejler disse sparede netomkostninger ved en stigning i andelen af aktive kunder, mener forvaltningen ikke, at muligheden for fx nettoafregning på timebasis for aktive kunder bør udelukkes på forhånd.

I forlængelse heraf vil forvaltningen henlede opmærksomheden på El-markedsdirektivets (2019/944) Art. 16 stk.4b, som angiver, at netgebyrer kan opgøres særskilt for hhv. elektriciteten som leveres til, og den der forbruges fra, distributionsnettet uden for energifællesskabet.

Sikring af adgang til net, målere og data i realtid og høj opløsning

Forvaltningen bifalder Ministeriets fastholdelse af det kollektive distributionsnet som princip (bemærkningernes afsnit 3.1.5.3.2). Det må dog samtidig klart lovfæstes, at både aktive kunder og energifællesskaber har adgang til elnet, målerpunkter og forbrugsdata. Borgerenergifællesskaber og aktive kunder har behov for at definere et virtuelt net baseret på eksisterende målerpunkter, så forbrugsdata i realtid kan bruges til beregninger og styring af det samlede forbrug.

Boligforeninger, som vil opsætte solcelleanlæg og bruge strømmen i de enkelte lejligheder kan i dag være nødsaget til at nedtage alle elmålere, og derefter opsætte egne nye, identiske målere. En lovsikret ret til leje/leasing af net-virksomhedens målere vil fjerne denne væsentlige forhindring, samt undgå et unødvendigt ressourcespild. Det vil samtidig sikre borgernes ret til fleksibelt at kunne træde ind eller ud af et energifællesskab, jf. Elmarkedsdirektivets Art. 16, stk. 1a.

Vurdering af lovgivningens klima- og CO₂ effekter

Forvaltningen oplever i samarbejdet med københavnere, at der er betydelig og stigende interesse for at bidrage konkret til den grønne omstilling, bl.a. hos boligforeninger og bygningsejere. Forvaltningen genkender samtidig Elmarkedsdirektivets præambel 42 billede af, at administrative byrder samt retlige og handelsmæssige hindringer på nuværende tidspunkt bremser den borgerdrevne udbygning af grøn energi, som etablering af solcelleanlæg på større beboelsesejendomme og egnede offentlige bygninger.

Forvaltningen ser derfor betydelige perspektiver for både borgere, virksomheder, kommuner og klimaet i den nye elforsyningslov, hvis EU's Elmarkedsdirektiv Art. 16 implementeres således at direktivets beskrivelse af borgerenergifællesskabers to væsentlige funktioner kan opfyldes: at engagere borgerne i energiomstillingen, og bidrage til flere VE-investeringer. I de cases der undersøges i forvaltningens projekt Sol Over Byen er der, med de rette lovmæssige forhold, potentiale for op til 15 % energireduktion gennem energifællesskaber i eksisterende lokalområder.

EU-kommissionen vurderer, at Elmarkedsdirektivet på europæisk plan kan føre til en årlig CO₂-besparelse på 12,7 millioner ton, samt at 17-21% af al VE-kapacitet er borgerejet i 2030. Ministeriet vurderer dog effekterne i dansk kontekst til at være "*relativt begrænset*". Med dette høringssvar og forslagene heri, der vil styrke borgernes muligheder for at tage del i omstillingen, mener forvaltningen, at de danske effekter vil komme væsentligt tættere på kommissionens vurdering.

Med venlig hilsen

Mikkel Balskilde

Områdechef, Område for Klimatilpasning og Byfornyelse

Bilag 1

Herunder i alt syv specifikke forslag til tilføjelser og ændringer i paragraffer i forlængelse af høringssvarets generelle bemærkninger. Hvert ændringsforslag følges op af en kommentar.

Forslag nr. 1 – lovens formål:

Ændringsforslag til lovens §1 stk.1

I stk.1 ændres anden sætning til:

- » Loven skal inden for denne målsætning engagere borgerne i energibesparelser og omstillingen til vedvarende energi, sikre forbrugere adgang til billig elektricitet og give forbrugerne indflydelse på forvaltningen af elsektorens værdier. «

Borgernes aktive involvering i den igangværende energiomstilling fremhæves i præamblen nr. 42 og 43 til EU's Elmarkedsdirektiv og i Art.16, stk.1, der pålægger medlemsstaterne at opstille et gunstigt regelsæt for borgerenergifællesskaber. Dette skal ske gennem involvering i investeringer i VE, mere effektiv energiudnyttelse og energibesparelser. Dette bør derfor inkluderes i Elforsyningslovens formål.

Regeringens målsætning om 70 % reducere af CO₂ i 2030 gør også denne indsats påtrængende i Danmark.

Forslag nr. 2 – kommuners deltagelse:

Ændringsforslag til lovens §4 stk.2

I stk.2 ændres første sætning til:

- » En kommune kan deltage i borgerenergifællesskaber som helhed eller via dens enkelte institutioner samt i anden virksomhed, der udfører opgaver omfattet af § 2, stk. 1, som kommunen varetager eller deltager i. En kommune eller dens institutioner kan stille bygninger og areal til rådighed til etablering af VE-installationer og til konvertering af el til varme eller køling. «

Der har hidtil været en række hindringer for, at kommuner og kommunale institutioner har kunnet deltage i lokale energioptimerende løsninger og i forbindelse med etablering af VE-anlæg samt konvertering af el til varme. Her åbner EU's Elmarkedsdirektiv i Art.2, stk. 10a op for, at kommuner kan fungere som aktive deltagere, mens VE-direktivet i art.15, stk.5 peger på muligheden for at kommuner stiller bygninger og arealer til rådighed for VE-løsninger. Der må således ikke fremover være hindringer for kommuners aktive deltagelse i borgerenergifællesskaber.

Den kommunale deltagelse især i lokale borgerenergifællesskaber kan bidrage til flere VE-investeringer, til effektivisering af elektricitetsforsyningen og til elektrificering af varmemforsyningen.

Forslag nr. 3 - definitioner og rettigheder:

Ændringsforslag til lovens §5 med angivelse af de numre, de vedrører.

Med udgangspunkt i de af Energistyrelsen stillede ændringsforslag jf. §1, stk.4., foretages følgende supplerende ændringer/tilføjelser:

- Nr. 3 foreslået af Energistyrelsen ændres til følgende:
» 3) *Aggregering*: en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere slutkunders regulerbare forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked. Aggregering er ikke levering af elektricitet. «

Præciseringen om aggregering er foretaget i overensstemmelse med Energistyrelsens eget oplæg i de almene bemærkninger (afsnit 3.1.2.3.1).

- Efter nr. 4 indsættes et nyt nr. med teksten:
» 5) *Borgerenergifællesskab*: en juridisk person, der er en sammenlutning af borgere, virksomheder, boligorganisationer og/eller kommunale institutioner m.v. som i fællesskab udøver elektricitetsvirksomhed på fællesskabets vegne og kan vælge at optræde i rollen som elleverandør og/eller elhandelsvirksomhed og/eller aggregatorvirksomhed. «

Borgerenergifællesskaber er en af nyskabelserne i Elmarkedsdirektivet (se præambel 42 til 46 og Art. 16), som ikke har været en del af Elforsyningsloven tidligere. Med en anden betegnelse har der i Danmark eksisteret vindmølle- og solcellelaug samt lokal produktion af fx. kraftvarme, der har været organiseret af lokale borgere bl.a. som andelsselskaber. Denne form for lokal produktion af elektricitet vil være omfattet af den nye definition af energifællesskaber. Det er dog ikke udtømmende ift. den fornyelse, som Elmarkedsdirektivet i Art.16 lægger op til ift. fokus på lokal integration af energisystemer og bidrag til udbygning af VE.

- Nr. 9 foreslået af Energistyrelsen ændres til følgende:
» 10) *Elektricitetsvirksomhed*: en fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, aggregering, fleksibelt elforbrug, energilagring, konvertering eller elhandel, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er slutkunde. «

Definitionen af elektricitetsvirksomhed udvides til at inkludere konvertering.

- Efter nr. 12 indsættes et nyt nr. med teksten:
» 13) *Elleverandør*: en juridisk person, der forsyner en sammenslutning af slutkunder, f.eks. organiseret i et borgerenergifællesskab eller som aktiv kunde, med elektricitet og som desuden kan stå for

salget af eventuel produktion, som ikke forbruges af kredsen af slutkunder, men ikke samtidig påtager sig at optræde som elhandelsvirksomhed. «

Tilføjjelsen af nr. 13 er den logiske konsekvens af, at grupper af slutkunder kan optræde sammen som aktiv kunde, ligesom de kan danne energifællesskaber, der samlet varetager deres leverance af elektricitet jf. Energistyrelsen almene bemærkninger (afsnit 3.1.2.2).

Et borgerenergifællesskab kan, men er ikke forpligtet til at, påtage sig rollen som elhandelsvirksomhed, idet denne opgave kan overdrages til en sådan på vegne af borgerenergifællesskabet. Derimod kan borgerenergifællesskabet godt stå for den samlede forsyning med elektricitet til de parter, der indgår i fællesskabet. Det gøres ved at vælge at være elleverandør og samtidig sørge for salg af eventuel overskydende produktion fra dette anlæg. Borgerenergifællesskaber kan også påtage sig at fungere som aggregator jf. Elmarkedsdirektivets Art.16, stk.3a.

Ændringerne medfører justering af de øvrige punkter i §5.

Forslag nr. 4 – slutkunders rettigheder:

Ændringsforslag til lovens §6 med angivelse af punkter.

De følgende ændringsforslag berører Energistyrelsens forslag til ændringer jf. §1, pkt.11, 12, 14 og 15, som derved udbygges.

- Lovens §6, stk.1 ændres til:
» § 6. Levering af elektricitet til en slutkunde forudsætter en aftale herom mellem slutkunden og en elhandelsvirksomhed. En slutkunde kan frit vælge elhandelsvirksomhed og elprodukt, eller har mulighed for at være part i et borgerenergifællesskab, der kan fungere som dennes elleverandør. Ved skift af elhandelsvirksomhed må slutkunden ikke opkræves gebyr. «

Da et borgerenergifællesskab kan vælge at påtage sig rollen som aggregator og samtidig hermed rollen som den samlende elleverandør, skal slutkunders frie valg tilpasses hertil. Det må forventes at borgerenergifællesskaber i mange tilfælde vil benytte sig af den mulighed som et funktionelt bidrag til energieffektiviseringen og sikringen af sammenhæng i styringen af dets aktiviteter.

Et væsentligt element i Elforsyningsloven og i EU's Elmarkedsdirektiv jf. Art. 12 og Art. 13 er forbrugerbeskyttelsen, der bl.a. er tolket som forbruges (slutkunder i form af husholdninger og virksomheder) ret til at vælge elhandelsvirksomhed eller aggregator.

Desuden bør borgerenergifællesskaber sidestilles med aggregatorer i elforsyningslovens bestemmelser, da et borgerenergifællesskab kan vælge at agere som aggregator.

Disse kommentarer vedrører også nedenstående ændringsforslag.

- Energistyrelsens forslag til §6, stk.2 ændres til:
» Stk. 2. En slutkunde kan frit indgå aftaler med en aggregatorvirksomhed om aggregering uden samtykke fra dennes elhandelssvirksomhed, hvis vedkommende ikke er part i et borgerenergifællesskab, der er slutkundens elleverandør og udfører aggregering. I dette tilfælde kræver slutkundens valg borgerenergifællesskabets samtykke, eller udtræden af borgerfællesskabet. «
- Energistyrelsens forslag til §6a, stk.1 og tilsvarende stk.4 ændres til, at der efter elhandelsvirksomheder, indsættes:
» borgerenergifællesskaber, aggregatorvirksomheder, «
- Energistyrelsens forslag til §6a, stk.5 ændres til:
» Stk. 5. Klima-, Energi- og Forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med elhandelsvirksomheders, borgerenergifællesskabers og aggregatorvirksomheders overholdelse af stk. 1-4. «

Forslag nr. 5 – detaljerede bestemmelser om bl.a. borgerenergifællesskaber:

Ændringsforslag til lovens §9 med tilføjelser og nye bestemmelser

Det følgende forslag til en revideret §9 indeholder forslag til ændringer i Energistyrelsens forslag jf. §1, pkt. 26, som ændres og udbygges til:

- » § 9. Klima-, Energi- og Forsyningsministeren kan fastsætte supplerende regler vedrørende:
  - 1) aktive kunder,
  - 2) borgerenergifællesskaber, og
  - 3) aggregatorvirksomheder.

Stk. 2. For aktive kunder gælder, at deres lokalitet er bestemt af samlingen af deres eget forbrugssted, defineret i §5. Inden for eget forbrugssted pålægges ingen nettarif eller afgifter for brug af egenproduceret elektricitet.

Stk. 3. Et borgerenergifællesskab kan vælge at være afgrænset ved et sammenhængende lokalt område, så den del af egenproduceret elektricitet, de selv forbruger, lagrer og/eller konverterer alene belaster nettet inden for det lokalt afgrænsede område. Hvis de desuden fungerer som elleverandør og aggregatorvirksomhed for deres involverede partnere betegnes disse som lokale borgerenergifællesskaber.

Stk. 4. Lokale borgerenergifællesskaber skal kun betale almindelig nettarif for den del af deres forbrug af elektricitet, der belaster det kollektive forsyningsnet ud over deres eget forbrug hhv. deres lagring og konvertering af egenproduceret elektricitet uden for deres lokale afgrænsning. Der kan pålægges et borgerenergifællesskab en

særlig nettarif for deres interne udveksling af elektricitet ud fra den belastning, denne udgør i det lokale net.

Stk. 5. Supplerende regler efter stk. 1 kan bl.a. omfatte bestemmelser om etablering og registrering af grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder. Desuden krav til afgrænsning af det lokale område, som et lokalt borgerenergifællesskab må dække, samt krav knyttet til deres eventuelle valg af at optræde som elhandelsvirksomhed.

Stk. 6. Med henblik på fastsættelsen af rettigheder efter stk. 1, jf. stk. 5, kan Klima-, Energi- og Forsyningsministeren forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder ud over de rettigheder, som borgerenergifællesskaber og grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, har jf. §25.

«

I forhold til den rolle, som EU's Elmarkedsdirektiv tillægger borgerenergifællesskaber jf. art.16, stk.1, og den rolle de kan have i forbindelse med den danske omlægning af elektricitetsforsyningen til mere VE og større effektivitet samt som kilde til varme, vil det være hensigtsmæssigt at deres status, rettigheder og opgaver bliver defineret i selve lovteksten, så rammerne for udformningen af fremtidige bekendtgørelser er klarlagt.

Meget ofte vil de mest frugtbare borgerenergifællesskaber være lokalt afgrænsede og forankrede, hvilket også fremgår af Elmarkedsdirektivets definition i Art.2, stk. 11b. Det bør afspejle sig i den nye Elforsyningslov, der ellers vil være unødvendigt kompleks i sine bestemmelser.

Et lokalt borgerenergifællesskab bør være kendetegnet ved, at det lokale fællesskab har øget incitament til investering i VE, lagring og konvertering af energi til at reducere spidslasttidspunkter, som netop er grundlaget for EU's ønsker om at fremme borgerenergifællesskab.

Det er desuden vigtigt at afklare, hvorledes lokaliteten for aktive kunder afgrænses. Hvis der alene henvises til enten matrikler eller bygninger, kan dette føre til situationer med ulige vilkår for kunder baseret på nedarvede og til tider relativt tilfældige opdelinger og skel. Her udgør Elforsyningslovens nuværende definition af eget forbrugssted en hensigtsmæssig løsning, som vil være i tråd med både principperne i EU's direktiver og ønsket om lige markedsvilkår.

Det hidtil benyttede bruttoafregningsprincip udgør en forskelsbehandling af fx grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, og energifællesskaber i forhold til fx. store virksomhedskunder. Det har heller ikke nogen klar hjemmel i Elforsyningsloven. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at erstatte dette med et nettoafregningsprincip, som angivet i lovændringen. Elmarkedsdirektivets Art.15, stk.5b afviser helt muligheden af dobbeltgebyrer for aktive kunder, som kan være en konsekvens af bruttoafregningsprincippet. Elmarkedsdirektivets Art. 16, stk. 2e skal bl.a. sikre rimelige og forholdsmæssige gebyrer for borgerenergifællesskaber, hvilket må indebære, at der ikke må pålægges dobbeltgebyrer. Nettoafregningen vil i øvrigt være på linje med det fokus på

timepriser, der er i Elforsyningsloven, som videreføres i dennes § 59 og § 72.

Hvad angår netgebyrer lægger Elmarkedsdirektivet i Art.16, stk. 4b op til, at der først uden for det net, som et borgerenergifællesskab benytter til intern udveksling, kan pålægges de almindelige netgebyrer, som andre slutkunder er pålagt, baseret på den elektricitet, der leveres og forbruges. Dette læser forvaltningen som værende i tråd med direktivets generelle intention om kostægte priser og incitamenter til borgerdrevne udbygning af VE. Denne intention bør derfor imødekommes, på trods af at princippet om kollektivt distributionsnet fastholdes (bemærkningernes 3.1.5.3.2).

Ministerens kan udforme supplerende regler jf. stk. 5 og dermed præcisere tolkninger af bestemmelserne om forbrugssted og lokal afgrænsning. Desuden kan præciseres krav til fastlæggelsen af tariffer, så lokale borgerenergifællesskaber ikke belastes med omkostninger, der ikke modsvarer deres udnyttelse af de samlede kollektive forsyningsnet.

Forslag nr. 6 – adgang til udnyttelse af elektricitetsnet og -målere:

Ændringsforslag til lovens §25, som i dag er ophævet og står tom.

Lovens §25 udfyldes med følgende bestemmelser:

- » § 25. Borgerenergifællesskaber og grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, har ret til at udnytte det kollektive energiforsyningsnet til dets elektricitetsvirksomhed og skal af netvirksomheden sikres adgang til at udnytte eksisterende målere til at understøtte deres virksomhed.

Stk. 2. Afregningen for benyttelse af det kollektive forsyningsnet inden for borgerenergifællesskabets område og tilsvarende for grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, skal ske på basis af transparente og omkostningsbaserede priser for den benyttede lokale del af forsyningsnettet. For målere, som netvirksomheder efter ønske fra borgerenergifællesskabet eller grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, skal stille til rådighed for disse, kan maksimalt opkræves en afgift svarende til de omkostninger, som forsyningselskabet har ved disse målere.

Stk. 3. Borgerenergifællesskaber og grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, tildeles et aftage nummer, der udgør summen af aktiviteten på de aftage numre, som de slutkunder, der er partshavere, medlemmer eller deltager i samarbejdet har.«

Det er nødvendigt at sikre bl.a. lokale borgerenergifællesskaber og grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, adgang til at benytte de kollektive forsyningsnet, samt gøre det enkelt at etablere målepunkter. Dette inkluderer muligheden for at udnytte allerede eksisterende målere opsat hos slutkunder, så de kan indgå som led i styringen

af et borgerenergifællesskabs elektricitetsvirksomhed og elleverancer i forbindelse med fordelingen af elektricitet mellem aktive kunder, der optræder i fællesskab. Forvaltningen har desværre tidligere oplevet eksempler på, at interne regler hos forsyningsselskaber har gjort det umuligt at bruge eksisterende målere i forbindelse med fælles investeringer i VE-anlæg på byfornyelsesejendomme.

Det ovenstående ændringsforslag er supplerende i forhold til Energistyrelsens forslag, med henblik på at tydeliggøre rettighederne for borgerenergifællesskaber og grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, med henvisning til bl.a. Elmarkedsdirektivets Art. 6, stk. 1 samt Art.16, stk. 1a og 2b. Dette med henblik på at sikre, at der ikke sker en direkte eller indirekte økonomisk eller institutionel hindring for etableringen af borgerenergifællesskaber eller for aktiviteter, som grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, ønsker at gennemføre.

Det er i konsekvens heraf også nødvendigt at betone, at energifællesskaber og grupper af slutkunder, der optræder som aktiv kunde, skal have tildelt et aftagenummer. Etableringen af aftagenumre er tæt koblet til spørgsmålet om nettoafregning, da de i Elmarkedsdirektivet opstillede betingelser for afregning jf. Art. 16 stk.4b ellers ikke bliver overholdt. Disse forhold og rettigheder ændres ikke af, at Energistyrelsen har valgt ikke at implementere muligheden for, at energifællesskaber selv kan etablere, eje og drive forsyningsnet inden for deres område.

Forslag nr. 7 - adgangen til målerdata:

Ændringsforslag til lovens § 84a med nyt stk. 3

De følgende ændringsforslag dækker Energistyrelsens forslag jf. §1, pkt. 64 som her udbygges til:

- » Stk. 3. Netvirksomheder skal sikre, at alle berettigede parter har ikkediskriminerende adgang til data, som netvirksomhederne forvalter, på tydelige og lige vilkår. Borgerenergifællesskaber, aktive kunder samt aggregatorvirksomheder skal af netvirksomhederne sikres adgang til data i realtid, der kan understøtte deres elektricitetsvirksomhed. «

Denne bestemmelse indsættes med henvisning til Elmarkedsdirektivets Art. 34 for at sikre adgangen til data i realtid, som uden forsinkelse bliver leveret til bl.a. aggregatorer og borgerenergifællesskaber, hvis styring og optimale drift er afhængig af adgangen til disse data. Dette gælder særligt for de borgerenergifællesskaber, der arbejder med ladning af elektriske køretøjer og integration på tværs af elektricitet, varme og køling.

NOTAT

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

KL's høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (journalnummer 2019-90526)

KL sender hermed sine bemærkninger til ændring af elforsyningsloven på baggrund af implementeringen af det reviderede elmarkedsdirektiv.

KL har ikke haft mulighed for at behandle sagen politisk inden afgivelsen af høringssvaret. KL tager derfor forbehold herfor og forbeholder os retten til at komme med yderligere bemærkninger.

Generelle bemærkninger

KL ser generelt positivt på flere af ændringerne i elforsyningsloven. I forbindelse med den forventede øgede elektrificering af energiforbruget i samfundet, er det vigtigt med flere værktøjer, der fremmer den grønne omstilling, så som netudviklingsplaner samt bedre mulighed for at lave energifællesskaber.

Det er vigtigt, at kommunerne tænkes ind i flere af de foreslåede ændringer, der foretages i elforsyningsloven, så som energifællesskaber og netudviklingsplaner, da kommunerne i høj grad er med til at fremme den grønne energiomstilling i Danmark og opnåelse af målet for CO2-reduktion på energiområdet.

Borgerenergifællesskaber

Det er generelt vigtigt for at KL at opretholde forsyningssikkerhed, samt sikre at der ikke sker prisdiskrimination af forbrugere, som er en del af det kollektive distributionsnet.

KL er positiv over for forslaget om, at medlemmer af eller partshavere i borgerenergifællesskaber undtages fra leveringspligten, når der er tale om elprodukter, der indeholder elektricitet produceret i et borgerenergifællesskab, samt leveringen af elproduktet til medlemmer af eller partshavere i borgerenergifællesskabet.

KL er enig i, at det vil udgøre en barriere, hvis et borgerenergifællesskab med en begrænset produktion af elektricitet, igennem en tilknyttet elhandelsvirksomhed, ikke kunne undtages fra leveringspligten og skulle forpligtes til at afsætte sin produktion af el uden for fællesskabets grænser til enhver husholdningsforbruger i et netområde. Husholdninger, som er medlemmerne af borgerenergifællesskabet, har investeret i et produktionsanlæg, og en sådan investering udgør en økonomisk binding for borgerenergifællesskabet, som modsvares af den fordel, som produktion og forbrug af elektricitet inden for borgerenergifællesskabets grænser udgør.

Flere kommuner er lokalt med til at understøtte dannelsen af de lokale energifællesskaber. Kommunerne er facilitatorer, sparringspartnere og partnere i borgerenergifællesskaber mv. Dannelse af et

Dato: 21. august 2020

Sags ID: SAG-2020-04217
Dok. ID: 2959581

E-mail: MCL@kl.dk
Direkte: 3370 3846

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

borgerenergifællesskab kræver både kendskab til og indsigt i love på både plan-, bygge-, el- og varmeforsyningsområdet mv. En kompetence, kommunerne besidder, og derfor bør kommunernes rolle som deltagere i, facilitatorer for eller partnere i borgerenergifællesskaber klart fremgå af lovforslaget.

KL er enig med ministeriet i, at der bør sikres en fleksibel ramme for regulering af undtagelsespligten, og at leveringspligten gradvist kan nuanceres i takt med udviklingen og i forbindelse med at fremme den øgede grønne elektrificering, samtidig med at det høje niveau for forbrugerbeskyttelse skal bevares.

Definition af Borgerenergifællesskaber

Der bør være en formel definition af borgerenergifællesskaber i elforsyningsloven på linje med definitionen i elmarkedsdirektivet.

I Elmarkedsdirektivet er borgerenergifællesskabet defineret som en retlig enhed (en selvstændig juridisk person bestående af en gruppe slutkunder eller aktive kunder med flere forskellige ejerforhold), der er baseret på frivillig og åben deltagelse og reelt kontrolleres af medlemmer eller partshavere, der er fysiske personer, lokale myndigheder, herunder kommuner, eller små virksomheder, hvis primære formål er at give sine medlemmer eller partshavere eller de lokalområder, hvor det drives, miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele frem for at give økonomisk gevinst, og som kan beskæftige sig med produktion, herunder baseret på vedvarende energikilder, distribution, levering, forbrug, aggregering, energilagring, energieffektivitetsydelser eller ydelser til opladning af elektriske køretøjer eller yde andre energiydelser til sine medlemmer eller partshavere.

Den nuværende definition for lokalitet af VE-egenforbrugere udgør også en barriere for udbygningen af lokale vedvarende energianlæg. Definitionen af "aktive kunder" bør følge reglerne i det nye VE-direktiv, hvor det bl.a. fremgår, at VE-egenforbrugere, som befinder sig i samme bygning, herunder boligejendomme, har ret til i fællesskab at deltage.

Sikring af adgang til net, målere og data i realtid og høj opløsning

KL er af den opfattelse, at det bør fremgå af elforsyningsloven, at at både aktive kunder og borgerenergifællesskaber har adgang til elnet, målerpunkter og forbrugsdata.

Borgerenergifællesskaber og aktive kunder har behov for at definere et virtuelt net, baseret på eksisterende målerpunkter, så forbrugsdata i realtid kan bruges til beregninger og styring af det samlede forbrug.

Boligforeninger, som vil opsætte solcelleanlæg og bruge strømmen i de enkelte lejligheder kan i dag være nødsaget til at nedtage alle elmålere, og derefter opsætte egne nye, identiske målere. En lovsikret ret til leje/leasing af net-virksomhedens målere vil fjerne denne væsentlige forhindring, samt undgå et unødvendigt ressourcespild. Det vil samtidig sikre borgernes ret til fleksibelt at kunne træde ind eller ud af et energifællesskab, jf. Elmarkedsdirektivet.

Dato: 21. august 2020

Sags ID: SAG-2020-04217
Dok. ID: 2959581

E-mail: MCL@kl.dk
Direkte: 3370 3846

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Dato: 21. august 2020

Sags ID: SAG-2020-04217
Dok. ID: 2959581E-mail: MCL@kl.dk
Direkte: 3370 3846Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 3 af 3**Netudviklingsplaner**

Netudviklingsplanerne bør affattes i samarbejde med kommunerne.

Det fremgår af elmarkedsdirektivet, at netudviklingsplanerne skal støtte integrationen af anlæg, der bruger vedvarende energikilder, fremme udviklingen af energilageranlæg og elektrificering af transportsektoren samt forsyne systembrugerne med tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser eller opgraderinger af nettet.

Kommunerne er som planlægningsmyndighed, og ansvarlig for udarbejdelsen af bl.a. klimaplaner samt strategiske energi- og varmeplaner en vigtig lokal aktør.

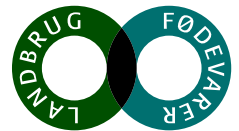
For at kunne sikre forsyningen, skabe optimale vilkår for VE og konvertering af gasforsynede boligområder til fjernvarme eller varmepumper, planlægge opsættelsen af ladestandere mv., har kommunerne bl.a. brug for indsigt i el-nettets beskaffenhed og korrekt data.

Netselskaberne og kommunerne bør samarbejde om netudviklingsplanerne og vil på den måde komplementere hinandens arbejde. Endvidere vil det lette arbejdet med at vurdere, hvor der er brug for netforstærkninger eller fleksibilitetsforanstaltninger i forbindelse med etablering af borgerenergifællesskaber.

Med venlig hilsen

Maja Clemmensen
Specialkonsulent
KL's kontor for Teknik og Miljø

Dato 25. august 2020
Side 1 af 3

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar er sendt elektronisk til ens@ens.dk med kopi til jbr@ens.dk

Høring vedrørende lovforslag om ændring af elforsyningsloven, j.nr. 2019-90526.

I Landbrug & Fødevarer støtter vi generelt arbejdet med at lave fælles overordnede regler på energiområdet i EU-regi, der kan styrke konkurrencen på energi, herunder at sikre effektive og gennemsligtige el-markeder på tværs af landegrænser.

Landbrug & Fødevarer noterer sig, at el-markedsdirektivet kun delvist gennemføres ved ændring af elforsyningsloven i dette lovforslag, og at de resterende dele af direktivet gennemføres ved bestemmelser på bekendtgørelsesniveau med mange bemyndigelser til ministeren. Det fremsendte materiale er tilmed meget omfangsrigt og kompliceret med en række begreber, typologier og kategorier, der er nye i dansk elregulering. Vi ser derfor også frem til, at den nærmere udmøntning af lovforslaget fremlægges med bekendtgørelserne, som vi forventer at blive inddraget i.

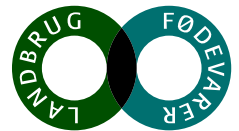
Vi er bekymrede for tidsfristen med hensyn til at få el-markedsdirektivet implementeret i sin helhed senest den 1. januar 2021. Vi skal derfor opfordre Energistyrelsen til at udarbejde en plan med tidsfrister for det videre arbejde med implementeringen, herunder en plan for inddragelse af interessenter.

Landbrug & Fødevarer har p.t. følgende bemærkninger til udkastet til lovforslag i høring:

Forbrugerrettede bestemmelser

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at definitionen af slutkunder udvides, så erhvervsvirksomheder også omfattes af de grundlæggende forbrugerrettigheder i elforsyningslovens §6 a, stk. 1. Vi tolker dog udkastet til lovforslag således, at ministeriet ikke vurderer, at den bredere definition af slutkunder gælder kravet om varsling ved enhver ændring af leveringsprisen ift. den ikke-konkurrenceudsatte del af elprisen. Det er for Landbrug & Fødevarer uklart, hvorfor der i denne sammenhæng sondres mellem husholdningsforbrugere og den del af slutkundegruppen, der ikke er husholdningsforbrugere, og vi ønsker derfor en nærmere begrundelse for ministeriets overvejelser. Det er Landbrug & Fødevarers forståelse af elmarkedsdirektivet, at alle slutkunder skal sikres rettigheden til at blive underrettet om ændrede kontraktbestemmelser, og at ikke-husholdningsforbrugere derfor bør sikres samme rettigheder i denne sammenhæng.

Af forslaget fremgår det, at retten til dynamiske elpriskontrakter implementeres ved en ændring i elforsyningslovens §6 b, stk. 2., hvorved elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder skal udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh. Med denne formulering er det uklart, hvorvidt slutkunder med et forbrug over 100.000 kWh er sikret retten til dynamiske elpriskontrakter, hvilket ønskes præciseret. Det er Landbrug & Fødevarers forventning, at alle slutkunder sikres retten til frit at vælge en dynamisk elpriskontrakt.

Landbrug & Fødevarer støtter op om, at rettighederne for aktive kunder forbedres, da det vil øge incitamentet til at investere i omstilling til vedvarende energi. Vi bemærker dog, at ministeriet foreslår, at aktive kunder får ret til at være egenproducenter, efter de almindelige regler om egenproducenter i dansk ret i dag. Vi ønsker i den henseende afklaret, hvorvidt, og i givet fald hvordan, ministeriet påtænker at sikre slutkunders ret til at handle som aktive kunder uden eks. at være underlagt gebyrer og netgebyrer, der ikke afspejler omkostningerne, hvis kunden forbruger eller lagrer elektricitet på et område, som er produceret på et andet område? I forhold til kravet om omkostningsægte tariffer er vi ligeledes nysgerrige på, hvordan arbejdet med en kommende ny tarifmodel vil spille ind i forhold til aktive kunders rettigheder.

Regulering af netvirksomheder samt af Energinet

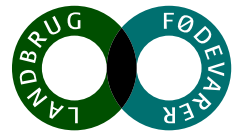
Landbrug & Fødevarer repræsenterer både landmænd og fødevareraktører, herunder nogle meget store fødevareraktører, der alle har et betydeligt elforbrug, og som er afhængige af en sikker og omkostningseffektiv elforsyning. Derfor finder vi det vigtigt, at der er en effektiv konkurrence på detailmarkedet for el, som i udgangspunktet bygger på en effektiv funktionel adskillelse mellem monopolaktiviteter og kommercielle aktiviteter. Det er tillige helt afgørende for os, at der er fuld gennemsigtighed i relationer, samarbejdsforhold og køb og salg mellem monopolselskaber og kommercielle selskaber.

Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab

På side 71 og 72 i det fremsendte materiale anføres det, at transaktioner (fra netselskaber) med selskabsmæssige forbundne el-handelsvirksomheder indebærer en risiko for krydssubsidiering. Landbrug & Fødevarer er enig i, at der i forhold til dette skal strammes op. Landbrug & Fødevarer er derfor tilfredse med, at der indføres en ny bestemmelse i lov om elforsyning, der skal sikre, at netvirksomheder agerer som neutrale markedsformidlere ved anskaffelse af el til nettab i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder. Vi støtter i den forbindelse op om indførelsen af de to modeller, hvormed netvirksomhederne enten selv køber el til dækning af nettab direkte på spotmarkedet eller gennem udbud. Eftersom ministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler for metoderne, hvorved netvirksomhederne fremadrettet skal anskaffe el til dækning af nettab, vil vi afvente nærmere kommentarer og vurdering af de foreslåede modeller.

Netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet

I afsnit 3.2.5 behandles netvirksomhedernes personelle, tekniske og finansielle kapacitet. I forlængelse af direktivets bestemmelser lægges der op til en stramning i forhold til de personelle forhold i netselskaber. Landbrug & Fødevarer er enig i behovet for at få skabt klarhed for dette. Både fordi netselskaber er naturlige monopoler og ud fra et konkurrencemæssigt hensyn. Det er ret og rimeligt, at virksomheder, der får bevilling til at drive netvirksomhed, selv har ansat personale til at tage ansvar for varetagelsen af en række opgaver tilknyttet den bevillingspligtige aktivitet. Der henvises i den forbindelse til undersøgelse fra Forsyningstilsynet, hvor man fandt, at 26 ud af 38 responderende netvirksomheder havde 0 ansatte i netvirksomheden. I høringsmaterialet henvises også til, at en risiko ved den nuværende situation er krydssubsidiering og utilsigtede synergieffekter, ved at opgaver, der retligt tilhører netvirksomheden, varetages af andre vertikalt integrerede virksomheder i samme koncern. Landbrug & Fødevarer kan bakke op om en opstramning i forhold til den fornødne personelle kapacitet i netselskaber. Hvor omfattende denne opstramning bør være, er vi aktuelt ikke afklaret med, ligesom vi kan se behovet for at lave særregler her for mellemstore og mindre netselskaber eller se på, om der er arbejdsopgaver, hvor der kan være hensigtsmæssige synergier mellem virksomhederne i vertikalt integrerede koncernstrukturer. Vi skal ikke have rigide regler, der forhindrer fornuftige lokale løsninger set fra et

forbrugersynspunkt. For os er det vigtigt, at der er en gennemsigtig funktionel adskillelse mellem opgaverne i netselskaber og i de markedsorienterede selskaber. Det er tillige vores opfattelse, at anvendelse af udbud af større opgaver i regi af netselskabet vil kunne medvirke til en mere effektiv og markedsbaseret pris på ydelserne. Til gavn for forbrugerne.

Netvirksomhedernes udviklingsplaner

Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at netvirksomheder, herunder Energinet, i Danmark udarbejder udviklingsplaner, da disse kan være et vigtigt instrument til at støtte integrationen i sektoren, den grønne omstilling m.v. Vi er tillige enige med ministeriet i, at et hovedformål med disse udviklingsplaner bør være at skabe gennemsigthed for alle markedsaktører i forhold til de fremtidige behov, udviklingsaktiviteter etc. Landbrug & Fødevarer anser sådanne udviklingsplaner som et vigtigt redskab - blandt flere - til at sikre, at fremtidige investeringer hverken får karakter af overinvesteringer eller underinvesteringer i forhold til for eksempel udbygning af elnettet. Efter vores opfattelse skal planerne også have en rullende karakter, så de løbende kan justeres. Vi er også enige i den omtalte høringsprocedure og vigtigheden af, at alle planer bør offentliggøres på én platform. Vi noterer os, at de nærmere krav til indhold og detaljeringsgrad også på dette område skal fastlægges efterfølgende. Vi ser frem til at blive inddraget i disse drøftelser, herunder diskussion om Forsyningstilsynets rolle i forbindelse med udviklingsplanerne, da dette fremstår noget uklart p.t. for os.

Styrkelse af Forsyningstilsynet

En så kompliceret regulering, som der her er tale om, fordrer efter Landbrug & Fødevarers opfattelse en robust, ressourcestærk og kompetent tilsynsmyndighed, der også kan varetage kontrol på vegne af forbrugerne. Vi er derfor tilfredse med, at der lægges op til en styrelse af Forsyningstilsynet på en række områder. Samspillet mellem den regulerende myndighed og den uafhængige instans Forsyningstilsynet synes dog uklart flere steder i materialet, herunder hvad Forsyningstilsynet reelt selv kan iværksætte af aktiviteter (kontrol, udstedelse af regler, godkendelse m.v.), og som ikke er underlagt tilstrækkelig politisk kontrol. De overordnede rammer, principper og metoder bør overordnet fastsættes af reguleringsmyndigheden (ministeriet), hvorefter de så kan konkretiseres i detaljer af Forsyningstilsynet inden for de rammer, Forsyningstilsynet har som et uafhængigt tilsynsorgan.

Ønskes ovennævnte uddybet er I velkomne til at kontakte os, ligesom vi fra Landbrug & Fødevarers side gerne vil forbeholde os muligheden for at vende tilbage med yderligere kommentarer, hvis vi finder det nødvendigt.

Med venlig hilsen

Jens Astrup Madsen
Energichef

Miljø, Klima & Bæredygtighed

D +45 3339 4222
M +45 2724 5722
E ja@lf.dk

Simon Horsholt
Konsulent

Miljø, Klima og Bæredygtighed

D +45 3339 4291
M +45 2785 2384
E simh@lf.dk

Landsforeningen for Økosamfund

24. august 2020

Til: Klima- Energi- og Forsyningsministeriet
Att. Energistyrelsen v/Jesper Brandrup

Høringssvar til forslag om revision af Elforsyningsloven

- i et samarbejde mellem Landsforeningen for Økosamfund og Bofællesskab.dk

Beboerne i de danske økosamfund og i mange bofællesskaber har opstillet grønne visioner for deres fælles liv. Forsøg og eksperimenter med vedvarende energi har altid udgjort en del af økosamfundsbevægelsens grundlag og intentionalitet. I dag er mange aktører, både borgerdrevne og kommercielle, i gang med at etablere bæredygtige bofællesskaber. For borgerne vil det gerne, men mange giver op. Det interessante er, at udfordringerne er primært lovgivningsmæssige og finansielle, ikke teknologiske. Viden og teknikken findes, men det forekommer vældig svært at kunne eje og forbruge sammen, idet der er en uheldig dansk praksis, der modarbejder deling af energi mellem naboer. Dette er dog ikke kun en udfordring i Danmark, men et generelt europæisk problem, hvilket vi har erfaret gennem vores europæiske samarbejde og 'legal obstacle survey's, der netop indikerer nogle uheldige rammemæssige vilkår, der ikke støtter op, men snarere modarbejder de borgerdrevne initiativer for fælles produktion og forbrug af vedvarende energi.

Vi har i begge vores organisationer mange medlemmer, dvs. økosamfund og bofællesskaber, der henvender sig til os for at opspore viden og opsamle erfaringer, så de kan træffe beslutninger om deres energiforsyning på et oplyst grundlag og finde måder at gennemskue et for mange uklart og bureaukratisk system. Derfor hilser vi det som interesseorganisationer særdeles velkomment, at revisionen af elforsyningsloven ifølge EU skal have som hensigt at lette udfordringerne for de borgerdrevne energifællesskaber, hvilket potentielt skal gøre det nemmere at bidrage konkret til den grønne omstilling, gennem initiativer med vedvarende energi og fælles produktion. Så kan alle aktører være med til opfyldelse af særligt FN verdensmålene 7, 11, 12 og 17 – hvis mulighederne bliver gjort væsentligt bedre og intentionen om at involvere borgerne aktivt holder stik.

Vi er som interesseorganisationer ikke eksperter i det tekniske og slet ikke i det juridiske, men vi er repræsentanter for det levede liv i bofællesskaber, hvor mennesker går sammen i flok for at kunne gøre en forskel for klimaet, opnå stolthed ved at kunne gøre en indsats i fællesskab og sammen med relevante aktører at kunne bidrage til den grønne omstilling, i det små og i det store.

Derfor håber vi i Landsforeningen for Økosamfund og Foreningen Bofællesskab.dk inderligt, på vegne af vores medlemmer, at hensigten om at smidiggøre mulighederne for borgerdrevne energifællesskaber for at kunne ekspandere indenfor vedvarende energi bliver efterlevet - men vi tillader os efter at have konsulteret eksperter og andre aktører fortsat at have vores tvivl.

Vi er fortsat overbeviste om, at lokale borgerdrevne energifællesskaber potentielt kan udgøre en betragtelig aktiv del af omstillingen og at vi skal skynde os med at få rammebetingelserne gjort så tydelige og attraktive, at flere kan og vil være med. Det håber vi, at Danmark vil gøre muligt og at relevante instanser derfor vil udarbejde og vedtage love, bestemmelser og incitamentsstrukturer, der tilgodeser borgerne og trækker i den rigtige retning, så vi sammen kan nå 2030 målene.

For at tydeliggøre nødvendigheden af, at lovændringen gives en anden drejning end det her fremsendte i høring, bliver vi derfor nødt til at pointere følgende:

Nogle af de forhold, der har været medvirkende til at vanskeliggøre det for bofællesskaber at udnytte det store potentiale, vi har som fællesskaber for at investere i og styrke udbygningen af vedvarende energi, ses desværre ikke værende fjernet i det foreliggende forslag til ændring af Elforsyningsloven. Derfor mener vi, at lovændringen i dens endelige udformning som minimum bør sikre:

1) At der bliver tale om egentlige 'gunstige betingelser' for etablering af borgerdrevne energifællesskaber, så deres etablering ikke vanskeliggøres af institutionelle og økonomiske forhold;

2) hvilket bl.a. indebærer, at der skal tages hensyn til, at lokal deling af elektricitet skal gøres mulig og derfor kan begrænse behovet for netudbygning, så der ikke lægges op til en videreførelse af uforholdsmæssige net-tariffer og tilslutningsafgifter for bofællesskaber; samt

3) at der gives adgang til, at bofællesskaber kan etablere egne interne net eller at de kollektive net stilles til rådighed for borgerdrevne energifællesskaber gennem leje- eller leasingordninger sammen med evt. nødvendige lokale målere, så misbrug af netvirksomhedernes monopolstatus ikke kan finde sted.

Som borgerdrevne interesseorganisationer er vi klar til aktivt at deltage i dette arbejde, når det gøres muligt. Dette kan bl.a. ses ved, at når Energistyrelsen indkalder til dialogmøde omkring energifællesskaber er omkring halvdelen af de fremmødte repræsentanter fra bofællesskaber og økosamfund, der netop forestår det borgerdrevne. Vi påpeger hindringerne, men vi udviser samtidig en ihærdig virkelyst og innovation, der ikke kan bremses.

Vi ser derfor meget gerne, at EU's Elmarkedsdirektiv art. 16 opfyldes i så tilstrækkelig en grad, at Elmarkedsdirektivets beskrivelse af borgerdrevne energifællesskabers to væsentlige funktioner kan opfyldes til fulde: At engagere borgerne aktivt i energiomstillingen gennem klare og befordrende støttestrukturer og derved bidrage til en styrkelse af vedvarende energi.

Det er den sag, vi som organisationer arbejder for, på vegne af vores medlemmer – og samtidigt er det netop det opdrag, vi mener Danmark har fået gennem EU. Derfor en nødvendig revision af elforsyningsloven, der kan gøre det muligt for os som borgerdrevne initiativer at engagere os.

Landsforeningen for Økosamfund

Derfor har vi følgende KONKRETE ANMODNINGER:

- At vi i Landsforeningen for Økosamfund og i Foreningen Bofællesskab.dk som interesseorganisationer bliver inddraget i denne proces som høringspartnere og deltagere i dialogmøder mm. Vi repræsenterer en stærk borgerstemme, gennem vores mange økosamfund og bofællesskaber.
- At opnå foretræde for Folketingets Klima-, Energi og Forsyningsudvalg, så vi kan få lejlighed til mere detaljeret og levende at fremvise vores synspunkter.

Vi ser frem til en fortsat proces og glæder os til at være i dialog.

Med venlig hilsen,

Landsforeningen for Økosamfund – www.okosamfund.dk

Foreningen Bofællesskab.dk – www.bofællesskab.dk

YDERLIGERE INFORMATION

Forperson for Bofællesskab.dk:

Louisa Bisgaard, Bofællesskabet Toustrup Mark

louibis@gmail.com // Tlf.: 24603609

Forperson for Landsforeningen for Økosamfund

Alan Pael Bjerre, Friland

alan@okosamfund.dk // Tlf.: 22952292

Til: ens@ens.dk, jbr@ens.dk
Fra: Erik Christiansen (erc@ebo.dk)
Titel: Udkast til lovforslag om ændringer i elforsyningsloven (j.nr. 2019-90526)
Sendt: 24-07-2020 11:23
Bilag: image001.png; image002.png; 2020 0724 Høringssvar - Middelgrundens Vindmøllelaug.pdf;

Til Energistyrelsen

Hermed høringssvar fra Middelgrundens Vindmøllelaug.

Med venlig hilsen

Erik Christiansen
Formand

Middelgrundens Vindmøllelaug

NOTAT

24. august 2020
Sagsnummer 20/01588

BEMÆRKNINGER TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM ELFORSYNING (GENNEMFØRELSE AF ELMARKEDS- DIREKTIVET, M.V.)

INDLEDNING

Dette notat indeholder Forsyningstilsynets bemærkninger til Energistyrelsens forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.), som Energistyrelsen har hørt tilsynet m.fl. over den 6. juli 2020.

Der henvises til Energistyrelsens j. nr. 2019-90526.

TILSYN MED DE FORBRUGERBESKYTTENDE REGLER

LOVFORSLAGETS § 1, NR. 15 (NYT STK. 5 I EFL § 6 A)

Forsyningstilsynet finder det positivt, at der med lovforslaget tilvejebringes en klar hjemmel til, at tilsynet kan føre tilsyn i forhold til de forbrugerbeskyttende regler i henhold til elleveringsbekendtgørelsen.

Forsyningstilsynet bemærker dog, at eldirektivets (2009) bestemmelser om markedsovervågning i artikel 37 efter Forsyningstilsynets opfattelse ikke kan antages at omfatte et tilsyn med de forbrugerbeskyttende regler, der følger af elleveringsbekendtgørelsen. Den markedsovervågning, der omtales i artikel 37, er reguleret i henholdsvis bekendtgørelse nr. 1002 af 20. oktober 2011 om Forsyningstilsynets overvågning af det indre marked for el samt § 82 a, stk. 1, i elforsyningsloven.

Forsyningstilsynet anbefaler, at de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.1.3.6 tilrettes, idet der efter tilsynets vurdering ikke tidligere har været har været hjemmel til, at tilsynet skulle varetage en tilsynsopgave i forhold til de forbrugerbeskyttende regler i den nugældende elleveringsbekendtgørelse. Forsyningstilsynet foreslår følgende tilretning på lovforslagets s. 29 markeret med gul:

Når overvågningsforpligtelsen i art. 37 i eldirektivet fra 2009 sammenholdes med myndighedsbestemmelsen i elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3, og retten for elkunder i elleveringsbekendtgørelsen § 20 til at rette henvendelse til Forsyningstilsynet om el-handelsvirksomheders manglende overholdelse af bestemte forbrugerrettigheder om

FORSYNINGSTILSYNET
Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

kontrakter, **er der behov for, at der skabes en klar hjemmel til**, at Forsyningstilsynet ~~skulle~~ **skal** varetage denne tilsynsopgave **fremadrettet**.

Det **fremgår** ikke direkte af bemærkningerne til elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3, at Forsyningstilsynet er pålagt en tilsynsopgave for så vidt angår overholdelsen af de materielle rettigheder, der udstedes i medfør af bestemmelsen. For at undgå fortolkningstvivel om omfanget af Forsyningstilsynets tilsynsforpligtelse bør der indsættes en ny bemyndigelsehjemmel til særligt at fastsætte regler om Forsyningstilsynets forpligtelse til at føre tilsyn om regler udstedt i medfør af § 6 a, stk. 1-3."

Forsyningstilsynet anbefaler tilsvarende, at lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser, § 1, nr. 15 (EFL § 6 a, stk. 5) tilrettes, da det efter tilsynets vurdering er et spørgsmål om, at der i loven fastsættes en bemyndigelse til at fastsætte regler om at Forsyningstilsynet har en tilsynspligt. I forlængelse heraf anbefaler tilsynet, at ordet "klarhed" udgår af bemærkningerne.

Det foreslåede medfører, at der indsættes en bemyndigelse til at fastsætte regler om ~~klarhed om~~ Forsyningstilsynets tilsynspligt på området for den regulering, som fastsættes i medfør af § 6 a, stk. 1-4, blandt andet angående elhandelsvirksomheders og aggregatorvirksomheders overholdelse af regler i bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder (elleveringsbekendtgørelsen).

ARTEN OG ANTALLET AF KLAGER TIL ANKENÆVNET PÅ ENERGIOMRÅDET

LOVFORSLAGETS § 1, NR. 15 (NYT STK. 5 I EFL § 6 A) OG DE ALMINDELIGE BEMÆRKNINGER, AFSNIT 3.1.1.3.6

Lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.1.3.6, handler om Forsyningstilsynets opfyldelse af den tilsynspligt, som lovforslaget indeholder bemyndigelsesbestemmelser til at fastsætte regler om.

Forsyningstilsynet skal efter lovforslagets bemærkninger ikke være klageinstans i forhold til henvendelser, der fremsendes til Forsyningstilsynet, og som er klager til Ankenævnet på Energiområdet om elhandelsvirksomheders manglende overholdelse af regler fastsat i medfør af § 6 a, stk. 1-3, i lov om elforsyning.

Bemærkningerne angiver derimod, at Forsyningstilsynet vil kunne varetage sin tilsynspligt bl.a. ved at overvåge arten af klager eller fordelingen af klager mellem elhandelsvirksomheder i forhold til overholdelse af de materielle regler, der fastsættes i medfør af § 6a, stk. 1-3, i lov om elforsyning.

Det fremgår, at Forsyningstilsynet vil kunne reagere på en enkelt elhandelsvirksomheds manglende overholdelse af den samme rettigheder eller beslægtede rettigheder over for flere elforbrugere. Det fremgår endelig, at Forsyningstilsynet også vil kunne reagere på en generel manglende overholdelse af en bestemt eller beslægtede rettigheder i elhandelsvirksomheder forhold til elkunder.

Forsyningstilsynet bemærker i forhold til tilsynet med arten og karakteren af klager, at Ankenævnet på Energiområdet alene kategoriserer indkomne klager i brede kategorier, der ikke er egnet til at danne grundlag for gennemførelse af den foreslåede tilsynsforpligtelse i forhold til elhandelsvirksomheders overholdelse af kontraktrettigheder. Et tilsyn, som det er beskrevet i bemærkningerne, vil således forudsætte en egentlig behandling af klagen og dermed et øget ressourceforbrug, hvis Forsyningstilsynet skal gøres sig bekendt med arten og karakteren af klagens indhold samt klagehyppighed. Medmindre Ankenævnet på Energiområdet ændrer sin praksis for kategorisering af sager, vil et sådant tilsyn medføre et u hensigtsmæssigt stort ressourceforbrug i forhold til det beskrevne formål, nemlig at opnå kendskab til arten og karakteren samt klagehyppighed.

DEFINITION AF EN DYNAMISK ELPRISKONTRAKT

ALMINDELIGE BEMÆRKNINGER AFSNIT 3.1.3.2.

Det fremsendte lovudkast indeholder ikke en legaldefinition af begrebet "dynamisk elpriskontrakt".

I lighed med lovforslagets øvrige forslag til legaldefinitioner anbefales det således, at der indsættes en legaldefinition af begrebet "dynamisk elpriskontrakt" i lovforslaget.

VARSLING AF ENHVER PRISÆNDRING

GENERELLE BEMÆRKNINGER AFSNIT 3.1.1.3.4.

Forsyningstilsynet har noteret sig, at der implementeres en model, med en ændring af reglerne for varsel og opsigelse ved prisændringer, hvor væsentlighedskriteriet i de nuværende regler ophæves, samt at reglerne fremadrettet også kommer til at gælde erhvervskunder, dog kun for den konkurrenceudsatte del af prisen for elektricitet. Dette har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

Følgende fremgår af lovforslagets generelle bemærkninger, afsnit 3.1.1.3.5:

Hvis elhandelsvirksomheden får en varslingsforpligtelse for prisændringer, der ikke angår den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, og som viderefaktureres uændret i overensstemmelse med elforsyningslovens § 72 b, stk. 1, vil elhandelsvirksomheden være forpligtet til at varsle hver gang en sådan ændring finder sted i ét af de netområder, som kontrakten dækker. Ministeriet vurderer, at denne afgrænsning ville udgøre en uforholdsmæssig byrde for elhandelsvirksomheder i kontraktforhold med sådanne erhvervskunder.

Ministeriet vurderer således ikke i dette tilfælde, at elhandelsvirksomhederne bør bære risikoen for enhver prisændring i net- og systemydelser, i den form, at en slutkunde, når denne ikke er husholdningsforbruger, får adgang til opsigelse af kontrakten med en elhandelsvirksomhed, hvis elhandelsvirksomheden ikke varslar slutkunden, der ikke er husholdningsforbruger, om en prisændring, der direkte afspejler en

prisændring i en net- eller systemydelse. Ministeriet vurderer, at en sådan afgrænsning af varslingsforpligtelsen er i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets art. 5, stk. 1.

Ministeriet vurderer i øvrigt at varslingsforpligtelsen for den del af slutkundegruppen, der også er husholdningsforbrugere bør opretholdes i overensstemmelse med den gældende regel i elleveringsbekendtgørelsen § 4, om at der ikke er krav om varslings af ændringer i skatter, afgifter og PSO samt midlertidige kortvarige nedsættelser af priselementet for netydelsen, hvor netydelsen efter kontrakten viderefaktureres uændret til forbrugeren og hvor priselementet for netydelsen efterfølgende sættes op til det hidtidige beløb.

Ministeriet vurderer endelig, at forpligtelsen om varslings af enhver prisændring ved bestemte dynamiske elpriskontrakter alene kan angå ændringer i den fikserede beregningsmodel, der ligger til grund for prisberegningen. Dynamiske elpriskontrakter kan således være kontrakter, hvor den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen er variabel inden for rammerne af en fikseret beregningsmodel. I den forbindelse vurderer ministeriet, at enhver justering kan fortolkes alene som enhver justering i beregningsmetoden, når leveringsprisen er variabel inden for rammerne en fikseret beregningsmodel. En sådan fikseret beregningsmodel for leveringspris kan eksempelvis udgøres af summen af prisen for elektricitet på day-ahead markedet samt et nærmere bestemt tillæg for elhandelsvirksomhedens omkostninger og avance ved levering til kunden. Ministeriet vurderer ikke, at der er tale om en ændring i prisen i dette tilfælde, så længe beregningsmodellen fortsat gælder uændret.

Forsyningstilsynet bemærker, at forpligtelsen om varslings af enhver prisændring ved dynamiske elpriskontrakter angår alene ændringer i den fikserede beregningsmodel, der ligger til grund for prisberegningen.

Forsyningstilsynet finder det uhensigtsmæssigt, hvis ikke undtagelsen også gælder for øvrige variable produkter.

Forsyningstilsynet skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at den nuværende formulering af undtagelsesbestemmelsen ikke umiddelbart omfatter de "almindelige variable produkter". I medfør af det reviderede eldirektiv defineres en dynamisk elpriskontrakt som en aftale, der afspejler prisudsvinget på spotmarkederne, herunder på day-ahead- og intraday-markeder, med intervaller, der som minimum svarer til markedsafregningsintervallerne. Det indebærer umiddelbart, at *variable produkter, hvor prisen ikke afspejles i prisudsving på spotmarkedet på timeniveau (men f.eks. på månedsvis), ikke er omfattet af den undtagelse til varslings af enhver prisændring*, som fremgår af det fremsendte lovudkast.

På baggrund af ovenstående bør det gøres tydeligt, hvorvidt undtagelsen alene gælder for *dynamiske priskontrakter*. Såfremt dette gør sig gældende, vil der være en stor gruppe af kunder (80-90 pct.), med "almindelige variable produkter", som skal varsles hver gang, at prisen ændres. Dette skyldes, at variable produkter udgør over 90 pct. af den samlede solgte volumen til forbrugere med et forbrug under 100.000 kWh. Dele af denne volumen vil være på flexafregnede produkter, men langt det meste på "almindelige variable produkter", dvs. andre variable produkter end flexafregnede.

Undtagelsens afgrænsning, som den er anført i bemærkningerne, vurderes umiddelbart ikke at være hensigtsmæssig, hverken for elhandelsvirksomhederne, idet de skal varsle ændringer, hver gang prisen ændres, eller for forbrugerne, idet dette kan forvirre.

IMPLEMENTERING AF ELMARKEDSDIREKTIVETS ARTIKEL 11, STK. 2, 1. PKT. - INFORMATION TIL SLUTKUNDERNE.

Det bemærkes, at direktivets 11, stk. 2, 1. pkt., ikke ses at fremgå af lovforslaget.

Forsyningstilsynet formoder, at årsagen er, at implementering af denne direktivbestemmelse er påtænkt gennemført ved elleveringsbekendtgørelsen.

Er dette ikke tilfældet, bemærkes følgende:

Hverken § 82 a, stk. 1, i lov om elforsyning, § 5 i lov om Forsyningstilsynet eller overvågningsbekendtgørelsen indeholder en forpligtelse for Forsyningstilsynet til at føre tilsyn med, at leverandører informerer slutkunder fuldt ud om de muligheder, omkostninger og risici, der er forbundet med en dynamisk elpriskontrakt.

Efter Forsyningstilsynets umiddelbare vurdering er der således tale om en ny forpligtelse for leverandører og en ny tilsynsforpligtelse for tilsynet.

IMPLEMENTERING AF ELMARKEDSDIREKTIVETS ARTIKEL 11, STK. 3 - SLUTKUNDENS SAMTYKKE VED SKIFTE TIL DYNAMISK ELPRISKONTRAKT.

Det bemærkes, at direktivets artikel 11, stk. 3, ikke ses at fremgå af lovforslaget.

Forsyningstilsynet formoder, at årsagen er, at implementering af denne direktivbestemmelse er påtænkt gennemført ved elleveringsbekendtgørelsen.

Er dette ikke tilfældet, bemærkes følgende:

I henhold til artikel 11, stk. 3, indhenter elhandelsvirksomheden hver slutkundes samtykke, inden denne kunde skifter til en dynamisk elpriskontrakt.

Skal Forsyningstilsynet føre tilsyn med dette forhold, er der tale om en ny opgave for tilsynet og en ny forpligtelse for elhandelsvirksomheder, der ikke allerede følger af § 82 a i lov om elforsyning og § 1, stk. 1, nr. 2, i overvågningsbekendtgørelsen, eller § 5 i lov om Forsyningstilsynet.

IMPLEMENTERING AF ELMARKEDSDIREKTIVETS ARTIKEL 12, STK. 2 – SKIFTERELATEREDE GEBYRER

I forhold til forbuddet mod skifterelaterede gebyrer fastsat i elmarkedsdirektivets artikel 12, stk. 2, er det Forsyningstilsynets anbefaling, at der i bemærkningerne specifikt tages stilling til spørgsmålet om gebyrer i forbindelse med opsigelse af en leverandør uden for bindingsperioden.

Forsyningstilsynet kan desuden konstatere, at det er en udbredt praksis at opkræve en betaling for en slutopgørelse i forbindelse med et leverandørskifte.

KLAGE OVER NETVIRKSOMHEDER

LOVFORSLAGETS PUNKT 64 OG 65.

Forsyningstilsynet bemærker, at der er tale om en udvidelse af en allerede eksisterende opgave tillagt tilsynet. Forsyningstilsynet har ikke yderligere bemærkninger hertil

NETVIRKSOMHEDERNES INDKØB AF EL TIL DÆKNING AF NETTAB

ALMINDELIGE BEMÆRKNINGER AFSNIT 3.2.1, SPECIELLE BEMÆRKNINGER S. 212-216

Forsyningstilsynet finder det positivt, at der etableres en ordning som den foreslåede og hæfter sig ved, at det med reglerne sikres, at netvirksomhederne optræder neutralt i forbindelse med indkøb af el til dækning af nettab samtidigt med, at der ved ordningen etableres en sammenhæng mellem reglerne om indkøb af el til dækning af nettab og reglerne om markedsmæssighed af netvirksomheders aftaler efter § 46 i lov om elforsyning.

Forsyningstilsynet vurderer, at de foreslåede modeller, der er beskrevet nærmere i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, sikrer, at netvirksomhederne optræder neutralt og transparent, når de køber el til dækning af nettab. Modellerne vurderes desuden at kunne indrettes på en sådan måde, at de vil være enkle at efterleve og føre tilsyn med, hvorved såvel netvirksomhederne som Forsyningstilsynets administrationsomkostninger holdes på et lavt niveau.

Forsyningstilsynet understreger desuden det hensigtsmæssige i at dele bemyndigelsen til regeludstedelse efter den foreslåede § 45 a, stk. 2. Forsyningstilsynet vurderer, at den foreslåede ordning, hvorefter de tekniske og detaljerede regler om indretningen af modellerne fastsættes af Forsyningstilsynet, sikrer, at modellerne kan håndhæves effektivt og under hensyntagen til netvirksomhedernes såvel som Forsyningstilsynets administrationsomkostninger.

Forsyningstilsynet har følgende specifikke bemærkninger til lovforslaget.

På side 72 fremgår følgende:

"Den anden model indebærer, at netvirksomheden udbyder opgaven med indkøb af elektricitet til dækning af nettab på en kontrakt med spotpris plus en markup, dvs. en avance på spotprisen. Det vil hermed være udelukket, at udbuddet kan omfatte prissikringsprodukter. Ifølge modellen vil en interesseret elhandelsvirksomhed byde på markup-en i udbuddet. Modellen har til formål at sikre, at indkøb af elektricitet vil ske gennem en elhandelsvirksomhed efter lige konkurrence om at vinde kontrakten. Elhandelsvirksomheden kan opnå profit, men profitmargen fastsættes ved konkurrence i udbuddet. Også i forhold til denne model bør det sikres, at en netvirksomheds udbud sker i henhold til en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure og dermed mest mulig konkurrence."

Forsyningstilsynet forstår bemærkningerne således, at der lægges op til, at udbuddene alene angår køb af el til dækning af nettab og ikke andre relaterede ydelser eller produkter, herunder prissikringsprodukter. Forsyningstilsynet mener dog, at dette bør formuleres tydeligere, idet det ikke er givet, at metoden for prissættelse efter spotprisen + en markup i et udbud i sig selv forhindrer, at der i samme udbud reelt handles med andre produkter end el til dækning af nettab. Forsyningstilsynet forstår desuden på bemærkningerne, at konkurrencen i udbuddet alene angår den markup, som det tilbudsgiver påtænker at tillægge de til enhver tid værende direkte omkostninger for køb af elektricitet på en elbørs. Dette bør fremgå tydeligere i ovennævnte afsnit. På den baggrund anbefaler Forsyningstilsynet, at der foretages følgende præcisering i de almindelige bemærkninger markeret med gul:

"Den anden model indebærer, at netvirksomheden udbyder opgaven med indkøb af elektricitet til dækning af nettab på en kontrakt med spotpris plus en markup, dvs. en avance på spotprisen. ~~Det vil hermed være udelukket, at udbuddet kan omfatte prissikringsprodukter.~~ Det forudsættes, at udbuddet alene angår køb af el til dækning af nettab. Det betyder, at der ikke skal indgå andre opgaver eller ydelser i udbuddet såsom prissikringsprodukter. Det forudsættes desuden, at der i udbuddet alene skal konkurreres om den markup, der tillægges de direkte omkostninger til indkøb af elektricitet på en elbørs. ~~Ifølge modellen vil en interesseret elhandelsvirksomhed byde på markup-en i udbuddet...~~"

Ovennævnte formulering bør tillige indsættes midt på side 215 i de specielle bemærkninger.

Forsyningstilsynet lægger ud fra lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser til grund, at al el til dækning af nettab uanset valg af model skal købes på en elbørs. Dette bør fremgå tydeligt i de almindelige bemærkninger, således at der ikke opstår tvivl om, hvorvidt der også kan konkurreres på selve prisen på el, hvor denne kan leveres billigere end til spotprisen.

Det bør overvejes at tilføje følgende formulering øverst på side 73 i forbindelse med sidste afsnit inden overskriften **"3.2.1.4. Den foreslåede ordning"** markeret med gul:

"Begge foreslåede modeller vurderes at leve op til elmarkedsdirektivets krav om neutral markedsformidling. I den første model lægger netvirksomhederne ordrer ind på et konkurrencemarked, hvor alle producenter, dvs. dem, der tilbyder elektricitet, kan byde ind på lige vilkår. I den anden model sikres gennemsigtighed og lige adgang for elhandelsvirksomheder til at byde på opgaven i detailmarkedet for el. Det forudsættes, at elektriciteten til dækning af nettab efter begge modeller indkøbes på en elbørs til spotpris. Vælges udbudsmodellen, forudsættes elektriciteten således indkøbt på en elbørs og videresolgt til netvirksomheden med en mark-up, der er udsat for konkurrence gennem udbudsprocessen. Der lægges med den foreslåede ordning således ikke op til, at der i modellerne kan konkurreres om prisen på elektricitet heller ikke i de situationer, hvor elektriciteten vil kunne produceres og handles billigere end til spotprisen på en elbørs."

NETUDVIKLINGSPLANER, ANSKAFFELSE AF ENERGI TIL NETTAB OG ENERGILAGER

LOVFORSLAGETS § 1, NR. 33 (EFL § 22 NYT STK. 4)

Det foreslåede ny stk. 4 i § 22 i lov om elforsyning fastlægger, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner, herunder de indholdsmæssige rammer, planlægningsperioden, opdatering, høring m.v. Den foreslåede bestemmelse fastlægger også, at Forsyningstilsynet fastsætter nærmere regler om netudviklingsplanernes form og struktur samt supplerende regler om processuelle forhold.

Forsyningstilsynet finder det positivt, at den foreslåede bestemmelse giver Forsyningstilsynet mulighed for at fastsætte regler for netudviklingsplanernes form, struktur og processuelle forhold (ensartede processer, frister for forelæggelse af resultaterne af høringsprocessen og planerne for Forsyningstilsynet m.v.). Der kan herved skabes ensartethed i den formelle præsentation af planerne og tidsmæssigt parallelle processer for alle netvirksomheder, og det kan samtidig bidrage til en mere effektiv administration af reglerne.

Det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse (side 196), at ministeren forventes at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet skal indhente Energistyrelsens vurdering vedrørende netvirksomhedernes egne analyseforudsætninger, deres konsistens med de generelle analyseforudsætninger samt energifagligt indhold i øvrigt, herunder sammenhængen til Energinets overordnede planlægning. Endvidere forventes fastsat regler, hvorefter Forsyningstilsynet skal lægge Energistyrelsens vurdering til grund ved sit gennemsyn af planerne og navnlig sin vurdering, om der bør anmodes om ændring af planerne

Forsyningstilsynet bemærker, at den foreslåede bestemmelse, hvorefter Forsyningstilsynet skal lægge Energistyrelsens vurdering til grund for sit gennemsyn af netudviklingsplanerne og navnlig sin vurdering af, om der bør anmodes om ændring af planerne, griber ind i Forsyningstilsynets uafhængighed, jf. lov om Forsyningstilsynet § 2. Forsyningstilsynet skal derfor foreslå følgende formulering af bestemmelsen:

”Forsyningstilsynet skal indhente Energistyrelsens vurdering vedrørende netvirksomhedernes egne analyseforudsætninger, deres konsistens med de generelle analyseforudsætninger samt energifagligt indhold i øvrigt, herunder sammenhængen til Energinets overordnede planlægning. Energistyrelsens vurdering skal indgå i Forsyningstilsynets gennemsyn af planerne og i Forsyningstilsynets vurdering af, om der bør anmodes om ændring af planerne.”

LOVFORSLAGETS § 1, PKT. 39 (EFL § 26, NYT 2. OG 3. PUNKTUM)

Forsyningstilsynet bemærker, at begreberne netvirksomhed og virksomhed anvendes synonymt i loven. Det kan overvejes kun at anvende begrebet netvirksomhed med henblik på at undgå uklarhed/misforståelser. Et eksempel, hvor virksomhed og netvirksomhed indgår i en bestemmelse er § 26, nyt 2. og 3. pkt.

LOVFORSLAGETS § 1, NR. 49 (EFL NY § 47 A)

Den foreslåede ny bestemmelse § 47 a, bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter. Herunder også at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet kan godkende, at de kollektive elforsyningsvirksomheder kan 1) eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der er fuldt integrerede netkomponenter; og 2) under nærmere fastsatte omstændigheder og inden for nærmere fastsatte rammer kan eje, udvikle, eller drive energilageranlæg, der ikke er fuldt integrerede netkomponenter.

Direktivet indeholder ikke udtrykkelige krav til det processuelle, herunder tidsmæssige, forløb i forbindelse med Forsyningstilsynets godkendelse efter anden option, dvs. nr. 2 i afsnittet lige ovenfor. Der lægges i forslaget op til, jf. forslagets side 116, 3. afsnit, at Forsyningstilsynet selv tilrettelægger processen og får mulighed for at udarbejde regler om udformning af de kollektive elforsyningsvirksomheders udbud inden for rammerne for Forsyningstilsynets vurdering af udbuddene. Forsyningstilsynet er enig i, at det er hensigtsmæssigt, at tilsynet selv tilrettelægger processen samt får mulighed for at udarbejde regler om udformning af udbuddene m.v. og dermed bidrage til mere smidige godkendelser af udbudsprocedurene.

Det fremgår af ministeriets overvejelser side 116, 6. afsnit, sidste punktum, at netvirksomheden kan få en kompensation for energilageranlæg, der ikke er fuldt afskrevet. Problemstillingen omhandler afvikling af energilageranlæg, der ikke er fuldt integrerede netkomponenter, i de tilfælde, hvor Forsyningstilsynet finder, at energilagerfunktionen kan varetages af markedet. Kompensationen, der vil indgå i indtægtsrammereguleringen, og som derfor vil betales af forbrugerne via tarifferne, vil være for restværdien af anlægget modregnet en eventuel betaling ved salg af det pågældende anlæg.

Forsyningstilsynet finder, at det er væsentligt, at en eventuel betaling for et sådant energilageranlæg fastsættes ud fra kommercielle betragtninger og ud fra markedsmæssige vilkår. Kompensationsmuligheden vil kunne svække incitamenterne hertil,

f.eks. i forbindelse med et koncerninternt salg, idet kompensationen vil sikre, at netvirksomheden under alle omstændigheder vil få restværdien af energilageranlægget. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at det fremgår tydeligt, at et salg af et energilageranlæg, der skal afvikles, skal ske på markedsmæssige vilkår.

Forsyningstilsynet foreslår således i relation til ministeriets overvejelser side 116, 6. afsnit sidste punktum, at der indsættes følgende vedrørende eventuel betaling/kompensation for det pågældende lageranlæg:

"... .. Kompensationen, der vil indgå i indtægtsrammereguleringen, og som derfor vil betales af forbrugerne via tarifferne, vil være for restværdien af anlægget modregnet en eventuel betaling, fastsat på markedsmæssige vilkår, ved salg af det pågældende anlæg".

Det fremgår af de almindelige bemærkninger punkt 3.2.7, at Energinet på sigt vil kunne få behov for at varetage energilageraktiviteter som følge af bl.a. den grønne omstilling og arbejdet med kommende energi-øer. Energinet skal via energilageraktiviteterne kunne frembringe kritiske egenskaber til stabilisering af nettet.

I lovforslaget nævnes frekvensstabilisering ved hjælp af inert i og/eller hurtig effekt respons fra konverterteknologi (Fast Frequency Response).

Forsyningstilsynet bemærker, at frekvensstabilisering i dag bl.a. foregår via køb og salg af systemydelser fra regulerkraft og reserver på balancemarkederne, og at det følger af elmarkedsdirektivet artikel § 54, stk. 2, litra b, at energilageraktiviteter ikke må anvendes til køb og salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder.

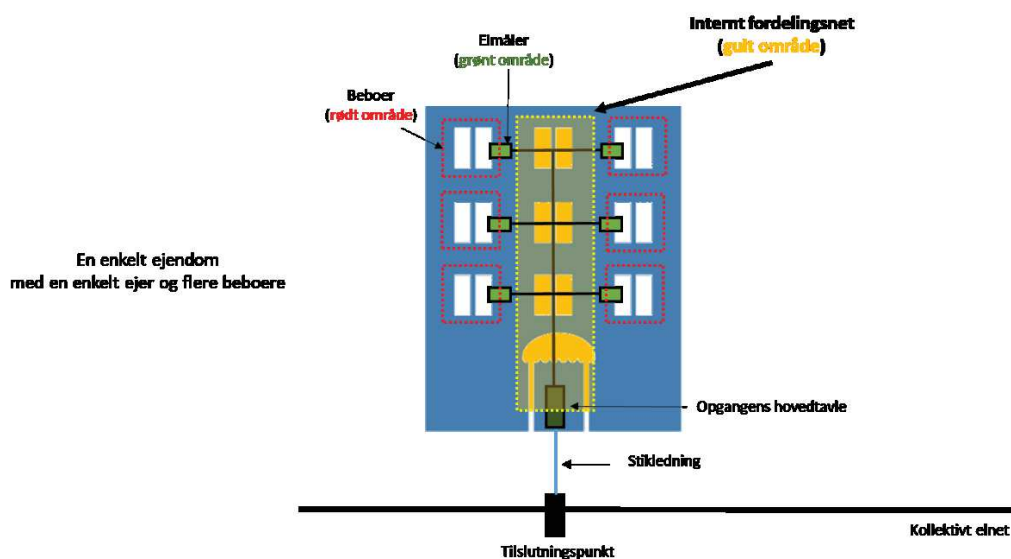
BORGERENERGIFÆLLESSKABER

Det fremgår af afsnit 3.1.5. i de almindelige bemærkninger, at det ikke er hensigtsmæssigt at give borgerenergifællesskaber adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Der ses i lovforslaget ikke at være taget stilling til, om andels-, ejer-, og lejeforeninger m.v. kan oprette sig som borgerenergifællesskaber.

Forsyningstilsynet bemærker, at andels-, ejer-, og lejeforeninger m.v. i Danmark driver interne fordelingsnet, som forsyner foreningens beboere. I den forbindelse bemærker tilsynet, at det kunne være hensigtsmæssigt, om det i lovforslaget blev afklaret, hvorvidt andels-, ejer-, og lejeforeninger m.v. skal frasælge internt fordelingsnet, hvis de ønsker at oprette sig som et borgerenergifællesskab.

Forsyningstilsynet bemærker videre, at den nuværende retsstilling for udlejningsejendomme med flere beboere (på samme matrikel eller fordelt på flere matrikler), som er ejet af en juridisk eller fysisk person er, at der er mulighed for at drive interne fordelingsnet og dermed også mulighed for at dele elektricitet produceret med solceller i/på ejendommen. Der er tilmed mulighed for at dele el-produktion uden om det kollektive el-net. Hvis sådanne ordninger afskæres, vil der være tale om en forringelse for disse

beboere og dermed vil den nye retsstilling reducere incitamentet til produktion fra vedvarende energikilder i sådanne ejendomme. Ligeledes kan afskæringen af sådanne ordninger også overvejes i forhold til tinglysningslovens § 38. Der kan således være tvivl om, hvorvidt muligheder, som findes for interne net, udbygning heraf, tilslutningsbidrag og elmålere m.v., ændres væsentligt. Scenariet er skitseret på Figur 1, hvor den gule markering viser det interne fordelingsnet. Forsyningstilsynet bemærker, at mange beboelsesejendomme og beboelseskvarterer er forbundet på en sådan måde.

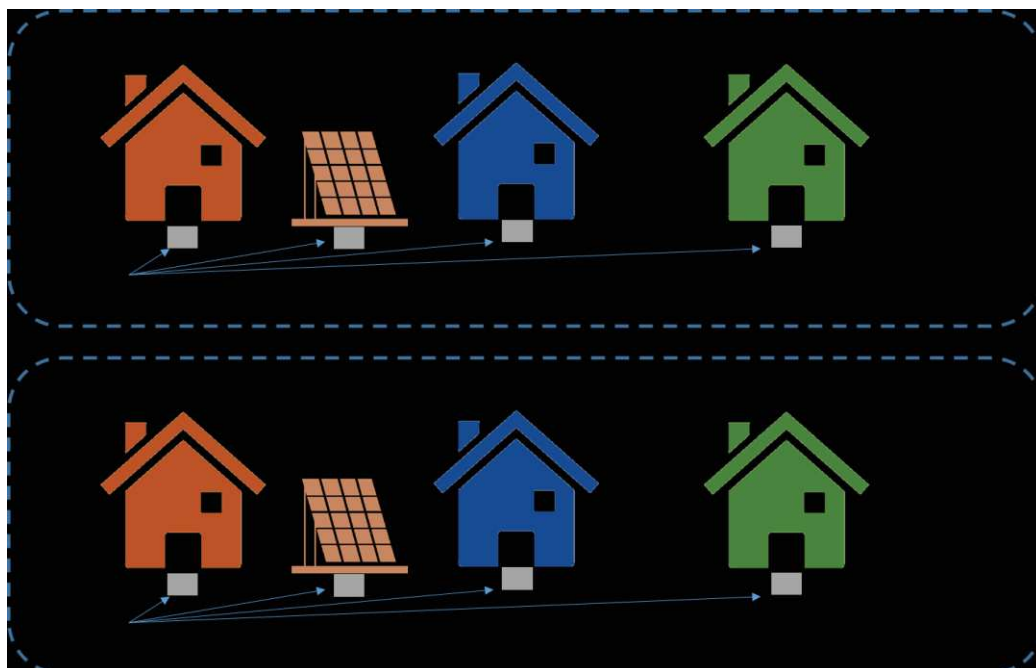
FIGUR 1: EKSEMPEL PÅ PRIVATEJET FORDELINGSNET (MARKERET MED GULT) UDEN BEVILLING FOR EN JURIDISK ELLER FYSISK PERSON, SOM EJER EN UDLEJNINGSEJENDOM MED FLERE BEBOERE.

SÆRLIGE NETFORDELE FOR DEN RELEVANTE NETVIRKSOMHED

Det fremgår af lovforslaget, at borgerenergifællesskabets produktion og forbrug af elektricitet kan lede til særlige netfordele for den relevante netvirksomhed.

Forsyningstilsynet ser ikke umiddelbart nogen særlige netfordele for den relevante netvirksomhed, så længe borgerenergifællesskabet ikke har adgang til at råde eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet. Tilsynet har skitseret problematikken i Figur 2 nedenfor.

Figur 2 viser to scenarier, som er indkapslet med stiplede, blå linjer. Det første scenarie viser et borgerenergifællesskab indeholdende forbrug og produktion. Det andet scenarie viser en typisk villavej med forbrug og produktion. Det er tilsynets vurdering, at eventuelle netfordele for den relevante netvirksomhed er de samme i begge de skitserede tilfælde i Figur 1, og figurerne er derfor ens.

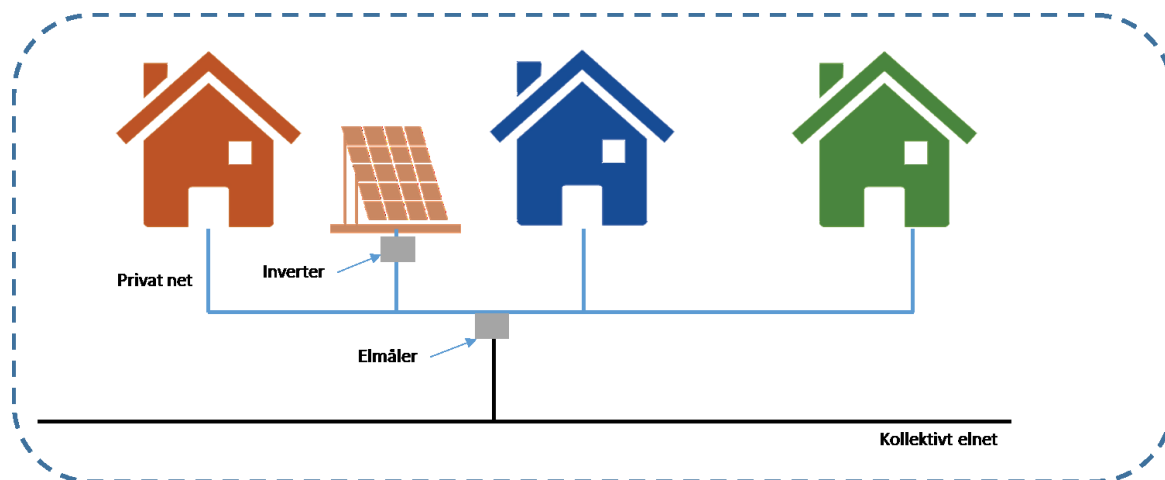

FIGUR 2: NETFORDELE VED BORGERENERGIFÆLLESKAB INDEHOLDENDE PRODUKTION OG FORBRUG (ØVERST) OG EN TYPISK VILLAVEJ MED FORBRUG OG PRODUKTION (NEDERST).

Det er ikke klart for Forsyningstilsynet, hvilke særlige netfordele borgerenergifællesskabet bidrager med, når forbruget og produktionen i borgerenergifællesskabet er tilsluttet på samme vis som øvrig produktion og forbrug.

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at eventuelle særlige netfordele for den relevante netvirksomhed mest hensigtsmæssigt kvantificeres ved at måle forbruget/produktionen foran et fælles netværk som vist i Figur 3.

FIGUR 3: KVANTIFICERING AF NETFORDELE FOR ET BORGERENERGIFÆLLESSKAB.

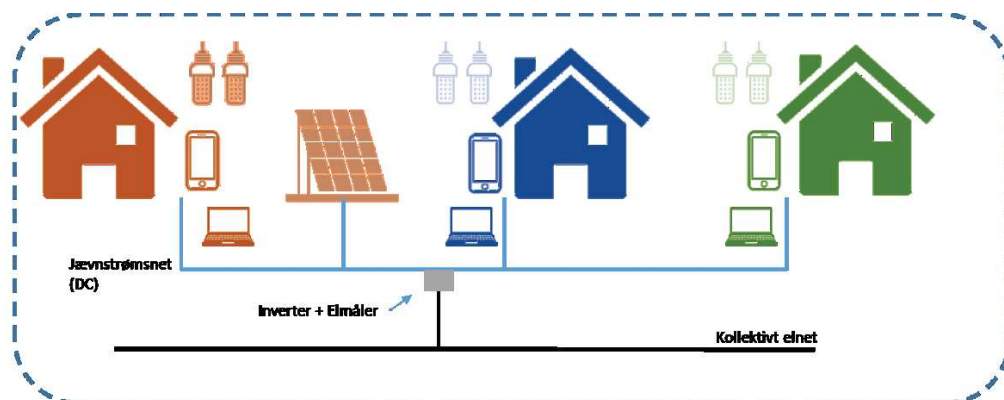
Forsyningstilsynet vurderer, at netfordele fra borgerenergifællesskaber, som giver samfundsøkonomisk gevinst, bl.a. kan være, at lokale ubalancer ikke skal balanceres over store afstande, hvilket potentielt kan frigive kapacitet på alle spændingsniveauer og reducere nettabet fra transport af el i det kollektive net.

JÆVNSSTRØMSNET (DC) SOM ERSTATNING FOR ELLER SOM SUPPLEMENT TIL VEKSELSSTRØMSNET (AC)

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at der ses at være en tendens til, at elforbrugende apparater i stigende grad er/bliver frekvensuafhængige, således at de drives/kan drives af jævnstrømskilder (DC-kilder). Der er her særligt tale om elforbrugende apparater til eksempelvis belysning, opladning og opvarmning. Det bemærkes dog, at mange elapparater fortsat kræver vekselstrøm (AC), hvorfor et jævnstrømsnet typisk kan ses som et supplement til vekselstrømsnettet (AC). Desuden vurderer tilsynet, at en stor andel af decentrale produktionsenheder, såsom solceller, er jævnstrømskilder (DC). Tilsynet har vist et eksempel på et borgerenergifællesskab, som er forbundet med et internt jævnstrømsnet til brug for jævnstrømsforbrugende elapparater, i Figur 4. Det kan derfor ses som et incitament for den grønne omstilling, hvis flere borgere i fællesskab kan drive jævnstrømsnet.

Forsyningstilsynet bemærker, at det i lovforslaget ikke eksplicit fremgår, hvorvidt et borgerenergifællesskab kan få adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte et jævnstrømsdistributionsnet (DC-net).

Forsyningstilsynet vurderer, at det kunne være hensigtsmæssigt, om der i lovforslaget blev taget stilling til muligheden for at drive et internt jævnstrømsnet som vist i Figur 4.

FIGUR 4: BORGERENERGIFÆLLESSKAB MED INTERNT JÆVNSTRØMSNET (DC-NET).

INTERN DELING AF ELEKTRICITET

Af lovforslaget fremgår det, at det er nødvendigt med regulering, der forpligter netvirksomhederne til bl.a. at samarbejde med borgerenergifællesskabet om at lette deres interne deling af elektricitet.

Forsyningstilsynet bemærker, at det kan være vanskeligt at dele elektriciteten inden for borgerenergifællesskabet, så længe forbrugere og producenter er forbundet via det kollektive elnet som vist i Figur 2 ovenfor.

NETVIRKSOMHEDERS MARKEDSBASEREDE ANSKAFFELSE AF IKKE FREKVENSLATEREDE SYSTEMBÆRENDE YDELSER

LEVERING AF REAKTIV EFFEKT

Forsyningstilsynet har gennemgående forstået de almindelige bemærkninger til punkt 3.2.2 således, at disse særligt tager sigte på spændingsregulering i statisk tilstand, herunder produktionsanlægs egenskaber vedrørende *reaktiv effekt*.

Forsyningstilsynet vurderer, at forordning (EU) 2016/631 (RfG) ikke fastsætter nærmere krav til hverken systemoperatør eller anlægsejer i relation til, hvilken profil for regulering af reaktiv effekt der skal benyttes ved realtidsdrift (voltage control mode, reactive power control eller power factor control mode). Forsyningstilsynet bemærker, at

det fremgår af Dansk Energis vejledning om nettilslutning af produktionsanlæg¹, at valg af profil skal aftales med systemoperatøren.

Forsyningstilsynet vurderer overordnet, at tilslutningsforordningerne RfG og forordning (EU) 2016/1388 (DCC) ikke vedrører levering af ydelser til systemoperatøren. Tilslutningsforordningerne fastsætter krav til anlæggenes opførsel i tilslutningspunktet ud fra netparameterændringer i tilslutningspunktet.

Tilsynet bemærker, at et tilslutningskrav er kendetegnet ved at skulle overholdes ved såvel tidspunktet for tilslutning til det kollektive elnet, som i hele den periode et anlæg er tilsluttet det kollektive elnet.

Når forordning RfG beskriver flere profiler for produktion af reaktiv effekt, og i øvrigt er tavs med hensyn til benyttelsen heraf ved realtidsdrift, vurderer tilsynet, at der er valgmulighed for systemoperatøren gennem aftale med anlægsejer til at vælge den ønskede leveringsprofil.

For så vidt angår tilslutning, er det Forsyningstilsynets vurdering, at levering af reaktiv effekt ikke kan anses som et krav til tilslutning. Det er således ikke et krav for tilslutning, at et anlæg kan udbyde varierende reaktiv effekt på baggrund af prissignaler m.v. Forsyningstilsynet bemærker, at det kan overvejes, om det i den danske lovgivning bør tydeliggøres, at en systemoperatør i forbindelse med drift af det kollektive elnet kan fastsætte krav om levering af reaktiv effekt.

For så vidt angår anskaffelse af reaktiv effekt via markedsbaserede procedure bemærker Forsyningstilsynet, at dette forudsætter en prisfastsættelse af den tilsyneladende effekt².

Elmarkedsdirektivet har gennem udnyttelse af fordelene ved et integreret marked til formål at sikre overkommelige og gennemsigtige energipriser og energiomkostninger for forbrugerne, en høj grad af forsyningssikkerhed og en gnidningsløs overgang til et bæredygtigt lavemissionsenergisystem.

Forsyningstilsynet bemærker, at levering af reaktiv effekt i mindre omfang end levering af aktiv effekt lader sig reelt konkurrenceudsætte, da reaktiv effekt ikke kan leveres over længere afstande.

Forsyningstilsynet bemærker, at systemoperatøren i dag sikrer behovet for reaktiv effekt uden brug af markedsbaserede metoder. Det er tilsynets vurdering, at en introduktion af anskaffelse af reaktiv effekt via markedsbaserede metoder, ikke i større omfang end i dag, vil sikre forsyningssikkerheden.

---

¹ Dansk Energis vejledning om nettilslutning af produktionsanlæg <https://www.danskeenergi.dk/vejledning/nettilslutning/tekniske-regler-produktion>

² Altså en prisfastsættelse af såvel den aktive- som reaktive effekt.

Forbrugerne betaler i dag systemoperatøren via tariffer for sikring af en stabil forsyning. Disse tariffer indeholder omkostninger forbundet med levering af reaktiv effekt fra fuldt integrerede netkomponenter.

Anlægssejer kan indregne omkostninger forbundet med levering af reaktiv effekt i den af forbrugeren betalte kWh-pris. Denne mulighed er tilgængelig på lige vilkår for alle anlægssejere.

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at den nuværende løsning for levering af reaktiv effekt imødekommer såvel systemoperatørens som anlægssejers behov for betaling for levering af reaktiv effekt.

Forsyningstilsynet er enig i ministeriets vurdering, hvorefter den gældende økonomiske regulering skaber et incitament for netvirksomhederne til at vælge den mest omkostningseffektive løsning, hvad enten dette er anskaffelse af ydelser på kontrakt fra tredjemand eller dækning af behov via egne komponenter.

Forsyningstilsynet vurderer, at en gennemgående indførelse af levering af reaktiv effekt som en markedsbaseret anskaffelse, ikke vil være egnet til at sikre en øget forsyningssikkerhed, men på den anden side kan medføre forøgede omkostninger for forbrugeren. Forsyningstilsynet identificerer bl.a. nye omkostninger forbundet med at ændre det nuværende system således, at der fremadrettet kan ske prisfastsættelse af den tilsyneladende effekt.

På baggrund af elmarkedsdirektivets betragtning nr. 2, er det Forsyningstilsynets vurdering, at benyttelsen af markedsbaserede procedure skal have til formål at sikre en gevinst i graden af forsyningssikkerhed og/eller sikre en gevinst for forbrugerne ved konkurrencedygtige priser.

Forsyningstilsynet vurderer ikke, at en gennemgående anskaffelse af reaktiv effekt gennem markedsbaserede metoder er egnet til at opfylde direktivets formål om gennemsnitlige energipriser for forbrugerne, herunder direktivets betragtning nr. 2, om øget forsyningssikkerhed og/eller at sikre en gevinst for forbrugerne ved konkurrencedygtige og gennemsnitlige energipriser.

VED UDSTEDELSE AF BEKENDTGØRELSE

Forsyningstilsynet bemærker, at definitionen på en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse i elmarkedsdirektivets artikel 5, nr. 49, indeholder flere anvendelsesområder end spændingsregulering i statisk tilstand. Tilsynet vurderer, at anvendelsesområderne adskiller sig fysisk fra hinanden, hvorfor det er tilsynets vurdering, at definitionen på en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse i elmarkedsdirektivets artikel 5, nr. 49, kan indeholde flere forskellige produkter med forskellige egenskaber, såsom bl.a. produkter til inertitet for stabilitet i lokale net, "black start"-kapacitet og ødriftkapacitet. Tilsynet bemærker, at det kunne være hensigtsmæssigt, om der kunne blive taget stilling til disse øvrige egenskaber i definitionen på ikkefrekvensrelateret systembærende

ydelser, når udmøntningen af kravene til ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser gennemføres ved udstedelse af bekendtgørelse.

Forsyningstilsynet bemærker, at elforsyningslovens bevillingssystem giver netvirksomhederne en eneret til at drive distributionsnet i deres respektive geografisk afgrænsede område. Derfor bemærker Forsyningstilsynet, at det kunne være hensigtsmæssigt at overveje, hvorvidt der i dansk lovgivning er behov for en klar afgrænsning mellem det at drive distributionsnet og det at levere ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser på markedsbaserede vilkår.

TEKNISKE KRAV FOR ADGANG TIL TILSLUTNING TIL NETVIRKSOMHEDERNES ELFORSYNINGSNET

Det fremgår af lovforslaget, at det foreslås at bemyndige ministeren til at give netvirksomheder mulighed for, inden for visse rammer, at fastsætte tekniske krav for adgang til tilslutning til netvirksomhedens elforsyningsnet.

Forsyningstilsynet kvitterer for ændringsforslaget til § 26, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 39). Ændringen medfører et klart hjemmelsgrundlag, idet det nu tydeligt fremgår, at det er netvirksomhederne, der har kompetence til at fastsætte tekniske krav for tilslutning for distributionsnettet, mens Energinet fastsætter kravene for transmissionsnettet. Tilsynet bemærker, at netvirksomhedernes fastsættelse af tekniske krav for tilslutning, skal godkendes i medfør af elforsyningslovens § 73 a, Energinets fastsættelse af tekniske krav godkendes ikke af Forsyningstilsynet i medfør af elforsyningslovens § 73 a. I forhold til lovforslagets almindelige bemærkninger til punkt 3.2.2, hvorefter særligt spændingsforurening er omtalt, finder Forsyningstilsynet det centralt, at en ændring i elforsyningslovens § 26, stk. 3, kan give netvirksomhederne mulighed for at fastsætte krav til spændingskvaliteten.

DET REGIONALE KOORDINERINGSCENTER (RCC)

Det regionale koordinationscenter (RCC) for den såkaldte systemoperationsregion (SOR) Norden forventes etableret som et aktieselskab i Danmark, der ejes af de nordiske systemoperatører, dvs. Energinet, finske Fingrid, norske Statnett, Svenska Kraftnät, samt Kraftnät Åland, hvor sidstnævnte dog ikke er medejer, men deltager i ejerskabet via en samarbejdsaftale.

Elmarkedsdirektivets art. 62, stk. 1-3 vedrører de regulerende myndigheders opgaver og beføjelser for så vidt angår tilsynet med de regionale koordinationscentre, både når det gælder centrenes etablering og drift.

De nordiske regulerende myndigheder har udarbejdet en række anbefalinger til udmøntningen af direktivets bestemmelser, der omfatter tilsynet med det regionale koordineringscenter, der forventes oprettet i Danmark. Forsyningstilsynet kvitterer for, at disse anbefalinger i alt væsentlighed er afspejlet i udkastet til lovforslag.

LOVFORSLAGETS § 1, NR. 9 (EFL NYT § 5, NR. 25)

Den foreslåede bestemmelse indeholder en definition af RCC'en.

De nordiske systemoperatører har anmeldt et forslag om oprettelse af RCC'en til godkendelse hos de nordiske regulerende myndigheder i medfør af elmarkedsforordningen (forordning 2019/943) artikel 35, stk. 1. Efter godkendelse af forslaget skal RCC'en være oprettet senest den 1. juli 2022, jf. elmarkedsforordningens artikel 35, stk. 2.

Forsyningstilsynet foreslår ordlyden "er oprettet" i definitionen ændret til "oprettes", da RCC'en således endnu ikke vil være oprettet på tidspunktet for lovens ikrafttræden. Ændringen afstedkommer behov for konsekvensrettelser i de specielle bemærkninger.

LOVFORSLAGETS § 1, NR. 59 (EFL NYT § 81, STK 2)

Den foreslåede bestemmelse omhandler de regulerende myndigheders mulighed for at gennemføre inspektioner som led i tilsynet med RCC'en

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 bør deles op i to, da det tilsyn af RCC'en, som Forsyningstilsynet skal gennemføre koordineret med de øvrige nordiske regulerende myndigheder, ikke omfatter et tilsyn med overholdelse af REMIT-forordningen (forordning 1227/2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkedene). Ændringen afstedkommer behov for konsekvensrettelser i de specielle bemærkninger, ligesom sidste sætning i afsnit 3.3.1 øverst på side 136 forekommer irrelevant.

Når det gælder de specielle bemærkninger til bestemmelsen, foreslår Forsyningstilsynet, at "inspektioner" benyttes i stedet for "kontrolbesøg", idet "inspektioner" anvendes i direktivets artikel 62, stk. 2, litra b.

På side 233, 2. nye afsnit, 1. linje, står "Forsyningstilsynet" to gange i træk.

BEHOVET FOR AT INDFØRE ET EGENTLIGT GODKENDELSESREGIME FOR DET REGIONALE KOORDINERINGSCENTERS OMKOSTNINGER:

Det fremgår af de almindelige bemærkninger på side 133, 3-5., afsnit, at ministeriet vurderer, at direktivbestemmelsen i artikel 62, stk. 1, litra b, om, at de regulerende myndigheder skal godkende omkostninger forbundet med de regionale koordinationscentre er tilstrækkeligt implementeret i den nugældende § 76, stk. 2, hvoraf det følger, at Energinet skal anmelde priser, betingelser og tariffer *samt grundlaget for disse*, dvs. de omkostninger, som priser, betingelser og tariffer afspejler. Videre henvises til, at Forsyningstilsynet i visse nærmere bestemte tilfælde give pålæg om ændring af priser og betingelser, jf. elforsyningslovens § 77. I forlængelse heraf anføres, at ministeriet vurderer, at det under den nugældende økonomiske regulering af Energinet vil være

uhensigtsmæssigt ud fra direktivbestemmelsens ordlyd at indføre et egentligt godkendelsesregime, da det ikke vil være muligt at indrette reglerne således, at der vil være en klar økonomisk retsfølge af Forsyningstilsynets manglende godkendelse af omkostninger forbundet med det regionale koordinationscenter.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at tilsynet kan føre tilsyn efter § 77 med de kollektive elforsyningsvirksomheder, herunder også med Energinets overholdelse af bestemmelsen af § 71 (nødvendige omkostninger m.m.). Dette kan eksempelvis også ske, når tilsynet efter bekendtgørelse om økonomisk regulering af Energinet § 11, stk. 4, meddeler evt. korrektioner til Energinets difference efter Energinets indsendelse af årsrapporten.

Efter Forsyningstilsynets vurdering er elforsyningslovens § 76, stk. 2, en materiel bestemmelse, snarere end en tilsynsbestemmelse. Tilsynet efter § 77 følger ikke umiddelbart i forlængelse af § 76, stk. 2. Anmeldelse af tariffer, priser, metoder for prisfastsættelse er ikke en godkendelse af størrelsen på prisen/tariffen – det er derimod en anmeldelse til Forsyningstilsynet, som tilsynet fører til register. Metoden for prisfastsættelsen, der skal anmeldes til tilsynets godkendelse, er heller ikke en godkendelse af størrelsen på pris/tarif, men mere en godkendelse af fordelingen af omkostningerne.

Hvis man ønsker en mere tydelig implementering af direktivet, herunder evt. direkte tilsyn (frem for en mere afledt og generel tilsynsforpligtelse) med de RCC'ens omkostninger kunne det derfor efter Forsyningstilsynets vurdering overvejes at få det skrevet direkte ind i enten i elforsyningsloven eller lov om Energinet.

LOVFORSLAGETS § 1, NR. 44 (NYT STK. 3 I ELFORSYNINGSLOVENS § 28 C)

Det følger af den foreslåede nye bestemmelse (lovforslagets § 1, nr. nr. 44), at lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand gælder for det regionale koordinationscenter.

Forsyningstilsynet bemærker, at forvaltningsloven tiltænkes et bredere anvendelsesområde i forhold til RCC'en end i forhold til Energinet, jf. herved lovbemærkningerne til lov om Energinet § 17, hvoraf det fremgår, at forvaltningsloven kun finder anvendelse i de tilfælde, hvor Energinet træffer afgørelse i forvaltningslovens forstand. En tilsvarende begrænsning ses ikke i de specielle bemærkninger til den foreslåede § 1, nr. 44.

Forsyningstilsynet bemærker i den sammenhæng, at der i de ovennævnte anbefalinger fra de nordiske regulerende myndigheder lægges op til en tilsvarende begrænsning som for Energinet. Tilsynet bemærker endvidere, at det ikke forekommer klart, hvad der menes med "efter sin ordlyd" i de almindelige bemærkninger på afsnit 3.3.4, 2. afsnit på side 138.

DE SPECIELLE BEMÆRKNINGER TIL LOVFORSLAGETS § 1, NR. 58 OM MINISTERENS BEFØJELSER TIL AT UDSTEDE NÆRMERE REGLER OM RCC'EN

Disse bemærkninger relaterer sig til den foreslåede § 1, nr. 44 omtalt lige ovenfor. Dette skyldes muligvis en redaktionel fejl. De specielle bemærkninger til § 1, nr. 58 bør beskrive den foreslåede ændring i elforsyningslovens § 78, stk. 6, 1. pkt., hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser over for RCCen.

UDPEGEDE ELEKTRICITETSMARKEDSOPERATØRER

Ifølge forordning 2015/1222 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger skal hver medlemsstat sikre, at der udpeges mindst én elektricitetsmarkedsoperatør for hvert budområde til at udføre opgaver i forbindelse med den fælles day-ahead og/eller intraday-kobling.

De udpegede elektricitetsmarkedsoperatører modtager markedsaktørernes købs- og salgsbud og har i den forbindelse til opgave at anonymisere og formidle de indsendte budoplysninger til den fælles priskoblingsalgoritme samt algoritmen for den kontinuerlige handel.

En udpeget elektricitetsmarkedsoperatør, som er udpeget i én medlemsstat, har ret til at tilbyde day-ahead- og intraday-handelsydelser til levering i en anden medlemsstat uden at være udpeget i den pågældende medlemsstat.

Forsyningstilsynet har udpeget Nord Pool European Market Coupling Operator som elektricitetsmarkedsoperatør for de to danske budområder, DK1 og DK2. Forsyningstilsynet har ikke modtaget ansøgning om udpegelse fra andre markedsaktører. Imidlertid har EPEX Spot SE, der er udpeget elektricitetsmarkedsoperatør i bl.a. Frankrig, valgt at tilbyde day-ahead- og intraday-handelsydelser i de to danske budområder. Nasdaq Oslo AS, der er udpeget elektricitetsmarkedsoperatør i Sverige, har desuden orienteret Forsyningstilsynet om, at Nasdaq på sigt ønsker at tilbyde day-ahead- og intraday-handelsydelser i de to danske budområder.

Der er således i øjeblikket to aktive elektricitetsmarkedsoperatører i de danske budområder, og Forsyningstilsynet har en forventning om, at der som minimum kan forventes at komme en tredje aktiv elektricitetsmarkedsoperatør i de danske budområder.

Forsyningstilsynet foreslår på den baggrund, at det i afsnit 3.9.3. i de almindelige bemærkninger præciseres, at det ikke nødvendigvis er en NEMO udpeget af Forsyningstilsynet, der kan tilbyde day ahead og/eller intra-day-handelsydelser i Danmark. Der kan også være tale om en NEMO udpeget i en anden medlemsstat. Videre gør Forsyningstilsynet opmærksom på, at afsnittet kan læses således, at der allerede er flere godkendte NEMO'er i Danmark. Forsyningstilsynet har kun godkendt én NEMO, men der er flere NEMO'er, der tilbyder eller vil tilbyde day ahead og/eller intra-day-handelsydelser i Danmark, hvilket som nævnt også vil kunne være tilfældet.